

TV ve SİNEMADA

KEMAL SUNAL GÜLDÜRÜSÜ

KEMAL SUNAL

İLETİŞİM

eskikitaplarım.com

TV ve SINEMADA
KEMAL SUNAL GÜLDÜRÜSÜ

Ali Kemal Sunal

© Gül Sunal, Ali Sunal, Ezo Sunal.
© Bu kitabın yayın hakları OM Yayınevi'ne aittir.
Om Yayınevi, İstanbul, 2001
1. Baskı: 1000

Yayına Hazırlayan: Çağla Güngör
Görsel Yönetmen: Halil Ustaoğlu
Kapak tasarımcı: Halil Ustaoğlu
Grafik uygulama: Elif Gülenay
Düzeltiler: Handan Açısan
Baskı ve cilt: Mart Matbaası
ISBN 975-6827-79-3

Om Yayınevi
Seyrantepe Mah. İbrahim Karaoğlanoğlu Cad.
Yayıcılar Sok. No: 10/A Kat: 2
80660 4. Levent - İstanbul
Tel: (0212) 280 95 85 - 280 95 38
Faks: (0212) 280 93 40
www.omyayinevi.com
e-mail: omnia@prizma.net.tr

Ali Kemal Sunal

TV ve SINEMADA
KEMAL SUNAL GÜLDÜRÜSÜ

OM İLETİŞİM

ÖNSÖZ'E KÜÇÜK BİR KATKI

Yıl 2001. Aylardan Şubat. Bir akşam vakti, uzaktan kumanda aracını aldınız eliniže, televizyon kanallarını dolaşıyorsunuz. Bir kanalda, Tarık Akan ve Emel Sayın'ın yanında uzun boyu, uzun kolları, çirkik kemikleri ve geniş ağızıyla sırtarak gezen gencecik bir Kemal Sunal; diğer kanalda kelli felli, başında fötr şapkası, kasım kasım kasılarak nutuklar atıyor “Zübükzade İbraam” olarak, daha olgun yaşıta bir Kemal Sunal.

Ertesi gün kumanda aracınızın ucunda bu kez iki Kemal Sunal. Biri dürüst ve şaşkin banka veznedarı, diğeri serseri kabadayı ikiz kardeşi. Bankacı sevecen, yardımsever; ikiz kardeşi üç kağıtçı, soyguncu. Birlikte, bilmeden, birbirlerinin yaşamları içinde karışıklıklar yaratıp duruyorlar. Bir başka kanalda, Hababam Sınıfı'nda tarih öğretmenini çıldırtmakla meşgul “İnek Şaban” Kemal Sunal.

Ertesi gün, televizyonunuzda başka başka Kemal Sunal'lar. Birbirine benzeyen, ama bazen Seferoğulları'nı dize getiren “Tosun Paşa”; bazen mahalle halkını soyan bakkalı cezalandırın bekçi kılığında.

1990'lardan başlamış olsaydınız zappinglere, hemen hemen her gün, hemen hemen her kanalda yeni Kemal Sunal filmleriyle karşılaşacaktınız. Bazen limon satan öğretmen olarak, bazen at yarışı oynayan memur olarak, bazen de karpuz satarken gol krallığına yükselen saf genç olarak karşılaşacaktınız onunla.

Oysa Kemal Sunal son filmini 1991'de çekti (Propaganda filmi dışında). 1970'lerden 1990'lara kadar salonları dolduran "Sinema Starı" idi. 1990'lardan 2000'lere yol alırken de, yeni film çekmediği halde, eski filmlerinin gösterimiyle "Televizyon Starlığı"nı sürdürüyor. 3 Temmuz 2000'deki ani ölümü bile Sunal'ın "Star"lığında bir kesinti yaratmadı.

1972'den 1991 yılına dek 81 film çeken Kemal Sunal'ın, kendisinden çok daha fazla film çeken başka oyunculara rağmen, 2000'li yıllara kadar süren starlığının bir sosyolojik açıklaması olması gereklidir. Hele hele her gün televizyonda izlenmekten bıkılmamasının.

Kemal Sunal'ın filmleri çok çeşitli açılardan bakılarak incelenebilir. Türk toplumunun yapısı, istekleri ve bekleneleri açısından ele alınabilir. Popüler kültür açısından bakılabilir. Ya da egemen güçlerin elindeki televizyon denilen aygıttta, Türk toplumuna sunulan ürünler olarak ideolojik işlevleri sorgulanabilir. Buna karşı bir açıdan, gülürüye歧視ing, egemen güçlere karşı ayakta durabilme- yi sağlayan doping aracı olarak yararları sergilenebilir. Düzen eleştirisi yapıp yapmadığı; ele alınan karakterlerin toplumu yansıtıp yansıtmadıkları; filmlerin uyuşturucu mu yoksa eleştiriçi mi oldukları sorularına yanıt aranabilir.

Kemal Sunal filmlerinin sinema sanatına katkısının olup olmadığı; oyunculuk kapasitesi; senaristlerin, yönetmenlerin ve yapımcıların bakış biçimleri irdelenebilir. Hatta, bu kadar çok izletilmesine karşın yaratıcıların, hele hele izlenme nedeni olan oyuncu Kemal Sunal'ın televizyonlardan bir tek kuruş bile alamamasının nedenleri üzerinde durularak telif hakları yasası elden geçirilip hukuk tezleri bile hazırlanabilir. Üzerinde araştırma yapılabilmesi için bu denli verimli olmasına rağmen birkaç dergi yazısı dışında, elle tutulur bir tek çalışma var Kemal Sunal filmleriley ilgili. Dr. Nazlı Kırmızı'nın yaptığı bu

çalışma, "Şaban Filmleri"nin geleneksel anlatıya uygunluğunu ve Keloğlan masallarıyla benzerliklerini vurgulamakta."¹

Sinema araştırmacılarının ve sosyologların yeterince ilgilendiği bu verimli ve bakır alana, Kemal Sunal kendi el attı sonunda. 1995 yılında Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo-Televizyon-Sinema Bölümü'nden mezun olup da, aynı fakültede Yüksek Lisans öğrenimine başlayınca, tez olarak kendi filmlerini araştırma konusu yaptı.

Danışmanı Doç. Dr. Şükran Esen ve Prof Dr. Özden Cankaya ile Doç. Dr. Esra Biryıldız'dan oluşan juri önünde tezini savundu. Bu ilk savunmanın ardından, eleştiriler doğrultusunda düzeltmeler yaparak tezini, ikinci kez aynı juriye sundu ve "Televizyon ve Sinemada Kemal Sunal Güldürüsü" adlı tez, 28 Ağustos 1998 tarihinde kabul edildi.

Kemal Sunal, çalışmayı üç ana bölüm üzerine oturttu. Birinci Bölüm'de, filmlerinin güldürü türünde olması nedeniyle, önce tür hakkında bilgiler verdi. Güldürünün işlevleri ve çeşitlerini anlattıktan sonra; tiyatrodan, sinemada ve televizyonda güldürünün gelişimi konusunu, bu alanda araştırma yapanlardan alıntılarla açıkladı. Amacı, kendi filmlerine gelinceye dek, güldürünün izlediği gelişimi sergilemekti.

Çalışmanın İkinci Bölüm'ünü, dört ana başlık altında topladı; birinci ana başlık "Kemal Sunal Filmlerinin Dağındığı Toplumsal Yapı" oldu. Burada, onar yıllık periyodlar halinde, 1970'li, 1980'li ve 1990'lı yılları sosyo-ekonomik, siyasal ve kültürel açıdan ele alarak, uzmanların görüşleriyle açıkladı. İkinci ana başlıkta, sinema için çekilen filmlerini gruplandırarak, dökümünü yaptı. Üçüncü ana başlık altında ise, sinema için çekilmelerine rağmen, filmlerinin televizyon kanallarında yarış halinde gösterime sokulmasının nedenlerini inceledi ve çözümlemeye çalıştı. İkinci Bölüm'ün son ana başlığı altında da, "Televizyon

“İçin Çekilen Kemal Sunal Dizileri”ni tanıttı.

Çalışmasının üçüncü ve son bölümünü yaşamının aşamalarına, sanata yaklaşımına ve “Kemal Sunal Güldürülerinin Türk Sineması İçindeki Yeri”ni incelemeye ayırdı. Filmlerin halk tarafından sevilmesinin nedenlerini belirleyerek sıraladı ve açıkladı. Bu açıklamalarını, değişik keşimlerden sanatçı, eleştirmen, gazeteci ve sosyologların değişik zamanlarda, çeşitli yerlerde yayımlayarak dile getirdikleri görüşleriyle destekledi.

Filmlerinin, sorunlar içinde bunalmış küçük insanı güldürerek, bir emniyet sübabı görevini gördüğü; iktidarların Kemal Sunal filmleri sayesinde ayakta kaldığı ve bu filmlein daha uzun yıllar aynı işlevi sürdüreceği sonucuna ulaştı.

Kemal Sunal’ın kaleme aldığı bu çalışma incelediğinde görüleceği gibi “derleme” niteliğinde bir çalışmадır. Kemal Sunal, Kemal Sunal’ın tüm ürünlerinin dökümünü, sistematik bir biçimde yapmıştır. Birinci elden yapılan bu dökümün doğru ve noksansız olarak ortaya konmuş olması çok önemlidir. Birinci elden bir belgedir.

Ayrıca, çalışmada Kemal Sunal olgusunun var olduğu dönemlerin sosyo-ekonomik ve siyasal boyutunun da uzman görüşleriyle özetlenmesi, bu olgunun oturduğu zemini gözler önüne sermektedir. Bu zemin ile, filmlerin işlenisi arasındaki bağlantı, film çözümlemeleriyle ortaya konarak vurgulansayıdı, çok daha sağlam, çok daha mükemmel bir çalışma ortaya çıkacaktı. Ama Kemal Sunal bunu istemedi ve toplumsal zemin ile filmlerinin bağlantısını kurmayı sosyologlara ve sinema araştırmacılarına bıraktı.

Bu çalışma, bu haliyle, bundan sonraki araştırmalar için birinci elden belgelenmiş temel bir kaynaktır. Bu bizim açımızdan önemli. İnanıyorum ki, Kemal Sunal için de çok önemli ve yararlı bir çalışmaya olmuştu. Filmlerini tekrar gözden geçirmesi, oyuncu olarak kendisini yeniden değerlendirmesi, toplumsal gelişme içinde, bundan sonraki

çalışmalarının nasıl olması gerektiği konusunda kendisine yeni ufuklar açmıştı. Eskiyi değerlendirerek çok daha başarılı olmayı, kitleleri sürüklерken sanatsal boyutu da üst düzeye çıkarmayı amaçlıyordu ve daha özenli çalışan yönetmenlerle, daha özenli senaryolarla çitayı yükselteceğine inanıyordu.

Araştırmasını tamamladıktan sonra oynadığı son film olan "Propaganda"da canlandırdığı "Gümrük Muhabafazası Müdürü" karakterinin derinliği ve farklılığı; oynamaya hazırlandığı Ali Özgentürk'ün Balalayka filminde canlandıracağı karakterin yapısı, Sunal'ın ufuk çizgisinin kanıtları niteliğindedir.

3 Temmuz 2000 tarihinde, Balalayka filminin çekimi için Trabzon'a gitmek üzere uçağa bindiği sırada, uçak fobisi yüzünden kalp krizi geçirerek aramızdan ayrılan sanatçı, ardından halkın doyamadığı 82 film, bu filmlerini ve diğer çalışmalarını derlediği akademik bir çalışma ve sevgi seli bıraktı.

"TATLI DİLLİM"DEN "PROPAGANDA" YA...

Tiyatro oyunculuğundan yönetmen Ertem Eğilmez'in teklifiyle sinemaya geçen Kemal Sunal, önceleri salon filmlerinde başroldeki yakışıklı jönen arkadaşlarından biri, ya da kalabalık gariban arkadaşı grubundan birisi olarak boy gösterdi. Bu yan rollerde bile dikkat çekince, başrolü onun için yazılan senaryolarda oynamaya başladı. Ünlü edebiyatçı Rıfat Ilgaz'ın en tanınmış romanı "Hababam Sınıfı"ndan sinemaya uyarlanan, Ertem Eğilmez tarafından ard arda çekilen dört filmde "İnek Şaban" tiplemesiyile halkın gönlünde taht kurdu. Buradaki başarısı yüzünden popüler sinemanın iştahını kabarttı. Ardı ardına kahramanı "Şaban" olan filmlerde oynadı. Bu filmlerde, salak görüntüsü yüzünden hesaba katılmayan, hatta alaya alınan yoksul gencin, kendilerini zeki sanan, varlıklı ama

kötü insanları dize getirmesi anlatıldı. "Şaban" onları dize getirmekle kalmıyor, bütün varlıklarını da yoksul halka dağıtıyordu. Osman Seden, Natuk Baytan özellikle de Kartal Tibet'in başarılı ve akıcı sinema dili çerçevesinde, Şaban, yoksul halkın başına gelen tüm sorunlarla karşılaştı. O sorunları gözünde büyütmeden, kıvrak zekâsıyla çözmesini bildi. Katma Değer Vergisi'ni, Umudumuz Ecevit sloganını, Almanya'ya çalışmaya giden gurbetçilerimizi, at yarışlarıyla köşeyi dönmemeyi düşünen küçük insanları, bozuk malların reklamlarını yapan sömürük döneminin reklamcılarını, iktidara yakınlığı ile insanlar üzerinde baskı kuran insanları, başlık parası yüzünden kente gelip bir şarkıyla ünlü olan şarkıcıları hep "Şaban" tiplemesi içinde eleştirdi. Düzenin genel olarak üçkağıtçılara hizmet ettiğini gösterdi. Hiçbir şeyi anlamamış gibi görünüp, onların üçkağıdını açığa çıkarıp oyunlarını bozan "Şaban", yine hiçbir şey anlamamış gibi davranarak iyice çileden çıkardı kötüleri. Yoksul halkın ezilmişlik duygusunu, ezenlerle dalga geçerek bir nebze hafifletti.

Bilindiği gibi sinema çok boyutlu bir olgudur. Bir kitle iletişim aracı, bir eğlence aracı olmasının yanı sıra bir ticari metadır. Aynı zamanda bir endüstri koludur. Teknoloji kullanmayı ve bir ekip olarak çalışmayı zorunlu kılar. Başta yönetmen ve yapımcının anlayışı doğrultusunda diğer tüm ekip elemanlarının da katkısıyla istenirse sıradan bir seyirlik, istenirse derinliği olan sanatsal bir ürün çıkarılabilir ortaya. İstenirse kitleleri eğlendirerek, para kazanma aracı olarak kullanılabilir; ya da yaşam ve ilişkiler sorgulanarak insanlar düşündürülür, estetik bir görüntü diliyse sanatsal bir anlatıma ulaşılabilir.

Kemal Sunal, yönetmeninin yaklaşımı ne olursa olsun kendine düşen oyunculuk payını en üst düzeyde kulantı. Senaryoda canlandırması istenilen karakteri en doğru biçimde oynadı. Şaban tiplemesini de, kalabalık

ailesini geçindirmeye çalışan öğretmeni de, kenar mahalle pavyonlarında gece klarnetiyle, gündüz bulduğu her iş ile ailesine bakmaya çalışan çalgıcı Düdüt'ü de; Alman polis giysileri içinde otorite sahibi iken kasım kasılan, üniforması çıkışınca Almanların çöplerini toplamak zorunda olan çöpcüyü de en başarılı biçimde canlandırdı.

İşini ciddiye aldığı, canlandırdığı küçük insanı yakından tanıdığı ve sevdiği, tiyatroculuktan gelen birikiminden de yararlandığı için, oynadığı tüm filmlerde izleyicisini kalbinden vurdu. Çizdiği küçük insan karakterini kimse onun kadar gerçekçi ve sevimli oynayamadı.

Yılların gazetecisi, siyasal yazılarıyla tanıdığımız Yalçın Doğan, Milliyet'teki köşesinde Sunal'ın ölümüyle ilgili yazısında şöyle yazıyordu;

"Kemal Sunal aramızdan ayrılıyor. Bu ölüm, Türk insanının sadece yüreğini yakmıyor, kendisi ile özdeş kıldığı bir kişinin kaybı olarak gördüğü için bir anlamda kendine üzülüyor.

Osmanlı'dan bu yana, neredeyse birkaç yüzyıldır, toplum refah ve mutluluk arıyor. Arayış hep umutsuzlukla sonuçlanıyor. Hep mutsuz yaşanmaz ya! İşte, o zaman sahneye Kemal Sunal çıkıyor!..."

Gündelik ve fakat ne kadar tatsız olay varsa, Sunal bunların tümünü gırgıra alıyor. En ciddi, en dramatik olaylar, onda komedyen dönüşüyor. Acılar kahkahalarla yutuluyor. Senaryoyu bildiğimiz halde, onun her filmini yeniden ve yeniden, bıkmadan izlemenin başka ne anlamı olabilir ki!..."²

Radikal Gazetesi köşe yazarlarından Türker Alkan da O'nun çizdiği karakteri şöyle yorumluyordu;

"Kemal Sunal'ı başarıya ulaştıran ve halkın sevgilisi yapan tip, saf gözüken ama yeri gelince bir çarıklı erkân-ı harp kurnazlığı sergileyen; korkak gözüken ama sırasında çok cesur olabilen; sömürülen ama zamanı gelince kendini sömüreni pes ettirecek yetenekleri olan; güreşte altta

olmasına aldırmadan mücadeleini sürdürün bir karakterdi. Ayakları yere basardı. Uyumsuz, yabancılasmış, şımarık, gösteriş düşkünu olan kişilere karşı sıradan insanların duyduğu tepkileri dile getirirdi. Filmlerinin bu kadar tutulması için bütün bunlar yeterli değil midir?”¹³

Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ünsal Oskay’ın Kemal Sunal filmlerini değerlendirmesi de şöyle:

“Meddah, orta oyunu, Hacivat-Karagöz çizgisinin devamıydı onun filmleri. Amaç: İğneli laflar söyleyerek sistemi eleştirmek ve halkın düşüncelerini en düzgün biçimde aktarmak... Türkiye’nin modernleşme sürecinin sonucudur. Modernleşme adına çok büyük maliyetler ve bedeller ödenmiştir. Bir çok kişi şehirlere göç etmiş, geriye kalanlar ise yurt dışının yolunu tutmuştur. Müslüman olmalarına rağmen, Avusturya’daki çiftliklerde domuz yıkamak zorunda kalmışlardır.

Bu dönemde ortaya Kemal Sunal çıktı ve halkın sesine tercüman oldu. Özelliği şudur; sistemi eleştirirken, sistemin içinde kalmayı başarmıştır. Hiçbir zaman ne sistem tarafından dislanmıştır ne de kendisi sistemi tanımadıktan gelmiştir. Sınırı çok güzel çizmiştir. Örneğin aptalı ve sıradan insanı oynarken suçu olarak hep kendisini eleştirmiştir ve bunu yaparken de hiçbir zaman müsterisiz kalmamıştır.”¹⁴

Kemal Sunal’ın filmlerinde canlandırdığı kişilikleri bizim de katıldığımız görüşleriyle özetleyen eleştirmen Tunca Arslan'a kulak verelim son olarak; “Üç değişik Kemal Sunal vardi... Hababam Sınıfı filmleriyle başlayan süreçteki “tipik”; televizyon dizilerindeki “atipik” ve Polizei'den Abuk Sabuk Bir Film'e, Düttürü Dünyadan Katma Değer Şaban'a açılan, sinemamızın yüzüğü filmlerinden oluşan yelpazedeeki gerçek “sanatçı” Kemal Sunal...”¹⁵

Gerçek sanatçı Kemal Sunal, gerçek sanatçı yönetmenlerin filmlerinde, oyunculuğunu daha bir ustaca ortaya koymayı bildi. Önem verilen, özen gösterilen yapımlarda güçlü

oyunculuğuyla, yaratılan sanat ürününü omuzladı. Zeki Ökten'in Atif Yılmaz'ın, Kartal Tibet'in, Şerif Gören'in çektiği Kemal Sunal filmlerindeki farkı eleştirilerdeki inceliği, anlatım dilindeki ustalığı, görüntüdeki estetiği belirtmeden geçmemek gereklidir.

Kemal Sunal, 1991 yılındaki "Varyemez" filmiyle ara verdiği sinemaya 1999'daki "Propaganda" ile geri dönmüştü ve gözünü ufka dikmişti. Ufkuta yeni karakterler ve ve yeni "sanat" ürünlerini görmekteydi, kalbi izin verseydi eğer.

SEKSEN İKİNCİ FİLM

Filmin Adı ve Yapım Yılı : Propaganda-1999.

Yönetmen : Sinan Çetin

Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,

Metin Akpınar,

Meltem Cumbul,

Rafet El Roman,

Meral Orhonsay,

Ali Sunal.

Senaryo : Sinan Çetin-Gülin Tokat.

Görüntü Yönetmeni : Rebekka Hass.

Müzik : Sezen Aksu.

Propaganda'nın konusu 1940'larda Anadolu'da bir sınır kasabası olan Hislihisar'da geçer. Yıllar önce kasabanın ayrılarak Ankara'ya giden ve memuriyet hayatına atılan Mehdi, görevli olarak ailesiyle birlikte Hislihisar'a döner. Mehdi'yi kasaba halkı ve çocukluk arkadaşı sıhhiyeci Rahim törenle karşılar. Savaş yıllarda canını kurtardığı arkadaşının kasabaya görevli gelmesine sevinen Rahim, bir süre sonra hayal kırıklığına uğrayacaktır. Gümruk Muhabaza Müdürü olan Mehdi'nin ölçümlere göre kasabanın ortasından geçirdiği sınır yüzünden kasabada

tüm hayat alt üst olur. Mehdi'nin merkezi otoriteye aşırı bağımlılığı tüm sorunları çözümsüzleştirir.

Kemal Sunal'ın Hitler'i andıran kırlaşmış badem büyükleri ve üniforması ile çizdiği Gümruk Muhabaza Müdürü karakteri çok başarılı. Kurallarla sevdikleri arasında gidip gelen kişilik çatışmalarını tüm derinliği ile yansıtıyor yüz ifadesine. Karşısında aynı başarıyı yakalayan Metin Akpinar. Yalnızca bu iki sanatçının oyunları için bile izlenebilir film. Genel çekimlerde dikenli tellerin uzayıp gittiği sırının anlamsızlığı çok güzel verilmiş. Bunun yanında yakın çekimlerde, gümruk binası içinde ve çevresinde; Rahim'in evinde ve çevresinde bir tiyatro mekânı havası hissediliyor.

Gümruk Müdürü'nün tanıdığı insanlar için, ihlal etmeyi düşündüğü kuralları, acımasız ve kesin uyarıları ile engelleyen genç gümruk memuru rolünde Kemal Sunal'ın oğlu Ali Sunal da umut verici bir oyun çıkarıyor. Meltem Cumbul, Rafet El Roman, Meral Orhonsay filmin başarısında önemli katkılar yapıyorlar.

*Sükran Esen
İstanbul, Şubat 2001.*

"Propaganda", 1998.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	18
1. GÜLDÜRÜ NEDİR?	21
1.1. Güldürünün Türleri	23
1.1.2. Güldürünün İşlevleri	25
1.2. Tiyatroda Güldürü	26
1.3. Sinemada Güldürü	29
1.3.1. Güldürü Sinemasında Türler	39
1.4. Televizyonda Güldürü	42
2. KEMAL SUNAL GÜLDÜRÜSÜ	44
2.1. Kemal Sunal Güldürüsünün Dayandığı Toplumsal Yapı	44
2.1.1. 1970'li Yıllarda Türk Toplumunun Sosyo-Ekonominik ve Kültürel Yapısı	48
2.1.2. 1980'li Yıllarda Türk Toplumunun Sosyo-Ekonominik ve Kültürel Yapısı	57
2.1.3. 1990'lı Yıllarda Türk Toplumunun Sosyo-Ekonominik ve Kültürel Yapısı	61
2.2. Sinemada Kemal Sunal Filmleri (1972-1997)	63
2.2.1. Salon Filmlerinde Güldürü Ağırlıklı Yan Roller (1972-1974)	64
2.2.2. İlk "Kemal Sunal" Filmleri (1974)	68
2.2.3. Hababam Sınıfı Serisi (1975-1977)	69
2.2.4. Şaban Filmleri (1977-1985)	73
2.2.5. Dram Yönü, Güldürünün Önune Geçen Filmler (1986-1990)	85
2.2.6. Diğer Filmler	91
2.3. Televizyonda Sinema Filmi Olarak Çekilmiş Olan Kemal Sunal Filmleri Gösterimi (1990-1997)	116
2.3.1. Türk Televizyonlarında Komedi	116
2.3.2. TV Kanallarının Kemal Sunal Filmlerine Yönelmesindeki Faktörler	119
2.3.2.1. Rating Kaygısı	119
2.4. Televizyon İçin Çekilen Kemal Sunal Dizileri (1992-1997)	120
2.4.1. Özel TV Kanallarının Yerli Dizilere Yönelmesi	120
2.4.2. Kemal Sunal'ın Dizileri	120
2.4.2.1. "Saygılar Bizden" Dizisi	121
2.4.2.2. "Şaban Askerde" Dizisi	121
2.4.2.3. "Bay Kamber" Dizisi	122
2.4.2.4. "Şaban ile Şirin" Dizisi	122

3. KEMAL SUNAL'IN YAŞAMI SANATÇI KİŞİLİĞİ ve MEDYADAKİ DURUMU	125
3.1. Kemal Sunal'ın Yaşamı ve Sanatçı Kişiliği	125
3.2. Kemal Sunal Güldürüsünün Türk Sinemasındaki Yeri	134
3.2.1. Film Konularının Seçimi	135
3.2.2. Sunal Esprilerinin Halkın Mizah Anlayışına Yakınlığı	136
3.2.3. Sunal'ın Canlandırdığı Tiplerin Halktan ve Halka Yakın Olması	137
3.2.4. Mesajların İzleyici Tarafından Kolayca Algılanması	137
3.2.5. Sanatın Ticari Kaygıların Önünde Yer Alması	138
3.3. Kemal Sunal'ın Sanatçı Kişiliği	138
3.3.1. Tiyatro Oyunculuğu Dönemi	139
3.3.2. Tiyatro Oyunculuğundan Sinemaya Geçiş	139
3.4. Kemal Sunal'ın Medyadaki Durumu	140
3.4.1. Basında Bazı Kemal Sunal Filmleri	140
3.4.1.1. Polizei (1988)	140
3.4.1.2. Zübük (1980)	142
3.5. Sanatçı Gözüyle Kemal Sunal	143
3.5.1. Müjdat Gezen	143
3.5.2. Demet Akbağ	144
3.5.3. Levent Kırca	144
3.5.4. Gani Müjde	144
3.5.5. Yasemin Yalçın	145
3.6. Araştırmacı Gözüyle Kemal Sunal	145
3.6.1. Uğur Dündar	145
3.7. Eleştirmen Gözüyle Kemal Sunal	146
3.7.1. Erdoğan Sevgin	146
3.7.2. Cengiz Semercioğlu	147
3.7.3. Cihan Demirci	148
3.7.4. Emre Kongar	149
3.7.5. Giovanni Scognamillo	151
3.8. Köşe Yazarları Gözüyle Kemal Sunal	152
3.8.1. Ertuğrul Özök	152
3.8.2. Zülfü Livaneli	154
3.9. Röportajlarda Kemal Sunal	155
4. SONUÇ	160
DİPNOTLAR	163
EKLER	169

ÖNSÖZ

Türk sinemasının günümüzde büyük bir sektörle bunalım içinde olduğu ve ne yazık ki varlığından söz edilemeyecek aşamaya geldiği, sinemamız adına üzüntü verici bir gerçektir. Şüphesiz bunu tek bir nedene indirgeyip anlatmaya kalkışmak, kolaycılık ve gerçeklerden uzaklaşmak olur.

Bu nedenleri alt başlıklar halinde sıralamak sorunun boyutlarını daha gözle görülür hale getirecektir;

- Hükümetlerin izlediği, kültürü arka plana iten politikalar,

- İletişim alanındaki hızlı teknolojik gelişmeler sonucu televizyonların girmediği bir yerin kalmaması,

- Değişen dünya düzeninin Türkiye'ye yansımıasıyla yaşanan hızlı değişim,

- Sinema sektörünün kendi içinden kaynaklanan sorunlar nedeniyle dışarıdan giderek artan bir ivmeyle yurda giren yabancı filmler,

- Sinema salonlarının birer ikişer kapanması, bunun yanı sıra kapanmayanların da iyice seyrekleşen yerli filmler yerine yabancı filmleri gösterime sokması.

Bunlar, Türk sinemasının bugün içinde bulunduğu krizin neden-sonuç ilişkisi içinde irdelenebilecek faktörlerdir. Sinemaya 25 yılını vermiş bir sanatçı olarak bundan üzüntü duymamak mümkün değil.

Ceyrek yüzyıl sonra tekrar üniversite öğrenimine başlamamın gerçek nedeni ise, meslekte edindiğim birikimimi

akademik platformlarda değerlendирerek, iletişimin bir dali olan sinema üzerine eğitim-öğretim gören genç arkadaşlara bu deneyimi aktarabilme, onların ufkunu genişletebilme açısından üzerime düşen görevi yapabilmektir.

Sayın Doç. Dr. Şükran Esen danışmanlığında hazırladığım bu yüksek lisans tezinde, sinemaya verdiğim yirmi beş yılın satırbaşlarıyla bir özeti, sinemanın dünü ve bugünü ile ilgili görüşler yer almıştır. Kemal Sunal olarak kendi fikirlerimi değil, Kemal Sunal hakkında yazılanları araştırip gün ışığına çıkarmayı, aynı zamanda bu dönemdeki Türk sinemasını genel olarak irdelemeyi hedefledim.

Bu tezde, bilimadamlarının, sanatçıların, yazarların ve eleştirmenlerin görüşleri yer almıştır. Çeyrek asırlık fiili hizmetten sonra Türk sinemasına bundan sonra yapacağım yeni filmlerle ve akademik çalışmalarla destek vermek dileğindeyim.

Katkılarından dolayı, hocam Sayın Doç. Dr. Şükran Esen'e teşekkürü bir borç bilirim.

Ali Kemal SUNAL
İstanbul, 1998

Kemal Sunal'ın 1972 yılında küçük bir yan rolle başlayan sinema yaşamındaki baş rol oyunculuğu dönemi 1974 yılında Meral Zeren ile çektiği "Salako" filmiyle başladı. (y.n.)

1- GÜLDÜRÜ NEDİR?

Güldürü, mizah, gülünç kavramları üzerine öylesine çok tanım ve yaklaşım vardır ki, bu tanım ve yaklaşımalar neredeyse yaşamış-yaşayan insan sayısına eşittir. Bir başka deyişle herkesin gülme ve güldürmeye olan anlam ilişkisi farklıdır. Ancak burada söz konusu olan gülmenin ve onun etrafında kümelenen diğer kavramların bilimsel tanımlamasıdır. Başlangıcı insanın varoluşuna tarihlenen gülme ve güldürünün sözcük anlamına baktığımızda; “Komedyasözcüğü ‘Komas’ ile ‘Oidia’ sözcüklerinin birleşiminden ortaya çıkar. Komas hem cümbüş hem halkın anlamına gelir. Oidia ise ezgi anlamındadır. Böylece komedyasözcüğü ya da halkın ezgisi anlamında kullanılmıştır.”¹ Bir bakıma, güldürünün halkın sanatı olarak kabul edilmesinin antik döneme kadar uzandığını ifade eden bu tanıma yakın bir görüş, Henri BERGSON’un sözlerinde yer alıyor, “Topluluk hayatının bazı ihtiyaçlarına cevap vermesi lazım gelen gülmenin, içtimai bir manası da olması gereklidir.”²

Oğuz Makal ise güldürüyü şöyle anlatıyor: “Eski Yunan tiyatrosundan beri ‘trajedi’nin karşıtı. Aristoteles: ‘Tragedi, ortalamanın üstündeki insanları, güldürü ise altındaki insanları temsil eder,’ deyip kurtulmuştur. Başlangıçta bir kez yüce, soylu ve aşağı sınıfı ayrimı yapıldı ya konumuz olan sinemaya baktığımızda güldürü, sanki

alt sınıfların, üsttekilerden öç alması amacıyla ortaya çıkan bir tür. Ya da Chaplin'in söylediğ gibi, sanki yaşamda daha güçlü olmak için mizaha en çok gereksinim duyan sınıf, 'alt sınıf'a aittir bu tür. Kaldı ki, insanlar arasındaki çelişkiler ve çatışmalar olduğu sürece güldürünen olmaması düşünülemez. Bu yüzden de iki yanı keskindir. Çırkin, aşağı, içi boş, sahte olanı, acı ve katı bir alayla ya da kahkahayla yíkar; işte o zaman 'gülünç' olan da ortaya çıkar. İnsanın topluma, kendine söyleyemediklerini ortaya koyar. Uyarıcıdır. Hırçın, şımarık, alayçı, kıskırtıcı, yıkıcı karakteriyle her şeyin yolunda olduğu söylenen toplumsal düzene ve gerçek yüzünü değişik maskeler altında gizleyen insana keskin bir bakış fırlatır.

Bu bakışı filmlerde de bulabiliriz. Tarihsel olarak filmlerde 'bu bakış'ın erken biçimini 'savruklama'larda ortaya çıkmıştır. Öncüler, Max Linder'den Mack Sennett'e çılgın bir kargaşa içinde yitip gitmeye başlayan, mekanikleşen yabancılara insanı arıyorlardı. Nerede olduğunu keşfetme aracıdı güldürü. Sonra onlara kendi bakış açılılarıyla Charlie Chaplin, Harold Lloyd, Buster Keaton, Marx Kardeşler... katıldılar. O kendilerine özgü gülütlerini (gag) bir mızrak gibi savurarak, modern zamanların değerlerince, makine ve sistemlerine Don Kişot gibi hücum ettiler. İçlerinde 'Şişko Fatty' gibi ah-lâk(!) savunucularına yenilenler, her zaman bir uyumsuz-bağımsız olarak kalmayı yeğleyen Chaplin gibi, Amerikan yaşam biçimini tanımlayan kalıplara uymadığı ve ikiyüzlülüğe karşı olduğu için sanatını besleyen kaynaklardan ayrılmak zorunda kalıp yara alanlar da oldu. Onların savruklamaya, vurgulamaya, ama en önemlisi insanı tanıtmaya dayalı güldürü geleneği ABD'de Jerry Lewis, Avrupa'da Lois da Funes gibi ustalarla birkaç kez canlandıysa da, kaçınılmaz olarak törensiz, sessiz gömülüşlerini yaptılar.”³

1.1. Güldürü Türleri

Güldürü üzerine yapılagelen araştırmalar, on ayrı başlıkta güldürü türü olduğu noktasında birleşir. Her biri üzerinde ciltler dolusu görüş öne sürebilecek bu türlendirmeyi kısaca şu şekilde sıralayabiliriz:

I) Güldürme Amaçlı Teatral Oyunlar: Bu türün ilk örnekleri 1920-1921 yıllarında İngiltere'de ortaya çıktı. İlkinci Dünya Savaşı'nın başladığı döneme kadar etkisini sürdürdü. Bu dönemin iki önemli özelliğinden ilki; oyun yazarlarının bir kısmı eleştirel güldürüye yönelmiştir. İkincisi; oyun yazarlarının çoğunluğu hiçbir sorunla ilgilenmeden doğrudan güldürmeyi yeğlemiştir.

II) Ciddi Güldürü: "Ağlamaklı Güldürü" de denilen tür, Fransa'da XVIII. yüzyılın ilk yarısında Nivelle de La CHAUSSEE tarafından yaratıldı. Bu türde, burjuva çevresinden seçilen kişilerin anlatıldığı durumlar, heyecan ve acıma duygusu uyandırılarak anlatılır. Duygusallık ve ibret uyandırma temel özelliklerindendir. Diderot, "Entertiens avec Dorval" (Dorval'le Konuşmalar) adlı yapıtında Ciddi Güldürü'yü tanımlamıştır. Ciddi Güldürü, burjuva dramıyla birlikte, geleneksel türler içinde ara türlerden birini oluşturur. Diderot, karakter ve töre betimlemeleri yerine, koşulların betimlemesini koydu ve güldürüye ahlaki bir tez getiren dokunaklı bir hava verdi.

III) Toplumsal Taşlama: Bu türün de teorisyenin bir Fransız yazar Marcel PAGNOL'dur. Toplumun çeşitli sınıflarına mensup insanlar, teatral yapıdan çok, sinematografik anlatıma yakın teknikle ve gerçek yaşamdaki gibi ele alınıyordu.

IV) Kahramanlık Güldürüsü: Bu türdeki oyun kişisi, oyundaki hareketi oluşturulması ve sürüklemesi yanı sıra öykü kuruluşunun merkezinde yer alır. Ne var ki fazla kişiselleştirilir, abartılır. İnsanüstü kılınlı ve ideal insan gibi gösterilir. Başına gelen kötülükleri inandırıcı olmayan bir

üslupla ve kolayca savuşturur. Ruh sıkıntıları abartılı ve gösterişlidir.

V) Romantik Güldürü: Konularını serüvenler ve serüven kişilerinden (şövalyeler, savaşçılar) alır. Olaylar gerçek yaşamda karşılaştırılması zor olaylar olmasına karşın inandırıcı bir üslupla sunulur. Bu tür güldürünün öncüsü ve büyük ustaşı SHAKESPEARE'dir. Bu türün kurallamış biçimleri sonraki yüzyıllarda Avrupa'daki tüm güldürü türlerini etkilemiştir.

VI) Töre ve Karakter Güldürüsü: İnsanı doğal haliyle betimleyen töre güldürüsünün MOLIERE'in yarattığı öne sürülmür. Ancak söz konusu doğallığın tiyatrodan kaynaklandığını da belirtmek gerek. Üstelik evrenselliğe yönelik olan "karakter güldürüsünü"; karakteri oluşturan belli bir dönemin "törelerinden" ayırt etmek olanaksızdır. En temel özelliği; doğrudan insanı olan psikolojiye yönelik ve onların kişisel yorumlarını da katarak göstermesidir. Bütün yönleriyle etkin ve donanımlı bir güldürü türüdür.

VII) Abartılı Güldürü: Birinci ve İkinci Dünya Savaşları arasını kapsayan dönemde ortaya çıkış yaygınlaşmıştır. Trajik yanı daha belirgin olan bu türün oyuncularında fantezileri ve gerçek olanı vurgulamak için tutumdan ödün verdiği görülür.

VIII) İçli Güldürü: Naif ve kalın çizgilerdir. Öykü kuruşları genellikle birbirinin aynıdır. Örneğin birbirini seven iki genç türlü engellerle karşılaşır, mücadele eder ve sonunda mutlu sona ulaşarak beraber olurlar.

IX) Dolantu (Entrikal) Güldürü: Bu türün en belirgin özelliği, komik öğrenin, ustalıkla birbirine bağlanmış durumlardan ve hareketlerden sağlanmasıdır. Yüzeye gelisen bu türün ahlaki ya da ruh çözümlemelerine yönelik kaygısı yoktur. Kişilerin değil, onların çevirdiği entrikalarda yoğunlaşılır. İşte güldürme de bu karmaşık yapı içinde yakalanır.

X) Hafif Güldürü: Türlerin içinde dramatik yapısı ve

İçerik bakımından en boş ve yüzeysel olanıdır. Buna karşın oyun kişileri iyi işlenmiştir. Gevşek ve yorucu olmayan yapısıyla kolay tüketilir. Tek amacı güldürmek ve eğlendirmektir. Ne var ki bu özelliklerine karşı algılanmasıince duyarlılıklar gerektirir.

1.1.2. Güldürünün İşlevleri

Güldürü, bunca incelemenin konusu olmuşken, üzerinde bilimsel teoriler oluşturulmuşken en çok iki işleviyile dikkati çekmiştir; ilki, "catharsis" yani insanın bastırılmış, bilincaltına itilmiş duygularından kurtularak arındırılması; ikincisi, güldürme yoluyla budalalığı ve kusurları gösterip cezalandırma, böylece toplumsal yaşamı rehabilitete etmeye çalışmadır. Bireysel ve toplumsal öneme sahip bu iki işlev, güldürünün her çağda olduğu gibi günümüzde de önemini koruduğunu göstermektedir. Çağdaş düşünceye göre güldürü, entelektüel ve uygar bir bakış açısından egemen olduğu bir sanat türüdür.

Muzaffer İZGÜ, güldürünün işlevlerini konu edindiği bir yazısında, gerçekle güldürü arasındaki ilişkiye değinir: "... GÜlmecenin bir işlevi de kahkahanın kahkaha, pirzolanın pirzola olduğunu öğretmektir. Gülmece gerçeğin ta kendisi olmalıdır. Gerçek olmayan gülmece gülmece değildir. Yani gülmece gerceği derken, gülmece, sınıfını bilmeli dir. Sınıftan sınıfa, toplumdan topluma işlevinin değişik olduğu gülmece, herseyden önce kiminle alay edilmesi gereğinin ayırdında olmalıdır. Bunun için gülmece sınıf saldır. Solوغunu halkından, ortak kültüründen alır. Bir gülmece öyküsüne, bir karikatüre bir avuç insan baş salla-yıp evet diye gülüyorsa bu gülmece değildir. Salt bir avuç insanı güldürmek, hoşça vakit geçirtmek için yazılmıştır, çizilmişdir, işlevi bitmiştir. Kalıcılığı yoktur, geniş halk kesimine yazılmamıştır. Ama öyküye, karikatüre milyon-larca baş sallayan, evet diyorsa, gülmece görevini yapmış

demektir. Gülmeye saçmaya dönüştüğünde, belki bol güldürme olanağı ortaya çıkar, ama o gülmeye kalıcı olmaz. Yazıldığı gün gününü doldurmuş sayılır. Abartma, olayı ters görüntüleme, atasözleri ve deyimlerle oynayarak gülmeye yapmaya çalışma kalıcı bir gülmeye değildir. Bunlar sabun köpüğü gibi gazete sayfalarını doldurur, ama meteorolojinin hava raporu gibi bir günlük olur. Çünkü gülmenin işlevinde mutlaka kalıcılık olmalıdır. Bergson, 'Doğada insandan başka gülünç yaratık yok' diyor. Ne doğru. Şöyle bir yanımıza yöremize, iletişim araçlarına bakalım. Ne gülünç yaratıklar görüyoruz. Sanki insanlar özellikle gülünç olmaya çalışıyorlarmış gibi. İşte gülmenin en önemli işlevlerinden biri de, insanları bu çabaya iten nedenleri ve bu çabadan elde edecekleri çıkarı anlatmasıdır...¹⁴

Buna karşın Aziz Nesin her ne olursa olsun güldürünen başat işlevinin güldürmek, sadece güldürmek olduğundan söz eder: "...Gülmecenin pek çok işlevi vardır... Ancak genel olarak tek bir işlevi vardır, güldürmek. Ötekiler sonradan gelir. Bir ülkede sınıfısal olarak, emekçi sınıfının gülmecesinin ereği ve işlevi farklıdır, rahat insanların, egemen sınıfların gülmecesinin işlevi çok başkadır. Bir emperyalist ülkenin, çok zengin bir ülkenin gülmecesinin işlevi çok daha başkadır..."¹⁵

1.2. Tiyatroda Güldürü

Bir gösteri sanatı olması ve toplumla ilişkisi açısından sinemaya benzemesinden ötürü, öncelikle tiyatroda güldürüye bakalım. Ellili yillardaki Türk Komedî Tiyatrosu'nu ele alan şu yazıyı okuyalım:

"Komedî Tiyatrosu'nun bugün bir garip zihniyeti var. Onlara göre, komedi deyince komik bir eserin kendileri tarafından oynanması anlamı ortaya çıkmalıdır.

Geçen asırlarda, asırımızda dünyanın pek çok yerinde tiyatronun kendi alanında çok güzel eserler yazılmıştır. Bunlar, yazarın memleketinin, örf ve ananelerinin belirtikleri gibi toplumların aksak taraflarını, insanoğlunun yanlış düşüncelerini en güzel bir tarzda inceleyerek hoş bir anlatım havası içinde belirtmektedirler.

Bizde, bilhassa İstanbul Belediye Şehir Tiyatrosu Komedî Bölümü’nde komedi de oynanan eser ya orijinal yahut da tercüme. Bu iki halde de bir şey fark etmezdi. Eser, ister orijinal olsun, ister tercüme, eserin akibeti, oynayan oyuncuların tutumlarına bağlıydı. Bir aktör veya aktris, her eserde kendini vermek ister ve mesul idareciler buna karşı, bu tutuma karşı, hiçbir reaksiyon göstermezlerse, netice daima tiyatro eserinin mahiyetinin mahvolmasıyla sona erdi.

Bir de adaptasyon meraklı vardı... Kökü çok eski senele-re, Türkiye’de tiyatronun ilk kurulması, yerleşmesi senelerine dayanan bu anlayış, 1957 Türkiyesi’nde, evet yalnızca kocaman dünyanın bir nokta kadar küçük bir şehrinde hâlâ hüküm sürüyor ve Komedî Bölümü adapte eserler oynuyor-du.

Bunun çeşitli sebepleri vardı.

Mes’ul insanlara sorarsanız, bir eser adapte olursa, halk buna çok daha fazla rağbet ediyordu. Onlara göre, maksat tiyatronun her akşam kapalı gişe oynaması demek olduğu için bu iddialarında haklı olabilirler.

Tiyatro oyuncusu da bu iddiayı hem kabul ediyor ve hem de buna başka iddiaları da ekliyorlar. Tiyatro oyuncusuna göre: “Bir eser adapte olursa onu oynamak çok daha kolaydır. Sonra seyircinin karşısında kendisinden olan kahramanlar vermek daha iyidir ve bilinen insanları, tipleri, karakteri canlandırmak, daha faydalıydı...”

“İstanbul gibi bir şehirde, tiyatroya giden binlerce kişi, komedyi falan aktörün ve filan aktrisin oyunları olarak kabul ediyor ve ince, zarif, kibar hareketlerden, düşüncelerden, eserlerden bi’haber, bir aktrisin iç oynatmasını, yahut bir

aktörün ellerini ayaklarının arasına alarak boynunu büküp, yalancıktan dövülen çocukların çıkarttıkları sesler gibi aca-yip sesler çıkartmasını veya eli, dili maşalı aktrisin her temsilde aynı diksiyon ve hissizli bağırmalarını, komedinin canlı birer tezahürü olarak kabul diyordu. Komedи Bölümü her zaman seyirci bulabilir. Bunun sebepleri; isim, şöhret, gülmek ihtiyacı.”⁶

Türk tiyatrosunda güldürünün 1970'ler ve olmasını da Özdemir Nutku'dan öğrenelim: “Gülmece alanında dünyanın en zengin ülkelerinden biri olan Türkiye'de son on yıl içindeki taşlamalı güldürüler de çok sayıdadır. Bunların bir bölümü içerik yönünden ağırlığı olan, başka bir deyişle tiyatro tarihimizin içinde yerini alan yapıtlardır. Başka bir bölümü de yalnızca güldürme amacıyla yazılmış, oynadığı anın dışında belleklerde pek kalmayacak olan şeylerdir.

Mehmet Akan'ın yönetiminde, grup çalışması ile üretilen Hamdi (1971) adlı oyun orta oyunun büyük ustası Ka-vuklu Hamdi'nin adından esinlenerek yazılmış bir yapıttır. Geleneksel tiyatromuzun açık biçimini içinde, güncel konulara değinen bir taşlama olan Hamdi, eksiklerine karşın, başarılı bir denemedir. Engin Ardış'ın, Turhan Selçuk'un çizgi romanından sahneye uyarladığı Abdülcambaz (1972) ise episodik gelişim içinde sömürücü ve çırçırcı çevrelerle çatışan Abdülcambaz'in serüvenlerini ele alır.

Metin Bilgin'in Dalgınlar'ı (1974), Muzaffer İzgü'nün Çöpçü (1973) ve Reçetesи Peçete (1974) adlı oyunları biçim denemesine girmeyen taşlamalardır. Ancak Reçetesи Peçete, soyluluğun bir işe yaramadığı günümüzde bir paşazade kalıntısı Nuri Bey ve ailesinin içine düşüğü durumları gösterir. Bu oyunda çalışanlarla asalakların çatışması vardır.

Son on yıl içinde taşlamalı güldürü alanında adını çok duyan bir yazar da Ferhan Şensoy'dur. Yazarın Dur Konuşma, Sus Söyleme (1976) adlı yapıtı, toplumdaki yasaları parodik biçimde dile getiren bir oyundur. Şahları da Vururlar (1979) ise İran'da Pehlevi Saltanatı'nın yaşamını ve yıkılışını ele

alan siyasal bir taşlama niteliğindedir. Şensoy, bu oyunda, seyircinin de bildiği şeyleri değişik ve hoş bir biçimde anlatır. Yazar, Kahraman Bakkal Süpermarkete Karşı (1980) adlı guldürüsü ile ülkemizde sayıları giderek artan süpermarketlere karşı, mahalle bakkalı olan dul bir kadının çatışmasını eğlenceli episodlarla işler.

Bu dönemin en ilginç ve keskin taşlaması ise Uğur Mumcu'nun yine aynı addaki anı kitabından sahneye aktardığı Sakıncalı Piyade'sidir (1977). Bu oyun hem siyasal ortamın, hem de bu ortamın içinde çeşitli görevlerde bulunan kişilerin eleştirisidir. Göstermeci özelliği olan biçimle sahneye aktarılmış olan yapıt, hem tek tek episodlar hem de bir bütün olarak çok başarılıdır.

Adnan Giz'in Babamın Gorilleri (1979) adını taşıyan guldürüsü ise, alışlagelmiş biçimde yazılmış, içerik olarak da önceki dönemlerin guldürülerinden daha değişik değildir. Burada karıştı tarafından ezilen bir erkeğin durumu sergilenmiştir. Yazar, toplum içinde kadınlar iktidarda olsaları, sorunların pek değişimeyeceği düşüncesindedir. Bilgesu Erenus'un müzikli taşlaması Kelaynaklar (1981) biraz daha değişiktir. Orta oyunu ve meddahlık özellikleriyle kurulan kelaynakların onu izlemesi söz konusu edilerek, güncel taşlamaya gidilir.⁷ Günümüzde de komedi ağırlıklı oyunlar ilgi görmeye devam ediyor.

1.3. Sinemada Güldürü

Güldürünün sinemadaki gelişimini incelerken öncelikle dünya sinemasını ele almak istiyoruz. Daha sonra Türk sinemasındaki güldürünün serüvenini sergileyeceğiz. Alim Şerif Onaran hocamız dünya sinemasında güldürü filmlerini çok güzel özetlemiş "Sinemaya Giriş" kitabında. Biz de bu bölüm oradan aynen aktarmanın yararlı olacağı kanısındayız:

"Daha sinemanın ilk yıllarından başlayarak güldürü

türü halk tarafından çok istenen bir tür oluşturmuştur. Avrupa'da ilk güldürü filmi olarak bilinen Lumieres'in 'Kendi Kendini Sulayan Bahçevan' (L'Arraseur Arrose) (1985) bu türün tipik örneğidir. Filmde bahçeyi sulamakta olan bir bahçevanın muzip bir oğlan çocuğunun suyu kaynağından kesmesi dolayısıyla bakırırken ıslanmasının yarattığı komik etki vurguluyordu.

Film yapımcıları daha ilk yıllarda başlayarak melodramın yanı başında güldürü filmlerinin halkın en çok aradığı tür olduğunu anlamışlar; buna göre sinema filmi üreten çeşitli ülkelerde bu türe özel bir önem verilmiştir.

Sessiz sinema döneminde daha önce mimik ve jestlerin vurgulandığı gülünç hareketler ortaya konuyordu. Çoğunlukla gidiklamadan doğan mekanik güldürme yöntemi kullanılan bu filmlere, ilk kez fikir ögesini sokan iki önemli güldürücü Fransız Max Linder ve İngiliz asıllı olup sanatını daha çok Amerika'da sergileyen Charlie Chaplin'dir.

Fransız güldürü sinemasında adını duyurmuş Leonce Perret, André Deed, Charles Prince (Charles Petitdeman ge) ve Jean Durand gibi güldürü sanatçıları, yarattıkları 'Le-on', 'Boireau', 'Rigadin', 'Onesime', ve 'Zigoto' tipleriyle Fransa'da ve Avrupa'da tanınmış ve özellikle İtalya'da da 'Cretinetti' (Budamacık), 'Polidor' gibi güldürü tiplerin doğmasına örnek oluşturmuşsa da, bu güldürü tipleri belli derecede 'Rigadin' istisna edilirse, fikir ögesinden çok, sinema hilelerinden ve tiplerinin gülünçlüklerinden yararlanarak sanatlarını sürdürmüştürlerdir.

Fransa'da güldürü türü ve tiplerinin ortaya çıkışını izleyerek bu tiplerin çeşitli sosyal durumlar ve meslekler içindeki serüvenlerini vermek adet olmuş; bu tutum bugüne kadar hemen bütün güldürü filmlerinde yinelenmiştir (Rigadin'in çوغunu Georges Monca ile çevirdiği 'Rigadin Sütbabası', 'Rigadin Napolyon', 'Rigadin ve Kaşarlanmış Kiracı', 'Rigadin Cumhurbaşkanı', 'Rigadin Alplerde', 'Rigadin Tedavi Görüyor' adlı filmler buna örnek olmuştur).

Fransa'da gerçek anlamıyla ilk güldürücü Max Linder (Asıl adı Gabrielle Levielle) olmuştur. 1917'de Charlie Chaplin, Amerika'da iken ona sunduğu fotoğrafın üstünü "A Max Linder, le seul, l'unipue, mon professeur" (tek, biricik olan Hocam Max Linder'e) ibaresiyle imzalamıştır.

Bir bakıma Max Linder olmasaydı, yalnız Sarlo değil, Buster Keaton (Melek), Harold Lloyd (Lui) gibi güldürücüler de doğmayacaktı, denebilir.

Onunla, ilk kez güldürü durumlarından doğuyordu; Rigadin'de olduğu gibi sinema hilelerinden değil... Kılık kıyafet olarak Max Linder 19. yüzyıl sonu Fransız kent-soylusunun zarif 'gentlemen'ini yansıtır: Parlak ayakkabılar, çizgili pantolon, frak ve silindir şapka, badem büyük, papyon kravat ve yakasındaki çiçekle tam bir sosyete komiği idi Max Linder... (Sarlo aynı kılığı, bir kibar düşküneni olarak, ondan alacaktır daha sonra...)

1907 yılından başlayarak ilkin Fransa'da, sonra Orta Avrupa'da ve Amerika'da Albert Capellani, Georges Monca ve Louis Gasnier ile filmler çeviren Max Linder'in ünü gerek Avrupa, gerek Asya ve gerekse Amerika'da yayılmış ve kendisine 'Kahkahalar Kralı' (Le roi du rire) unvanı verilmiştir. Onun çevirdiği filmler içinde: 'Max'in Evliliği', 'Max ve Kutlama Merasimi', 'Max Moda Yaratıcısı', 'Max Boğa Güreşçisi', 'Yedi Yıllık Mutsuzluk', 'Sirk Kralı' ve bir Alexandre Dumas Perné parodisi olan (Üç Silahşörler'in alaya alındığı) 'Sıkışmış Silahşör' (L'Etroit Mousquetaire, Amerika'daki adıyla 'The Three Must Get There') anılabılır. Bu filmdeki temaların bazıları daha sonra Sarlo tarafından ele alınarak yeniden işlenmiştir.

Amerika'da güldürü türünü I. Dünya Savaşı'ndan önce canlandıran, kendisi de bir güldürücü olan Mack Sennett'dir. 'Keystone' kurumu içinde Charlie Chaplin'le birlikte Roscoe Arbuckle (Fatty), Ben Turpin, Harold

Lloyd, Larry Simon, Harry Langdon, Buster Keaton'u üne kavuşturan odur. Bu yüzden kendisine 'Güldürücüler Kral' unvanı verilmiştir. Onun oluşturduğu sinemada, güldürü ögesi olan kaçip kovalamaca ve 'burlesque' anlayışı hakimdir. 'Slapstick' olarak da anılan bu tür, en inanılmaz (absurd) öğeleri taşırlar ('Burlesque', kökeni İtalyan 'Commedia dell'arte'sinden alan mimik, jest ve dövmece ile oluşan bir türdür.)

Max Linder'e rağmen, Mack Sennett, durumları değerlendirmez; ama tekniğin elverdiği kadariyla en sade bir güldürü ögesinden düşünülebilecek en ilginç gelişmeyi sağlayabilir. Öte yandan 'Keystone' polislerini komik öğe olarak kullandığı gibi, 'Banyo Yapan Kızlar'ı (Bathing Girls) 'back ground' olarak kullanmak da onun marifetlerindendir.

Yukarıda adını andığımız onun tanıttığı güldürücüler için Harold Lloyd (Lui), gözlüklü, hasır şapkaklı, atletik bir genç olarak, en umutsuz durumlarda bile Tanrı'nın yardımıyla kurtulmasını bilen; Buster Keaton (Melek), hiç gülmemen yüzü ve 'Sophistipque' tavırlarıyla komik öğeyi destekleyen; Harry Langdon bebek yüzü ile etkileyen birer güldürücü olmuştur.

Sessiz dönemde çalışmalarla başlayıp daha çok sesli sinemanın ilk on beş yılı içinde şöhrete ulaşan Stan Laurel ve Oliver Hardy çifti ise, aynı güldürü öğelerini kullanmakla birlikte bunları aşan 'kendini zeki sanan budala bir şişko (Hardy) ile salak görünüşlü, ama soğukkanlılıkla müsaait durumlar yaratmaya yatkın zeki (Laurel)' birer güldürücü tipi yaratmışlardır. Günümüzde yeniden canlandırılan bu güldürücü çiftin filmleri arasında: 'Laurel Hardy Lejyoner' (Sons of Desert), 'Oyuncaklar Ülkesinde' (Babes in Toyland), 'Laurel Hardy Batıya Gidiyor' (Go West), 'Şeytan Kardeşler' (Fra Diavola) (Devil's Brother) sayılabilir.

Çoğu Hal Roach'un yönetiminde çevirdikleri bu filmlerde Mack Sennett'in yetiştirdiği 'kızgın güldürücü'

James Finlayson da rol almıştır.

Amerikan sinemasına yeni bir güldürü anlayışı getiren öteki güldürücüler arasında Marx Kardeşler ile W. C. Fields'in ayrı yeri vardır. 'Sophisticated Comics' olarak adlandırılan bu güldürücülerden Marx Kardeşler, yarattıkları 'Groucho', 'Harpo', 'Chico' tipleriyle (Türkçe dublajlarında 'Arşak Palabıyıkyan', 'Dilsiz', 'Torik Necmi' çılgın bir güldürü türünün temsilcileri olmuşlardır. Bu güldürü anlayışı, 'gerçeküstücülük'e ağırlık vererek, kurulu düzennin saçmalıklarını sergilemeyi ön planda tutar.

Diğer ünlü güldürücüler arasında, Amerika'da Douglas Fairbanks Sr., Bob Hope ve Bing Crosby, Danny Kaye ve özellikle Jerry Lewis'in adı sayılabilir.

Ilkin Dean Martin'le bir çift oluşturduktan sonra kendi başına filmler çeviren ve geçen mevsimde 'Komedî Kralı' adlı filmde yeni bir kompozisyonuna tanık olduğumuz Jerry Lewis 1950'li yıllarda Fransa'da gereğince değerlendirilerek büyük bir sanatçı olarak kabul edilmiştir. Gerçek adı Joseph Levitch olan Jerry Lewis'in çevirdiği filmler arasında 'Artist and Models', 'Money from Home' (Evden Gelen Para), 'The Delicate Delinquent' (Narin Suçlu), 'Bell Boy' (Otel Uşağı), 'The Ladies Man' (Kadınların Gözdesi) ve 'The Nutty Professor' (Dalgın Profesör) (Dr. Jekyll ve Mister Hyde'in parodisi) sayılabilir.

Diğer güldürü ustaları arasında: Fransa'da Fernandel ve Tati (ilki at başına benzeyen suratıyla, öteki sofistike komedinin özgün bir temsilcisi olarak); İtalya'da Vittorio De Sica ve daha çok Napoli hayatının gülünç ve özdenlikli sahnelerini canlandıran Toto (Prens Antonio Focas de Curtis Gagliardi); Meksika'da (çevirdiği birçok güldürü filminden sonra bir İngiliz soylusunun garip tavırlı uşağı 'passepar-tout' rolüyle 'Seksen Günde Devri Alem' filmiyle tüm dünyanın takdirini kazandı) Cantinflas; İngiltere'de büyük bir karakter oyuncusu olduğu kadar güldürü öğelerini de çok iyi işleyen Alec Guinness sayılabilir.

1930'lu yıllarda Amerika'da 'Amerikan Güldürüsü' olarak ünlenen bir türü ortaya çıkan Frank Capra'yı da ayrıca anmak gereklidir. Taşradan büyük merkezlere geçişti ya da sürekli işler görmek üzere gelen saf taşralıların kendilerini aldatmak isteyenleri yenilgiye uğratmalarından oluşan bu güldürülerde Capra, James Stewart ve Gary Cooper gibi ünlü oyuncularla 'Mr. Geeds to Town' (Bay Deeds Şehre Gidiyor), 'You Can't Take It With You' (Birlikte Götürmezsin) ve 'Mr. Smith Goes to Washington' (Bay Smith, Washington'a gidiyor) gibi 'Amerikan Güldürüsü' türünde filmler çevirmiştir. Bazen üzüntülü, bazen hoş sahneleri içeren bu yeni güldürü türünde teorik kuruluş şöyledir:

- 1) İlkin bir fikrin gerekliliği,
- 2) 'Gag'lerin (gülüt) konuyu pekiştirmesi,
- 3) Detayların esas fikri geliştirmesi.

Çağdaş güldürücüler içinde Peter Sellers ve Woody Allen'in ayrı bir yeri vardır. Peter Sellers, Londra'da ünlü bir tiyatro oyuncusu olduğunu kabul ettirdikten sonra filmler çevirmiştir, bu uğraşını sürdürmek üzere sonradan Amerika'ya gitmiştir. 'Sarsak' güldürücü tipini yeni boyutlar içinde ve 'sofistike' güldürü ile bağıdaştırarak verdiği filmler arasında 'Pembe Panter', 'Dr. Strangelove or How I Stop Worrying and Love the Bomb' (Dr. Garibaşk ya da Dert Edinmeyi Bombayı Nasıl Sevdim?) ve son günlerde İstanbul sinemalarında başarıyla gösterilen 'Merhaba Dünya' (Being There) belirgindir... Aslen Yahudi olup son yıllarda Amerikan sinemasının birkaç büyük güldürücüsünden biri olarak kabul edilen Woody Allen'in filmleri arasında da çoğunu Diane Keaton'la çevirdiği 'Seks Hakkında Bilmek İsteyip de Sormaktan Çekindiğimiz Her Şey' (Everything You Always Wanted To Know About Sex, But Were Afraid To Ask), 'Annie Hall', 'Aşk ve Ölüm' (Love and Death) ve 'Bir Yaz Ortası Gececi Seks Güldürüsü' (A Midsummer Night Sex Comedy) (1983) vardır. Bu gözlüklü, çırkin

komedyen, getirdiği espriyle Amerikan toplumunun sosyal ekonomik sisteminin en tutarlı taşlamasını yapmakla ün kazanmıştır.”⁸

“Doğuada insanlar daha çok dalkavuklara güllerlerdi. Dalkavuklar kaba sabayı, top taklidi yapar, taklalar atar, padişahı güldürmeye çalışırlardı. Bu durumda eleştiri yoktu. Otoritenin idaresine boyun eğilmişti. İşlevi eleştirmek değil, eğlendirmekti.

Batıda ise dalkavuklara değil, soytarılara gülünürdü. Soytarı ağını açtı mı önce efendisini, sonra yakın çevresini ve genelde düzeni yerden yere vururdu. Ama bu iğnelémeler iktidarı kızdırmaz, bir tür emniyet sübabı işlevi görürdü. Çevrede eleştiri hakkı olan tek kişi soytarıydı. Mizahın siyasal eleştiri ve yergiyle buluştuğu noktayı soytarı. Eğlendirirken eleştirmeye, taşlama geleneğinin öncüsüydü. Çünkü seyircinin asıl güldüğü kendisiydi.

Osmanlı döneminin ünlü gölge oyunu Hacivat-Karagöz biraz bu mizah ikilemine uyuyordu. Hacivat nezaketi, okumuşluğu ve güngörmüslüğü ile eski toplumun üst kesimlerini temsil ediyordu. Karagöz ise kaba saba saflığı ile ancak delilerin söyleyebileceği gerçekleri söylüyordu. Tabi eski yeninin bu diyalogunda zaman zaman iktidar da eleştiri konusu oluyordu. Ancak Osmanlı gerilemeye başlayınca Osmanlı yönetiminin de tahammül sınırları gerilemeye başladı. Ve Karagöz’deki eleştiri düzeyi azaldı. Giderek bu perde oyunu itiş kakışa ve uzun söz düellolarına dayalı kaba bir gösteriye dönüştü.

Doğuada ise yergi geleneği baskilarla bunalırken, popüler mizah Keloğlan’dır takılıp kaldı. Keloğlan saf, cömert, cesur, hazır cevap bir Anadolu delikanlısıydı. Yeri geldi mi padişaha dahi kafa tutmaktan çekinmezdi. Ancak Keloğlan’ın sözde bu ası tavrı padişahın kızını alana kadar sürer. Kızı eşeğinin terkesine oturttu mu padişaha eleştiri si sona erer. Bu yüzden doğuda Keloğlan taşlamaları iktidarlarca tarafsız bulunur. Keloğlan geleneğinden olanlar

her devirde iktidarın müsaadesine mazhar oldular.

Türkiye tek partili dönemden çok partili döneme geçerken Cumhuriyet döneminin ilk Keloğlan'ı da beyaz perde de yerini alıyordu. Dümbüllü orta oyunu geleneğinin son temsilcisi, Türk sinemasının ise ilk tiplerindendi. Ama o düzene temelde itirazı olmayan çullanmacı espri geleneğinin Keloğlanlarından biriydi. 1950'lerde Türkiye'de çarıklılar sonunda tahta oturdular. Olmaz sanılan olmuş, Keloğlan padişahın kızına kavuşmuştu. Artık iktidar koltuğundaydı.”⁹

“Türk sinemasında altmışlı yılların ilk yarısında güldürüler çoğaldı. Hemen her yöntem güldürü denendi. Hulki Saner Amerikan salon güldürüleri özentileri yanında, tutulmuş oyunları sinemalaştırdı. ‘Kart Horoz, Cibali Karakolu, Demirel'e Söylerim’ gibi. Bu arada Billy Wilder'in Marilyn Monroe ile çevirdiği ‘Bazları Sıcak Sever'i (Some Like it Hot) başrolde Türkan Şoray'ı oynatarak ‘Fıstık Gibi Maşallah’ adıyla Türk sinemasına aktardı. Bu müなsebetle ‘Zoraki Travesti’ (Kadın kılığına sokulmuş) olarak Izet Günay'la Sadri Alışık'ı devreye soktu. Atif Yılmaz'ın Sadri Alışık ve Ayla Algan'la çevirdiği ‘Ah Güzel İstanbul'unu, Halid Refiğ'in birer polisiye güldürüsü olarak ‘Karakolda Ayna Var' ve ‘Kız Kolunda Damga Var'ı izledi. Bunları aynı yönetmenin 1970'lerde Amerikan Güldürüsü'ne nazire olarak Türk güldürüsü biçiminde ‘Kızın Var mı, Derdin Var' ve ‘Yedi Evlat İki Damat' takip etti. Atif Yılmaz ‘Dolandırıcılar Şahı’ ile değişik bir güldürü türü denedikten sonra ‘Allah Cezanı Versin Osman Bey’le güldürü türü içinde Osman Seden'e çatınca; Seden de kendisi değil, ama birlikte çalıştığı Mehmet Dinler'e ‘Erkeklik Oldu mü Atif Bey?’ adlı güldürü türü yaptıarak ona yanıt verdi.”¹⁰

“1960'larda doğru İstanbul ilk defa Anadolu'dan gelen taşralılarla karşılaşırken Beyaz Perde'de ilk kez Feridun Karakaya'nın yarattığı Cilalı İbo tiplemesiyle böylesine

rahat hicveden bir yıldıza kavuştu. DP iktidarı Celal Bayar'la yeni dünyanın kapılarını aralarken, DP iktidarı döneminin Keloglan'ı, Cilali İbo'da Amerika'nın altını üstüne getiriyordu.

1960'larda şapkayı Cilali İbo'dan Turist Ömer aldı. O da Keloglan gibi altın yürekli bir gezginci, Dümbüllü gibi gün-görmüş biri, Cilali İbo gibi ağızı bozuk hergeleydi. Aynı tarihlerde sinema ailesine Adana'dan yeni bir tip katıldı. Adanalı Tayfur namıyla ünlenen Öztürk Serengil ise devraldığı geleneği bozmadı. Türk sinemasının bir kısmı sokaklarda birlikte hızla siyasallaşırken, Yeşilçam'ın güldürüogeneity adeta bu olup bitenlere omuz silkiyor, hâlâ Karagöz gibi kelimelerle oynuyordu.”¹¹

“Bu arada Vahi Öz ‘Horoz Nuri’ tipiyle isim yaptığı gibi, birçok filmde güldürücü olarak görülen Suphi Kaner, Sami Hazinses ve Necdet Tosun da isim yapmaya başladılar. Bunlara sonradan Münir Özkul, Adile Naşit, Aziz Basmacı ve Muzaffer Hepgüler katıldı.

Aslında sözünü ettigimiz filmlerin güldürü sanatında pek büyük katkıları olduğu söylenemez. Bu katkıyı görebilmek için seyircinin 70'li yılları beklemesi gereklidir. 70'li yıllarda sinemamızda güldürü, çok çeşitli yönsemeler gösterdi. Bir yandan eskilerin ustası ‘Salon Komedisi’ yönetmenlerce sürdürdü. Mesela Muzaffer Arslan, ‘Arım, Balım, Petegim’ ve ‘Acele Koca Aranıyor’da; Türker İnanoğlu ‘İsportacı Kız’da; Orhan Aksoy ‘Ah Nerede?’ ve ‘Öyle Olsun’da; Osman Seden ‘Yaz Bekarı’ ve ‘Vahşi Gelin’de bu türü sürdürdüler. Ama güldürünün başka yönlerde geliştirildiği bu dönemlerde 60'lı yılların argolu lümpen güldürüsü, 70'lerin başında Yılmaz Köksal’ın komedi-avantürleri ile yeni bir kahraman kazandı.”¹²

“Yeşilçam hafif güldürüler ve ayağı yere basmayan melodramlarla sermayeyi tüketmişti. Çünkü işin tüccarları parayı nereden kazanabileceklerini keşfetmişti. 1974'de başlayan salgın 1980'lerin başına kadar alabildiğine yayıldı.

Dümbüllü'den 30 yıl sonra perdede yine ufak tefek bir adam, yine abartılı mimiklerle komiklikler yaparak kadınları peşinden koşturuyordu. İşte Türk sinemasının Keloğlan geleneğini değiştiren adam tam da o dönemde beyaz perdenin kapısını çalmıştı. Yeşilçam'dan gelen teklifle 1972'lerde sinemaya geçti ve Karagözlerin, Keloğlanların mirasını devraldı. Türk sinemasının 'Şabanlaşma' dönemi böyle başladı.¹³ Kemal Sunal filmlerinin Türk sinemasında yer almaya başladığı 1970'li yıllarda seks filmleri oynuyordu.

"1974 yılında güldürü yeni bir kimlikle ortaya çıkar. Aileye seslenen duygusal 'salon komedileri', büyük bir patlama sonucu yerini 'seks komedileri'ne bırakır. Bu yeni suluğunu başlatan film ise Oksal Pekmezoğlu'nun 'Beş Tavuk Bir Horoz' adlı filmidir. İtalyanların 'Erkek Dediğin' adını taşıyan cinsel ağırlıklı bir dizi filmin uyarlamasıdır. Bir yıl sonra 'Civciv Çıkacak Kuş Çıkacak', 'Ördek Çıkacak Kaz Çıkacak' gibi isimlerden oluşan filmlerle 1973 yılına kadar yeni bir dönem yaşanacaktır.

Özellikle seks gücünü artıran haplar, koku formülleri, babadan oğula miras kalan randevuevleri, erkeklik organı nakilleri gibi cinsel güldürü öğeleri üzerine kurulan bu tür komedi anlayışı aileyi, kadın seyirciyi, sinemadan kaçırırken yerine arabesk ve lumpen bir erkek toplumunu getirecektir. Buna karşılık bazı seks komedilerinin içерdiği temel konulara ya da trüklere baktığımızda gerçekten ilginç ve hatta usta bir yönetmenin elinde düzeyli "toplumsal güldürü"lere ya da en azından "popüler güldürü" örneklere dönüştüğünü görebildik. Ne var ki, bu "seks komedileri" döneminin yönetmenlerinden ne Oksal Pekmezoğlu'nun, ne Nazmi Özer'in, ne Naki Yurter'in, ne Temel Gürsu'nun, ne Çetin İnanç'ın ve ne de diğerlerinin bu fırsatları değerlendiremedikleri gibi 'popülizm'i, her türlü incelikten ve estetik yaklaşımlardan uzak, yalnızca kaba bir çıplaklığa dayalı 'cinsel sömürü'de aradıkları söylenebilir.

Her tür film, geçerli olduğu dönemde kendi seyircisini oluşturacağı gibi, kendi yıldızlarını ve oyuncularını da yaratması elbette son derece doğaldı. Ve türün erkek yıldızları tiyatro çıkışlı oyunculardı. Örneğin Ali Poyrazoğlu, Sermet Serdeneği, Aydemir Akbaş ve Hadi Çaman olmak üzere Alev Sezer, Bülent Kayabaş, İlhan Daner, Mete İnsel, Yüksel Gözen ‘seks komedileri’nin ünlü isimleriydiler.

Yüz otuz bir adet ‘seks komedisi’ çekilen 1979 yılı, bu salgının sonunu yaşıyor. Ve böylece de toplumsal etkinlikleri açısından üzerinde durulması, incelenmesi gereken bir ‘güldürü sineması dönemi’ daha kapanır.”¹⁴

1.3.1. Güldürü Sinemasında Türler

Güldürü sineması, başlangıçta edebiyatın her türündeki güldürü öğelerinden yararlanmış ve beslenmiştir. Sinema bir sanata dönüşüp olgunlaşıkça kendine özgü güldürü türleri oluşturmuş ve geliştirmiştir. Güldürünün sinema sanatına son derece elverişli ruhu bu türlerin çeşitlimesini de sağlamıştır:

- Burlesk Güldürü (Savruklama): Sinemanın başlangıcından sessiz sinemanın sonuna kadar etkisini sürdürden türün temelleri İtalyan Commedia dell'Arte güldürüsüne ve İngiliz pantomim geleneğine dayanır. Dahası, ortaçağdaki fars geleneğinden bile izler bulmak mümkündür. Commedia dell'Arte'deki doğaçlama, farstaki günlük yaşamdaki gülünçlüklerin ard ardına sıralanışı, kovalamalar, itişip kakışmalar ve tesadüfleri, pantomim'deki oyuncu becerisine ve mim kullanımına dayalı yaratıcılık savruklamanın ortaya çıkması sağlanmıştır.

Sıralı gaglar dizisinden oluşan savruklamada klasik bir dramatik yapının varlığından söz etmek zordur. Anlatım,

daha çok 'düz' bir yapı arz eder. Olay örgüsü koşut gelişime dayanır. Çekimlerde egemen olan hız kurguda ve tartımda da kendini gösterir. Zaman zaman da sessiz sinemanın zorunlu (teknik nedenlerle) türlerinden hızlı geçen karelerin yarattığı devinime başvurulur. Yakın çekimlere daha az rastlanırken, genel ve toplu çekimlerin egemenliği söz konusudur. Komiği yakalamak için çeşitli film hilelerinden de vararlanılır.

- Vodvil: Entrikal güldürünün uzantısıdır. Vodvilde de kimi karmaşık olaylar dizisi içine geçmiş sarmal yapı ve bu yapının içinde tipleri ve karakterleri zor durumda bırakır. Yanılma ve yanılmalar, yanlış anlamalar sonunda her şey açığa çıkıp yoluna girer. Çoğu vodvil, tiyatrodan sinemaya aktarılmış ve uyarlanmıştır. Özellikleinema için yazılmış vodviller de vardır. Sinemada, salon, bulvar ve hafif güldürü adıyla anılan türlerin tamamı vodvilin türevleridir.

- Amerikan Tarzı Güldürü: Savruklama ve vodvilden esinler taşırl. Taşlama ve töre güldürüsüne de yer verir. Konuları genellikle yorucu olmayan, hafif, Amerikan tarzı yaşama dayanır. Gagler ve söz esprileri, hızlı kurgu, duygusal oyunculuk, teatral sahne ve çevre düzeni, inandırıcılıktan uzak tesadüfler ve mutlu sonlar bu tarz güldürünün temel özellikleridir. Diyaloglar, oyun tarzı ve mizansen vodvilde olduğu gibi tiyatro etkisindedir. Zaten birçok örnekte tiyatro uygulamasıdır.

- Müzikal Güldürüler: Amerikan Tarzı Güldürü'nün müziklendirilmiş versiyonudur. Ünlü operetler, sinema için yazılmış müzikaller, dans ağırlıklı güldürüler bu türün içinde yer alır. Amerikan müzikal güldürülerı daha çok Fransız ve Viyana operetlerinden yararlanmıştır. Bu tür filmlerde diyaloglar çok fazla önemli değildir. İşlevi müziki bölümlerin ve şarkı başlangıçlarının bağlantılarını

kolaylaştırmaktadır. Şarkı ve liriklerin müzikal yapısı basittir. Nakaratlara sıkça yer verilir. Yetmişli yıllarda eski önemini kaybeden müzikal güldürüler yerini, müziğin ağırlıklı kullanıldığı ve stara dayalı güldürülere bırakmıştır (Örn.: 'Cazçı Kardeşler', 'Yırtık Rahibe'...)

- Doğrudan Güldürü: Temel amacı güldürmek ve güldürken düşünmeye yöneltmek olan bu türün yapısında kısmi trajik öğeler de vardır. İnsanın doğasında varolan ve birbirine çok yakın olan güdüleri, gülme-aglamaktır. Başka bir deyişle hüzünlü bir ruh halindeyken kolayca gülme haline geçebilir insanoğlu. İnsan yaşamını zorlaştıran binbir türlü ekonomik ve toplumsal sorun, doğrudan güldürü filmlerinin temel çıkış noktasını oluşturur. Çünkü komiklik, zıtlıklardan ve çelişkilerden doğar. Ancak bu çelişki ve çatışmalardaki gülünçlüğü yakalayıp çıkarmak büyük ustalık gerektirir.

- Toplumsal Yergi: Doğrudan güldürü gibi, toplumsal sorun ve çelişkilerden beslenen bu tür filmlerde fark, işlenen toplumsal sorun ve çelişkinin düzelmesine ilişkin önerilerde bulunması, formüller sunmasıdır. Bu noktada trajedinin kalıplarına başvurulabilir. Bir anlamda kara mizaha yakındır.

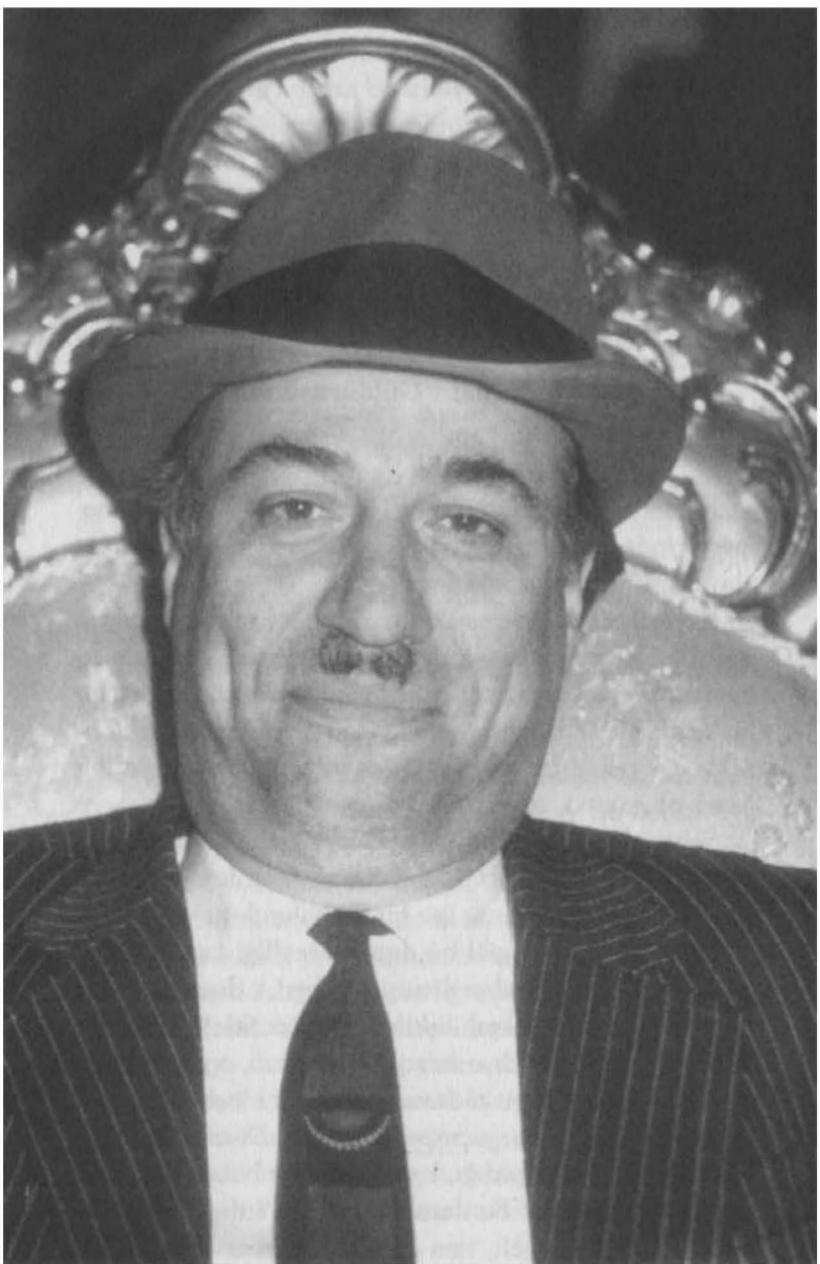
- İngiliz Güldürüsü: II. Dünya Savaşı sonrasında İngiltere'de ortaya çıkış gösteren bu türün tamamen özgün nitelikleri vardır. Bu özgünlük İngiliz Tiyatro Geleneği ve Anglo-Sakson ruhundan beslenir: "İngiliz Güldürüsü, hangi yönden bakılırsa bakılsın inanılmayacak, alışılmadık, saçma gibi görünen bir durumu, olayı çıkış noktası olarak almaya, sonra bunun yol açtığı sonuçları büyük bir ağırbaşılık ve soğukkanlı gülmeceyle işlenmesine dayanır. Ayrıca gelenek ve göreneklerin eleştirilmesi, toplumsal yergi, kişilerin ruhbilimsel çözümlemeleri de ihmal edilmez. İngiliz

Güldürüsü'nde ölülerle, ölüm olayıyla bol bol gülmece yapması, en büyük özelliklerden biridir. Güldürü gibi, İngiliz Güldürüsü de büyük oyun gücü gerektirir.”¹⁵

1.4. Televizyonda Güldürü

Yabancı dizilerin çoğunlukta olduğu TRT'nin tek televizyon olduğu dönemlerden, özel televizyonların çoğalduğu döneme geçişte yerli dizilerin sayısında önemli bir artış görülmüştür. Bu yerli diziler içinde komedi dizileri ise çoğuluktradır. Daha çok gecekondu semtlerinde oturan insanların eğlencesi halinde gelen televizyon ise, buna paralel olarak dejenere olmuş, sulandırılmış dizilerin hakim olduğu yayın organı haline gelmiştir.

Televizyonda komedi dizilerinin yanı sıra tek kanallı TRT döneminde pek fazla ekrana yansımayan ancak sinemada gişe rekorları kıran, en çok ilgiyi çeken filmler olan komedi filmleri yayına ve rating rekorları kırmaya başlamıştır. Bu filmler içinde defalarca izlenmiş olmasına rağmen artan bir ilgiyle izlenen “Kemal Sunal Filmleri”nin önemli bir yeri vardır. Şu anda televizyonlarda ya “şarkıcılarla yapılan diziler” ya da “komedi” diyebilirsek, komedi dizileri peş peşe yayınlanmaktadır. Bir tek şarkıyla ünlenen kişilere dizi yapıldığı ülkemizde birkaç istisna hariç kaliteli komedi dizilerinin yapıldığı iddia edilemez.

"Zubok", 1980.

2- KEMAL SUNAL GÜLDÜRÜSÜ

2.1. Kemal Sunal Güldürüsünün Dayandığı Toplumsal Yapı

Kemal Sunal güldürüsünün Türk toplumu ve Türk sineması içinde dayandığı yapıyı, Veysel Atayman'dan uzun bir alıntı yaparak ortaya koyalım:

"Kemal Sunal sineması, sinemasına sol ya da toplumcu, sosyal bir esans sıkisma çalışan yakın dönem Yeşilçam sinemasının (son yirmi yılı kastediyorum) dışında kaldığı gibi, kendisine kadar uzanagelen güldürü sineması örneklerini de çok temel bir tutumyla (ya da formülüyle) aşan bir ömek oluşturmaktadır.

Şaban, Sarlo örneğinden ilk bakışta farklı olarak ütopik bir coğrafyada yaşamaz. Onun bir yeri vardır (genellikle kırsalda bir yerde). Ama işte bu ilk bulunduğu yer, aynen Sarlo sinemasındaki gibi bir dışolma özelliği taşıdığı ölçüde, soyut, işlevsel bir dışa dönüsür. Şaban, o dıştan 'buraya' içinde yaşadığımız sosyal ilişkilere tek sözcükle 'itilir' ya da 'beni suya kim itti?' diye soran adam misali, ona pek bağlı olmayan, dıştan gelen motivasyonlar, onu 'normal'in sosyal ilişkileri içinden geçmeye zorlarlar. Diyelim ki: Köyünde gönlünü kaptırdığı, başlık parasını bulamadığı için alamadığı kızdır bu. Bu durumda, kente 'itilir' o. (Kemal Sunal'ı anlama engeli, tam da bu ve benzeri itilmelerde

ortaya çıkıyor: Başlık parası bulabilmek için kente göç ol-gusu, filmin, sosyal bir yaraya parmak bastığı yanlışmasına yol açabiliyor). Oysa bu itilme, tam anlamıyla, sinema tekniğinin parçasına dönüşmüştür onda. Onu, istemediği halde ‘düzenin’ içine atmak anlamında, ‘Şaban’ típkı Sharlo gibi, bu düzenin içinden geçer. Sharlo hiçbir yere dönmez filmden çıkışın giderken, Şaban başta bıraktığı kızı döner belki. Ama işte, teknik bir dönüştür bu. Bir başka kez, bir başka nedenle (eşkiyanın parasına el koyduğu için ve bunu tesadüfen yapmıştır gene) bir başka ‘itilne’ yaşayacaktır.

Kemal Sunal klasikleri, bütün itilmeleri arkasındaki sosyal çelişkileri, bu itilmenin bahanesi düzleminde tutarak, (örneğin: bu düzen böyle olmasaydı ben şimdi köyümde mutlu mutlu yaşıyordum tezlerine hiç kapı aralamayarak) karakteristik özelliklerinin vazgeçilmez bir öğesini ayağa dikerler. Çünkü Şaban, içine istemeden yollandığı düzene, yer yer Sharlo-vari bir terörle karşılık verir; yer yer ve asıl Marx Kardeşler örneği, anarşiyi bu düzene egemen kılar.

Onun anarşisi, kurumları, hele Yeşilçam taburlarının sarsılmazlığında güvenlerini bulan kurumları alt üst eder. Türk sinemasında ilk “korkak” askerdir o. Bu korkaklıgil, öteki beceriksizlikleri içinde örtse de, sinemamız açısından bu tür “paradigma dönüşmesi” bile sayılabilir bu kırılma. Şaban filmlerinde onun anarşisinden nasibini almamış tek bir kurum ya da kurum uzantısı bulamazsınız. Paşalığı, hizmetkârlığı, gangsterliği, şarkıcılığı, travestiliği, aklınıza gelecek her türlü sistemi, yıkıcı bir anarşinin hedefine çevirir o. Bunun yapabilmesinin önkoşulu: O, bu düzen içinde kendine tutunacak bir yer aramaz. Bulsa da, oraya da kısa süre sonra anarşiyi egemen kılacaktır gene. Tutunma gibi bir kaygıyı apriori dışlamış olması, onun anarşisinin keyfini çıkarabilmesini sağlar. Seyircinin de elbette.

Şaban, İlyas Salman örneğinde olduğu gibi, terbiyeli bir karşıt değildir. Salman, hemen her filminde, bir tür geri plan çelişkisinin varlığını işaret etmekle kalmaz, bir yererde bambaşka bir dönemin kurulabileceğine, bir karşı öneriler yumağının hayatı geçirilebileceğine olan inancı temsil eder adeta. Salman ağırbaşlı mağdurdur. Kırsal kökenini, bu düzene, kent olarak karşımıza çıkan kapitalist sisteme alternatifin çıkış noktası yapmak ister gibidir. Onun temel tepkisi çok uygar bir tepkidir. Para-doksal olacak ama: Utanma; İlyas Salman tiplemesinin odak kavramı gibidir.

Şaban ise, anarşinin içinde yüzerken, utanma başta olmak üzere, bütün bu değerlerin, kendine ait olmayan o dışın içine geldiğini bilircesine, onları da daha baştan dışlar. Bol bol küfür edişi bundandır.

'Şaban' anarşisi, doğal insanı sosyal ilişkilerin göbeğine öylece koyar gibidir. Yani bir bakıma, komedinin en ilkesel ilişkisini yeniden kurar. Bu doğal olanın kırsal insanda temsil edilmesi, onun filmlerini bizden kılan ayrı bir özelliktir. Çünkü sanayileşmenin, toplumun bütün düzlemlerini yuttuğu, kırsal-kent ayrimını biçimlendirdiği bir Batı dünyasında 'doğal' karşılık, buradaki kadar kolay beklemez sizi: Orada, köydedir o.

Ama işte, o doğallık, kentte, ağırbaşlı bir karşı öneri olmaktan çıkıp anarşinin enerjisine dönüşür adeta. Kaldı ki, Şaban, o kırsal alanın içinde de, adeta uyarıcısına, orada da insana aykırı bir dönemin pekâlâ hüküm sürebileceğini anımsatmak istercesine, kargaşayı egemen kılar.

Kemal Sunal anarşisi, onun bir yerde tutunma derdi bulunmayan Şaban'ı, Şener Şen'in tutunma uğruna her türlü pisliği göze alan tipi karşısında iyice net bir görünümе bürünür. Şen, Şaban ile buluştuğu klasiklerde, Şaban üzerinden giderek kendine düzen içinde bir yer açma yanılısına düştüğü anda, berikinin yıktıklarını mı düzeltsin,

onun kendi amacına giden yolda mı koşsun, bilinmez. Adeta paniğe kapılır. Çünkü Şaban'ın yıkıcılığı, öyle pek tamir edilir öğeler bırakmaz ortalıkta. Şen, düzenin bütünü, düzenden yana olduğu için onaylamaz bu filmlerde. O sadece 'tutunmak' ister. Düzen onun için bir araçtır. Şaban içinse zaman zaman bir oyuncak. Üstelik dirençsiz bir yapısı var gibidir bu düzenin. Onun dışında kalmayı göze aldiğimiz anda, dirençleri kendiniz oluşturmadığınız anda, şöyle bir parmak ucuyla vurup kulelerini devirebilirsiniz.

Şaban anarşisi, bütün bir Yeşilçam geleneğinde, büyük umutlar vaadeden bir eğilimin önünü açabilirdi. Melodramda tökezlemeden, sınıflararası çelişkileri görünürde bile olsa örtmeye çalışmayan, kötü düzene 'bilimsel' ya da öylesine öneriler getirme iddiası olmayan, enerjisiyle en ufak bir 'inşa' katkısı gerçekleştirmeyip hep yikan bu anarşi, sadece kurumsal düzlemde değil, aynı zamanda dilsel düzlemde de yarattığı kargaşayla, bütünlük kazanır.

Karşı durumdan yola çıkarak tezimizi kanıtlayabiliyoruz sanırım: Şaban'ın ölümünden. Son birkaç TV dizisi, Sunal'ı Sunal yapan, onun sinemamızdaki örnek siz yerini tayin eden bu anarşi-getirici Şabanlığını hiç farketmeksizin, (inanılmaz bir cehalet örneği vererek) Şaban'ı öldürmiş, yerine Sunal'ı alarak, onu düzen bekçisi kılmak istemiştir.

Kemal Sunal'ın en son düşünüleceği yer, düzenin kurumlarını temsil eden bir dedektif ya da üniformalı kimliğidir. Ölmüştür orada Sunal haklı olarak. Dikkatli bakarsanız, hantallaştığını, hareket edemediğini görüşünüz. Yıllarca Şaban olarak çökerttiği kurumlara onu geri yollayan diziler, sanki ona özür dilemek istemektedirler bu kurumlardan.

Şabani, o büyük anarşisti öldürme pahasına.”¹⁶

2.1.1 1970'li Yıllarda Türk Toplumunun Sosyo-Ekonominik ve Kültürel Yapısı

Hikmet Özdemir Siyasal Tarih başlıklı makalesinde 1970'li yılları şöyle anlatmıştır:

“ 1961 Demokrasisi’nde 1965 ve 1969 seçimleriyle parlamento yanaşamayan köktenci akımlar, 12 Mart 1971 darbesiyle başlatılan ve iki yıl süren askeri yönetimin tüm engelleme ve baskısına karşın 1973-1980 zaman kesitinde siyasetin dinamik güçleri arasında yükselmişlerdir. Sağ kanattaki MSP ve MHP, hükümet ortağı olmanın sağladığı üstünlüklerden de yararlanarak devlet kurumlalarında (Ordu, MİT, Polis Örgütü, Bakanlıklar ve Kamu İşletmeleri) kadrolaşırken, köktenci solda yer alan çok sayıda parti ve grup sivil toplum kurumlarında (işçi sendikaları, meslek birlikleri, öğrenci dernekleri ve kooperatifler) söz sahibi olmuşlardır.

Siyaset deyince parlamentoda muhafazakâr çoğunluğu ve onun iki kanadından ibaret CHP ile DP ve AP'yi anlayan çevreler için kabul edilir bir durum değildi. Fakat demokratikleşme açısından bakıldığından Türkiye'de siyasetin çok sesli yapıya kavuşması olumludur. Bununla birlikte farklı görüşlerde olan ve doğal bir yarışmaya giren partiler yerlerini silahlı eylem birliklerine bırakmışlarsa, her gün onlarca yurttaş öldürülmüş, mahalle, kasaba ve kentler karşı görüştekilerin veya tarafsızların giremediğleri 'kurtarılmış bölgelere' dönüşmüşlerse, bunun nedenlerini araştırmak ve üzerine düşmek gereklidir.

Bu anlamda Türkiye'nin 1976'dan sonra iç savaş koşullarını, 1978'den sonra iç savaş ortamı yaşadığı gerçeği kabul edilmelidir. Şiddet eylemlerinde, İstanbul'da (1 Mayıs 1977), Kahramanmaraş'ta (1978) olduğu türden katliam şeklindeki kitle kırımlarında resmi açıklamalara göre 5.000 yurttaş can vermiştir. Ayrıca çok sayıda yurttaş

yaralanmış, bombalı ve silahlı saldırılar sonucu ev ve iş yerleri tahrip edilmiştir.

Özellikle terörü tırmadırmak ve karışıklık çkartmak amacıyla seçilen hedefler son derece dikkat çekicidir. Savcı Doğan Öz, Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Necdet Bulut, Milliyet Gazetesi Baş Yazarı Abdi İpekçi, Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul, Gazeteçi-Yazar İlhan Darendeloğlu, İstanbul Üniversitesi'nden Prof. Dr. Ümit Doğanay ve Prof. Dr. Orhan Cavit Tütengil, Yazar Ümit Kaftancıoğlu, eski Gümrük ve Tekel Bakanı Gün Sazak, İstanbul Milletvekili Abdurrahman Köksaloğlu, eski Başbakan Prof. Dr. Nihat Erim, DİSK eski Genel Başkanı ve Maden İş Sendikası Başkanı Kemal Türkler...

Bunların yaşanmış olması, çekilen acılar, kurulan pusularda yitirilen insanlar, kitle katliamları, demokrasinin bütün kurumlarıyla ve her alanda işletilmesini savunan çevreleri kararsızlığa düşürmemelidir. Çok sesli siyasetin demokratikleşme açısından gerekliliği ve vazgeçilmez oluşu ile terörün kitlelerde yol açtığı ve tamamen haklı nedenlere dayanan huzur ve güven ihtiyacı birbirleriyle çelişti diye Türkiye insanına ikinci sınıf bir demokrasiyi bile fazla gören zihniyetin düzeyine inmemek gerekir. Kaldı ki çok sesli siyaset ile terör arasında iddia edilen türden olumsuz etki Türkiye örneğinde gerçekten ne ölçüde vardır? Tartışmalı bir konu.

Asıl yapılması gereken, ‘nasıl bir demokrasi’ sorusuna verilen yanıtlarında anlaşabilimektedir. Bu ise devlet ve demokrasi ilişkisinin ne şekilde yorumlandığına bağlı. Devletin ağır bastığı durumlarda demokrasi pek olmuyor çünkü.”¹⁷ 1970’li yıllar Türk dış politikasında önemli sıkıntıların yaşandığı bir dönemdir.

1970’li yılların politik ve ekonomik görünümünü Korkut Boratav’ın kapsamlı çalışmasından alıntılarla aktarmak istiyoruz:

"ABD'nin baskısından çok, deniz ve havadan askeri bir harekât için yeterli teknik gücü sahip olamadığından Kıbrıs'a 1964'te müdahalede bulunamayan Türkiye, 1974'te Ada Türkleri'nin haklarını korumak için ABD ve NATO'dan bağımsız tavır geliştirmekte tereddüt etmemiştir.

Bununla birlikte, Kıbrıs'a yapılan müdahalenin Türkiye'yi dış politikada kesin bir yalnızlığa ittiği de bir başka gerçektir. Her ne kadar Türkiye, 1965'ten sonra başta SSCB olmak üzere, bloksuz ülkelere, özellikle 1973 petrol bunalımından sonra İslam ülkelerine yönelik bir dostluk ve işbirliği politikası izlemiş; bunda başarılı olmuşsa da, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu ve öteki uluslararası forumlarda Kıbrıs'taki askeri harekâtlardan ve 1975'te Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin kurulmasından sonra yükselen karşı-propagandayı etkisiz hale getirememiştir. Bu arada 1974-1978 yıllarında ABD Türkiye'ye karşı silah ambar-gosu uygulamıştır. 1975'ten itibaren Türk hariciyelerinin Ermeni tedhişinin boy hedefi haline getirildiklerini de hatırlatalım.

Türkiye'nin uluslararası forumlarda faal inandırıcılığı yüksek ve komşuları için güven kaynağı olarak yer almanın ancak kendi milli bağımsızlık ve egemenlik haklarına titizlikle sahip çıkması ile mümkün olabileceği, 1960'ların ortasından beri izlenen çok yönlü dış politika stratejisinin anlamlı bir sonucu olarak ortada durmaktadır. Küçük veya büyük coğrafi ve stratejik konumu ne olursa olsun devletlerarası ilişkilerde karşılıklı saygı, işşerlerine karışmama ve eşitlik ilkesi esastır. Yoksa, bağımlı hükümetlerin varlığı konu olur ki, hiçbir halk bu tür ilişkileri kolay kolay kabul edemez. 10 Ağustos 1970'lerde 1 dolar resmen 9 TL'den 15 TL'ye çıkarılarak; ithal teminatları ve damga resimleri düşürülerek ve liberasyon listeleri genişletilerek dış telkinler doğrultusunda bir operasyon yapıldı. Ancak, 10 Ağustos kararlarının, geleneksel

IMF modeli doğrultusundaki eksiklerinin giderilmesi, yedi ay sonra, yani 12 Mart 1971 sonrasında oluşan yarı-askeri rejimin grevleri ve toplu sözleşmeleri askıya alması ve ücretleri dondurması sonunda gerçekleşmiştir.

1970-1975 arasında, TL'nin dış değerleri düşürülmemiş; hatta ABD'nin devalüasyona gitmesi sonunda dolar 13.70 TL'ye kadar düşmüştür. 1975-77 arasında ise mini-devalüasyonlarla dolar 17.50 TL'ye çıkarıldı. 1970-1974 arası, işçi dövizlerindeki ani sıçrama ve 10 Ağustos kararlarından sonra dış kredilerin artırılması nedeniyle, dış tikanıklarının asgariye indiği bir alt dönemdir.

Petrol fiyatlarındaki ani sıçrama bu rahat gidiş son verdi. Türkiye'nin 1974 sonrasında tüm dünyanın sürüklendiği ekonomik bunalıma tepkisi, bu arada çok gerginleşen siyasi rekabetin yarattığı sürekli bir seçim ekonomisi atmosferi içinde, bunalımın ülke ekonomisine yansımاسını ne bahasına olursa olsun ertelemeye çalışmak oldu. Ham petrol fiyatının dünyada üç misli arttığı bu yıllarda Türkiye'de petrol türevlerinin fiyatları pek az değiştirildi. Türkiye ekonomisinin alışkin hale geldiği dış kaynak türlerinde meydana gelen tikanmaya rağmen, ticari kredilere ve özellikle Dövize Çevrilebilir Mevduat (DQM) adını taşıyan pahalı bir kısa dönemli borçlanma yöntemiyle ithalat hacmi artırılmaya çalışıldı. Dünya ekonomik bunalım içinde debelenirken Türkiye ekonomisi bu yapay yöntemlerle 1975 ve 1976'da %8 dolaylarında büyümekte idi. Bu büyümeyenin zorlama niteliği, 1976 yılında ihracatın ithalatı karşılama oranının 1/3'e düşmesi ile ortaya çıktı. Yukarıda sözünü ettigimiz 'popülist' iktisat politikalarını dış tikanmalardan kaynaklanan bir bunalım konjonktürüne giderken sürdürmek imkânsızlaşmakta idi. Farklı bir ifade ile, artan siyasi istikrarsızlık ve partilerarası çekişmelerin şiddetlenmesi biçiminde tezahür eden politik güçlükleri yapay bir refah konjonktürü yaratarak aşmaya çalışan Demirel çizgisinin başarısızlığa uğraması kaçınılmazdı. Nitekim bu zorlamaların genel seçim koşullarında sürdürdüğü 1977 yılı, ertelenmiş

ekonomik bunalımın nesnel olarak da patlak verdiği yıl olmuştur.”¹⁸

“1977 yılında dış ticaret göstergeleri şiddetle bozulmuştur. İhracat bir önceki yıla göre 200 milyon dolar gerilerken, ithalat adeta son bir çaba ile %13 (660 milyon dolar) artılmış; ihracatin ithalati karşılama oranı %30'a düşerken dış ticaret açığı 4 milyar doları aşmıştır. Milli hasılatın %5'e yaklaşan bir oranda büyümeye imkân veren ve kısa dönenli, yüksek faizli DÇM, banker borçları ve ticari kredilerle mümkün kılınan bu zorlama, yıl sonu geldiğinde bütün kredi kanallarının tikanması ile sonuçlandı ve petrol dahil tüm ithalatın peşin ödeme ile yapılması zorunluluğunu doğurdu.

Bu noktada iktidara gelen Ecevit hükümeti iki yıl boyunca önceki iktidarın ağır ekonomik mirası ile uğraştı. Beynemilel sermaye çevreleri, yeni kredi kanallarının açılmasının ön koşullu olarak IMF ile standart bir istikrar politikası çerçevesinde anlaşmayı ileri sürüyor; hükümet ise, bunalımın faturasını emekçi sınıflara yıkan bu türden bir programı ‘siyasi intihar’ olarak görüyor ve direnmeye çalışıyordu.

Ancak iktidar, bunalım koşullarında uygulanabilecek bir ‘alternatif politika’ya ne kuramsal ne de politik bakımdan hazır değildi. Dolayısıyla bir yandan IMF kökenli telkinlere kısmi (ve gecikmiş) ödünler veren; öte yandan ithalat tıkanmalarından ve piyasadaki genel kargaşadan kaynaklanan güçlükleri, fiyat kontrolleri ve polisiye önlemlerle karşılamaya çalışan çelişkili ve tutarsız iktisat politikaları izledi. Sonuç, yemeklik yaqlardan benzine kadar uzanan bir diz temel malda kuyruklar ve (malın cinsine göre boyut ve biçimlerde) karaborsaların oluşması ve genel fiyat düzeyinin 1978'de %53, 1979'da %64 oranlarında artması oldu.

1978 ve 1979, dış kaynakların tikanması nedeniyle ithalatta durgunluk gözlenen; milli hasılataki büyümeyin giderek durduğu; ihracatta ise belli bir artış eğiliminin başladığı yıllar.”¹⁹

1970'li yıllar Türkiye'de kente göçün ve çelişkinin kesinleştiği bir dönemdir. Göçün toplumsal yaşamımıza etkilerini Nazlı Kırmızı'nın araştırmasından aktarmak istiyoruz.

"Türkiye'de 1960'lı yıllarda gelişmeye başlayan kapitalizmin (Emre Kongar Türkiye'nin Toplumsal Yapısı: İmparatorluktan Günümüze. Remzi Kitabevi, 1981 s: 391) ekonomide, toplumsal ve siyasi hayatı ortaya çıkardığı değişimler başta tarım kesimi olmak üzere toplumun bütün kesimlerini etkilemiştir. 1960'lı yıllara gelinceye dek Türkiye ekonomisinin en önemli kesimi olan tarım kesiminin ekonomik bütün içindeki payı azalmaya başlamıştır (Server Tanilli, Uygarlık Tarihi: Çağdaş Dünyaya Giriş. Say Yayınları 1981 s: 281). Bu durum, Türkiye'nin ekonomisindeki yapısal bir değişimi gösterir: Tarım, yerini endüstri etkinliğine bırakmaya başlamıştır (Tanilli, a.g.e. s: 295). Bunun yanında, kentsel sınıfların gelişmesiyle birlikte artık bir işçi sınıfından da söz edilmektedir (Kongar, a.g.e. s: 24).

Bu değişime eşlik eden toprak yetersizliği, toprak dağılımının eşit olmaması, tarımda ekonomik verimliliğin ve gelir düzeyinin düşüklüğü, tarımda makineleşmenin işsizliği artıması, kırsal yörelerdeki hızlı nüfus artışı, köy yaşamının yalnızlığı, iletişim ve ulaşım olanaklarının artması (Kemal Kartal, Kentleşme ve İnsan: Kentleşme Süresince İnsan Tutum ve Davranışlarında Meydana Meydana Gelen Değişimler. T.O.D.A.İ.E. Yayınları 1978 s: 7-8) gibi sorun ve gelişmelere endüstri etkinliklerinin, eğitim, eğlence, sağlık hizmetlerinin kentlerde yoğunlaşması da eklenince giderek büyuyen bir köyden kente göç hareketi ortaya çıkar. 1950'li yıllarda başlayan ve '1975'ler Türkiye'sinin en önemli olayı' (Cavit Orhan Tütengil, 100 Soruda Kırsal Türkiye'nin Yapısı ve Sorunlar. Gerçek Yayınları 1979 s: 167) durumuna gelen göç hareketi Emre Kongar'a (a.g.e. s: 317) göre 'bugünkü toplumsal yapıyı belirleyen

ögelerden biri' olma özelliği taşımaktadır.

Kente göç hareketi, önce büyük kentlerin çevresindeki küçük kentlerden ve bunların kırsal alanlarından bu büyük kentlere doğru başlamıştır (Kartal, a.g.e. s: 26). Göçlerin daha çok büyük kentlere eğilimli olduğu gözlenir. Örneğin, 'İstanbul'a gelen göçmen nüfusunun sayısı, mutlak rakam olarak, bütün öteki kentlere gelenlerden çoktur' (Kongar, a.g.e. s: 344). Bu veri, bir yandan büyük kentlerdeki yiğilmayı gösterirken diğer yandan göç olayının ortaya çıkardığı ya da belirginleşirdiği çatışmaların büyük kentlerde daha keskin biçimde yaşandığını anlatabilir. Çünkü, 'toplumsal gerçeğin olumlu ve olumsuz unsurlarıyla yansıldığı ve saydamlığı birer toplumsal mekân' olarak beliren büyük kentlerde toplumsal değişimnin, toplumsal çelişkilerin hemen tüm verileri gözlenebilmektedir (Barlas Tolan, Çağdaş Toplumun Bunalımı: Anomi ve Yabancılılaşma. Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları 1980 s: 261).

Bu toplumsal çelişkilerden birisi de büyük kent uzamında açıkça ayrılmış bulunan gecekondu ile batılı kentin simgelediği köy ve kent çelişkisidir. Kırsal kültüre özgü öğeleri kente taşıyan göç olayıyla, birbirine karşıt özellikleri olan köylü ve kentli yaşam biçiminin aynı kent ortamında karşılaşmalarından bir çatışmanın ortaya çıktığı söylenebilir. Ancak, bu çatışma yalnızca köy ve kent kültürleri arasındaki doğal ayrılmayla açıklanamayacaktır. Çünkü, çatışmanın temelinde toplumsal tabakalaşmanın, büyük kentin hızla batılılaşmasının ve bunların kent uzamına açıkça yansımاسının bulunduğu savunulabilir.

Büyük kent, geleneksel yaşam biçiminden, tarıma dayalı bir ekonomik işleyişe özgü kurum ve değerlerden uzaklaşmıştır. 'Kentler, toplumsal değişimlerin en hızlı olduğu toplum kesimleridir' (Özer Ozankaya, Toplumbilime Giriş. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

Yayınları 1977 s: 197). Endüstrileşmeye, iş bölümüne ve uzmanlaşmanın yaygınlaşmasına yönelik bir değişim içindeki Türkiye'de kapitalist dönemin zorunlu kıldığı toplumsal tabakalaşma biçimini, aralarında büyük bir uçurum bulunan en alt tabaka ile en üst tabaka ve bunların arasındaki diğer katmanları içerir (Kongar, a.g.e. s: 409). Kırsal bölgelerden kente göç eden bireylerin bu tabakalaşma içerisindeki yeri en alttadır. Ekonomik ve toplumsal düzeyi daha yüksek bir yaşam için kente gelen birey, kentte köydeki gelirinden daha iyisini elde etmesine ve故障の ilk yıllarda kendisini refah içinde görmesine (Kartal, a.g.e. s: 29) karşın kentli nüfusun en alt tabakasında yer alır (Kongar, a.g.e. s: 358, Mübeccel Kıray, Toplumbilim Yazıları. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları 1982 s: 348). Gelir düzeyini yükseltme olanağı bulsa bile üst tabakalara atlaması güç gibi görünmektedir. Çünkü, yeterli bir öğrenim düzeyi ya da güçlü bir anaparası yoktur ve herhangi bir iş dalında da uzmanlaşmamıştır (Ruşen Keleş, 100 Soruda Türkiye'de Kentleşme, Konut ve Gecekondu. Gerçek Yayınevi 1978 s: 28). Bu durumda 'hizmet işleri için bile asgari bir uzmanlaşma düzeyinden yoksun' (Barlas Tolan, Büyük Kent Sorunlarına Toplu bir Bakış. Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları 1977 s: 42) birey yine de kendisine en uygun işi hizmet kesiminde bulur (Kıray, a.g.e. s: 280, Kongar a.g.e. s: 358). Ayrıca, endüstri kesimindeki iş sayısı da yeterli değildir (Keleş, a.g.e. s: 39). Birey üst tabakalara geçebilmek için gereken araçlara iye değildir ama buna karşılık 'kâr', 'mülkiyet', 'bireycilik', 'başarı', 'yarışma' gibi kavramlara sıkı sıkıya bağlı bir ekonomik döneminin, kapitalizmin, bireye bu kavramları ve bunlara bağlı bir ekonomik döneminin, kapitalizmin, bireye bu kavramları ve bunlara bağlı değerleri benimsettiği söylenebilir. Böylece, örneğin daha çok para kazanarak başarılı olmaya çalışan ama buna olanak bulamayan birey,

Talcott Parsons'ın kurallar ile değerler arasındaki çatışmadan ortaya çıktıığını söylediğim bir uyumsuzluk içine düşebilir. Toplumun ulaşmak istediği hedefleri 'değerler', hedeflere ulaşmayı sağlayan araçları 'kurallar' olarak adlandıran Parsons'a göre, bunlar arasındaki çatışmanın sonucunda 'toplumun bireye önerdiği amaçlarla, bireyin sahip olduğu araçlar' (Ertuğrul Özök, Kitlelerin Çözülübü: İletişim Kuramları Açısından. Tan Yayınları 1985 s: 91-92) arasında bir uyumsuzluk ortaya çıkar. Kapitalist toplum düzeni ve kentsel yaşam biçimini bu amaçlara ulaşmayı güdülerken kırsal yaşam biçiminin ve ekonomik düzeyinin bireye sağladığı araçlar, hedefe varması için yeterli olmaz.

Kırsal kesimden kente gelen bireyin konut sorununa getirdiği çözüm gecekondudur. Ancak, önce geçici bir süre kullanılacağı düşünülen gecekondu, bireyin üst tabakalağa geçememesi nedeniyle kalıcı bir duruma gelir. Gecekondu bölgeleri bireye güven duygusu verirken onları kentli toplumdan uzamsal olarak ayırrı. Gecekondu bölgelerinde yaşamanın verdiği güven, bu bölgelerin 'batılı kente göreli olarak bir toplumsal ve kültürel bütünü' (Tolan, a.g.e. 1977 s: 52-53) oluşturmalarıyla ve bireyler arasındaki geleneksel dayanışma biçimlerine olanak tanımasyayla açıklanabilir. Diğer yandan, bu uzamsal ayrımlı bireylerin kırsal alışkanlıklarını bu kültürel uzam bütün içinde çok rahat bir biçimde sürdürmelerini de sağlamaktadır. Çünkü, büyük kentteki yaşam biçimini giderek batılılaşmakta (Tolan, a.g.e. 1977 s: 70), gecekondu bireyin kendisini kente ilişkin duyumsaması güçleşmektedir. Bu nedenle, gecekondu bölgelerinin, bireyin toplumsal güven ve ilişkin olma gereksinimini doyuran yerleşimler olduğu söylenmektedir (Keleş, a.g.e. s: 202).

Toplumsal tabakalaşma içinde, kentsel ve uzamda birbirinden ayrılmış gecekondu bir orta ve üst tabaka kentli arasındaki çatışmanın, toplumsal boyuttaki köy-kent

çatışmasının bir örneği olduğu da düşünülebilir. Sağlık, eğitim, eğlence alanındaki hizmetlerin büyük kentlerde toplanması, hem hizmetler hem de yatırımlar alanında bölgelerarası bir dengesizliğin de bulunması, tarım işçisi-nin gelirinin endüstri işçisinin gelirinden düşük olması (Kongar, a.g.e. s: 409) köy ile kent arasındaki yaşam bi-cimleri açısından önemli bir ayrim yaratmıştır (Tütengil, a.g.e.).”²⁰

Türkiye, 1970'li yıllarda dışa açık olmayan, çeşitli yasaklamaların yaşandığı bir ülkedir. Toplumdaki anarşiden kaynaklanan karamsarlık ve endişe, sinema seyircisi-ni doğrudan veya dolaylı şekilde etkilemiştir. Bu yıllardaki ekonomik kriz, sinemayı etkilemiştir. Seks filmleri furyasının yaşadığı ve siyah-beyaz televizyonun yaygınlaşlığı bu dönemde, Türk sinemasını Kemal Sunal filmleri taşıımıştir denebilir.

2.1.2. 1980'li Yıllarda Türk Toplumunun Sosyo-Ekonominik ve Kültürel Yapısı

“11 Eylül 1980 tarihli günlük basında çıkan şu iki haber ilgi çekiciydi: ‘Terör dün de 17 can aldı’ ve ‘Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Halit Narin, DGM’ler kurulmadan üretim artmaz, dedi’. O günlerin karmaşası arasında belki dikkati pek çekmemiş olan, belki de kanıksanmış sayılabilcek bu iki haber, sanki bir gün sonraki müdahalenin ve üç yıl kadar sürecek olan askeri rejimin de işlevini özetliyordu. Bunlardan birincisi, ülkede eksikliği duyulan can güvenliğini sağlamak, ikincisi de sola ve emekçi taleplere sınır getirecek ekonomik-sosyal hayatı işverenler lehine yeniden düzenlemek.

12 Eylül 1980 sabahı başlayan ve ‘Bayrak Harekati’ adı verilen müdahale ile Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK)

yönetime el koydu. Müdahale, herhangi bir direnmeyele karşılaşmadan amacına ulaştı. Darbe, emir ve komuta zinciri içinde, yukarıdan aşağı, yani hiyerarşik bir düzen içinde gerçekleşmişti. Bu yönyle de, orta rütbeli subay çogunluğunaya dayalı ve hiyerarşî dışı hatta ona karşı bir nitelik göstermiş olan 27 Mayıs 1960 müdahalesinden farklıydı. Asıl temel farklılık ise, her iki müdahalenin itici güçleri ve programları açısından ortaya çıkacaktı.”²¹

“12 Eylül’ü yapanlar üç yıl boyunca diledikleri gibi Türkiye’yi düzenlediler. 1983’ten sonra da düzenlerinin sürmesi için bir anayasa ve pek çok sayıda yasa yaptılar ya da varolan yasaları değiştirdiler.”²²

“Milletvekili Genel Seçimleri 6 Kasım 1983’de yapıldı. Sonuçlar genelde bir sürpriz olarak karşılandı. Oy verme gününden hemen önce Evren, TRT konuşmasında ANAP ve Genel Başkanına karşı cephe almış, seçmeni bunlara oy vermeme davet etmişti. Ama ANAP seçimlerden birinci parti olarak çıktı. İkinci sürpriz, askeri rejimin kendine seçtiği halefle ilgiliydi. İktidara hazırlanan MDP ve Başbakanlık uman lideri için beklenmedik son tecelli etmiş, üçüncü sırada yer görünmüştü. Merkez sol oyları devşirmek için uygun görülen HP de beklenenin üstünde oy alarak ikinci parti konumunu almıştı.”²³

“1983’te Evren ve arkadaşlarına ‘rağmen’ iktidar olan ANAP, bir bakıma belki onlarla uzlaşmak zorundaydı ve uzlaştı da. Siyaset affını halkoylaması yokuşuna sürmesi de bir ölçüde bunun bir sonucuydu.”²⁴

Yasaklar kalktıktan ve eski liderler partilerin başına döndükten sonra ANAP erken seçim baskısını yaptı.

“Oy ve parlamentodaki temsil oranları karşılaştırıldığında, birinci parti durumundaki ANAP’ın % 28.59’dan fazla bir oranda temsil gücü elde ettiği anlaşılmaktadır.”²⁵

“Yerel seçimler 26 Mart 1989’da yapıldı. Bundan SHP birinci parti olarak çıktı. Onu DYP ve ANAP izledi. İktidar partisi ‘üçüncü parti’ durumuna düşmüştü. İstanbul,

Ankara, İzmir, Adana gibi büyük illerde de belediye başkanlıklarını kazanan SHP idi. İller temel alındığında belediye başkanlıkları şöyle paylaşılmıştı: SHP 39, DYP 16, RP 5, ANAP 2. Oranlar itibarıyle yaklaşık rakamlar da şöyledi: SHP %28, DYP %26, ANAP %22.

Bunlar yerel seçim sonuçlarıydı. Fakat yerel seçimin bir de genel siyasal sonuçları olacaktı. Seçim başarısızlığına ve önceki demecine rağmen Özal, 'Gitmiyorum' açıklamasını yaptı (27.3.1989). Muhalefet ise fırsat yakalamıştı ve 'üçüncü parti iktidarda kalmaz' görüşünü işlemektedi. Genel bir güven oylamasına dönüştürülen ya da dönüşen yerel seçimler böylece ülkenin siyasal gündeminde yeni çalkantıların da kapısını açmıştır.²⁶

Muhalefetin olumsuz tutumuna ve ülke kamuoyunda aleyhine esen havaya karşın Özal 1989 yılında salt çoğunlukla Türkiye'nin 9. Cumhurbaşkanı seçilmiş oldu. Bir süre sonra ise Başbakanlığa Yıldırım Akbulut atandı.

"Akbulut hükümeti döneminde Cumhurbaşkanı Özal siyasal tartışma ve sürtüşmelerin odak noktası oldu. Bu sürtüşmeler çok yönlü bir tablo çizmiştir.

Akbulut hükümeti dönemi aslında 'Özal'ın Cumhurbaşkanlığı' demekti. Bunun anlamı şudur ki, parlamenter rejimlerde yürütme gücü başkan ve bakanlar kurulu eksenliken, Türkiye'de bu dönem cumhurbaşkanının yürütmenin fiili ve gerçek başı haline yükseldiği dönem olmuştur. Bunda Özal'ın yönetme tutkusu, anayasanın cumhurbaşkanını hem sorunsuz sayması hem de önemli yetkilerle donatması, Akbulut ve hükümetinin konumlarını esasta Özal'a borçlu olmaları gibi pek çok etken rol oynamıştır. Bu dönemde Özal adeta parti başkanı ve başbakan gibi hareket etmiş, ekonomi, dış politika ve güvenlik gibi konular başta olmak üzere, pek çok alanda karar oluşturma girişimini kendi elinde tutmuştur. ANAP içi sorunlarda taraf olması da, cumhurbaşkanlığının tarafsızlığı ilkesini zedelemiştir. Onun bu tutumunun, cumhurbaşkanı seçilmesinin

özellikleri de hesaba katıldığında, siyasal muhalefeti daha da sertleştirmesi normaldi. Nitekim siyasal pratik bu zemin üzerine kurulmuş ve 'Çankaya Sorunu' gündemde baş köşeye oturmuştur.”²⁷

“80’li yılların ortalarından başlayarak yasadışı özel TV kanalları ortaya çıktı ve giderek çoğaldı (son yıllarda ortalığı bir de özel radyolar kapladı). Hükümetler bu yasadışı duruma son vermiyorlar, belki son vermek istemiyorlardı. Zaten yasadışı oldukları için pek vergi vermeyen özel TV’lerin de işine geliyordu bu durum. Nihayet, 1993’té anayasa ve yasada yapılan değişiklikle özel TV ve radyolar ‘korsanlıktan’ kurtuldular.

TV'nin evlere çağdaş yaşamın görüntülerini sokması tutucu ve dinci çevreleri çok tedirgin etti. Özel TV'lerin daha çok seyirci elde etmek çabasıyla açıksaçılığı, şiddet göstermekten çekinmemesi, sansasyon peşinde koşması onları daha da rahatsız etti. Yalnız tutucu çevreleri değil, hemen herkesi rahatsız etti. Bir de tabii özel TV'leri büyük sermaye kurduğuna göre, sermaye sahiplerinin çizdiği sınırlar içinde davranışmak zorundalar. Bu yöndeki eleştirmenler birçok bakımdan haklıdır. Bununla birlikte özel TV'lerin, TRT'nin tersine 'resmi' haberleri vermeyip ya da kısa kesip, asıl ilginç olan olayları göstermesi ve serbestçe yorumlamaya çalışması çok önemli ve değerli bir gelişmedir. En önemli siyasal, toplumsal sorunların açık oturumlarla, canlı yaynlarda hayli serbestçe tartışıması için de aynı şey söylenebilir. Özel TV yayınlarının kusurları ne denli ağır olursa olsun, bunların getirdiği az çok özgür tartışma ortamının toplumumuzun demokratik gelişmesini hızlandıracığı ortadadır.”²⁸

“1980'i izleyen yıllar Türkiye'nin yakın siyasal tarihinin en çalkantılı dönemlerinden biri sayılır. Bunun ana nedeni 1980 yılında gerçekleşen askeri müdahale ve bunu izleyen askeri rejimin ülke siyasal hayatında çok derin izler bırakan kararları ve icraatıdır. Bundan sonra geçen ya-

da yeniden dönen çok partili dönem bu izleri taşıyagelecektir.

Karşılaşılan sorunlar yalnız askeri rejimin bıraktıklarından da kaynaklanıyor değildi. Her geçiş döneminde görülen sancılar da bunlara eklenmiştir. Yeni ekonomik model arayışları ve dünya coğrafyasında özellikle 1990 başlarında görülen köklü değişimeler (sosyalist blokun çöküşü, vb.) bu geçiş dönemini daha da zorlu bir süreçe dönüştürmüştür.”²⁹

1980’lerde başlayan hızlı kalkınmanın ekonomik bedeli yüksek enflasyondan toplum katmanları ağır şekilde etkileniyor, hayat pahalılığı altında eziliyordu. Bu ortamda, tek eğlence kaynağı olan televizyonda ve giderek azalan sinema salonlarında gösterilen, günlük sorunları geçici de olsa unutturan Kemal Sunal güldürülerine ilgi büyük oranda artmıştır. Zamanla, toplumsal sorunlara paralel olarak ya da onlardan etkilenederek Kemal Sunal filmleri de sosyal içerik kazanmıştır.

Özellikle sosyal içerikli filmlerin toplumun aksayan yönlerini, halkın da şikayetçi olduğu noktalara paralel olarak ele alıp işlenmesi, Kemal Sunal filmlerinin en önemli izlenme, seyredilme nedenidir. Sinemalarda kapalı gişe oynaması, televizyonda defalarca gösterilmesi bu talepten kaynaklanmaktadır.

2.1.3. 1990’lı Yıllarda Türk Toplumunun Sosyo-Ekonominik ve Kültürel Yapısı

90’lı yıllarda önemli bir sorun, “Özal yönetimi hakkındaki yolsuzluk iddiaları ve dedikodularıdır. Özal ailesi sanki hiç yoktan uluslararası çapta bir zenginliğe kavuşmuş, son zamanlarda ise ailinin mafya ile dahi ilişkileri olabileceği ileri sürülmüştür. Yolsuzluğun dalga dalga devlet ve yönetim kademelerine yayıldığı söylenmiş, Turgut Özal’ın

'Benim memurum işini bilir' sözü kimilerince, memurların da bu gidişe katılmaları için bir işaret olarak yorumlanmıştır. Medyanın büyük hevesle işlediği İSKİ rezaleti SHP'nin, en azından bazı kesimlerinin de bu gidiş ayak uydurmuş olabileceğini gösteriyordu. 1991 iktidar değişikliğinin durumu değiştireceği umulurken, bu sefer Tansu Çiller ve eşinin yurt içinde ve ABD'deki, kaynağı pek beli olmayan büyük serveti hakkında iddialar ortaya atılmıştır. Beri yandan Refah Partisi'nin Bosna-Hersek için topladığı paraları oraya iletmemiği ve kendi çıkarları için harcadığı iddiası vardır. 'İşbitirme', 'köşe dönme' bu dönemin zihniyetini yansıtan kilit deyimler olmuştur. Bu olumsuz tablo içinde olumlu sayılabilen tek öğe, belki bu sayede Türk kapitalist sınıfın hızla geliştiği noktası olabilir. Tabii, bunun, halk sınıflarının sefaleti, devletin haysiyetini yitirmesi, kamu ahlakının çöküşü pahasına elde edilmiş olduğu unutulmamalıdır. Boratav, AB ile gümrük birliğinin bir değerlendirmesini yapıyor. Sanıyorum egemen çevreler, 'havlu attılar' ve Türkiye'nin 'kurtuluşunu' büyük ölçüde yoğun dış yatırımlara bağlamış bulunuyorlar."³⁰

"1993'te beklenmedik bir değişiklik oldu. 17 Nisan'da Turgut Özal'ın ani ölümü ile boşalan cumhurbaşkanlığına, TBMM'deki üçüncü turda, 244 oyla Süleyman Demirel seçildi."³¹

"27 Mart 1994 yerel seçimlerinde ve 25 Aralık 1995 genel seçimlerinde Refah Partisi'nin büyük bir ilerleme kaydetmesi, solda ve köktenci olmayan sağda büyük bir telaş uyandırdı.

Yerel seçimlerde Türk seçmeninin önemli bir bölümü neden RP'ye yönelmiştir? Acaba bu seçmenler çok karanlık, eski yazı gibi şeyler mi istiyorlardı? Sanırım bunları isteyen bir kesim var, ama bunların sayısı çok değildir. Sanırım bu oyların çoğu protesto oylarıdır. Neyi protesto? İşsizliği, pahalılığı, vurdumduymazlığı protesto. Bu protestoda galiba özelleştirme karşısında hoşnutsuzluğun önemli bir

payı söz konusudur. Medyanın özelleştirmenin erdemlerini, devletçiliğin kötülüklerini sabah akşam beyinlerimize çakmak istemesine rağmen, halk, özellikle kapitalist sınıfın tam gelişmemiş olduğu ülkemizde, özelleştirmenin işsizlik anlamına geldiğini hissediyor.”³²

80'lerden sonra 1990'lı yıllar Türk halkını, ağır ekonomik koşullarda yaşam savaşı vermeye zorlamıştır. Ekonomik koşulların ağırlaşması, çeşitli sosyal çalkantılara neden olmuş, zaman zaman ülke önemli sosyal patlamaların eşiğine gelmiştir. Örnek: 1994 ekonomik bunalımı.

Günlük hayatın ağır sorunlarından bunalanan halka, aksamları izledikleri Sunal filmleri moral vermekte, yaşam dirençlerini tekrar oluşturmalarını sağlamaktadır.

İntiharın eşiğine gelen insanları, güncel sorunlarından uzaklaştıran, yoğun streslerini azaltan, hayatla yeniden barıştıran bu filmler bu bağlamda önemli bir sosyal işlev sahiptir denebilir.

2.2. Sinemada Kemal Sunal Filmleri (1972-1997)

Kemal Sunal, tiyatrodan sinemaya geçtiği ilk yıllarda sinema oyunculuğunun tiyatro oyunculuğundan farklı olduğunu hemen anlamıştır. Bu onun için bir avantaj olmuştur. Bu avantajı başlarda yakalayan Sunal, en kısa zamanda başrole yükselmiştir. Yardımcı oyuncu olarak birkaç filmde oynadıktan sonra kendi adını taşıyan filmler yapmaya başlamıştır. İlk dönemlerinde salt komedi filmlerinde oynamasına karşın, daha sonraki yıllarda sosyal içerikli filmlerde yer almıştır. Sosyal içerikli filmlerinin olduğu gibi ilk dönemki komedi filmlerinin de toplumsal mesajları olmuştur. İlk başta beğenilmesi suratının sıcaklığına, seyircinin Sunal'ı kendisine yakın bulmasına bağlıdır; oyunculuğu gelişikçe bu unsurlar geri planda kalmıştır.

2.2.1 Salon Filmlerinde Güldürü Ağırlıklı Yan Roller (1972-1974)

1- Filmin Adı, Yapım Yılı : TATLI DİLLİM-1972

Yönetmen	: Ertem Eğilmez
Oyuncu Kadrosu	: Filiz Akın, Tarık Akan, Zeki Alasya, Suna Keskin, Kemal Sunal
Senaryo	: Sadık Şendil
Görüntü Yönetmeni	: Erdoğan Engin
Yapımevi	: Arzu Film (Ertem Eğilmez)

Konu: "Bir basketbol takımının yakışıklı ve çapkın oyuncusuyla, bir trafik kazası sonucu tanıldığı bir genç kızın öyküsü."³³

2- Filmin Adı, Yapım Yılı : CANIM KARDEŞİM- 1973

Yönetmen	: Ertem Eğilmez
Oyuncu Kadrosu	: Tarık Akan, Halit Akçatepe, Kahraman Kral, Kemal Sunal, Adile Naşit, Metin Akpınar, Necdet Yakın
Senaryo	: Sadık Şendil
Görüntü Yönetmeni	: Erdoğan Engin
Müzik	: Cahit Oben
Yapımevi	: Arzu Film (Ertem Eğilmez)

Konu: "Gecekonduda yaşayan, yürekleri sevgiyle dolu iki kardeşin öyküsü.

Ödül: "Canım Kardeşim" 5. Adana Film Şenliği'nde (1973) "En Başarılı Yönetmen," Erdogan Engin "En Başarılı Kameraman" ve Cahit Oben "En Başarılı Müzik" ödüllerini kazandılar. Sinematik Derneği'nin düzenlediği soruşturmadada "En İyi 10 Film"den biri oldu."³⁴

**3- Filmin Adı, Yapım Yılı : GÜLLÜ GELİYOR
GÜLLÜ-1973**

Yönetmen : Atif Yılmaz
Oyuncu Kadrosu : Türkan Şoray, Ediz Hun,
Kemal Sunal, Neriman
Köksal
Senaryo : Erdoğan Tünaş
Görüntü Yönetmeni : Çetin Tunca
Yapımevi : Akün Film (İrfan Ünal)
Konu: "Bir kan davasının intikamını almak için İstanbul'a gelen Güllü kızı aşık olup evlendiği kan davalı Taka Nuri'nin güldürüsü."³⁵

4- Filmin Adı, Yapım Yılı : OH OLSUN-1973

Yönetmen : Ertem Eğilmez
Oyuncu Kadrosu : Tarık Akan,
Kemal Sunal,
Adile Naşit,
Münir Özkul,
Halit Akçatepe
Senaryo : Sadık Şendil
Görüntü Yönetmeni : Erdoğan Engin
Yapımevi : Arzu Film
(Ertem Eğilmez)

Konu: "Babasının fabrikasında çalışan kızı aşık olup, ailesine rest çekerek sevdiği kızla evlenen bir gencin öyküsü."³⁶

"Mavi Boncuk", 1974.

**5- Filmin Adı, Yapım Yılı : YALANCI YARIM-
1973**

Yönetmen	: Ertem Eğilmez
Oyuncu Kadrosu	: Emel Sayın, Tarık Akan, Kemal Sunal, Münir Özkul, Hulusi Kentmen
Senaryo	: Sadık Şendil
Görüntü Yönetmeni	: Erdoğan Engin
Yapımevi	: Arzu Film (Ertem Eğilmez)

Konu: "Fakir bir mahalle kızıyla, aşık olduğu zengin genci birleştirmek için kolları sıvayan bir avuç küçük insanın öyküsü."³⁷

6- Filmin Adı, Yapım Yılı : HASRET-1974

Yönetmen	: Zeki Ökten
Oyuncu Kadrosu	: Emel Sayın, Engin Çağlar, Kemal Sunal, Münir Özkul
Senaryo	: Engin Orbey
Görüntü Yönetmeni	: Erdoğan Engin
Yapımevi	: Arzu Film (Ertem Eğilmez)

Konu: "Aynı kadını seven iki erkeğin ve iki aşk arasındadakalan bir kadının öyküsü."³⁸

**7- Filmin Adı, Yapım Yılı : KÖYDEN İNDİM
ŞEHİRE-1974**

Yönetmen	: Ertem Eğilmez
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Zeki Alasya, Meral Zeren,

Senaryo	Halit Akçatepe
Görüntü Yönetmeni	: Sadık Şendil
Yapımevi	: Erdoğan Engin
	: Arzu Film
	(Ertem Eğilmez)
Konu:	"Ankara'da gömülü defineyi bulamayınca köylerine dönüp tekrar çift sürmek zorunda kalan altı köylünün öyküsü." ³⁹
8- Filmin Adı, Yapım Yılı : MAVİ BONCUK-1974	
Yönetmen	: Ertem Eğilmez
Oyuncu Kadrosu	: Emel Sayın, Tarık Akan, Kemal Sunal
Senaryo	: Ertem Eğilmez
Görüntü Yönetmeni	: Hüseyin Özşahin
Yapımevi	: Arzu Film (Ertem Eğilmez)
Konu:	"Bir gazinonun assolistini kaçırın altı gariban arkadaşın öyküsü." ⁴⁰

2.2.2. İlk "Kemal Sunal" Filmleri (1974)

1- Filmin Adı, Yapım Yılı : SALAKO-1974	
Yönetmen	: Atif Yılmaz
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Meral Zeren, Oktar Durukan, Feridun Çölgeçen, Talat Gözbak, Özden Yüce
Senaryo	: Ertem Eğilmez
Görüntü Yönetmeni	: Hüseyin Özşahin
Yapımevi	: Arzu Film (Ertem Eğilmez)

Konu: "Ağa kızını dağa kaçırın bir eşkiya güldürüsü."⁴¹ Korkak bir adamı halk isterse efsaneleştirip büyütüyor. Bu olay günümüzde de geçerli.

2- Filmin Adı, Yapım Yılı : SALAK MİLYONER- 1974

Yönetmen	: Ertem Eğilmez
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Meral Ze ren, Münir Özkul, Zeki Alasya, Metin Akpınar, Halit Akçatepe, Adile Naşit, Hulusi Kentmen
Senaryo	: Sadık Şendil
Görüntü Yönetmeni	: Erdoğan Engin
Yapımevi	: Arzu Film (Ertem Eğilmez)

Konu: "Define bulma hayaliyle İstanbul'a göç eden köylülerin büyük kentteki öyküsü."⁴² Bugün hâlâ çeşitli nedenlerle büyük metropolere göç devam etmektedir. Sonuç itibarıyle sorunların büyümESİNE neden olmaktadır.

2.2.3. Hababam Sınıfı Serisi (1975-1977)

1- Filmin Adı, Yapım Yılı : HABABAM SINIFI- 1975

Yönetmen	: Ertem Eğilmez
Oyuncu Kadrosu	: Tarık Akan, Kemal Sunal, Münir Özkul, Halit Akçatepe,

Senaryo : Adile Naşit
: Umur Bugay
(Rifat Ilgaz'ın
aynı ismi taşıyan
romanından)
Görüntü Yönetmeni : Hüseyin Özşahin
Yapımevi : Arzu Film
(Ertem Eğilmez)
Konu: "Tulum Hayri, Gündük Necmi, Kel Mahmut ve
arkadaşlarının yatılı okulda geçen öyküleri."⁴³

**2- Filmin Adı, Yapım Yılı : HABABAM SINIFI
SINIFTA KALDI-1975**

Yönetmen : Ertem Eğilmez
Oyuncu Kadrosu : Tarık Akan,
Kemal Sunal,
Münir Özkul,
Halit Akçatepe,
Adile Naşit,
Semra Özdamar
Senaryo : Sadık Şendil
(Rifat Ilgaz'ın bir roma-
nından)
Görüntü Yönetmeni : Kriton İlyadis
Yapımevi : Arzu Film
(Ertem Eğilmez)
Konu: "Öğrenci ve okul ilişkilerinin güldürülu öyküsü.
Ödül: 13. Antalya Film Şenliği'nde (1976) Melih Ki-
bar "En Başarılı Müzik Çalışması" ödülünü aldı."⁴⁴

**3- Filmin Adı, Yapım Yılı : HABABAM SINIFI
UYANIYOR-1976**

Yönetmen : Ertem Eğilmez
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Halit Akçatepe,

"Hababam Sınıfı Uyanıyor", 1976.

Senaryo	Münir Özkul, Adile Naşit, Şener Şen
Görüntü Yönetmeni Yapımevi	: Sadık Şendil (Rifat Ilgaz'ın bir eserinden) : Hüseyin Özşahin : Arzu Film (Ertem Eğilmez)
Konu: "Aynı sınıftha okuyan yaramaz taalebelerin güldü- rülü öyküsü." ⁴⁵	

"Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı", 1975.

**4- Filmin Adı, Yapım Yılı : HABABAM SINIFI
TATİLDE-1977**

Yönetmen : Ertem Eğilmez

Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Adile Naşit,
Şener Şen,
Münir Özkul,
Ayşen Gruda

Senaryo : Sadık Şendil

Görüntü Yönetmeni : Erdoğan Engin

Yapımevi : Arzu Film
(Ertem Eğilmez)

Konu: "İzci kıyafetleri giyerek okuldan kaçan öğrencilerin güldürüsü."⁴⁶

Bütün "Hababam Sınıfı" serisinde kendi talebelik yıl-larımı, haylazlıklarımı yaşadım.

2.2.4. Şaban Filmleri (1977-1985)

1- Filmin Adı, Yapım Yılı : ŞABANOĞLU ŞABAN-1977

Yönetmen	: Ertem Eğilmez
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Adile Naşit, Şener Şen, Ayşen Gruda, Halit Akçatepe
Senaryo	: Sadık Şendil
Görüntü Yönetmeni	: Hüseyin Özşahin
Yapımevi	: Arzu Film (Ertem Eğilmez)

Konu: "Şaban ile Ramazan'ın güldürüsü."⁴⁷

Hababam Sınıfı'ndaki "İnek Şaban" tiplemesinin beğenilmesi üzerine yapımcılar bu isim ve bu tipleme üzerinde filmler yapmaya başladılar. "Şabanoğlu Şaban" filmi de bu serinin ilk örneğidir.

2- Filmin Adı, Yapım Yılı : İNEK ŞABAN-1978

Yönetmen	: Osman F. Seden
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Defne Yalnız, Saadet Gürses, Dinçer Çekmek, Yavuz Karakaş
Senaryo	: Osman F. Seden
Görüntü Yönetmeni	: Cahit Engin
Yapımevi	: Can Film (Fatma Girik ve Kemal Sunal)

Konu: "Birbirine benzeyen bir futbolcu ile karpuzcunun güldürüsü. Kalecileri Amerika'ya kaçan bir takımın yöneticileri, bir gecekondu semtinde aynı kaleciye benzeyen karpuzcu Şaban'ı bulurlar. Şaban bu benzerlikten yararlanarak

ünlü bir kaleci olur. Böylece de karpuzcu Şaban'ın yaşamı değişir.”⁴⁸ Belki de Şaban filmleri içerisinde hâlâ en çok akılda kalan film “İnek Şaban”dır. Öyleki bütün Şaban tiplemesi bu adla anılır olmuştur.

3- Filmin Adı, Yapım Yılı : YÜZ NUMARALI ADAM-1978

Yönetmen	: Osman F. Seden
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Oya Aydoğan, Ali Şen
Senaryo	: Osman F. Seden
Görüntü Yönetmeni	: Cahit Engin
Yapımevi	: Can Film (Fatma Girik ve Kemal Sunal)

Konu: “Aptallığı yüzünden hiçbir işe tutunamayan Şaban’ın, bir reklam şirketi yöneticileriyle olan güldürüsü. Reklam şirketi, TV reklamlarında kullanmak için Şaban’ı işe alır. Şaban büyük reklam kampanyalarıyla TV reklamına çıkar. Ne var ki reklamını yaptığı mallar bozuk çıkar, halk aldatılmaktadır. Tüketicilerin, bu aldatmacalığı anladıklarında Şaban'a güvenleri kalmaz. Ve Şaban da halk adına bu sömürü düzenine başkaldırıp reklamcılara karşı çıkar.”⁴⁹ Tüketiciler haklarını koruyan ve tüketiciye de belli mesajlar veren bir filmdir.

4- Filmin Adı, Yapım Yılı : BEKÇİLER KRALI-1979

Yönetmen	: Osman F. Seden
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Selma Türel, Reha Yurdakul, Memduh Ün
Senaryo	: Osman F. Seden
Görüntü Yönetmeni	: Ertunç Şenkay
Yapımevi	: Can Film (Fatma Girik)

ve Kemal Sunal)

Konu: "Görev yaptığı mahalledeki vatandaşları sömürenlere karşı başkaldıran bekçi Şaban'ın öyküsü. Zeytinburnu'ndaki bir mahalleye atanın bekçi Şaban görevine başlar. Ve vatandaş eziyet eden mahalledeki muhtara, bakkala, manava, tüpgaz bayiine uyarılarda bulunur. Şaban bu kişiler tarafından karakola şikayet edilir. Ne var ki Şaban'ın İçişleri Bakanı'nın yeğeni olduğunu sanan komiser tüm şikayetleri hasıraltı eder. Şaban ise mahalleli yararına bu fırsatlarından istifade edip daha da başkaldırıp, çöpleri toplatmadan temizlik işleri müdürüne, çocukları zehirleyen sinai artıkları için kanalizasyon yaptırmayan fabrika sahibine kafa tutar. Bu denetleme işini sürdürürken fabrikada işçi olarak çalışan Zehra ile arasında bir aşk başlar. Ve sonunda her şey tatlıya bağlanıp mahalleli huzura kavuşur."⁵⁰ Torpilin ön plana çıktığı ülkemizde, dürüst ve çalışkan bir bekçinin hizmet etmek için sarf ettiği çabalar anlatılıyor.

Bekçiler Kralı, 1979.

**5- Filmin Adı, Yapım Yılı : DOKUNMAYIN
ŞABANIMA-1979**

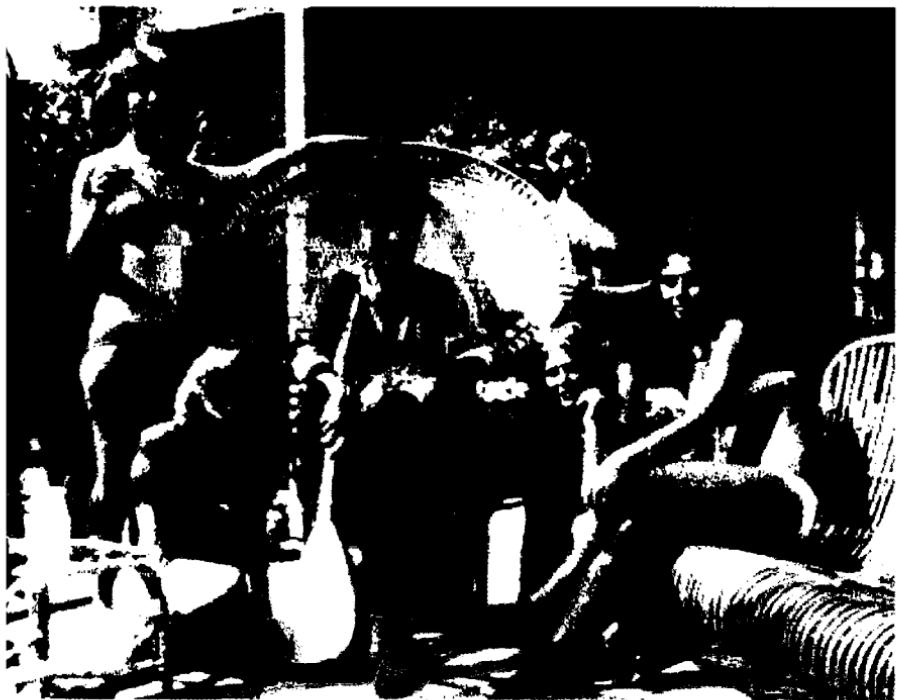
Yönetmen	: Osman F. Seden
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Ahu Tuğba, Halit Akçatepe, Ercan Yazgan, Reha Yurdakul
Senaryo	: Osman F. Seden
Görüntü Yönetmeni	: Cahit Engin
Yapımevi	: Can Film (Fatma Girik ve Kemal Sunal)

Konu: "Aynı kızı aşık olan Şaban'la askerlik arkadaşının öyküsü."⁵¹ Sıradan, mesaj içermeyen bir Şaban filmi.

**6- Filmin Adı, Yapım Yılı : ŞARK BÜLBÜLÜ-
1979**

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Aysen Cansev, Ayşen Gruda, Sırri Elitaş, Osman Alyanak
Senaryo	: Osman F. Seden
Görüntü Yönetmeni	: Çetin Tunca
Yapımevi	: Fatoş Film (Selim Soydan)

Konu: "Başlık parası için İstanbul'a gidip sonradan köyüne türkücü olarak dönen korucu Şaban Ballises'in güldürüsü. 500.000 TL başlık parasını biriktirmek için İstanbul'a gelen Şaban'a şans güler. Bir gazino patronu olan kadın (Ayşen Gruda), Şaban'a yardımcı olur. Yanık sesi sayesinde büyük bir türkücü olan Şaban, köyüne döndüğünde sevgilisini de, ağanın köyünü de satın alır."⁵² Günümüzde tek şarkıyla ünlenen (!) şarkıcılara dizi film yapılıyor. O tarihte de tek şarkıyla ünlenen şarkıcılara film yapılmıştı. Bu durumu eleştiren bir çalışmadır.

"Şark Bübülu", 1979.

**7- Filmin Adı, Yapım Yılı : UMUDUMUZ
ŞABAN-1979**

Yönetmen : Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal, Serpil Nur,
Turgut Özatay, Alpay İzel
Senaryo : Reha Yurdakul
Görüntü Yönetmeni : Orhan Oğuz
Yapımevi : Uğur Film (Memduh Ün)

Konu: "Kahvecilik yapan Şaban'ın büyük kentteki gül-dürüsü. Şaban amcasından kalan kahveyi çalıştırmak üzere köyden kente gelir. Yaşadığı gecekondu semtinde, köyünde olduğu gibi bir arsa ağacı türemiştir. Ağa ile semt sakinleri arasındaki sürtüşme nedeniyle bir cinayet işlenir. Kov-boy filmlerinin etkisinde kalan Şaban bu giysiler içinde

mahallede dolaşırken cinayet suçuya tutuklanır. Ve Şaban işlediği suçu üzerine alıp hapse girer. Şaban hapisten çıktıktan sonra tüm mahalleli ona bir kurtarıcı, bir kahraman gözüyle bakar. Ve Şaban kendisine umut bağlayanların yüzünü kara çıkarmaz. Çünkü Şaban, ağanın adamı olan muhtarı seçimde yener.”⁵³ “Umudumuz Ecevit” sloganlarının yeri göğü inlettiği dönemde, Şaban da “Umudumuz Şaban” olarak halkın sevgilisi haline gelmiştir.

8- Filmin Adı, Yapım Yılı : GERZEK ŞABAN- 1980

Yönetmen	: Natuk Baytan
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Ülkü Özen, Reha Yurkadul, Nejat Gürçen, Muhammet Gürses
Senaryo	: Erdoğań Tünaş
Görüntü Yönetmeni	: Rafet Şiriner
Yapımevi	: Cem Film (Yahya Kılıç)
Konu:	“Birbirine benzeyen ünlü bir gangster ile, filmlerde figüranlık yapan bir garibanın öyküsü.” ⁵⁴

9- Filmin Adı, Yapım Yılı : EN BÜYÜK ŞABAN- 1983

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Nilgün Bubikoğlu, Kamuran Uluer, Dinçer Çekmez
Senaryo	: Suphi Tekniker
Görüntü Yönetmeni	: Rafet Şiriner
Yapımevi	: Cem Film (Yahya Kılıç) ⁵⁵
Konu:	“Tarlasını satarak “köşeyi dönmek” için İstanbul'a gelen Şaban parasını bir dolandırıcıya kaptırır. Cebinde kalan son para ile çiçek satan kör bir kızdan çiçek

satın alır. Arkadaş olurlar. Zengin iş adamı Faik Bey intihar etmek üzereyken Şaban onu görür ve vazgeçirir. Aşırı içkili Faik Bey, hayatını kurtardığı için Şaban'ı evine ve daha sonra lüks bir eğlence yerine götürür. Faik Bey sabah ayıldığı zaman Şaban'ı tanımaz, kovar. Şaban, inşaat işçiliği yaparak kazandığı para ile yiyecek alıp çiçekçi kız Hülya'ya götürür. Faik Bey sarhoş olduğu için bir akşam Şaban ile karşılaşır ve onu evine çağrıır. Şaban sevdiği kızdan, kör olduğundan ve onun görmesini sağlayacak ameliyattan söz eder. Faik Bey ona ameliyat için gereken parayı verir. Faik Bey'in uşağı, Şaban'ın parayı çaldığını sanır. Faik Bey ayılınca yine Şaban'ı tanımaz. Şaban parayı alarak kaçar ve Hülya'ya verir. Hırsızlık suçundan tutuklanır. Cezaevinden çıktıgı zaman Hülya'yi her gün çiçek sattığı yerde arar, bulamaz. Hülya bir çiçekçi dükkânı açmıştır ve artık görebilmektedir. Şaban dükkânının önünden geçerken Hülya rastlantı sonucu onu görür ve Şaban'ı tanır, kavuşurlar.”⁵⁶ Charlie Chaplin'in “Şehir Işıkları” filminden uyarlanmıştır. Yalnız Şaban, Sarlo'nun aksine mutlu sona ulaşmıştır.

10- Filmin Adı, Yapım Yılı : ATLA GEL ŞABAN- 1984

Yönetmen	: Natuk Baytan
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Nevra Serezli, Zihni Göktay, Turgut Özatay
Senaryo	: Aydemir Akbaş
Görüntü Yönetmeni	: Rafet Şiriner
Yapımevi	: Cem Film (Yahya Kılıç) ⁵⁷
Konu:	“Aylık kazancı karısına, iki çocuğuna ve karısının annesine rahat bir yaşam sağlamaya yetmeyen işçi Ni-yazı mahalledeki esnafa da borcunu ödeyememektedir. Aile bireyleri çekikleri sıkıntından sürekli yakınlamakta ve

Niyazi'yi suçlamaktadır. Niyazi can sıkıntısı gidermek için kendi kendine at yarışı tahminleri yapar. Tahminleri doğru çıkmaktadır. At yarışı oynayarak büyük paralar kazanmayı hedefleyen bir çete, Niyazi'nin tahminlerinin doğru olduğunu öğrenir ve onu kaçırarak tahminlerinden yararlanmaya çalışır. Niyazi onları bir süre oyaladıktan sonra tahminleri verir. Birlikte hipodroma giderler. Çete bütün parasını yarışa yatırır. Niyazi; çeteye verdiğinden değişik bir tahminle oynar. Çete kaybederken Niyazi kazanmıştır. Niyazi yoksul mahalleliye de para dağıtır. Çocukları, karısı ve kayınvalidesi onu sevinçle karşılayarak saygı ve sevgi gösterileri yaparlar.”⁵⁸ Ekonomik zorluklar içinde yaşayan halkın umudunun “Altılı Ganyan” gibi şans oyunlarına kaldığını anlatan bir film. Günümüzde de “Sayısal Loto”. Şans oyunlarına ümit bağlandığı için bu filmin konusu gerçekliğini korumaktadır.

11- Filmin Adı, Yapım Yılı : ORTA DİREK ŞABAN-1984

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Bahar Öztan, Reha Yurdakul, Ergun Köknar
Senaryo	: Osman F. Seden
Görüntü Yönetmeni	: Orhan Oğuz
Yapımevi	: Uğur Film (Memduh Ün)
Konu:	“Uluslararası bir terörist çetesile mücadele eden Şaban’ın güldürüsü.” ⁵⁹ Filmin çekildiği yıllarda orta direk kavramı yine gündeme gelmiş ve Şaban da orta direk mensubu olarak karşımıza çıkmıştır.

12- Filmin Adı, Yapım Yılı : ŞABANIYE-1984

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal,

Çiğdem Tunç,
Turgut Boralı,
Aliye Rona,
Erdal Özyağcılar
Senaryo : İhsan Yüce
Görüntü Yönetmeni : Çetin Tunca
Yapımı : Tibet Film
(Kartal Tibet)⁶⁰

Konu: "Kocası kan davası nedeniyle katil olup cezaevindeyken ölen Hatice ana oğluyla birlikte İstanbul'a göcer. Amacı, oğlu Şaban'ı davadan uzak tutmak, öldürülmesini önlemektir. Yıllar sonra düşman ailenin oğlu Şehmuz onları bulur. Gazinoda işçi olarak çalışan Hatice ana, oğlunu kadın kılığına sokarak kurtarır. Şaban, Şabaniye olmuştur. Rastlantı sonucu gazinoda assolist olarak şarkı söylemeye başlar. Şehmuz ve gazinonun patronu Dursun, Şabaniye'ye aşık olur. Her ikisi de onunla evlenebilmek için yarışmaktadır. Şehmuz'un kız kardeşi Nazlı ve annesi Ayşe ana bu

"Şabaniye", 1984.

evliliğe karşı çıkarlar. Şehmuz'dan evliliği düşünmemesini, Şaban'ı bulup öç almasını ister. Şabaniye kimliğindeyken Nazlı ile tanışan Şaban ona aşık olur ve başka bir erkek kimliğinde onunla arkadaş olmayı başarır. Şabaniye şarkıcılıktan ve film oyunculuğundan kazandığı paralarla apartman dairesi satın alır, rahat bir yaşam sürdürmeye başlar. Şehmuz, Dursun ile kumar oynar ve büyük miktarda para yitirir. Borcunu ödeyemediği için evine haciz konur ve Şehmuz cezaevine girer. Şabaniye gereken parayı verecek Şehmuz'u cezaevinden kurtarır. Şaban Nazlı'ya, Şehmuz Şabaniye'ye aşıktır. Şabaniye Nazlı'ya Şehmuz'un da gazinoda olduğu bir gece şarkı söyleşken gerçek kimliğini açıklar. Kan davası sona erer. Şaban Nazlı'ya kavuşur.”⁶¹ Sanatçının neredeyse film boyunca kadın kılığında olduğu tek film.

13- Filmin Adı, Yapım Yılı : GURBETÇİ ŞABAN-1985

Yönetmen : Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Müge Akyamaç,
Meral Çetinkaya
Senaryo : Osman F. Seden
Görüntü Yönetmeni : Orhan Oğuz
Yapımevi : Uğur Film (Memduh Ün)
Konu: “Almanya'daki bir Türk işçisinin güldürüsü.”⁶²
Yurtdışındaki işçilerimizin durumunu mizahi açıdan ele alan bir film.

14- Filmin Adı, Yapım Yılı : KATMA DEĞER ŞABAN-1985

Yönetmen : Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Filiz Ersürer,
Sevda Aktolga

Senaryo : Osman F. Seden
Görüntü Yönetmeni : Orhan Oğuz
Yapımevi : Uğur Film (Memduh Ün)
Konu: "Almanya'dan dönüp bir diskotekte tanıştığı kızın yardımıyla ünlü bir şarkıcı olan Şaban'ın öyküsü."⁶³
Katma Değer Vergisi'nin yürürlüğe girdiği ve tartışıldığı dönemde çekilmiş bir filmdir.

15- Filmin Adı, Yapım Yılı : SOSYETE ŞABAN- 1985

Yönetmen : Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Perihan Savaş,
İhsan Yüce,
Kenan Pars,
Süleyman Turan
Senaryo : Kartal Tibet, İhsan Yüce,
Kemal Sunal
Görüntü Yönetmeni : Rafet Şiriner
Yapımevi : Cem Film (Yahya Kılıç)⁶⁴

Konu: "Peri, fabrikatör babasını iflastan kurtaracak parayı sağlamak için beşik kertiği olan varsıl köylü Şaban ile evlenmeye razı olur. Peri vebabası köydeki çiftliğe giderler. Kadir, Şaban'dan yüzgörümlüğü olarak gereksindiği parayı alır ve düğünden sonra İstanbul'a döner. Şaban'ın yaşam biçimini benimsemeyen, onu kaba ve saygısız bulan Peri, gerdekten önce İstanbul'a kaçar. Şaban, İstanbul'dan getirttiği hocalardan İstanbul sosyetesindeki erkekler gibi giymeyi, davranışmayı ve konuşmayı öğrenir. İstanbul'a gider, kendisini Dilaver Bey olarak tanır ve yeni kimliğiyle Peri ile yeniden tanışır. Kısa sürede Dilaver'e aşık olan Peri onunla evlenir. Nikâh gecesi, Şaban kurduğu bir düzende, Peri aynı anda iki ayrı insanla evli olmak suçuyla polis tarafından aradığını öğrenir. Peri bu haberden dolayı bayılınca Şaban onu, yine düzen gereği kaçırır. Yanındaki kişinin Dilaver olduğunu sanan

Peri, gittikleri issız bir yerde kendisine odun kırdıran, ahır temizleten, onu yabancı erkeklerin saldırısından korumayan Dilaver'den nefret eder. Kavga ettiklerinde Dilaver Peri'ye vurarak bayıltır. Bu da Şaban'ın kurduğu dönemin bir parçasıdır. Peri ayıldığı zaman çiftlik evindedir. Şaban her şeyin bir düzen olduğunu açıklar. Peri Şaban'ın değerini anlamıştır. Onunla evli olmayı severek benimser.”⁶⁵

16- Filmin Adı, Yapım Yılı : ŞABAN PABUCU YARIM-1985

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Halit Akçatepe, Adile Naşit, Reha Yurdakul, Müge Akyamaç
Senaryo	: Aydemir Akbaş
Görüntü Yönetmeni	: Rafet Şiriner
Yapımevi	: Cem Film (Yahya Kılıç)
Konu:	“Çocukları seven yaşlı bir kadınla, komşunun kızına aşık olan Şaban'ın güldürülü öyküsü.” ⁶⁶

17- Filmin Adı, Yapım Yılı : ŞEN DUL ŞABAN- 1985

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Nevra Serezli, Halit Akçatepe, Ayşen Gruda
Senaryo	: Kartal Tibet
Görüntü Yönetmeni	: Rafet Şiriner
Yapımevi	: Cem Film (Yahya Kılıç)
Konu:	“Çalıştığı fabrikadan maaşına zam isterken işten kovulan Şaban'la sekreterlik yapan karısının güldürüsü.” ⁶⁷

2.2.5. Dram Yönü, Güldürünün Önüne Geçen Filmler (1986-1990)

1- Filmin Adı, Yapım Yılı : DAVACI-1986

Yönetmen : Zeki Ökten

Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,

Savaş Yurttaş,

Güzin Özipek,

Yavuzer Çetinkaya,

Demet Akbağ

Senaryo : Umur Bugay

Görüntü Yönetmeni : Orhan Oğuz

Yapımevi : Cem Film (Yahya Kılıç)

Konu: "Bir hayvan sürüsünün komşu bahçesine girmesi nedeniyle açılan davanın 7 yıl boyunca sonuçlanmayan güldürüsü."⁶⁸ Yaşanmış hikâyedir. Türkiye'de adalet mekanizmasının ne denli yavaş işlendiğini anlatan bir filmidir.

"Davacı", 1986.

**2- Filmin Adı, Yapım Yılı : DELİ DELİ KÜPELİ-
1986**

Yönetmen : Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Melike Zobu,
Yavuzer Çetinkaya,
Yaman Okay, İhsan Yüce
Senaryo : Osman F. Seden, Kartal
Tibet (Cevat Fehmi Başkut'un "Buzlar Çözülmenden" adlı
oyunundan)
Görüntü Yönetmeni : Orhan Oğuz
Müzik : Cahit Berkay
Yapımevi : Uğur Film (Memduh Ün)
Konu: "Tımarhaneden kaçip bir kasabada rastlantı so-
nucu kaymakam olan iki delinin öyküsü."⁶⁹

"Deli Deli Küpeli", 1986.

3- Filmin Adı, Yapım Yılı : GARİP-1986

Yönetmen : Memduh Ün
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Nilgün Saraylı,
Reha Yurdakul,
Fatoş Sezer
Senaryo : Fatma Girik
Görüntü Yönetmeni : Orhan Oğuz
Yapımevi : Uğur Film (Memduh Ün)
Konu: "Bir kundura boyacısıyla sandalın içinde bulup
büyöttüğü ve sonradan artist olan bir kızın öyküsü."⁷⁰

4- Filmin Adı, Yapım Yılı : YOKSUL-1986

Yönetmen : Zeki Ökten
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Şehnaz Dilan,
Yaman Okay,
Kerem Yılmazer,
Fatoş Sezer
Senaryo : Umur Bugay
Görüntü Yönetmeni : Orhan Oğuz
Yapımevi : Şeref Film
(Şerafettin Gür)
Konu: "Günümüzdeki ekonomik bunalım nedeniyle
savaş veren iş çevrelerinin öyküsü."⁷¹

5- Filmin Adı, Yapım Yılı : KIRACI-1987

Yönetmen : Orhan Aksoy
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Özlem Onursal,
Füsun Demirel,
Nevzat Okçugil,
Uluer Sürer
Senaryo : Orhan Aksoy
(Sulhi Dölek'in Kiracı

Görüntü Yönetmeni : Abdullah Gürek
Yapımevi : Uğur Film (Memduh Ün)
Konu: "Fakir ve evli bir adamın ev bulmak için verdiği mücadelein güldürüsü."⁷² Bugün bile devam eden kıracı-ev sahibi ilişkisini anlatan bir film.

6- Filmin Adı, Yapım Yılı : DÜTTÜRÜ DÜNYA- 1988

Yönetmen : Zeki Ökten
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Jale Aylanç,
Ayberk Çolok,
Orhan Çağman,
Selçuk Uluergüven,
Cezmi Baskın
Senaryo : Umur Bugay
Görüntü Yönetmeni : Aytekin Çakmakçı
Müzik : Tarık Öcal
Yapımevi : Şeref Film
(Şerafettin Gür)

Konu: "Ankara'nın yoksul gecekondu semtlerinden birinde oturan Mehmet (Kemal Sunal), geceleri bir pavyonda klarnet çalarak hayatını kazanmaktadır. Biri geri zekâlı üç çocuğunu ve karısını geçindirebilmek için bu arada çeşitli ek işler yaparak yaşamını sürdürür. Oturduğu gecekondu sahibi olan kayınbıraderi tarafından, bir müteahhite satınca, yaşamı iyice zorlaşırlar. Tüm günlerini çalışmak ve ev aramakla geçiren Mehmet için artık kurtuluş yolu kalmamıştır. Çünkü bir sabah evinin yıkımı için dozerler kapıya dayanır.

Ödül: Kemal Sunal 2. Ankara Film Şenliği'nde (1989) 'En İyi Oyuncu' ödülünü aldı ve aynı yıl sinema yazarlarının geleneksel seçimleri sonucunda Dütürü Dünya en iyi üç filmden biri seçildi."⁷³

Zeki Ökten

"Düttürü Dünya", 1988.

7- Filmin Adı, Yapım Yılı : ÖĞRETMEN-1988

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, İhsan Yüce, Selma Sonat, Reha Yurdakul, Renan Fosforoğlu
Senaryo	: İhsan Yüce
Görüntü Yönetmeni	: Orhan Oğuz
Yapımevi	: Uğur Film (Memduh Ün)
Konu:	"Büyük kente atanınca yaşam zorlukları nedeniyle akli dengesini yitiren, evli ve iki çocuklu bir ilkokul öğretmeninin öyküsü." ⁷⁴ Bir türlü sorunları giderilemeyen öğretmenlerin dertleri dile getirilmiştir.

**8- Filmin Adı, Yapım Yılı : GÜLEN ADAM-
1989**

Yönetmen : Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Aydan Burhan,
Ahmet Sezerel,
Bilge Zobu
Senaryo : Erdoğan Tünaş
Görüntü Yönetmeni : Abdullah Gürek
Müzik : Cahit Berkay
Yapımevi : Cem Film (Yahya Kılıç)
Konu: "Tekerlekli seyyar gecekondusuyla yıkım emri veren belediyecilerden kaçip, sürekli mekân değiştiren evli bir çiftin güldürüsü."⁷⁵ Gecekondu sorununu başka bir boyutuya anlatan filmdir.

**9- Filmin Adı, Yapım Yılı : ABUK SAEUK
BİR FİLM-1990**

Yönetmen : Şerif Gören
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Şiva Gerede,
Bülent Kayabaş,
Murat İlker,
Kutay Köktürk
Senaryo : İbrahim Gündüz
Görüntü Yönetmeni : Erdah Kahraman
Yapımevi : Penta Film
(Turgay Aksoy)

Konu: "Ademoğlu (Kemal Sunal) yoksul bir köylü olduğu için çevresi tarafından sürekli hor görülüp, aşağılanır. Bir süre sonra yoksul köylü geçmişteki bir iyiliğinin karşılığı olarak bir mirasla mükâfatlandırılır. Ve birden milyarder olunca onu hor gören çevresi bu kez de onu el üstünde tutar. Ademoğlu artık basının da peşinde koştuğu ünlü bir kişi olmuştur.

Ödül: Abuk Sabuk Bir Film, Cumhuriyet Gazete-
si'nin Yunus Nadi Ödülleri Yarışması'nda ikinci film se-
çildi (1990)."⁷⁶

10- Filmin Adı, Yapım Yılı : BOYNU BÜKÜK KÜHEYLAN-1990

Yönetmen : Erdoğan Tokatlı
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Füsün Demirel,
Aydan Burhan,
Halil Ergün,
Candan Sabuncu
Senaryo : Erdoğan Tokatlı
Görüntü Yönetmeni : Ümit Ardagak
Yapımevi : Ares Film (Şener Gezen)
Konu: "Köyden kente gelip zengin olan iki karlı bir
kapıcının öyküsü."⁷⁷

2.2.6. Diğer Filmler

1- Filmin Adı, Yapım Yılı : HANZO-1975

Yönetmen : Zeki Ökten
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Meral Zeren,
Adile Naşit,
Mümtaz Ener,
Ayşen Gruda
Senaryo : Suphi Tekniker
Görüntü Yönetmeni : Hüseyin Özşahin
Yapımevi : Cem Film (Yahya Kılıç)
Konu: "Dağdan İstanbul'a inen yaban adamının büyük
şehirdeki öyküsü."⁷⁸

"Hanzo", 1975.

**2- Filmin Adı, Yapım Yılı : ŞAŞKIN DAMAT-
1975**

Yönetmen	: Zeki Ökten
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Meral Zeren, Bülent Kayabaş, Elif Pektaş, Ayfer Feray, Turgut Boralı
Senaryo	: Sadık Şendil
Görüntü Yönetmeni	: Sertaç Karan
Yapımevi	: Örnek Film (Yılmaz Kuzgun)

Konu: "Ev sahibinin kızına aşık olan salak bir bahçivânının öyküsü."⁷⁹

**3- Filmin Adı, Yapım Yılı : KAPICILAR KRALI-
1976**

Yönetmen : Zeki Ökten
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Sevda Ferdaş,
Bilge Zobu,
Özcan Özgür,
Şevket Altuğ,
Güner Sümer
Senaryo : Umur Bugay
Görüntü Yönetmeni : İzzet Akkay
Yapımevi : Çiçek Film
(Arif Keskiner)

Konu: "Bir kapıcının apartman sakinleriyle kurduğu ilişkilerin güldürüsü.

Ödüller: 14. Antalya Film Şenliği'nde (1976) 'En Başarılı 23. Film' oldu. Zeki Ökten 'En Başarılı Yönetmen' Kemal Sunal ise 'En Başarılı Erkek Oyuncu' ödülünü kazandı."⁸⁰

"Kapıcılar Kralı", 1976.

**4- Filmin Adı, Yapım Yılı : MERAKLI KÖFTECİ-
1976**

Yönetmen	: Engin Orbey
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Gülgen Bengü, Ali Şen, Hulusi Kentmen, Şevket Altuğ
Senaryo	: Erdoğan Tunaş (Suavi Sualp'in bir eserinden)
Görüntü Yönetmeni	: Cahit Engin
Yapımevi	: Örnek Film (Yılmaz Kuzgun)

Konu: "Başlık parası için ihtiyar bir adamla evlendirilmek istenen bir kızla, ona aşık olan bir köftecinin öyküsü."⁸¹

**5- Filmin Adı, Yapım Yılı : SAHTE KABADAYI-
1976**

Yönetmen	: Natuk Baytan
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Kazım Kartal, Suna Selen, Mümtaz Ener
Senaryo	: Suavi Sualp
Görüntü Yönetmeni	: Rafet Şiriner
Yapımevi	: Cem Film (Yahya Kılıç)
Konu:	"Bir benzerlik sonucu, kabadayı zannedilen salak bir delikanlığının öyküsü." ⁸²

6- Filmin Adı, Yapım Yılı : TOSUN PAŞA-1976

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Müjde Ar, Şener Şen,

Adile Naşit,
Ayşen Gruda, Engin Orbey
Senaryo : Yavuz Turgul
Görüntü Yönetmeni : Kriton İlyadis
Yapımevi : Arzu Film
(Ertem Eğilmez)
Konu: "Düşman iki aile arasında geçen bir çatışmanın öyküsü."⁸³

"Tosun Paşa", 1976.

**7- Filmin Adı, Yapım Yılı : SÜT KARDEŞLER-
1976**

Yönetmen	: Ertem Eğilmez
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Hale Soygazi, Münir Özkul, Halit Akçatepe, Şener Şen, Adile Naşit, Ayşen Gruda
Senaryo	: Sadık Şendil (Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Gulyabani adlı eserinden)
Görüntü Yönetmeni	: Kriton İlyadis
Yapımevi	: Arzu Film (Ertem Eğilmez)
Konu:	"İki kardeş ve bir mirasın öyküsü." ⁸⁴

**8- Filmin Adı, Yapım Yılı : İBO İLE GÜLLÜŞAH-
1977**

Yönetmen	: Atif Yılmaz
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Gülşah Soydan, Ayşen Gruda, Ali Şen
Senaryo	: Atif Yılmaz
Görüntü Yönetmeni	: Çetin Tunca
Yapımevi	: Gülşah Film (Selim Soydan)

Konu: "Başlık parası olmadığı için sevdiği kızı kaçırın
fakir bir köylünün büyük kentteki güldürüsü."⁸⁵

**9- Filmin Adı, Yapım Yılı : ÇÖPÇÜLER KRALI-
1977**

Yönetmen	: Zeki Ökten
----------	--------------

Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal, Şener Şen,
Ayşen Gruda, İhsan Yüce
Senaryo : Umur Bugay
Görüntü Yönetmeni : Erdoğan Engin
Yapımevi : Arzu Film
(Ertem Eğilmez)

Konu: "Aynı mahalleden bir kızla aşık olan çöpçü Ap-
di'nin öyküsü."⁸⁶

"Çöpüler Kralı", 1977.

10- Filmin Adı, Yapım Yılı : SAKAR ŞAKIR-1977
Yönetmen : Natuk Baytan
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Adile Naşit, Ali Şen,
Ayfer Feray, Atilla Ergün
Senaryo : Suavi Sualp
Görüntü Yönetmeni : Rafet Şiriner
Yapımevi : Cem Film (Yahya Kılıç)
Konu: "Avanak Şakir'le Gardrop Fehmi'nin güldürü-
sü."⁸⁷

**11- Filmin Adı, Yapım Yılı : AVANAK APTİ-
1978**

Yönetmen	: Natuk Baytan
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Ayşen Gruda, Ali Şen, Necdet Yakın, Macit Flordun
Senaryo	: Suavi Sualp
Görüntü Yönetmeni	: Rafet Şiriner
Yapımevi	: Cumhur Film (Yahya Kılıç)

Konu: "Duvarlara afiş yapıştırarak hayatını kazanan Apti'nin güldürüsü. Apti, ünlü bir şarkıcı kadına aşık olur. Ne var ki Apti'nin bu konuda bir rakibi vardır. Bu aşık ise belalı bir kabadayıdır. Ve Apti ile paylaşamadıkları kadın yüzünden dövüşürler."⁸⁸

**12- Filmin Adı, Yapım Yılı : İYİ AİLE ÇOCUĞU-
1978**

Yönetmen	: Osman F. Seden
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Harika Avcı, Sevil Üstekin, Saadet Gürses, Renan Fosforoğlu, Ali Şen
Senaryo	: Osman F. Seden
Görüntü Yönetmeni	: Kenan Kurt
Yapımevi	: Gülşah Film (Selim Soydan)

Konu: "Birbirine benzeyen bir banka memuru ile gangsterin öyküsü."⁸⁹

13- Filmin Adı, Yapım Yılı : KİBAR FEYZO-1978

Yönetmen	: Atif Yılmaz
----------	---------------

Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Müjde Ar, Şener Şen, Adile Naşit
Senaryo	: İhsan Yüce
Görüntü Yönetmeni	: Erdoğan Engin
Yapımevi	: Arzu Film (Ertem Eğilmez)

Konu: "Feyzo ile köylüsü Gülo'nun güldürüsü. Feyzo askerden döndükten sonra Gülo'ya talip olur. Köyde Gülo'ya başka talipler de olduğu için babası başlık parasını artırmaya koyar. Ve on bin peşin, on bin de senet karşılığı Gülo, Feyzo'nun üstünde kalır. Feyzo borcunu ödemek için kente gidip çalışmaya başlar. Feyzo köye her dönüşünde kentte gördüğü yenilikleri de beraberinde getirir. Ağanın sömürdüğü köylülerini biçimlendirmeye çalışır. Ve sonunda Feyzo, Ağa'yı öldürür."⁹⁰

14- Filmin Adı, Yapım Yılı : KÖŞEYİ DÖNEN ADAM-1978

Yönetmen	: Atif Yılmaz
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Meral Orhonsay, Necla Soylu, Ali Şen, Özcan Özgür
Senaryo	: Umur Bugay, Müjdat Gezen (Müjdat Gezen'in "Eşeğin Karnın- daki Elmas" adlı öykü- sünden)
Görüntü Yönetmeni	: Hüseyin Özşahin
Yapımevi	: Çiçek Film (Arif Keskiner)

Konu: "Bir odacı ile amcasından kalan mirasın güldürüsü. Amerika'da ölen amcasından kalan miras haberıyla fakir odacı birden mahallede ve çalıştığı yerde el üstünde tutulur. Sevdiği kız Şükran'ı babası, odacı Adem'e verir.

Bir süre sonra ise Amerika'dan beklenen miras kocaman bir sandık içinde gelir. Sandık açılır ve içinden bir eşek çıkar.”⁹¹ Topluma köşeyi dönme fikrinin empoze edildiği bir dönemde çekilmiştir. O nedenle filme “Köşeyi Dönen Adam” isim verilmiştir.

**15- Filmin Adı, Yapım Yılı : KORKUSUZ
KORKAK**

Yönetmen	: Natuk Baytan
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Ayşın Atav, Belkis Akkale, Aynur Akkum, Turgut Özatay
Senaryo	: Erdoğan Tünaş
Görüntü Yönetmeni	: Rafet Şiriner
Yapımevi	: Cumhur Film (Yahya Kılıç)

Konu: “Muayene sonucunda altı aylık ömrü kaldığını öğrenen Mülaim’le, bir an önce ölmek için tuttuğu kiralık katilin öyküsü.”⁹²

16- Filmin Adı, Yapım Yılı : ZÜBÜK-1980

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Nevra Serezli, Bülent Kayabaş, Kadir Savun, Şemsi İnkaya
Senaryo	: Atif Yılmaz (Aziz Nesin'in aynı adlı romanından)
Görüntü Yönetmeni	: Çetin Gürtop
Müzik	: Esin Engin
Yapımevi	: Erler Film (Türker İnanoğlu)

Konu: "Sıradan bir vatandaşken, çeşitli üçkağıtçılıkla, sömürülükle sınıf atlayarak, çirkin bir politikacı olan İbrahim Zübükzade'nin (Kemal Sunal) öyküsü."⁹³

"Zübük", 1980.

**17- Filmin Adı, Yapım Yılı : DEVLET KUŞU-
1980**

Yönetmen	: Memduh Ün
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Serpil Çakmaklı, Bülent Kayabaş, Reha Yurdakul
Senaryo	: Orhan Aksoy, Memduh Ün, Bülent Oran (Orhan Kemal'in aynı adı taşıyan romanından)
Görüntü Yönetmeni Yapımevi	: Orhan Oğuz : Uğur Film (Memduh Ün)

Konu: "Mustafa (Kemal Sunal), yoksul bir halk çocuğudur. Gecekondu mahallesinde apartman yaptırmaya gelen milyoner bir iş adamının şımarık kızı Hülya (Mehtap Ar), Mustafa'ya ilgi duyar. Yoksulluk içinde olan ailesini kurtarmak için, böyle bir zengin kızıyla evlenmeyi düşünen önceleri Mustafa. Ama sonunda alıştığı çevreden kopanmayan genç adam, mahallesindeki Aynur'a (Serpil Çakmaklı) döner."⁹⁴

18- Filmin Adı, Yapım Yılı : GOL KRALI-1980

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Suna Yıldızoğlu, Gölge Başar, Reha Yurdakul, Mürüvvet Sim, Suzan Avcı, Yavuz Şimşek
Senaryo	: Osman F. Seden, Memduh Ün, Kartal Tibet, Bülent Oran (Aziz Nesin'in aynı adlı romanından)
Görüntü Yönetmeni	: Orhan Oğuz
Yapımevi	: Uğur Film (Memduh Ün)

Konu: "Taşralı saf ve temiz yürekli bir gencin güldürübü. Taşralı futbol hastası genç, bir kızla ilişki kurar. Bu süreç içinde futbolcu olmaya karar verir. Ve sonunda ünlü bir futbolcu olmayı başarır."⁹⁵

19- Filmin Adı, Yapım Yılı : DAVARO-1981

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Pembe Mutlu, Şener Şen, Adile Naşit, Ayşen Gruda

Senaryo	: Yavuz Turgul
Görüntü Yönetmeni	: Çetin Gürtop
Müzik	: Cahit Berkay
Yapımevi	: Başaran Film (Yalçın Başaran)

Konu: "Almanya'da çalışıp başlık parası biriktiren Memo (Kemal Sunal), köyüne döner. Sözlüsü Cano (Pembe Mutlu) ile evlenecektir. Ancak Memo'nun anası Hamo (Adile Naşit), bu evliliğe karşı çıkar. Çünkü törelere göre Memo'nun, önce babasının katilini öldürmesi gereklidir. Bu kez de Memo, böyle bir işe karşıdır. Sonunda babasının katili Sülo (Şener Şen) ile bir anlaşma yapar. İki kan davası düşman vuruşurlarken, Sülo ölü numarası yapacaktır. Olaylar bu çizgi içinde sürüp gider."⁹⁶

20- Filmin Adı, Yapım Yılı : KANLI NİGÂR-1981

Yönetmen	: Memduh Ün
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Fatma Girik, Dinçer Çekmez, Bahar Öztan, Sümer Tilmaç
Senaryo	: Orhan Aksoy (Sadık Şendil'in aynı isimli müzikal oyunundan)
Görüntü Yönetmeni	: Orhan Oğuz
Yapımevi	: Uğur Film (Memduh Ün)

Konu: "Osmanlı döneminde, İstanbul'da randevuevi işleten Cihanyandı Kanlı Nigâr'ın, kendisini bu yola düşürenlerden aldığı intikam öyküsü."⁹⁷

21- Filmin Adı, Yapım Yılı : ÜÇKAĞITÇI-1981

Yönetmen	: Natuk Baytan
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal,

Ülkü Özen, Ali Şen

Senaryo	: Natuk Baytan
Görüntü Yönetmeni	: Rafet Şiriner
Yapımevi	: Cumhur Film (Yahya Kılıç)

Konu: "Rıfkı (Kemal Sunal), ölen babasının mallarını satmak için Almanya'dan köyüne döner. Ve köyde birden adı ermişce çıkar. Rıfkı yağmur duasına çıkan köylüler için yarı saat içinde yağmur yağdırır. Üfürükçülük yapar. Evde kalmış yaşlı kadınların kismetini açar. Kötürümleri üfleyerek ayağa kaldırır. Bu arada bazı çıkarcılar, köyün belediye reisi seçimlerine Rıfkı'nın girmesini ister. Bir başka Belediye Reisi adayı ise Rıfkı'ya seçimlere girmemesi için rüşvet verir. Rıfkı seçimleri kazanır ama sonunda üçkağıtçı olduğu ortaya çıkar."⁹⁸

22- Filmin Adı, Yapım Yılı : DOKTOR CİVANIM 1982

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Bahar Öztañ, Ali Şen, Ayşen Gruda, İhsan Yüce
Senaryo	: Safa Önal
Görüntü Yönetmeni	: Çetin Tunca
Yapımevi	: Uğur Film (Memduh Ün)

Konu: "İstanbul'da bir hastanede hademe olarak çalışan Kemal (Kemal Sunal), yıllar sonra köyüne döner. Ve kendini doktor olarak tanıtır. Herkesi ücretsiz bedavaya muayene eder. Kısa bir süre içinde kendini sevdiren Kemal, Ruşen Ağa'nın (Ali Şen) kızı Sümbül'e (Bahar Öztañ) aşık olur. Oysa Sümbül, ağanın oğlu Gafur (Yadigar Ejder) ile sözlüdür. Bu arada Kemal'in foyası, yani sahte doktor olduğu ortaya çıkar. Ama tutuklandıkten sonra kendini temize çıkarır. Ve sonunda sevdigiine kavuşur."⁹⁹

**23- Filmin Adı, Yapım Yılı : YEDİ BELA
HÜSNÜ-1982**

Yönetmen	: Natuk Baytan
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Oya Aydoğan, Ali Şen, Atilla Ergün, Şevket Altuğ, Belkıs Dilligil
Senaryo	: Ahmet Üstel
Görüntü Yönetmeni	: Rafet Şiriner
Yapımevi	: Cumhur Film (Yahya Kılıç)

Konu: "Semin güzel kızı Hüsnüye'yi elde etmek için kabadayılığa özenip, bu arada da peşine düşen kiralık kattillerle mücadele eden Hüsnü'nün (Kemal Sunal) güldürüsü."¹⁰⁰

**24- Filmin Adı, Yapım Yılı : ÇARIKLİ
MILYONER-1983**

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Necla Nazır, Ali Şen, Reha Yurdakul
Senaryo	: İhsan Yüce, Kartal Tibet, Memduh Ün, Kemal Sunal
Görüntü Yönetmeni	: Rafet Şiriner
Yapımevi	: Cem Film (Yahya Kılıç) ¹⁰¹

Konu: "Köy ve kasaba düğünlerinde davul çalarak geçimini sağlayan Bayram'a hiç tanımadığı babası İstanbul'lu milyarder Hilmi Bey'in bütün serveti miras kalır. Bayram, mirasla ilgili yasal işlemler için İstanbul'a getirilir. Basın, miras haberiley çok ilgilenir ama aile avukatının tuttuğu koruyucular muhabirleri Bayram'dan uzak tutarlar." Haberi yazmadığı için

işten kovulma tehlikesi ile karşı karşıya kalan muhabir Suna açıktan bayılan kız aldatmacası yoluyla Bayram ile arkadaşlığını başarırlar. Birlikte oldukları her yerde gazetenin fotoğrafçısı da onları izlemekte ve Bayram'ın fotoğraflarını çekmektedir. Suna yazı dizisinin adını 'Çarıklı Milyoner' koyar. Bayram bu yazıları ve fotoğrafları önemsemeyez. Suna'nın asıl kimliğini bilmemektedir ve ona aşık olur. Diğer yandan, şirketlerin muhasebecisi ve avukatı, Bayram'dan vekâlet alarak serveti kendi çıkarlarına uygun biçimde kullanmak isterler, başaramazlar. Hilmi Bey'in uzak akrabaları da mirastan pay alamadıkları için öfkelenerek Bayram'ı öldürmeye çalışır. Girişimleri başarısızlıkla sonuçlanır. Çünkü Bayram bütün bu tuzakların ayrılmındadır. Gazetedeki yazıdan Suna'nın gerçek kimliğini anlayan Bayram öfkelenerek bir inşaatın damına çıkar ve paralarını aşağıya atmaya başlar. Avukatın çabasıyla hastaneye kaldırılır. Akrabaları, onun ruh hastası olduğunu kanıtlayarak mirası elde etmek için Bayram aleyhinde dava açar. Bayram hiç kimseyle görüşmemekte ve kendisini savunmamaktadır. Yalancı tanıkların ifadeleriyle süren mahkemedede Suna'nın pişman olduğunu ve Bayram'ı sevdigini söylemesiyle Bayram kendini savunmaya başlar. Mahkeme, Bayram'in ruh hastası olmadığına karar verir. Bayram, bütün servetini şirketindeki işçilerine bağışlar. Suna ile Bayram evlenmeye ve köyde yaşamaya karar verirler.”¹⁰² Bu film bir Frank Carpa uyarlamasıdır.

25- Filmin Adı, Yapım Yılı : KILIBIK-1983

Yönetmen	: Ahmet Sezerel,
Oyuncu Kadrosu	: Muzaffer Hiçdurmaz
	: Kemal Sunal,
	Nevra Serezli, Ali Şen,
	Sümer Tilmaç,
	Hüseyin Kutman,
	Sırri Elitaş

Senaryo : Osman F. Seden
Görüntü Yönetmeni : Orhan Oğuz
Yapımevi : Uğur Film (Memduh Ün)
Konu: "Namlı bir kabadayıya benzetilen ve bundan yararlanarak çeşitli olaylar içine giren iki çocuk babası bir adamın öyküsü."¹⁰³

26- Filmin Adı, Yapım Yılı : TOKATÇI-1983

Yönetmen : Natuk Baytan
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Nazan Saatçi,
Şevket Altuğ,
Ünal Gürel, Ali Şen
Senaryo : Suphi Tekniker
Görüntü Yönetmeni : Rafet Şiriner
Yapımevi : Cem Film (Yahya Kılıç)
Konu: "Bir başlık parası öyküsü."¹⁰⁴

27- Filmin Adı, Yapım Yılı : POSTACI-1984

Yönetmen : Memduh Ün
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Fatma Girik,
Erdal Özyağcılar,
Ulvi Alacakaptan,
Necdet Yakın,
İhsan Yüce
Senaryo : Umur Bugay
Görüntü Yönetmeni : Orhan Oğuz
Müzik : Cahit Berkay
Yapımevi : Uğur Film (Memduh Ün)

Konu: "Sevtap (Fatma Girik) aynı mahallede oturan posta dağıtıçısı Adem'e (Kemal Sunal) aşktır. Ve birbirlerini deli gibi severler. Bu arada, Almanya'dan tatilini geçirmek için Türkiye'ye gelen Sevtap'ın ağabeyi bu ilişkiye karşı çıkar. Ama Sevtap sonunda sevdigi adama kaçar ve

çeşitli olaylardan sonra Sevtap'la Adem evlenir.¹"¹⁰⁵

28- Filmin Adı, Yapım Yılı : KERİZ-1985

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Perihan Savaş, Müge Akyamaç, Halit Akçatepe, Aliye Rona
Senaryo	: İhsan Yüce, Erdoğan Tunaş (Osman Şahin'in bir öyküsünden)
Görüntü Yönetmeni	: Çetin Gürtop
Yapımevi	: Erler Film (Türker İnanoğlu)

Konu: "Saf bir köylü ile hakkında çırkin dedikodular
çkarılan karısının öyküsü."¹⁰⁶

**29- Filmin Adı, Yapım Yılı : TARZAN RIFKI-
1986**

Yönetmen	: Natuk Baytan
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Suna Yıldızoğlu, Saadettin Erbil, Dinçer Çekmek, Asuman Arsan
Senaryo	: Natuk Baytan
Görüntü Yönetmeni	: Rafet Şiriner
Yapımevi	: Cem Film (Yahya Kılıç)
Konu:	"Kirli işlerde kullanılmak üzere mafyanın eline düşen fakir ve sakar bir adamın öyküsü." ¹⁰⁷

30- Filmin Adı, Yapım Yılı : JAPON İŞİ-1987

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal,

Senaryo : Fatma Girik,
Görüntü Yönetmeni : Sümer Tilmaç,
Yapımevi : Asuman Arsan,
Reha Yurdakul
: Erdoğan Tünaş (Küçük
Afacan adlı
TV dizisinden)
: Erdoğan Ererez
: Cem Film (Yahya Kılıç)
Konu: "Başak (Fatma Girik) iki rakip gazino sahibinin paylaşamadığı bir şarkıcıdır. Genç kadın öldürülüğünden korkarak kılık değiştirip yurtdışına kaçar. Gazinolar Başak'ı ararken, karşılara şarkıcının bir kopyası çıkar. Gerçekte bu Başak değil, tipa tip ona benzeyen robottur. Bu robottu uzaktan kumanda eden garson Veysel'in (Kemal Sunal) bir saldırısından kurtardığı Japon arkadaşıdır. Ve robot, Başak'ın yerine sahneye çıkar, genç kadın da yurda döner. Olaylar tam bir arap saçına döner."¹⁰⁸

"Japon İşti", 1987.

31- Filmin Adı, Yapım Yılı : YAKIŞIKLI-1987

Yönetmen	: Orhan Aksoy
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Ayşegül Uyguner, Tuncer Sevi, Muharrem Gürses, Güzin Özipek
Senaryo	: İlhan Engin
Görüntü Yönetmeni	: Abdullah Gürek
Yapımevi	: Ün-Sed Film (Memduh Ün- Osman F. Seden)

Konu: "Kamyonetle gazete satıcılığı yapan bir adamın (Kemal Sunal) öyküsü. Adam, bir arkadaşına özenerek telsizle bir kızla tanışır. Genç kız da bir gazetedede çalışmaktadır. Birbirlerine aşık olduktan sonra evlenirler. Ev tutacak paraları olmadığı için gerdek gecesini kamyonette geçirirler."¹⁰⁹

32- Filmin Adı, Yapım Yılı : BIÇKIN-1988

Yönetmen	: Orhan Aksoy
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Nilgün Belgün, Bora Ayanoğlu, Necati Bilgiç, Leman Çıdamlı
Senaryo	: İlhan Engin, Orhan Aksoy
Görüntü Yönetmeni	: Abdullah Gürek
Yapımevi	: Uğur Film (Memduh Ün)

Konu: "Birbirine benzeri olan iki bıçkın delikanıyla, sonunda gerçeğine dönen aşık bir genç kadının güldürüsü."¹¹⁰

33- Filmin Adı, Yapım Yılı : İNATÇI-1988

Yönetmen	: Kartal Tibet
----------	----------------

Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
 Selma Yaman,
 Hüseyin Kutman,
 Asuman Arsan,
 İhsan Yüce
 Senaryo : İlhan Ergin, İhsan Yüce
 Görüntü Yönetmeni : Rafet Şiriner
 Müzik : Cahit Berkay
 Yapım evi : Cem Film (Yahya Kılıç)
 Konu: "Baraj yapımı için kamulaştırma yoluna giden iki komşu köyle, birbirlerini seven iki ağa çocuğunun sevda öyküsü."¹¹¹

34- Filmin Adı, Yapım Yılı : POLIZEI-1988

Yönetmen : Şerif Gören
 Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
 Babett Jutte,
 Yalçın Güzelce
 Senaryo : Hüseyin Kuzu
 Görüntü Yönetmeni : Erdal Kahraman

"Polizei", 1988.

Yapımevi : Penta Film
(Turgay Aksoy)

Konu: "Farklı kültürlerin çatışması karşısında kişiliğini bulamayan çöpçü Ali Ekber'in (Kemal Sunal) Berlin'deki trajikomik öyküsü.

Not: Filmin tümü Federal Almanya'da çekildi.

Ödül: Sinema yazarlarının geleneksel seçiminde (1988) en iyi üç filmden biri oldu. Ve Erdal Kahraman 'En İyi Görüntü Yönetmeni'seçildi."¹¹²

35- Filmin Adı, Yapım Yılı : SEVİMLİ HIRSIZ- 1988

Yönetmen : Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal, Nil Ünal,
Bülent Kayabaş,
Reha Yurdakul

Senaryo : Kanat Tibet, Ali Akdeniz
Görüntü Yönetmeni : Rafet Şiriner
Yapımevi : Cem Film (Yahya Kılıç)

Konu: "Sevdiği kızın gönlünü çalabilmek için hırsızlığına giren bir adamın komik öyküsü."¹¹³

36- Filmin Adı, Yapım Yılı : UYANIK GAZETECİ-1988

Yönetmen : Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Nesrin Akkoç,
Kutay Köktürk,
Ahmet Acan

Senaryo : İhsan Yüce
Görüntü Yönetmeni : Rafet Şiriner
Müzik : Cahit Berkay
Yapımevi : Cem Film (Yahya Kılıç)

Konu: "Yanlış haberler üretecek çalıştığı gazeteyi zor durumda bırakan bir gazetecinin öyküsü."¹¹⁴

37- Filmin Adı, Yapım Yılı : TALİH KUŞU-1989

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Yasemin Yalçın, Nevzat Okçugil, Bülent Kayabaş
Senaryo	: Erdoğan Tünaş
Görüntü Yönetmeni	: Çetin Gürtop
Yapımevi	: Erler Film (Türker İnanoğlu)

Konu: "Bir nakliye şirketinde hamallık yapan altı çocuklu taşralı bir garibanla, büyük ikramiye çikan piyango biletinin öyküsü."¹¹⁵

38- Filmin Adı, Yapım Yılı : ZEHİR HAFİYE-1989

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Nur Gürkan, Şemsi İnkaya, Leman Çidamlı
Senaryo	: Orhan Aksoy, Osman F. Seden
Görüntü Yönetmeni	: Abdullah Gürek
Yapımevi	: Uğur Film (Memduh Ün)

Konu: "Polisiye romanlara düşkün bir salak kabadayıyla bir mafya babasının kızının güldürüsü."¹¹⁶

39- Filmin Adı, Yapım Yılı : KOLTUK BELASI-1990

Yönetmen	: Kartal Tibet
Oyuncu Kadrosu	: Kemal Sunal, Sema Çeyrekbaşı, Gökhan Mete, Berna Laçın

Senaryo : Erdoğan Tünaş
Görüntü Yönetmeni : Abdullah Gürek
Müzik : Cahit Berkay
Yapımevi : Cem Film (Yahya Kılıç)

Konu: "Rakiplerini ağır bir yenilgiye uğratıp seçimleri kazanan imar müdürlüğünde görevli saf bir adamın güldürüsü."¹¹⁷

40- Filmin Adı, Yapım Yılı : VARYEMEZ-1991

Yönetmen : Orhan Aksoy
Oyuncu Kadrosu : Kemal Sunal,
Yasemin Yalçın,
Leman Çidamlı,
Gamze Gözalan,
Kadir Savun
Senaryo : Erdoğan Tünaş
Görüntü Yönetmeni : Çetin Gürtop
Yapımevi : Erler Film
(Türker İnanoğlu)

Konu: Çevresinde eli sıkılığı ile bilinen Ragıp Elibol'un (Kemal Sunal) sahte bir örgüt tarafından kaçırıldığından ailesi ve çevresi tarafından yüzüstü bırakılmasının ve sonuçta da bütün bunların intikamını almasını trajikomik öyküsü.

1977 yılı Kemal Sunal ve Türk sineması için tabuların yıkıldığı bir yılı. Bu tarihe kadar Antalya Altın Portakal ve Adana Altın Koza Film Festivali'nde komedi filmleri ödül alsa da "komedyenler"'e ödül verilmeydi. Ancak 1976 yılı yapımı "Kapıcılar Kralı" filmindeki oyunuyla Kemal Sunal, bu kuralı yıkıp Altın Portakal Ödülü'nü almıştı. (y.n.)

2.3. Televizyonda Sinema Filmi Olarak Çekilmiş Olan Kemal Sunal Filmleri Gösterimi (1990-1997)

2.3.1. Türk Televizyonlarında Komedî

Doç. Dr. Erol Mutlu, "Televizyonu Anlamak" adlı, eserinde şöyle yazmıştır: "Türk sineması toplumun duygusal yapısını, anlatıları kurmada, anlatı tekniklerinde kısacası anlatı düzleminde pek önemsememiştir. Daha çok 'yıldız' fenomenini sömürmüştür izleyici toplamak için. Endüstriinin en önemli unsuru olan (çünkü sermaye, hem de 'nakit' olarak bir tek onlarda bulunmaktadır) 'bölge dağıtımçıları'nın film taleplerini tür ya da konu olarak değil, baş oyunculara göre yapmaları bu durumun sağlam göstergelerinden biridir. Aslında 'yıldız' fenomeni bütün dünyada eğlence sinemasının para kazanmak için kullandığı unsurlardan biridir. Ama Türk sineması, popülerliğini ve gelirini sadece bu fenomene dayandırmıştır. Filmin öyküsü, anlatı tekniği ve yapısı pek önemsenmemiştir. Bu unsurlar Ayhan Işık'ın, Göksel Arsoy'un, Belgin Doruk'un vb. paketlenip, izleyiciye sunulduğu bir ambalaj işlevini görmüştür. Diğer ülkelerde ise ambalaj 'yıldız'dır genellikle. Bu özellik, çok ayırsı örnekler dışında, özgün anlatı geleneklerinin Türk sinemasında gelişip kökleşmesini engellemiştir. Ama tek neden bu değildir elbette. Taklitçiliğin, en başta Amerikan eğlence sinemasını taklit etmenin, ekonomik bakımdan hem az tehlaklı, hem de birçok maliyet kalemini iyice azaltan (örneğin özgün senaryo, sofistike yönetim vb. için çok para harcanması gerekmektedir) bir uygulama olması nedeniyle, Türk sinemasında alabildiğine yaygınlığı nedenlerden bir başkasıdır.

Türk sinemasındaki komedi türü de bu gelenekselleşmeme sancılarından payını almıştır. Komedi, Türk sinemasında 'salon filmi' tabir edilen ve Amerikan orta sınıfı

değerleriyle bezeli Hollywood filmlerinin uyarlamalarında, taklitlerinde ikinci plandaki unsur olarak; ya da örneğin kötü adamlıktan komikliğe geçen Öztürk Serengil, Ahmet Tarık Tekçe gibi; yine jönlükten komikliğe geçen Sadri Alışık gibi; ya da melodramların üzgülü ve duygusal güldürü unsurunu oluşturan yardımcı oyunculuktan, duygusalı daha ağırlıklı duygusal güldürü benzeri filmlerde baş oyunculuğa yükselen Suphi Kaner gibi komik 'yıldızlar'ın ünlerini hızla sömürüp tüketmeye yönelik, birbirlerinin benzeri filmlerle karakterize olmaktadır.

Türk sinemasındaki bu güldürü unsurları, bir tür başlığı altında toplanabilecek bütünlüğe ulaşamamışlardır. Bunun başta gelen nedeni de komikliğin sadece 'yıldız'a dayanması; bağlamın, anlatı yapısının hiçe sayılmasıdır. Türk sinemasında geçmişte komedi filmleriyle adını duyuran bir yönetmen ya da senaristin bulunmaması bu görüşü desteklemektedir. Buna karşılık komedi yıldızları da, bir tarza damgalarını vurabilecek özgünlüğe ulaşamamışlardır. Dolasıyla televizyon komedisinde Türk sinemasından devralınan bir anlatı geleneğinden, bir tarzdan söz etmek mümkün değildir. Bununla birlikte, sinemadaki 'Adanalı Tayfur' (Öztürk Serengil); 'Turist Ömer' (Sadri Alışık) gibi tiplermeler televizyonda 'Ali Uyanık' (Ali Poyrazoğlu), 'Domates Güzeli' (Ayşen Gruda) gibi bazı komik tipleri en azından fikir düzeyinde etkilemişlerdir. Ancak televizyondaki bu tipler devamlılık gösteren bir komedi biçimine dönüşmemiştir; böylesi bir biçimin oluşmasına da katkıda bulunamamışlardır.

Bugün Türk sinemasında komedi türü için, gerek tipleme, gerekse anlatı yapısı ve tekniği bakımından özgün sayılabilecek bir düzeye ulaşıldığını söylemek mümkün. Komedinin doğal özünü kavrayıp, toplumun 'doğal olmayan' yanlarına yüklenen filmler üretiliyor. Türk sinemasında bu yönsemenin özellikle televizyonun sinemayı iyice 'sersemlettiği' bir dönemde ortaya çıkışı bazı açıklayıcı ipuçları veriyor

bize. Televizyon, sinemadaki sıradanlığı devralmıştır; yani artık sinemada alışlagelen formüllerle ve 'yıldız'larla para kazanmak pek mümkün değildir. Zira bu formüller şu ya da bu biçimde televizyonda yer almaktadır; ayrıca 'televizyon kişiliği' gelenekselinema yıldızı kavramını göklerden alıp yere indirmiştir. Artık eskinin ulaşılamayan, bizlerden farklı, hatta insanüstü 'yıldız'ları bizim aramızda yaşamaktadır; sinema salonunun o gizemli, loş ortamında, kocaman bir perdede bizlere hafif küçümseyici bir ifadeyle bakamamaktadırlar artık; evimizdeki küçük kutunun içinde hapsolmuşlardır. Komedî, işte bu ortamda, Türk sinemasının televizyona seçenek türlerinden biri olarak -hem de bu sinemanın geçmişindeki köklü bir geleneğe yaslanmadığı halde ve fazla gecikmiş olarak- gelişmeye başlamıştır.

Türk sinemasında gerçek anlamda bir komedi türünün gelişmesine katkıda bulunanlar arasında, adı belkide ilk sırada anılması gereken Ertem Eğilmez'in yönetmen olması, bu yönsemede 'yıldız' oyuncu fenomeninin tek belirleyici etken olmadığını göstergesi. Bu gelişme sürecinin ilk kilometre taşı da, Ertem Eğilmez'in bazıları pek tanınmamış olan oyuncularla gerçekleştirdiği 'Hababam Sınıfı'nın ekonomik başarısı, bu filmin dizisel üretimine de yol açmış; dizinin her filmi ise, bir yan ürün olarak film piyasasına yeni yeni komedi yıldızları sunmuştur. Kemal Sunal, Halit Akçatepe, Şener Şen bu yıldızlardan bazlıdır. Bugün yıldız oyuncularıyla (Kemal Sunal, Şener Şen, Uğur Yücel, Erdal Özyağcılar vb.) yönetmenleriyle (Nesli Çölgeçen, Yavuz Turgul, Başar Sabuncu vb.) senaryocularıyla komedinin bir tür olarak kökleştigi söylemek mümkündür. Nedir ki, televizyonla sinema arasındaki ilişki, henüz bu gelenekten televizyonun yararlanmasına elveren bir düzeye ulaşmış değildir. Elbette sorun bir tek bu ilişkinin niteliği ve düzeyinde değil, belki daha çok, egemen resmi bakışın, televizyon için izin verdiği komedi yabanlığı ve evcilliği düzeyindedir de.”¹¹⁸

2.3.2. TV Kanallarının Kemal Sunal Filmlerine Yönelmesindeki Faktörler

1990'lı yıllarda Türkiye'de özel televizyon kanalları kurulmaya başlamış ve kanal sayısı süratle artmıştır. Yasal altyapı henüz hazır olmadan başlayan bu fiili durum bir süre böyle devam etmiştir. Temmuz 1993'te TRT tekereli kaldırılmış, daha sonra çıkarılan yasa ile özel TV-Radyo yayincılığı hukuki bir statüye kavuşmuştur.

Eser sahibinin haklarını düzenleyen ve koruyan "Telif Hakları Yasası" hazırlanmadığından, sadece yapımcıya ödenen bir telifle oldukça ucuza elde edilebilen Türk filmleri, 1990'lı yıllarda özel TV kanallarında çok yoğun bir şekilde yayınlanmaya başlamıştır. Bir günde 6-7 Türk filmi yayınlayan kanallar olmuştur. Kemal Sunal filmleri de bundan nasibini almıştır.

2.3.2.1. Rating Kaygısı

Özel TV kanalları kâr amaçlı ticari kuruluşlardır. Tek gelirleri alınan reklamlardır. Reklam pastasından daha fazla pay alabilmeleri izlenme oranlarına bağlıdır; yani artık televizyonculukta "rating kaygısı" başlamıştır.

Reklamverenler, izlenme oranları yüksek olan program ve kanalları tercih ettiğinden, televizyon yöneticileri çoğunlukla genel beğeni doğrultusunda program hazırlama ve film gösterme yoluna gitmişlerdir.

Televizyonda Türk film gösterimi sanatçılara telif ödenmemesinden dolayı kanallara ucuza mal olmuştur. Kemal Sunal filmleri defalarca gösterilmesine rağmen, rating sıralamasında her zaman üst sıralarda yer almıştır; bu durum kanallara bol reklam geliri sağlamıştır. Dolayısıyla hemen her gün bir veya daha fazla Kemal

Sunal filmi ekrana gelmiştir.

Show TV'nin Sunallı filmleri, yapımcısından satın alması, birçok kez gösterilmesine rağmen, yine yüksek rating alması, bol reklam geliri sağlama, diğer TV kanallarının da Kemal Sunal filmlerine yöneliklerine neden olmuş, bazı özel kanallar arasında adeta Kemal Sunal filmi savaşı başlamış, hukuka intikal eden olaylar yaşanmıştır.

2.4. Televizyon İçin Çekilen Kemal Sunal Dizileri (1992-1997)

2.4.1. Özel TV Kanallarının Yerli Dizilere Yönelmesi

Ratingini yükselterek reklam gelirini artırmak amacıyla ve ucuz maliyeti nedeniyle Türk filmlerine olan talep artmıştır. Sinemanın durağan dönemde olması, yeni filmlerin çok az yapılması, Türk filmlerinin ekranlarda tekrar tekrar gösterilmesine neden olmuştur.

Özel kanalların, başlangıçta sadece yabancı dizi ve filmlere rağbet etmeleri halkın, yerli yapımları göstermesi yönünde isteğini belirten tepkilerine neden olmuştur. Türk filmlerinin yanı sıra bu kez yerli diziler de yapılmaya başlanmıştır. Hemen her TV kanalı böyle bir girişimde bulunmuştur.

2.4.2. Kemal Sunal'ın Dizileri

Sinemadaki kriz tüm sektörü oldukça ağır şekilde etkilemiş, bundan nasibini almayan kalmamıştır. Kemal Sunal da sinemanın bu buharlı döneminde TV kanalıyla yaptığı dizi anlaşmasının gereği olarak kamera karşısına

geçmiştir. Genelde dizi çekimlerinde bir taraftan dublajın gerçekleşmesi, diğer yandan da televizyonda gösterilmesi olayı vardı.

Kemal Sunal dizileri TV seyircisinin beğenisini kazanmıştır. Öyle ki Sunal, Hürriyet'in düzenlediği "Televizyon Yıldızları 94" adlı yarışmada "Onur Ödülü"ne layık görülmüştür.

2.4.2.1. "Saygılar Bizden" Dizisi

Senaryosunu Umur Bugay'ın yazdığı, yönetmenliğini Zeki Ökten'in yaptığı "Saygılar Bizden" adlı dizi Star TV'de yayınlandı. 1992 yılında çekilen dizi aynı yıl içinde gösterime girdi. 13 bölümden oluşan dizinin her bölümün kendi içinde bir bütündü. Kemal Sunal'ın ilk TV dizisi olması nedeniyle önemli bir yere sahiptir. Teknik anlamda sinema filmi çekimiyle, dizi çekimi arasında büyük farklar vardır. Mesela sinema filmi 35 mm'lik kamera ile çekildiği halde bu dizi filmde de olduğu gibi bütün dizi filmler video kameralya çekilir.

Dizide insanların makineleştiğini görüyoruz, sinema filminde ise duygular yoğun bir biçimde yaşanıyor.

"Saygılar Bizden" adlı dizi genel anlamda adalet mekanizmasını eleştiren bir dizi filmdir. Cumartesi günü saat 20.05'te oynayan bu dizide Kemal Sunal'ın dışında Erol Demiröz, Yaman Oktay, Alev Oraloğlu adlı sanatçılar da rol almıştır.

2.4.2.2. "Şaban Askerde" Dizisi

1993-94 yıllarında çekilen bu dizinin ilk 13 bölümü Sulhi Dölek tarafından yazılmıştır. Geriye kalan 15 bölüm ise

Levent Evkuran tarafından yazılmıştır. İlk 13 bölümün yönetmeni Orhan Oğuz'dur. Geriye kalan bölümleri Halit Akçatepe yönetmiştir. Aynı yıllarda Star TV'de gösterilmiştir. Pazartesi günleri saat 20.05'te gösterilen "Şaban Askerde" dizisi büyük ilgi görmüştür.

Askerlikte insanların başından geçen olayları gülünç bir şekilde seyirciye anlatan bir dizidir. Bu dizide Kemal Sunal'ın dışında Halit Akçatepe, Dinçer Çekmez, Özlem Savaş gibi oyuncular yer almıştır.

2.4.2.3. "Bay Kamber" Dizisi

1994 yılında çekilen bu dizi aynı yıl Star TV'de gösterime girmiştir. İki bölümlük hakkı "Şaban Askerde" dizisinde kullanılmıştır. 11 bölüm olarak çekilmişdir. Değişik gün ve saatlerde gösterilerek deneme tahtası gibi kullanılan bu dizi halk tarafından ilgiyle izlenmiştir.

"Mike Hammer"dan esinlenen "Bay Kamber" dizisi onun yerli versiyonu olmuştur. İlk iki bölümü Gürçan Töreci, üçüncü bölümü ise Oya Yüce yazmıştır. İlk üç bölümü Yaşar Seriner tarafından yönetilmiştir. Geriye kalan 8 bölümü Muzaffer Abayhan tarafından yazılmış, Ünal Küpeli tarafından yönetilmiştir.

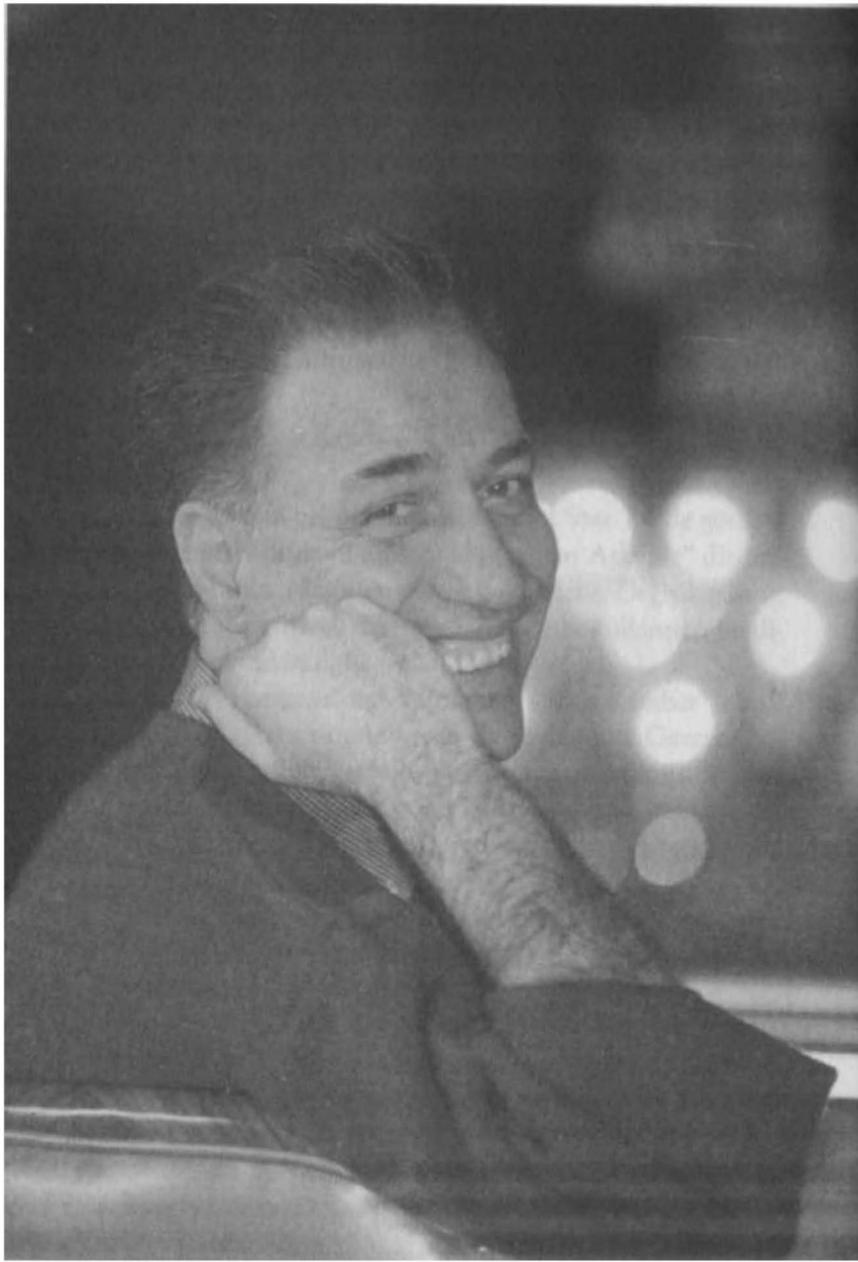
Kemal Sunal ve Ebru Şimşek'in başrolünü paylaştığı dizinin her bölümünde olaylar değiştiği gibi, sanatçı kadrosu da değişmiştir.

2.4.2.4. "Şaban ile Şirin" Dizisi

Cekimlerine 10 Aralık 1996'da başlayan dizi 10 Şubat 1997'de gösterime hazır hale gelmiştir. Ayrıca aranan çocuk yıldız, açılan yarışma sonucunda bulunmuştur. Şaban'ın

çocukla başından geçen olayları anlatan bu dizide sevgi ve hoşgörü işlenmektedir. Bir mahalleyi ve bu mahallede yaşayın insanların birbiri ile olan münasabetleri anlatan bir dizi filmdir.

Yönetmenliğini Oğuz Yalçın'ın yaptığı, senaryosunu Levent Evkuran'ın yazdığı bu dizide Kemal Sunal'ın yanı sıra Münir Özkul, Halit Akçatepe, Dinçer Çekmez, Asuman Arsan, Selçuk Uluergüven, Yaman Tarcan, Tuncay Akça, Uğur Kivilcim, Cengiz Sezici, Necdet Yakın ve yarışma sonucu seçilen çocuk oyuncu Tuğçe Gedik oynamıştır. 5 Mart 1997'de ATV'de gösterime girmiştir.

Kemal Sunal, 2000.

3. KEMAL SUNAL'IN YAŞAMI, SANATÇI KİŞİLİĞİ ve MEDYADAKİ DURUMU

3.1. Kemal Sunal'ın Yaşamı ve Sanatçı Kişilığı

Kemal Sunal'ın kişiliğini, hakkında yazılanlardan alın-tilar yaparak ele almak istiyoruz:

“ ‘Atatürk'e ayıp etmemek’ için değil, ağız tadıyla doğum gününü kutlamak için bir gün rötarlı doğdu (11 Kasım 1944).”¹¹⁹

“Kokteylerde boy göstermez. Gösteriye prim vermez. Medyaya ise hiç yüz vermez. Teklifsiz mikrofonları elinin tersiyle iter geçer, ertesi gün hakkında yazılıacaklara hiç aldırmadan. Kalabalıklardan nefret eder. Özel hayatında son derece ketum ve titizdir. Ailesini tanıyan yoktur, çünkü buna izin vermez. 1972 yılında evlendiği eşi Gül, oğlu Ali ve kızı Ezo'yla birlikte oldukça kapalı bir hayat yaşar. İstanbul'un Anadolu yakasında oturur. Stardır, ama sade bir vatandaş gibi yaşar. İçkisi, sigarası, kumarı, gece hayatı yoktur. Pek çok kişi gibi uçağa binmekten korkar, hatta vapura binerken tedirgin olur. Bunu da ‘Hatırlıyorum, çocukken sallandık, mallandık galiba’ diye açıklar. 11 Kasım 1944 yılında Küçükpazar semtinde doğmuş.”¹²⁰

“Küçükpazar, sabah 6'da işbaşı yapanların, kardeşlerin hep birbirlerinin ya da anne-babalarının eski elbiselerini giyerek büyüğükleri bir semttir. Küçükpaşarlilar, Kemal Sunal'ın

dünyaya geldiği II. Dünya Savaşı günlerinde de yıllık izin, deniz kenarı, tatil bilmezlerdi, bugün bile hâlâ bilmezler.

Küçükpazar gecekondu dönemi öncesi İstanbul'un gecekondulaşmış eski Osmanlı konaklarının semtidir.

Hazine arazileri nasıl gecekonduların ortamı olmuşsa, eskiyen, yıkılmaya yüz tutan eski Osmanlı konakları da imparatorluğun çöküşünden sonra gecekonduşmaya başlamıştı. O koca konakları onarmak mümkün değildi. Aileler Cumhuriyetle birlikte küçülmeye başlamıştı.”¹²¹

“Küçükpazarlı Sunal’ın çocukluğu yoksulluk içinde geçmiş. Migros’tan emekli olan babasına yardımcı olmak için çok çalışmış. ‘Ben yoksul bir ailede büyüm ve yetiştim. Filmlerimde birçok karaktere benzer yanlarım oldudur.

Vefa Lisesi’nde öğrenciyken, tiyatroya başlamış. 1966 yılında felsefe öğretmeni onu elinden tutup Kent Oyuncuları’na götürmüştür. Daha sonra Ulvi Uraz ve Devekuşu Kabare Tiyatrosu. Bir gün hoş bir tesadüf hayatını değiştirmiştir. Devekuşu Kabare’de oynarken yönetmen Ertem Eğilmez’in dikkatini çekmiş. 1972 yılında Eğilmez’in çektiği bir filmde ilk rolünü almış. 1974 yılında da ikisi bir arada yürümediği için tiyatroyu tamamen bırakmış. Şöhret basamaklarını hızla tırmanırken, başı dönmeyenlerden o. Yaşamında en önemli şeyleri ‘Filmlerim, ailem, yakınlarım ve Türkiye’ diye tanımlıyor. Bugün onu Edirne’den Kars’a kadar herkes tanıyor. Hatta yurtdışında bile. Nerede Türk varsa orada filmleri izleniyor. Bugüne kadar 80 filmde oynadı. Komikliği, saflığıyla milyonların gönlünü fethetti. Son yıllarda da ‘Saygılar Bizden’, ‘Şaban Askerde’ ve ‘Bay Kamber’ adlı televizyon dizilerinde boy gösterdi”¹²² ve en sonunda toplumsal vaka olan Kemal Sunal filmleri bilimsel araştırma konusu oldu. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Öğretim Üyesi Dr. Nazlı Kırmızı “Türk Güldürü Filmleri Üzerine Yapısalçı Bir Çözümleme” başlıklı çalışmasında, Kemal Sunal filmlerini

incelemiş. Araştırmancının sonuçları “Şaban”a rağmen ne denlerini ortaya koyuyor.

“En temel neden 1960’larda başlayan, 75’lerde alevlenen ve halen de süren kırsal kesimden büyük kente göç hareketi.”¹²³

“‘Hababam Sınıfı’ öyküleri ile sinema uyarlamalarında oynadığı ‘İnek Şaban’ tipiyle kazandığı ününü ‘iyi iş yapan’ güldürü filmleriyle sürdürən Kemal Sunal daha sonra çevirdiği filmlerde bu tiplerden büyük ölçüde yararlanır. 1974-75 yıllarında çekilen ilk Hababam’larda seyirciye sunulan ‘Şaban’ tipi 1977 yılından başlayarak yeni bir dizinin öncüsü olmuştur: Şaban filmleri. ‘Şaban’ artık Hababam Sınıfı’nın öğrencisi değil, adını verdiği filmlerin kahramanıdır: ‘Şabanoğlu Şaban’ (1977), ‘En Büyük Şaban’ (1983), ‘Şabaniye’ (1984), ‘Orta Direk Şaban’ (1985), ‘Atla Gel Şaban’ (1984), ‘Katma Değer Şaban’ (1984). Hemen bütün olaylar onun çevresinde döner. Yalnızca ona özgün sözler, mimikler vardır, belirli bir davranış biçimini sergiler. Kahramanı, postacı Adem, sahte doktor Kemal ya da köylü Bayram olan filmlerde de aynı kahramanın serüvenleri anlatılmaktadır.”¹²⁴

“Şaban filmleri, köy kent arasındaki çatışmaya bağlı olarak, kırsal kesim insanının çelişkilerine dayanıyor. Kente göç ettikten sonra daha üst kültür ve gelir seviyesine sahip kent insanı karşısında ‘alt tabakayı’ oluşturuyor ve pek çok çelişki yaşıyor kırsal kesim insanı. İşte Kemal Sunal da her bir filminde onları oynuyor. ‘Ekran ya da sinema perdesi karşısındaki izleyici, Şaban’ın yaptıkları, etikleriyle özdeşleşiyor ve o film içinde eriyip gidiyor.’

Kemal Sunal’ın tüm filmlerinde konu aynı, sadece isimler değişik: Saf gibi görünüp, cin gibi çarpıyor. Kırmızı’nın araştırmasında konu edilen bu filmlerin değişmeyen konusu şu: Şaban, mutlaka farklı bir toplumsal çevreye gitriyor. Çoğunlukla yoksul ve çoğunlukla da köyden büyük kente göç ediyor. Çevresindekiler onu farklı biri olarak

görüyor. Mutlaka evlenmek istediği bir kadın oluyor. Sevdiği kadınlara arasında çatışmalar, anlaşmazlıklar çıkıyor. Tabii her filmde kötüler de mevcut. Onu ya da sevdigi bu kötüler hep güç dururda bırakıyorlar. Şaban da onları yenmek için hile yapıyor, her zaman kötüleri yeniyor ve sevdigi kadınlara evleniyor: Vee... "Mutlu Son."¹²⁵

Yeşilçam'ın çok film ürettiği dönemlerde zirveye çıkan yükseliş, özel televizyonlarla birlikte patladı ve kabına sığmadı Kemal Sunal...

Nebil Özgentürk "Unutulmayanlar" adlı röportajında şöyle yazmış:

"Kemal Sunal, kimdir bu filmlerde' diyorum... işte yanıtı: Bence sosyologların araştırması lazım. Sanıyorum, Kemal Sunal, Türk halkın kendisi, yansımasıdır, her şeyidir. Kemal Sunal'da sevgi hoşgörü, sıcaklık var. Meseleleri hep sevgiyle hallediyor. Çok kızdığı zaman bile dövmüyordu. 'Eşsəkoğlu eşek' deyip bir tokat atıyor en fazla yola getirmek için. Halk bunu seviyor, kendini buluyor. Tabii biraz da çarıklı yanı var, o da halkımızın genel karakteri. Kemal Sunal halkı günlük dertlerinden kurtarıyor. Düşünün ki adam o gün eve geliyor, içinde kavga etmiş. Kemal Sunal filmi seyrediyor ve başka bir aleme giriyor. Bir iddiam da şu; iktidarlar ayakta durabiliyorlarsa Kemal Sunal sayesindedir. Halkın kızgınlığını, sevgiye, hoşgörüye çeviren Kemal Sunal'dır. Bazen ilaç, bazen engel. Gecekonduda oturan eğer patlamıyorsa, bunun sebebi Kemal Sunal'dır. Filmlerde mesajlar da var ayrıca. Ve 15 yıl öncesinin mesajları günümüzde hâlâ geçerli. Ama sert mesajlar değil. Halk bu mesajları yumuşak algılıyor."¹²⁶

Bir röportajında "Kemal Sunal'ı inceleyin" diyen ünlü oyuncuya yanıt, ruh hekimi Dr. Faruk Bayulkem'den geldi.

Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi eski Başhekimi, Ruh ve Sinir Hastalıkları Uzmanı Dr. Faruk Bayulkem onun filmlerinin hep aynı ilgiyi görmesi ve güldürmesini ise şöyle yorumluyor:

“Ele alınan konular, eskimeyen konular. Filmlerinin senaryosunu yazanlar Türk halkın neye güleceğini çok iyi biliyor. Filmleri eskimiyor. Çünkü Türk halkın zevkleri değişmiyor. Halkın beğendiği konuları da Kemal Sunal, bir halk sanatçısı olarak usta bir kuyumcu gibi işliyor.

Kemal Sunal, takdir edilmesi gereken bir sanatkâr. Ama tek başına bir şey değil. Filmlerinin kahramanları da, yazanlar da, çekenler de önemli. O doğal hareketleriyle oynuyor. Yemek yerken olduğu gibi, yürüken olduğu gibi doğal. Halk onu bu haliyle beğeniyor, eskimemiş ve eskimeyecek...”¹²⁷

Sosyolog Can Kozanoğlu ise “Kemal Sunal” vakasını şöyle değerlendirdiriyor: “Seyircisine çok yakın, çok tanıdık geliyor. Nasıl bir arkadaşınızın şaşkınlığına 10 yıl boyunca her karşılaşmanızda gülebilirsiniz, aynen öyle. ‘Vay Şaban vay, na’ber? Tipe bak yaa, bizim Şaban yaa’ ilişkisi...’”¹²⁸

Refik Adanır ve Tuncay Serdar’ın Kemal Sunal incelemesi ise şöyle:

“Kemal Sunal filmlerinin bir evriminden söz etmek mümkün. Bu evrim boyunca Kemal Sunal filmlerinin gidererek Yeşilçam’daki en hakim yönelik olan popülizmin mizahtaki sınırları zorladığı ve başarısını bu zorlamayla elde ettiği söylenebilir. Başlangıçta Ertem Eğilmez’İN başını çektiği ‘Arzu Film’ ekolu olarak anılan ve içlerinde Adile Naşit, Münir Özkul, Hulusi Kentmen, Halit Akçatepe, Zeki-Metin, Kemal Sunal gibi tiyatro kökenli oyuncuların yan rollerde olduğu, başrollerini ise Tarık Akan, Filiz Akın, Emel Sayın gibi starların oynadığı ‘aile komedileri,’ 70’lerde en çok izleyici toplayan yapımlar arasında başta geliyordu. Bir aşk hikâyesinin aksesuarı olarak sabitlenen ‘komedi’ unsuru, toplumsal bağlarını güçlendirdikçe gidererek filmler içinde ön plana çıkarmaya başladı. Sol dergisinin ilk sayısında, ‘Türkiye’de Neyin Filmi Çekilir?’ başlıklı yazında, Yeşilçam’ın ve yönetmenlerin halktan kopukluğu argumanına karşı çıkmış ve tam tersine, ‘halk’ın

gündemiyle, farklı yönelimleri göremeyecek kadar içeri-den bir ilişki kurulduğundan bahsedilmişti. Yukarıda sözü-nü ettiğimiz ‘toplumsal bağların güçlenmesi’ de, işte bu bağlamda Türkiye nesnelliğinden doğrudan etkilenmenin pozitif bir sonucu oldu.

‘Popülizmin mizahtaki sınırı’ önermesini bir alıntıdan sonra açmaya çalışalım: ‘(...) Kapitalizm, insanı yalnızca insanlığından etmez, insanı insanlığından etme girişimle-rine karşı etkin bir savasımı sürdürerek insanlık üreticisi rolünü de oynar.’ Brecht’in bu tespiti, aslında bir tespit ol-manın çok ötesinde. Sermaye egemenliğinin ‘doğası’nı kavrama konusunda eksikli bir bilginin hakim olduğu so-lumuzda, çok önemli bir ayrım çizgisi çekiyor Brecht. Ser-maye egemenliği, yalnızca yarattığı gerçekten korkunç se-falet ve vahşet düzeyinde ele alınır ve buna bir şekilde tepki üretme düzleminde kalınrsa, önermenin ikinci kis-minın bel kemiği ‘insanlık üreticisi’ fonksiyonu göz ardi edilirse, mücadelenin yeterli ve gerekli zenginlikte örül-mesi güçleşecektir. Liberallerin ve gericilerin solun ide-olojisine ‘fakirlik edebiyatı’ ve ‘ağlama duvarlığı’ ile yö-nelttiği ithamlar ciddiye alınamaz, ancak ‘üreticilik’ ve ‘yaraticılık’ın da yeterince gözetildiği söylenemez. Mizah, bu iki unsura mutlak suretle gereksinir. Devrimci demok-rasisinin mizah başlığında pek iyi bir karnesinin olmama-sının bununla da ilgisi vardır. Bu anlamda Kemal Sunal filmleri, bu unsurlara yakınsadığı oranda ilgi görmüştür. Bunun ise, herhangi bir soyutlama emaresinin bile çok zor rastlanabildiği Yeşilçam’da, nesnellik kanıyla gelişmesi abes değildir.

Kemal Sunal filmlerinin popüleritesi, ne tek başına ‘esoğlueşek’e, ne sermaye egemenliğinin önüne katip sür-düğü bir tür hümanizmin izlerini güçlü bir şekilde taşıma-sına, ne de ‘Şaban’ tipinin sempatik olduğu iddia edilen sakarlıklar ya da saflıklarına indirgenmemelidir. Hele he-le Sunal’ın canlandırdığı tipler için bir tür ‘anarşist,’ bir

'anti-kahraman' ve benzeri nitelemeler kullanırken, oturup bir değil birkaç kez düşünmek gereklidir (Veysel Atayman 25. Kare, Batı ve Yeşılçam Geleneğinde komedi Türünün Düzen Söylemi, Sayı 22). Yukarıda bahsedilen evrim, burada da devreye girmektedir: Şabanla başlayarak, hemen tüm tiplerinde Kemal Sunal yıkıcıdır, en azından verili düzeni, egemenlik ilişkilerini zedeler. Ancak bu yıkıcılık tek başına, bir tür kendinde şey olarak algılanmamalıdır. Türkiye toprağında politizasyonun giderek yükseldiği yıllar söz konusudur ve bu yıkıcılık yine yukarıda bahsedilen "insanlık üreticisi" fonksiyonu beslediği için ilgi görmekte, yankı bulmaktadır. Ve bugün yüzbinlerce izleyici hâlâ televizyonlarının başında bu filmleri izliyorsa -ki kesinlikle tamamı aynı ilgiyle mazhar olmuyor- bu, yıkıcılığa eşlik eden bu fonksiyon sayesindedir.

Çünkü emekçi sınıfların ve "müttefiklerinin" aradığı ve beklediği (tipin olgunlaşlığı yıllarda, mücadele ettiği) kaos değil, bir "düzen"dir, yeni bir düzen! "Gerek sanatın, gerek normal yaşamın ve normal yaşam için sanatın etkisiyle değişim, insan için bir hız kaynağıdır. Dolayısıyla insan kendisini ve toplumu değiştirebilir olarak hissedebilmelidir, bunun için de değişimleri yöneten yasaların sanat aracılığıyla eğlendirici biçimde kendisine buyur edilmesi gereklidir. (...) Eğlencenin başlıca kaynağı toplumun üretkenliğidir bizce, her türden yararlı, hoşa gider nesneyi ve nihayet kendi iyi ben'ini üretebilmesini sağlayan mucizevi yetenektir. Pratik olmayan sıkıcı şeyleri kendisinden uzaklaştıracı bilme yeteneğini de buna ekleyebiliriz. (...) Ne var ki, üretmek değiştirmek demektir, bir şey üzerinde etkili olmak, bir şeye eklemeler yapmaktır anlamı (B. Brecht, Tiyatroda Diyalektik Üstüne Notları, Sanat Üze-rine Yazilar, Cem Yayınevi, 1997, s. 197'den Veysel Atayman). Kemal Sunal'ın özellikle 1977-1980 arasında oynadığı filmlerde bunun izlerini bulmak mümkündür. Çöpçüler Kralı (Yön.: Zeki Ökten), Kibar Feyzo (Yön.: A. Yılmaz), Devlet Kuşu

(Yön.: M. Ün), Zübük (Yön.: K. Tibet) bu filmler arasında sayılabilir. Verili düzenin değişebilirliği teması, bu filmlerde öne çıkmaktadır ve değiştirecek olanı öyle uzakta aramaya da gerek yoktur. Egemen sınıfların ürettiği çeşitli iktidar biçimleri boyunca, kâh bir imam, kâh ağa, kâh siyasi iktidar üyeleri, burjuva politikacıları tipleri, kâh alte-dilerek, kâh aşağılanarak ve teşhir edilerek bu tema ortaya çıkmıştır. Ve bu temanın terk edildiği 90'lı yıllar Kemal Sunal için de bir düşüşün başladığı yıllar olmuştur. "Şaban Askerde" dizisiyle, bu değişebilirlik, klişeleşmiş bir tipolojinin jestlerine indirgenmiş ve filmler yoğun ilgi görürken yeni tipleri beğenilmemiştir. Sunal'ın tipi, uzaştığı noktada kaymıştır.

Evrim, elbette politizasyon ve toplumsal bağlarını güçlendirme ("halk"ın gündemine müdahale olma anlamında) ile son bulmuştur. 12 Eylül'ün ardından, Özal'lı yıllarla birlikte, sinemanın egemen kültür ve ideolojiden bağımsızlaşamamasının bir sonucu olarak, dayatılan gündemin dışına çıkmamış, küçük Amerika olma hayalleri, liberalleşme yalanının işçi sınıfını toplumun gündeminin tamamen dışına itip, sınıf atlama hayallerini pompaladığı yıllar... Çarıklı Milyoner, Tokatçı, Atla Gel Şaban, Orta Direk Şaban, Döttürü Dünya bu dönemin ürünleridir. Yoksullaşma süreci, emekçileri iktisadi olarak sarsmakta ve sınıf atlama hayallerinin de eşlik ettiği çeşitli direnç biçimleri geliştirilmektedir: Ek iş, loto-toto, at yarışı vb... Bu noktada Kemal Sunal filmlerinin bir ortak özelliğinden bahsedilebilir: Sunal'ın tiplerinin varlık koşulunu, bir gerilim alanı sağlar. 70'lerde kırdan kente göç, 80'lerde sınıf atlama ve yoksullaşma süreçleri bu gerilim alanını oluştururlar. Kir-kent gerilimi de sınıf atlama-yoksullaşma gerilimi de hem iktisadi, hem de kültürel anlamda bir salınıma yol açar. Kent hem refah, hem de bozulan aile ilişkileri, tiplerin kopartılıp alındıkları kendi memleketlerinin karşı kutbu demektir. İzleyici kitlesinin bugün hâlâ bu kadar yaygın oluşunun bir

nedeni de bu gerilimin sonuçlarından biridir: Egemen sınıfa karşı tepkileri, Sunal'ın tiplerini işçi sınıfının kapsayıcılığına açarken, memleket nosyonu, geride bırakılan sevgili, nişanlı... ya da sınıf atlama hayalleri, sınıftan uzaklaşmaktadır. Bireyci ve kollektif kimlikler arasında salınır. Emekçi kimliği her zaman baskın olan bir tür küçük burjuva vicdanı olmuştur Sunal'ın tipleri, bir türlü kendi siyle hesaplaşamayan. Nedeni ise, örgütlü mücadele ile arasındaki mesafedir. Örneğin Kibar Feyzo'da bu hesaplaşmalar, kentte yaşadıklarının etkisiyle bir sonuca ulaşır, sorunların kaynağı olarak görülen ağayı öldürür Feyzo. Bu gerilim, tiplerde canlı bir şekilde yaşamaktadır ve bugün hâlâ her iki tehdidi de yaşayan kesimlerde alıcı bulmaktadır.

Mizah, mizah, mizah

Kemal Sunal'ın tiplerinin bugünkü Türkiyesi'nde hâlâ alıcı bulmasının yarattığı handikaplara çok kısa deðinerek bitirmeye çalışacaðım:

1974'te Atif Yılmaz'ın yönettiği 'Salako' ile başrol oynamaya başlayan Kemal Sunal, bugüne kadar 81 tane filmde oynamış durumda. Her filminin aynı düzeyde ilgi gördüğü elbette söylenemez. Ancak hemen tüm filmlerinde göze çarpan bir olgu, kolaycılıðın beslediği bir sıradanlaştırıcı etkidir.

Seyirci, düşünmeye çok fazla zorlamaz kendini: Bu yanıyla aslında dünyayı olduğundan basit gösterir. Bilinçli etkinlik, yerini rastlantılara bırakır. Sonuçta, Sunal'ın tipleri model alınacak bir zenginlik olmaktan ziyade, bir tür laboratuvar ya da koleksiyon olarak değerlendirilmeyi hak ediyor. Baþta söylediðimizi tekrarlayacak olursak; mizahın, bu zengin toplumsal eleştiri kanalının yeniden inşa edilmesi gerekiyor.

Bu süreçte sinemanın rolü mü?
Sormaya gerek var mı?..”¹²⁹

3.2. Kemal Sunal Güldürüsünün Türk Sinemasındaki Yeri

Türk sinemasının 1970'li yıllara kadar komedi tarafı genellikle "Hareket Komedisi" şeklinde tanımlanabilecek bir anlayış içermektedir. Özünde komedi filmi olmayan bu çalışmalar, başrollerdeki oyuncuların komedyi oynamasından çok, alt kadrodaki yardımcı oyuncuların ve genellikle star sanatıyla olan ilişkilerinde değil, kendi aralarında cereyan eden jest, mimik vb. kişisel hareketlere dayalı yapılan esprilerden oluşmaktadır. Komedi filmi olmayan bir filmin içinde yer alan, filmi destekleyici bir tali unsuru olarak işlenmiştir.

Türk sinemasının gelişim sürecinde 1970'li yıllar önemli bir kilometre taşı oluşturmuştur. Türk sineması içerik yönünden geçirdiği değişimin yanında teknik alan da da bir takım yeniliklere açılmış, 1969 sonrası ile 1970'li yılların başlarında ilk kez Türk sinemasında renkli film yapımına başlamıştır.

Türk sinemasındaki bu değişim doğal olarak komedi türünü de içerik olarak etkilemiştir. 1970'lere kadar salt jest ve mimiğe dayanan komedi (esprili) anlayışı, yerini "Durum Komedisi"ne terk etmiştir. Aslında "Hareket Komedisi," "Durum Komedisi" tarzının gelişmesiyle birden ve tamamen yok olmuş değildir. Ancak, "Durum Komedisi" olarak tanımlanan, filmin temel konusunun ve olayların esprili algılanmasında, "Hareket Komedisi", yani jestlere, mimiklere dayanan güldürü anlayışı bu kez, tali bir konuma gelmiş, "Durum Komedisi"ni tamamlayıcı, destekleyici ve hatta güldürü doldurucu artırıcı bir işlevle sahip olmuştur.

Türk sinemasının komedi türünde yaşanan değişim sürecinin ilk önemli aktörlerinden biri Kemal Sunal'dır. Kemal Sunal'la başlayan Türk sinemasında komedi tarzının değişim süresi, teknik olanakların da iyileşmesi ile özellikle

1970'li yılların ikinci yarısından itibaren seyirci olağanüstü bir ilgiyle sinema salonlarına toplanmaya başlamıştır. TV'nin bu yıllarda Türkiye'deki yayınlarının henüz çok yeni ve rensiz olması, yok denecek kadar az film yayınlanması, sinema salonlarının dolu ve canlı kalmasının bu yıllarda ki önemli nedenlerinden biridir.

Kemal Sunal'ın güldürü sinemasına getirdiği bu anlamdaki farklı tarz, 1980'li yılların ilk yarısında da devam etmiş, ancak ikinci yarısından itibaren özünde aynı, ancak daha sosyal içerikli bir niteliğe bürünerek 1990'lara kadar devam etmiştir. 1980'li yılların başında TRT'nin evlere renkli yayına başlaması ile, bu kez filmler sinema salonlarından evlere kadar gelerek, çok daha geniş kitlelerce izlenme olanağına sahip olmuştur. 1980'lerin sonu ile 1990'ların başlarında henüz yasal bir düzenleme ve gerekli altyapı bile henüz hazır olmadan özel TV kanallarının büyük bir hızla yayın hayatına başlaması, genelde Türk filmlerine ancak, özelde Kemal Sunal güldürüsüne olan talebi artırmıştır.

1990'lı yılların sonlarına geldiğimiz son dönemde, 25 yıl önce Türk sinemasında komedi anlayışının değişimine sanat ile ismini yazdırılmış Kemal Sunal'ın filmleri, özel TV kanallarında filmlerin yapıldığı yillardaki izleyici ilgisi ve talebi ile adeta tekrar rekorları kırarak yayınlanmaktadır.

Türk sinema seyircisinin bu komedi tarzına olan talebi, Kemal Sunal güldürüsünün Türk sinemasındaki yerini belirleyen bir önemli etkendir.

3.2.1. Film Konularının Seçimi

“Kemal Sunal filmlerinin konularının en önemli özelliği; Türk toplumsal hayatının her döneminde yaşanan ve yaşanması muhtemel olaylardan seçilmesi yani güncellliğini hiçbir zaman kaybetmeyecek olmasıdır.

Sunal, film konularını seçerken halka yakın olmasına, mesajların halka geçmesine, güldürürken bir şeyler öğretmeye, eğlendirici ve dirlendirici olmasına dikkat etmekte- dir. Buna 1978 yapımı 'Kibar Feyzo' filmini örnek verebil- riz:

Feyzo ile köylüsü Gülo'nun güldürüsü. Feyzo, askerden döndükten sonra Gülo'ya talip olur. Köyde Gülo'ya başka talipler olduğu için babası başlık parasını artırmaya koyar ve 10 bin peşin 10 bin de senet karşılığı Gülo, Feyzo'nun üstünde kalır. Feyzo borcunu ödemek için bir kente gidip çalışmaya başlar. Feyzo, köye her dönüşünde kentte gördüğü yenilikleri de beraberinde getirir. Ağa'nın sömürdüğü köylülerini bilinçlendirmeye çalışır ve sonunda Feyzo, Ağa'yı öldürür.”¹³⁰

3.2.2. Sunal Esprilerinin Halkın Mizah Anlayışına Yakınlığı

Türk ulusu yüzyıllardan beri mizah anlayışına yatkınlığı olan bir millettir. Mizah sevdiği gibi, mizahı mizaca, espritüel kişilere de sempatisi yoğundur.

Türk ulusu genelde duygusal bir karaktere sahiptir ve Kemal Sunal, güçsüzlere, haksızlığa uğrayanlara karşı, şevkat, sevgi ve sempati duygularını yoğunlaştırarak ön plana çıkartmıştır. Halk, kendinden bir şeyler bulduğu ölçüde kendini sanatçının yerine koyar, onunla özdeşleş- ir. Bu durum Kemal Sunal filmlerinde açıkça görülen bir olgudur.

Keloğlan'ın saflığını, Nasreddin Hoca'nın uyanık, cin fikirlerini, ince esprilerini günümüze taşıyarak onlara benzeyecek sanatçı tipi aranması Kemal Sunal ve diğer komedyen tiplerini doğurmıştır.

Sinema izleyicisi, Kemal Sunal'da sözünü ettiğimiz

niteliklerin çoğunu bulduğu için filmlerine yoğun ilgi ve sevgi göstermiştir.

3.2.3. Sunal'ın Canlandırdığı Tiplerin Halktan ve Halka Yakın Olması

Sunal'ın filmlerinde canlandırdığı tiplerin, günlük hayatı her zaman karşılaşılan sıradan halktan kişiler olması en büyük özellikleidir.

İyi niyetli, saf, temiz, kötülük düşünmeyen, sakar, saflığıyla işleri birbirine karıştıran, ancak zekâsıyla ya da teşadüfen işin içinden çıkış, art niyetli kişilerin kötü yüzlerini ortaya çıkarılan Kemal Sunal'ın yarattığı bu tipleme, sonuç itibarıyle, izleyicinin gerçek hayatı bu yöndeki öylemlerini yansittığı içindir ki; onun oynadığı rolden daima böyle bir bekleneni içinde olmuşlar, genelde Kemal Sunal filmleri de bu doğrultuda gerçekleşmiştir.

3.2.4. Mesajların İzleyici Tarafından Kolayca Algılanması

Sunal filmlerinin konuları günlük hayattan alması, basit ve kolaylıkla algılanabilecek şekilde olması, espri anlayışının ulusal mizah anlayışına uygunluğu, halktan tiplerin canlandırılması, filmlerden çıkarılacak ders ya da iletilmek istenen mesajın kolayca algılanabilmesine olanak vermektedir.

Kötülerin, köşe dönüçülerin, üçkağıtçılardan normal hayatı da çok güçlü görünümlerine rağmen, en küçük ters çıkışta dağılmaları, gücsüz de olsa iyi niyetli kişilerin karşısında ya da doğru ve doğruların karşısında daima kaybetmeye

mahkûm oldukları mesajı bu nedenlerle kolaylıkla algılanabilmektedir.

3.2.5. Sanatın Ticari Kaygıların Önünde Yer Alması

Genelde ticari amaçla yapılmayan çok az şey vardır. Sinema dünyasında da ticari amaç güdülmeksızın bir film yapılması elbette düşünülemez. Ancak, salt ticaret amaçlı yapılan sinema eserlerinin de kalıcı olması mümkün değildir.

Kemal Sunal filmlerinden ticari kâr elde etme amacı ön planda olmamış, özenle yapılan filmler, kârlı film ya da kâr getirme sonucu kendiliğinden doğmuştur. Kâr için sanat anlayışından taviz verilmemiştir. Bu durum özellikle Kemal Sunal filmlerine sanat açısından bakan kitleler ve sinema izleyicileri üzerinde etkili olmuştur.

3.3. Kemal Sunal'ın Sanatçı Kişiliği

Vefa Lisesi'nde okurken sanata ilgi duymaya başlamış ve bu dönemde tiyatro çalışmaları yapmıştır. Ayrıca lise dışında da birçok amatör tiyatro topluluklarında rol almıştır.

Lise yıllarda bütün hocaları, Kemal Sunal'ı oyuncu olması için teşvik etmişlerdir. Akşam Gazetesi'nin düzenlediği ilk Liselerarası Tiyatro Yarışması'nda "Harpot'da Bir Amerikalı" aldı oyunla büyük başarı kazanmıştır. Bu adımla başlayan oyunculuk serüveni, profesyonel tiyatro oyunculuğu ve ardından sinema oyunculuğu olarak günümüze kadar gelmiştir.

3.3.1. Tiyatro Oyunculuğu Dönemi

1966 yılında felsefe öğretmeni Belkis Balkır tarafından elinden tutularak Kent Oyuncuları'na götürülür. Müşfik Kenter ile konuşulup, Kemal Sunal, kendisine teslim edilir. Böylece profesyonel tiyatro oyunculuğuna ilk adım atılmış olur. Kent Oyuncuları'ndan Orhan Asena'nın "Fadik Kız," Turan Oflazoğlu'nun "Deli İbrahim" adlı oyununda görev alır. Bu oyunlardaki rol arkadaşları ise Yıldız Kenter, Müşfik Kenter, Şükran Güngör, Kamran Yüce ve Güler Kıpçak'tır.

Daha sonra Pendik Tiyatrosu kuruluşuna katılır ve Orhan İyiler'in "Şarkıcı Kız" adlı oyununda rol alır. Burada ise; Oya Aydonat ve Bülent Kayabaş ile birlikte çalışır. 1967-1970 yılları arasında Ulvi Uraz Tiyatrosu'nda oynar. Ulvi Uraz, Gül Akelli, Ercan Yazgan, Aykut Oray, Savaş Yurttaş ile birlikte "Yalova Kaymakamı", "Masalar", "Nina", "Murtaza", "Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım", "Hababam Sınıfı" adlı oyunlarda görev alır. Bir sezon Ayfer Feray, Günfer Feray, Mete İnselel, Bülent Kayabaş ile sahneye çıkar (Ayfer Feray Tiyatrosu'nda).

Devekuşu Kabare Tiyatrosu'na girer. Burada 1974'e kadar oynar. "Astronot Niyazi", "Dün Bugün", "Gergedan", "Habudiyar", "Yar Bana Bir Eğlence" adlı oyunlarda rol alır. Zeki Alasya, Metin Akpınar, Ayşen Gruda, Ahmet Gühan ile çalışır. Tiyatrodada canlandırdığı tipler, genelde oyuna göre değişen karakterlerdir. Tiyatrodada hep aynı tip oynamaz, değişik tipleri canlandırır.¹³¹

3.3.2. Tiyatro Oyunculuğundan Sinemaya Geçiş

Tiyatro oyunculuğu döneminde hep sinema starı olmayı düşler ve bunu başaracagina yüzde yüz inanır. Devekuşu

Kabare Tiyatrosu'nda oynarken bir gece oyunu **seyretmeye** gelen Ertem Eğilmez'in dikkatini çeker. O sırada hazırlığını yaptığı "Tatlı Dilim" adlı film için Tarık Akan'ın yanına arkadaşlarını oynayacak oyuncular aranmaktadır. Basketbol grubunu oluşturacak bu oyunculardan biri de Kemal Sunal'dır. Burada canlandırdığı tip tutunca ortalık birden karışır. Ertem Eğilmez ile ardı ardına filmler çekmeye başlar. Kemal Sunal daha ilk başta sinema oyunculuğu ile tiyatro oyunculuğunu ayırd etmiş oyuncularımızdandır.

Sinemadaki başarısının en büyük nedenlerinden biri de budur. 1972-1974 yılları arasında tiyatro ve sinema oyunculuşunu birlikte yürütmüştür. Film çalışmalarının yoğunluğu nedeniyle tiyatro oyunculuşunu 1974'te noktalamıştır.

Sunal, yüzünü kullanışı ve cana yakın tiplemesiyle halkın en sevdiği güldürü sanatçılarından biri olmuştur.¹³²

3.4. Kemal Sunal'ın Medyadaki Durumu

3.4.1. Basında Bazı Kemal Sunal Filmleri

3.4.1.1. Polizei (1988)

Yönetmen	: Şerif Gören
Senaryo	: Hüseyin Kuzu
Görüntü Yönetmeni	: Erdal Kahraman
Müzik	: Timur Selçuk
Oynayanlar	: Kemal Sunal, Babett Jutte, Yalçın Güzelce, Kaya Gürel, Nilüfer Usku, Atilla Cansever
Yapım	: Penta Film

"Ali Ekber, gariban bir çöpçüdür Berlin'de. Geceleri

de amatör Türk tiyatrosunun temizliğini yapmaktadır. Bir gece, herkes gittikten sonra kostümler arasında bulduğu bir Alman polis giysisini alıp evine getirir. Ertesi gün, bıygıı keserek ve bir gözlük takarak girdiği polis kılığı içinde, havalı biçimde sokaklarda gezer. Dükkanları teftiş eder. Kahvehanelerde, önceden kendisini alaya alan arkadaşlarını korkutur. Daha önce beğendiği ama yüz bulmadığı Alman barmen kızı tavlar. En sonunda herkesin gözü önünde, polislikten gerçek kimliğine döner.

Kemal Sunal'ın özellikle ikinci yarıdaki başarılı oyunu ve konusunun ilginçliğine rağmen, sonu gereksiz ve abartılı biçimde uzatılınca filmin inandırıcılığı zedelenmiştir.”¹³³

Bir röportajda yönetmen Şerif Gören, filminin doğusuunu ve amacını şöyle belirtmektedir: “Doğu Berlin'deki Brecht Tiyatrosu'nda (Berliner Ensemble) ‘Köpenickli Yüzbaşı’yı gördükten sonra böyle bir film yapma düşüncesi oluştı kafamda. ‘Polizei’, bir yerde, ‘Köpenickli Yüzbaşı’ oygununun adaptasyonu可以说abilir. Ama bu adaptasonu, Türk mantığına göre yaptım ve Berlin'deki Türklerin yaşıntılarından izlenimlerimi, gördüğüm uyumsuzluk biçimlerini yansıtımaya çalıştım.”¹³⁴

Eleştirisinde, “Batı Berlin, kimilerine göre 68. ilimiz, kimilerine göre Almanya'nın kültür ve sanat kenti ve biz Türklerin özellikle Kreuzberg bölgesini mesken tuttuğumuz güzel, karmaşık, hareketli ve bereketli, öylesine çekici ve de sıkıcı bir kent. Şerif Gören, işte böylesine bir kenti, tüm özelliklerinden, çelişkilerinden ve içinde barındıldığı insanların yabancılasmasından soyutlayarak, tipik bir Kemal Sunal filme malzeme yaparak karşımıza getiriyor,”¹³⁵ diye yazan Burçak Evren, yazısının sonlarında Kemal Sunal'a hakkını vermektedir: “İkinci yarıda ise, komik olmaktansa komedyen olmanın yollarını aramış. Bir Alman polisinin en ince ayrıntılarına dek gözlenmesinden kaynaklanan, zarif, ölçülü, alışılmış tiplenesinin çok

ötelerine giden, başarılı bir karakteri yansıtmış.”¹³⁶

3.4.1.2. Zübük (1980)

Yönetmen : Kartal Tibet
Senaryo : Atif Yılmaz
Yapıt : Aziz Nesin
Görüntü Yönetmeni : Çetin Gürtop
Müzik : Esin Engin
Oynayanlar : Kemal Sunal, Nevra Serezli, Bü-lent Kayabaş, Kadir Savun, Osman Alyanak, Alpay İzer, Zeki Alpan, Nubar Terziyan, Şemsi İnkaya, Ali Şen, Metin Serezli, Memduh Ün, Hüseyin Kutman, Nevzat Okçugil
Yapım : Erler Film (Türker İnanoğlu)

“Zübük, tabu sayılan bir konuyu getiriyor karşımıza. Hani radyolarda, çünkü o zaman ülkemizde TV’ler yoktu, -işi ki de yokmuş- saatlerce süren Vatan Cephesine İltihakların verildiği, ancak seçimden seçime anımsanan kır-sal kesimlerimizin saf oy vericilerinin bin bir vaatlerle avlandıği, son yıllarda siyasal yaşamımıza giren milletvekili transferleri ağırlığınca altın karşılığı bakanlık teklifleri, Zübük’ün içine, usta bir sinemasal anlatımla, tabu duvarları yıkılarak serpiştirilmiş.”¹³⁷

Burçak Evren'in böyle anlattığı filmin, çekim ve gösterim koşullarını Vecdi Sayar şu sözlerle açıklamaktadır: “Beyazperdeye Zübük’ü getirmek oldukça zorlu bir çalışmayı gerektiriyordu. Hele filmin çekildiği 12 Eylül öncesi koşullarda. İlginç bir rastlantı -yapımcıların adına oldukça talihli bir rastlantı olmalı- filmde anlatılan olaylar, ‘Zübük’lere yöneltilen eleştiri, günümüzün koşullarının resmi ideolojisi ile çakışma içinde. 60 ihtilalini izleyen günlerde ‘çirkin politikacı’ya yönelen tepkilerin bir benzerinin, ala-bildigine yaygınlaştığı günümüzde, ‘Zübük’ geçerliliğini koruyor.”¹³⁸

3.5. Sanatçı Gözüyle Kemal Sunal

3.5.1. Müjdat Gezen

- Sizce bu ilgi neden?
- Bir kere Kemal Sunal'ın dünya çapında bir sinema suratı olduğu, atlaniyor, görmezlikten geliniyor. Kemal Sunal dünyanın neresinde olursa olsun, ne kadar kötü film yaparsa yapsın tutar. Çünkü sinemanın bir illüzyonu vardır. Sinemada bu tip komedyen filmlerinin çok tutması; tipki Danny Key, Bob Hope, Jerry Lewis ve Charlie Chaplin'de, Buster Keaton'da olduğu gibi önce suratla ilgiliidir. Tabii ki dramatik yapının da olması gereklidir. Kemal Sunal filmleri ve hikâyeleri birbirine benzeyebilir, ama hepsinde dramatik yapı şâşmaz, "Acaba şimdî ne olacak?" mutlaka vardır; müthiş bir dramatik yapı ve korku vardır. O filmlerde, belki de Kemal Sunal yerine, Cevdet Özpinar diye biri olsaydı, acaba ne olurdu diye bakmak lazım. O filmlerin hikâyeleri de o kadar sağlam ki; yıllar sonra hiç tanınmamış birine aynı film kare kare yapılır. İnter Star'da en yüksek ratingi aldı. İster Şabaniye olsun, ister Aptaliye olsun, Kemal Sunal'ın filmleri birer dramatik yapı şaheseridir. Hikâye sağlam, bir de o hikâyeyi oynayacak olanlar sağlamsa ve çekenler işi biliyorsa, yüzyl sonra oynatın yine, gene tutar bu filmler.
  - Hikâyelerin hepsi aynı, yine de hâlâ izleniyor...
  - Doğru, hikâyeler birbirinin aynı, isimler değişiktir, doğrudur. Ama dünyada 26 tane konu var zaten. Biliyor musunuz ki, büyük western ustası John Ford'un, Shakespeare'in bütün hikâyeleri aynı. 26 konu: İntikam, hırs, kin, nefret, çelişki, sevgi, kavga... bunlar değişmez. Ben Kemal Sunal'ın filmlerini izleyen o seyirciyi küçümsemiyorum, hor görmüyorum ve doğru şeylere güldüğünü vurguluyorum. Şöyledir bir varsayımdır olabilir mi? Kemal Sunal'a bu hikâyeyi yazan aptal, Kemal aptal, seyirci aptal, ama buna karşı tezini hazırlayan akıllı!

3.5.2. Demet Akbağ

Bence, o filmlerin konusunu falan merak ettikleri için izlemiyorlar, sadece Kemal Sunal için izliyorlar. Nasıl “Ayy, suratınıza bakınca gülüyoruz” derler ya bazı kişilere, Sunal da böyle bir yer edindi.

3.5.3. Levent Kırca

Orada çok önemli bir şey var: Kemal Sunal filmlerinde bizim halkımızın tavır ve davranışına yakın çok önemli gelenekSEL yapı var. Kendi halkımızın bir parçası o, o bir demet yeşil soğan, o bir tencere kuru fasulye, o bir dilim ekmek. Bir yandan ısrarla giyimde kuşamda, yapımada, bilmemnelerde Amerikanlaşmaya yönelik davranışların olduğu Türkiye’de çok mühim bu. Onun için hemen tepmek doğru değil.

3.5.4. Gani Müjde

Algılama çok kolay. Herkes kendinden bir şeyler buluyor. Hani çok bildik biriyle karşılaşıp sohbet eder ya insanlar, biraz öyle bir şey. “A bak, gene bizimki çıktı, hadi oturup seyredelim” diyorlar. Bir de “Beni izlerseniz, gülersiniz” garantisini vermiş. Sunal’ın çok iyi filmleri var ama çok kötüleri de var. Seyirci Sunal’ın filmlerini iyi, kötü diye bir ayırım yapmadan izliyor. İyi bir mizah dozu yoksa bana göre zararlı. Çünkü insanlar mizahın bu olduğuna inanıyorlar.¹³⁹

Kendisi mi komik yoksa oynadıkları mı? Eğer o rolleri başkası oynasaydı komik olur muydu? Veya o senaryolar olmasaydı yine de güler miydik Kemal Sunal'a? Hepsi komik

değil belki filmlerin, ama Kemal Sunal hep komik. Televizyonlarda yaptığımız programların karşısına bir rakip olarak ikide bir gelip dayansa da şapka çıkartılacak bir rakip. Televizyonlar her filmini onar kez gösterseler de yıpratmadılar onu. Ne reklama bulaştı, ne şarkı söylemeye heveslen-di, ne skandalların adamı oldu. O sadece film yaptı. Ve sade-ce ismi ile yaşayan kaç star var şu alemden?¹⁴⁰

3.5.5. Yasemin Yalçın

Toplumumuzun sınıf, kesim dediğimiz şeye hitap eden bir sanatçı. Toplumu iyi tahlil etmiş demek ki, hâlâ seviliyor.¹⁴¹

3.6. Araştırmacı Gözüyle Kemal Sunal

3.6.1. Uğur Dündar

Türkiye, Kemal Sunal'ı "Şaban" olarak tanıyor. Özel televizyonların başlamasından bu yana, hemen her gece bir "Şaban" filmi izliyoruz. Temiz yürekli, hatta saf denilecek bir tip olan "Şaban", kötüyük devleri ile yaptığı savaşlarda müthiş cesaret örnekleri sergiliyor ve iyilerin, doğruların er geç galip geleceği mesajını veriyor.

Türk insanının temiz toplum özleminden ve birilerinin kendi adına doğruları haykırmaya isteğinden kaynaklanıyor olsa gerek, "Şaban" filmleri yüzlerce kez oynatılmasına karşın seyircinin ilgisini azaltmıyor.

Çeşitli ekonomik sıkıntılar içinde kıvranan özel televizyonlar için "Şaban" filmleri, bir can simidi oluyor. "Şaban"lı geceler, izlenme oranı rekorları kırıyor.

"Şaban", televizyonları kurtarmakla kalmıyor, enflasyon ve bir yiğin sorunun ezdiği, inim inim inlettiği milyonlarca

Türk insanı için de yaşama dönük bir umut penceresi açıyor.

¹⁴²

Evet, Kemal Sunal her gece inanılmazı başarıyor. Hepimiz, kötülüklerle onunla karşı çıkmak, iyiliklerin zaferini onunla yaşıyoruz. Kemal Sunal, sorunların ezdiği sıradan insanlardaki baş kaldırma duygusu, çağdaş şövalyenin başrolünü oynadığı ekran masallarıyla zaferden zaferde koşturuyor.

Kemal Sunal'ın bir insan ömrüne siğmayacak kadar çok sayıldığı filmini gördükçe, ona olan hayranlığım bir kat daha artıyor. İyi ki varsun Kemal Sunal...

Sen çok yaşa ve bizi hep güldür emi!¹⁴³

3.7. Eleştirmen Gözüyle Kemal Sunal

3.7.1. Erdoğan Sevgin

Televizyon dünyasında bazıları Kemal Sunal'a fena halde takmıştır. Eski filmlerinin defalarca gösterildiği halde yine seyirci bulmasına bir anlam veremezler. "Halk aynı filmi done done nasıl izler?" derler. İzler, bal gibi izler! Perşembe gecesi kanallar arasında söyle bir gezindim. Bilirsiniz, televizyonda pek film izlemem. Evde misafir var. Çokeda genç kız, delikanlı. Tutturdular "Kemal Sunal'in 'Sahte Kabadayı' filmini seyredelim," diye. Şu mübarek günde çocukları kırmak olur mu? Çaresiz, diğer kanalları boşladık, Kemal Sunal'da takıldık. Hay Allah, bu çocuklardan razı olsun! Ekran karşısında bu kadar güldüğümü hatırlamıyorum.

Cuma günü AGB'nin araştırmalarına baktım da, Kemal yine mali götürmüştür! Biliyorum, bu satırları okuyan bazı dostlar makaraya alacak beni. Zevksizlikle suçlayacak. Olsun. Ben halimden memnunum. "Sahte Kabadayı" bir kez daha gelse ekrana, yine seyrederim.

Kemal'in bir gülüşü ekran karşısında bana tüm dertlerimi unutturuyor. Yaptığı sakarlıklar, üzerime çöken efkâr bulutlarını dağıtıyor. Galiba, şu ülkede benim gibiler çoklukta. Ratingler böyle diyor!¹⁴⁴

3.7.2. Cengiz Semercioğlu

Herhalde ne Kemal Sunal ne de bu oyuncunun filmlerine ağırlıkla imza atan Ertem Eğilmez, çekikleri filmlerin yıllar sonra tekrar tekrar televizyonda gösterilmesine rağmen bu kadar izleyiciyi ekran karşısına çekeceğini tahmin etmemiştir. Hangi kanal gösterirse göstersin, yeter ki saat iyi olsun... Kemal Sunal filmleri ratinglerde hep üst sıralardadır.

Program sayfalarını inceleyin, haftada bir iki Kemal Sunal filmine illaki rastlayacaksınız. Her sahnesi, bırakın sahnesini her planı artık ezbere bilinen bu filmler nasıl olur da hâlâ vizyonda kalabilir. Neden insanlar başlangıcını, finalini bıkmadan usanmadan tekrar tekrar izler.

71 yıllık ömründe üç kez darbe yiyan Türkiye Cumhuriyeti'nde işler "aynı tas aynı hamam" gittiği sürece bu Kemal Sunal filmleri izlenir. Bu tas hamam hikâyesinden kasım, günlük yaşamdan demokrasiye, Türk insanının ezilmişliğinden, politikacısına kadar uzanan geniş bir yelpazeyi kapsıyor. Kimilerinin "çok hafif" bulduğu Kemal Sunal filmlerinin, hemen hepsinde bu unsurlardan bir ya da birkaçını bulmanız mümkün. Gündemini kaybetmeyen bu filmlerin izlenilmesi kaçınılmaz.

Sorarım size; Aziz Nesin'in yıllar önce yazdığı Zübük'ten aynı adla sinemaya uyarlanan Kemal Sunal filminden bugüne ne değişti? Bundan 14 yıl önce, 12 Eylül darbesinden kısa bir süre önce çekilen ve kendi çıkarları için her şeyi mübah sayan "zübükler'i anlatan filmin portreleri

ile, günümüzün Türk insanı arasında ne fark var? Hâlâ zübüklerle uğraşmıyor muyuz?

Benzer örnekleri; Kemal Sunal'ın "Çöpüler Kralı", "Kapıcılar Kralı", "Şark Bülbülü", "Orta Direk Şaban", "Yoksul", "Kiracı", "Düttürü Dünya" gibi filmlerinde de görmek mümkün. Direkt politika ile ilgili olmasa da, hemen hepsi toplumsal eleştiri içeren çalışmalar...

Kemal Sunal'ın bu filmlerinde, Türkiye'nin değişmeyen insanı ve değişimeyen olayları yer alır. İnsan portreleri öne çıkar. Vurguncular, mafya adamları, dolandırıcılar, sahtekâr iş adamları ve tüm bunların karşısında eli kolu bağlı, sonuçlara şansının yardımıyla giden saf bir Türk delikanlısı... Yani memleketimden insan manzaraları. Televizyon izleyicisi kendini bulmaya devam ediyor bu filmlerde ya da yakın çevresini daha da olmadığı ülkede yaşanan olayları. Bakın çevremize... Başlık parası için İstanbul'a gelip de köyüne ünlü bir türkücü olarak dönen Şaban Balışes'leri göreceksiniz. İstanbul'da ayakta kalmaya çalışan bir kapıcının çabaları, kiralık ev arayan bir insanın başına gelenler, bir yandan memurluk yapan bir yandan da geceleri klarnet çalan memurun çilesi vs. vs. geçmişin olduğu gibi günümüzün de gerçekleridir...

Umarım gelecekte Kemal Sunal filmleri bu kadar ilgi görmez!..¹⁴⁵

3.7.3. Cihan Demirci

- Keşanlı Ali, Kemal Sunal, Mükremin Çitir... Bu üç karakterin Türk toplumu tarafından benimsenmesinin sebebi nedir?

İnek Şaban, bunların içinde ayrı bir yere sahip. Ben Mükremin ve Keşanlı Ali'yi farklı bir yere koymuyorum. Keşanlı Ali, bence bu üçlemenin içinde çok daha ayrı bir

kalite arz ediyor. Şaban, Türk insanının 70'li yıllarda yakaladığı o kaba aptal değişimin simgesiydi bence. Bugünkü insanı da çok iyi yakalamayı başardı; aynı filmi yüz kere seyretmekten sıkılmayan bir kitle... "Mükrem'in Abi" de daha ince bir mizah. 90'lı yılların mizahı var. Her halk kendine layık olan tipleri benimsiyor. "İnek Şaban" tipine baktığımız zaman Türkiye'nin sokaklarında milyonlarcaşını görüyorsunuz. Ağız açık, kandırılan, sömürülen... Bu İnek Şaban'lardan dolayı bizimizde "İnek İktidar"ları var. İnek Şaban, aslında Türk insanının prototipidir bence. Örnek bir tiptir, bu yüzden de çok başarılıdır.

3.7.4. Emre Kongar

- Türk insanı tarafından Keşanlı Ali, İnek Şaban ve Mükrem'in Çitir tiplerinin sevilmesinin nedeni nedir?

Önce ben bir bilim adamıymam, bir konuda bilgisiz olduğumu söylemekten çekinmem. Hemen söyleyeyim. Mükrem'in Çitir'i tam olarak bilmiyorum. Onun için söyleyeceklerim daha çok Keşanlı Ali ve İnek Şaban üzerine.

İnek Şaban'ın da, Keşanlı Ali'nin de sosyolojik olarak ortak yanları var. Her ikisi de hem ulusal, hem evrensel olan sosyal ortamların tipleri. İnek Şaban daha evrensel olan okul dönemlerinin bir temsilcisi. Yani dünyada her sınıfı bir İnek Şaban vardır. Herkes okul anılarını geride kaldığı için mutlulukla hatırlar, dolayısıyla onun temsil ettiği ortam çok daha evrensel ve insan yaşamında daha çok yer etmiş bir vaziyette. Aynı olayı Keşanlı Ali'ye göre dündüğüümüzde biraz daha ulusal olduğunu, çünkü bir gecekondu tipi olduğunu görüyoruz. Fakat onun da evrenselliği var, özellikle Güney Amerika ve Asya'daki gelişmekte olan ülkelerde varoşlar veya teneke mahallesi denilen yapılar var. Keşanlı Ali bu sosyal yapıların ülkemizdeki bir

temsilcisi. Bu sosyal yapılar geçiş dönemlerinde topluma egemen oldukları için herkes bunlardan etkileniyor, dolayısıyla tüm sosyal ilişkilerin ürettiği bir tip Ali.

Bu yeterli değil tabii. Bunların bu denli ölümsüz ve ünlü olmalarını sağlamak için, bu tipler temsil ettikleri, içinde yaşadıkları toplumların bireyi belirlemek açısından da tipik örnekleri.

İnek Şaban çok temiz kalpli, arkadaşlarını çok sever, bazı olayları algılamakta geciktigi için kimi zaman tepkiyle karşılaşır, bir nevi şamaroğlanıdır. Yani hepimizin hayatımda böyle insanlar vardır. Hatta kendi yaşamalarımızın bir parçası da onlarındandır. Onların durumuna düşüğümüz anlar vardır. Dolayısıyla İnek Şaban'ın bu durumu onu çağdaş anlamda bir Keloğlan yapıyor. Keşanlı Ali'de gecekondu bölgelerinde yetişen Türk halkın hayran olduğu bazı değerler, ezelik, delikanlılık, mahallenin namusu koruma, iyilikseverlik gibi bazı özellikler var. Bunun yanı sıra çevresini örgütleme ve bu yolla gücüne güç katma gibi özellikler de var. "Baba adam" denilen koruyucu, kanat gerici kişiliğin yanı sıra içinden çıktıığı gecekondu sosyal ortamıyla bütünlüğü zaman bir evrensellik kazanıyor. Eski feodal değerlerin, örgütlenme ile birleşmesini gösteren baba, ağa gibi bir tiplenebilir.

Kamuoyunun gözden kaçıldığı bir diğer özellik de, bunları yaratan tiplerin dünya çapında büyük yazarlar olması. Ve bütün bunlara ek olarak bu tipleri canlandıran sanatçılardan son derece başarılı olmaları.

- İnek Şaban karakteri dışında "Kemal Sunal"ın diğer filmlerinin de bu denli tutulmasını ne şekilde değerlendiryorsunuz?

Bunun sebebi aynen Keloğlan, Nasreddin Hoca gibi çok başarılı tiplenebilirler. Bir süre sonra kendilerini yaratırları aşılıyorlar. Çünkü halkın malî haline gelip anonim bir kimlik kazanıyorlar. Halkın malî olunca her üretici bunların üzerine kurulu yeni versiyonlar üretmeye başlıyor.¹⁴⁶

3.7.5. Giovanni Scognamillo

Sinema tarihçisi ve eleştirmen Scognamillo, konuya ilgili sorularımızı şu şekilde cevaplıyor:

Türk sinema tarihindeki güldürülere baktığımızda üç tane son derece popüler oyuncu ve bunların yarattıkları tipler çıkıyor karşımıza. Tarih sırasıyla Cılalı İbo ve Feridun Karakaya; Turist Ömer ve Sadri Alışık; İnek Şaban ve Kemal Sunal. Her üç tipe de baktığımızda, üçünün de lumpen takımından olduklarını görüyoruz. Farklılaşlıklar yönler var gerçi: Cılalı İbo, sokaktaki adamdır, hatta sokaktaki adamın marjinalidir. Turist Ömer, adı üstünde, biraz daha kozmopolit bir tip vb... Ancak üçünü de bağlayan özellikler var ve aynı özellikleri başka bir düzlemede Chaplin'de bulmak mümkün. Zaten Chaplin'den esinlenmeyen güldürü çok az.

Örneğin üçü de üstün zekâlı değil, kültürlü değil, zengin değil. Marjinal tipler. Ancak son derece kurnazlar. Yani bu sonuca ulaşmak Kemal Sunal için daha kolay oldu; çünkü seyirci ister istemez bir identifikasiyona gidiyor. Onu kahraman olarak kabul edebiliyor. Çünkü aslında bütün limitleri içinde o doğrudan yanadır, haksızlığa karşıdır, ister karşısına gecekonduları yıkmak isteyen bir zengin çıksın, isterse mafya babası... Bütün bunları o kurnazlığıyla, saflığına rağmen alt edebiliyor.

Bu imaj daima geniş halk topluluklarına son derece yakın; yani o da bizden biridir, o da bizim gibi çaresiz ama direndiğinde, biraz kafasını kullandığında, işi kâh espriye, kâh kurnazlığa döktüğünde “o da kurtuluyor, doylayıyla biz de kurtulabiliriz” esprisi söz konusu. Kendi “gerzeklikleri” içinde bir zekâları var ve kahraman olabilecek türden her üçü de. Her durumda kendilerini kurartırlar, her durumda belirli bir amacı sonuna eriştirirler. Bunu en fazla yapan da Kemal Sunal, çünkü çevirdiği film

sayısı çok daha fazla. Seyirci, özellikle güldürü türünde, tümden gerçekçi kahramanlara pek bağlanmaz. Hem kabul edilebilir bir tip olacak, hem de birçok yönüyle normal denen insandan sıyrılabilecek özelliklere sahip olacak, normal dediğiniz her ne ise...

Bu filmler gerçeklere yakındır ama şuna da dikkat etmek gerekir bence: Kemal Sunal sinemadan televizyona geçtiğinde ve dizilerde daha gerçekçi tipler canlandırdığında aynı ilgiyi bulamadı.

Bunda Şaban tipinin ölmesi gibi bir durum söz konusu değil, çünkü tüm filmleri hâlâ televizyonda izleniyor. (...)

Bugün diyelim Kemal Sunal sinemada yeniden “İnek Şaban”ı canlandırmaya kalksa alacağı tepki ne olur?

“İnek Şaban” dediğimizde ya da benzer tipler dediğimizde, belirli bir döneminin, yani 70’li yılların filmleri, 70’li yılların koşulları ve toplumsal havasından söz ediyoruz demektir. Bugün bir aşama geçirmeli İnek Şaban. Eskileri tekrarlamaya kalksara hiçbir şey veremez.¹⁴⁷

3.8. Köşe Yazarları Gözüyle Kemal Sunal

3.8.1. Ertuğrul Özkök

Hay Allah! Dikkat ediyorum, ben de aynı şeyi hep yapıyorum. Adamın aynı filmini, üç hafta arayla televizyonlarda yayıyorlar, biliyorum aynı film. Mimikleri, lafları, trükleri hepsi hepsi gözümün önünde. Klişe gibi duruyorlar. Aynı filmi üç defa, beş defa seyretmiştim. Ama olsun. Kanallar arasında aylak aylak dolaşırken aniden karşılaşma çıkıyor. Zink diye frenliyorum. Uzaktan kontrol aletime bir pranga takılıyor. Gitmek, başka kanala geçmek, oradan uzaklaşmak istiyorum. Ama ne mümkün. İçimdeki o benden güçlü şey. Nuh diyor, peygamber demiyor. Çare

yok. Oraya demir atıyorum, çivileniyorum.

Evet, yanılmadınız. Ben de Kemal Sunal sendromundan mustaribim. Bir kanal da ona rastladım mı gecem gidiyor. Adam beni esir alıyor. Başından yakalamışım, trenin ortasına binmişim, sonunu yakalamışım. Hiç fark etmez. Gördüğüm an, oraya takılıyorum. Üçüncü defa, beşinci defa kimbilir belki onuncu defa, aynı film, aynı espriler, aynı günlük masum küfürler. Üç-beş değil, sekiz-on. Üstelik bazen hepsini birbirine karıştırıyorum. Hangisi Gerzek Şaban, hangisi Kapıcılar Kralı? Hiç fark etmez. İçimdeki askeri komutan emrediyor. "Kemal Sunal seyredilecek... Seyret..." İçimdeki komutan, diktatör, müstebit, totaliter. Bazen kendi kendime kızıyorum. Neden bu adamın seni esir almasına izin veriyorsun diye, kendi kendimi paylıyorum. Hiç fark etmiyor. Sanki o fırçaları, o aşağılanmaları yiyan ben değilim. Hemen, o anda, ertesi gün Kemal Sunal filmine ilk rastladığım an yine aynı arazalar ortaya çıkıyor. Seyrediyorum kardeşim, ne yapayım. Ben iradesiz adamım işte...

Biz milletçe Kemal Sunal'a neden bu kadar tutkunuz? Neden Kemal Sunal'ı seyretmekten hiç bikmiyoruz? En ünlü siyasetçileri bile inanılmaz bir maymun iştahı ile yiyp bitirirken, neden Kemal Sunal gibi bazı insanlarımıza hiç ihanet etmiyoruz? İhanet edemiyoruz. Çünkü onu seviyoruz. Çünkü o bizden biri. Çünkü o, bizim günlük safliklerimizin, masum şapşallıklarımızın, küçük enayiliklerimizin aynası. Çünkü o temiz. Kömür deposuna giriyor, debeleniyor ama bembeyaz çıkıyor. Namussuz olmak istese bile beceremiyor. Kimi zaman kapıcı, kimi zaman futbolcu, kimi zaman "Baba," kimi zaman şarkıcı... Hep bizden veya olmak istediklerimizden birisi. Ben şuna inanırıım. İnsan bazen hak etmediği bir yere gelebilir. Ama hak etmiyorsa uzun süre orada kalamaz. Kemal Sunal, bunca yıl hepiminin gönlünde kaldıysa bunu mutlaka hak ediyor. Öyle ise, artık itiraf edelim. Hadi biraz cesaret, biraz özelestiri,

biraz günah çıkarma. Hepimiz Kemal Sunal'ı çok seviyoruz. İtiraf etmesek bile gizli gizli onu seyrediyoruz. Artık kabul edelim, itiraf etmeyi öğrenelim. Cesaret sadece karşı çıkmak, eleştirmek, yermek değildir. Kabul edebilmek, itiraf edebilmek de cesaret ister. Hatta daha çok ister. Çoğumuz 12 Eylül'de askerler gelince "Oh hayatımız kurtuldu" diye iç geçirdik. Ama kaçımız bunu itiraf etmeyi başardı?

Ama artık hiç önemi yok. Biz etmesek de ratingler, kamuoyu anketleri bizim adımıza itiraf ediyorlar. Kemal Sunal'ın filmleri beşinci defa gösterildiği zaman bile o geceının izlenme birincisi oluyor. Ordu halkın gözünde "En güvenilir müessese" olarak görülüyor. Sen itiraf etsen ne olur, etmesen ne olur... Haydi aslanım yürü... Yürü de arkadan gelenlere yer aç. Bak arkadan daha gerçekçi, daha cesurlar geliyor. Hem itiraf etmeyi biliyorlar, hem de hattan daha çok zevk alıyorlar. Kemal Sunal'la güller. Sen çok yaşa İnek Şabanımız. Seni milletçe çok seviyoruz.¹⁴⁸

3.8.2. Zülfü Livaneli

Söylendiğine göre, televizyonlarda en çok tutulan filmler, Kemal Sunal'ın oynadıkları imiş. Bu yetenekli aktörün Türk halkını güldürdüğü kesin. Ama gene de her filminin bu kadar çok tutmasının altında geleneksel bir yön var, diye düşünüyorum. Her toplum ayrı güler. Bir İngiliz'le, Alman'ı, Pakistanlı'yla, Acem'i aynı biçimde güldüremezsiniz. Bu bakımdan mizah her toplumda gelenekselleşmiş ve kök salmıştır. Bizim geleneğimizde de mizah hikâyelerinin başında Keloğlan gelir. Dikkat edilirse her Keloğlan hikâyesinde, gariban çocuk köyün en saf, en zavallı ve en acıncak kişisidir. Bu nitelikleri dolayısıyla da herkesten zulüm

görür, devamlı eziyet edilir. Fakat hikâyenin sonuna doğru bir mucize gerçekleşir ve Keloğlan rastlantıyla eline büyük bir güç geçirir. Böylece de kendisine zulüm etmiş olanlardan öcünü teker teker ve zalimce alır. Kemal Sunal'ın oynadığı bütün filmlerde model budur. Yeşilçam'ın el yordamı ile bulduğu bu tarihsel mizah kategorisi, bilinçaltımıza işlemış bulunan izleri harekete geçirir. Filmlerin başında ezilen, aşağılanan, hor görülen Kemal Sunal, ya piyango çıkması, ya zengin bir kızın ona aşık olması ya da başka rastlantı sonucu eline bir güç geçirir ve bütün intikamlarını alır.¹⁴⁹

3.9. Röportajlarda Kemal Sunal

Filmleri uğruna TV'lerin mahkemelik olduğu Kemal Sunal, bunları sade bir vatandaş olarak izlediğini belirterek, “çünkü, yapabilecek hiçbir şeyim yok” diyor. Sanatçı ekrana yüzlerce kez gelen filmlerinden “bir kuruş bile” telif almadığını söylüyor. Sunal, “TV'de her oynayan filmimden telif alsaydım, Türkiye'nin sayılı zenginlerinden biri olurdum” deyip ekliyor: “Bir kuruş almadığım halde birçok insan da haklı olarak aldığı zannediyor. Bundan sonra çevireceğim filmler için ‘her TV gösteriminden şu kadar isterm’ diye şart koşacağım. Türk sinemasının telif açısından en fazla hakkı yenen oyuncusu benim. Ben zaten oldum ola mukavele yapmayan bir insanım. Benim sözüm söz.”

Kemal Sunal, bugüne kadar sinemada 80 film çevirdiğini söylüyor. Sunal, her filminin onlarca kez TV'de yayınamasına karşın, isminin ve filmlerinin eskimedigine dikkat çekiyor: “TV, yalnızca Kemal Sunal'ın filmlerini eskitmemiştir. Her gösterilişinde aynı ilgiyi görüyor filmlerim. Ben de oturup seyrediyorum. Konusu da, çekim şekli de

bugün geçerli. Ben halka dayalı bir sanatçım. Öyle gelip, kolay gelecek sanatçılardan değilim. Bir takım balonlarla, şişirmelerle bir yere gelmedim. Benim tabanım halk. Halk beni sevmış ki, suratımı sevmış ki, yaptığım işleri beğenmiş ki 25 senedir tuttuğu gibi tutuyor hâlâ... 3 yaşından 123 yaşına kadar tüm insanlara hitap edebiliyorum. Ben halkı yakaladım. Halk beni sevdi. Kendinden biri gibi gördü, kabul etti. Suratım sıcak gibi geldi halka.”

Sanatçı, Türkiye'deki sosyologların kendisi hakkında bir araştırma yapması gerektiğini söylüyor. Bunun nedenlerini de şöyle açıklıyor: “Bütün ülkelerde sıradan bir oyuncu bile inceleniyor, onun hakkında kitap yazıyorlar. Kemal Sunal Türkiye'de bir olaydır. Sosyologların bunun nedenlerini açıklaması lazım. Bu halk neden tutuyor. Kemal Sunal niye bunca sene var? Çocuklar neyini seviyor? 3 yaşına giren her çocuk Kemal Sunal filmlerini seyrederek büyüyor. Filmim genç saatlerde yayınlandı mı çocukların ya taşa girmiyor. Ertesi gün okula geç kalıyorlar ve bu ilgi hiç azalmadan sürüyor. Nesillerin değişmesine rağmen. Sosyologların bunu irdelemesi lazım.”

Kemal Sunal, sinemada yeni yapılan ve “entel” olarak sunulan filmlerin halktan uzak olduğu görüşünde. Ünlü oyuncu, “Yeni çekilen filmlerin çoğu halkın tarafından anlaşılımayan, hatta çekenlerin bile anlamadıkları filmler bunlar. Bunlar, bir kargaşa yaratıp, anlaşılmaz oynayan kişilerin filmleri. Bu karışıklığı da film diye, entellik diye sunuyorlar. Bir şey biliyor ama hiçbirşey bilmediğini bilmiyor. Coğu da seks filmi yapıyor” diyor.¹⁵⁰

****

İsterse 20 kez yayınlansın bu hiç fark etmiyor... İzleyici onu seyretmeye doyamıyor... Eskiden bir kesimin Kemal Sunal filmlerini hiç izlemediğini, dudak büktüklerini belirten ünlü oyuncu şöyle diyor: “Şimdi televizyonlarda mecburen seyrediyorlar ve gelip tebrik ediyorlar. Ben de

onlara ‘pişmanlık yasasından yararlandınız’ diyorum...”

Sunal, Avrupa'daki gözlemlerini aktararak sürdürür: “Bu filmlerimi videoya alanlar da defalarca seyrediyorlar. Almanya'ya gittiğimde görüp öğrendim. Avrupa'daki Türklerin hepsinde filmlerimin video kaseti mevcut. Ayrıca bu kasetlerden, sesleri, konuşmaları banda alıyorlar. Çalıştıkları yerde, yolda, arabada, her yerde dinleyip güliyorlar. Rad-yofonik piyes gibi. Böyle bir şeyi batılılar düşünemiyorlar bile...”¹⁵¹

****

İnek Şaban karakterini nasıl değerlendiriyorsunuz sorusuna ise Sunal: “Şaban, iyi, saf, tertemiz bir kişilik... Halkın sevdiği bir tip. Halka yakın geliyor. Halktan biri gibi. Bana dokunmuyor, benimle konuşuyor. Ben halkın içinden bir insanım, sürekli halkla beraberim, bundan dolayı herhalde... Bir de kameradan geçen sıcaklık var tabii, bu sıcaklık çok önemli.”¹⁵²

****

- Uzun süre televizyonda direndin. Sonra da peşi sıra diziler çektin. Neden?

Sinema çok durağan bir devreye girmiştir, yaşayabilmek için para lazım. O nedenle TV'ye dizi yaptım. Simdiki kıprtılar ile, önumüzdeki dönemde yeniden yalnızca sinema filmi yapacağım.

- Eski filmlerinin televizyon kanallarında bu denli çok ve sık gösterilmesi canını sıkiyor mu?

Seyircimin, eski filmlerimi bile büyük bir keyifle izlemesinden, tabii ki çok memnunum. Ama ekonomik bakınca sıklıyorum. Dostlarımın yaptığı hesaba göre, filmlerimin satışından en küçük hisseyi alsaydım, bugün trilyoner olurdum. Haydi ben idare ettim, diğer arkadaşların durumuna bakıldığından ortada ciddi bir sorun var demektir. ‘Neden mukavele yapmadın?’ diye soruyorlar. Biz o filmleri sinema

için çekтик ve televizyon ufukta bile yoktu. Ya da böyle bir oyuna geleceğimizi aklımıza bile getirmedik. Yeni sinema yasası da oyunculara bu konuda haksız davranış yapıyor. Oysa oyunculara da telif hakkından pay verilmeli.

- Çektiğin filmlerde belli bir seçiciliğin var mı?

İnandığım yönetmenler vardır. Onların getirdiği önerilere her zaman açığımdır. Zaten, çoğu kez senaryo aşamasında katılırlım filmin çalışmasına.

- Sence sinemanın krizi neden ve kurtuluşu nasıl?

Kriz, önce TV ile ilgili. Halkı sokağa çıkarmak gerek. Sokağa çıksın ki sinemaya gitsin. Bu defa da ekonomik boyutlar karşımıza çıkıyor. Kaç kişi bir sinema için 1-1,5 milyon lira verebilir ki?.. Bütün bunları aşmak için de galiba iyi film yapmak gerekiyor. Günümüzde birkaçı hariç, uçuk ve anlamsız filmler çekiliyor. Yönetmeni bile çektiğini anlamıyor, seyirci nasıl anlaşın! Halkı tanımıyorlar, dünyaya açılmamız şart. Ancak, kendimizi anlatan filmler yapmalıyız ki, dünyada ilgi çekebilelim. Yoksa uçuk filmleri onlar bizden çok daha iyi yapıyorlar.¹⁵³

..

Kemal Sunal sinemaya geçtikten sonra uzun yıllar ara verdiği Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi'ndeki eğitimine 1992'de dönüş yaptı ve 1995 yılında da mezun oldu. Kemal Sunal diploma töreninde yaptığı konuşmada Türkiye'nin okuyan insana ihtiyacı olduğum altını çizip bınum da yaşı olmayacağına kendisini örnek gösterdi, (y.n.)

SONUÇ

Türk sinemasında komedi türüne damgasını vuran sanatçı Kemal Sunal'ın verdiği mesajların sosyolojik içeriğinin bulunduğu bir gerçektir. Yapılan jest ve mimiklerin salt güldürmenin çok ötesinde birtakım anımlar içerdigini kabul etmek gereklidir.

Bir sanatçının varolabilme koşulu öncelikle halkın onu kabul etmesiyle ilgilidir. Bu halk Nasreddin Hoca'dan İsmail Dümbüllü'ye, Keloğlan'dan Kel Hasan'a birçok ustayı bağından çıkarmışsa o zaman bu koşul daha da ağırlaşır. Kemal Sunal da mizahı seven, gülmesini bilen bu halkın içinden çıkmıştır ve kendini onlardan biri gibi kabul etmektedir.

Kemal Sunal filmlerinin Türk sinemasında yer almaya başladığı 1970'li yıllarda sinemalarda seks filmleri oynuyordu. Üstelik o yıllarda dışa açık olmayan bir ülkeydik, çeşitli yasaklamalar vardı. Toplumdaki anarşiden kaynaklanan karamsarlık ve endişe sinemayı, sinema seyircisini doğrudan veya dolaylı şekilde etkilemiştir. Yine bu yillardaki ekonomik kriz, 12 Eylül ve sonrasında ara rejim sinemayı etkilemiştir. Buna karşılık Kemal Sunal filmleri yoğun ilgi göründü. Hatta uzun yıllar sırı Kemal Sunal filmleri Türk sinemasını taşıdı denilebilir.

1980'lerde başlayan hızlı kalkınmanın ekonomik bedeli olarak, yüksek enflasyondan ağır şekilde etkilenen toplum katmanları, hayat pahalılığı altında eziliyordu. Bu ortamda

tek eğlence kaynağı olan televizyonda ve giderek azalan sinema salonlarında, günlük sorunları geçici de olsa unuturan Kemal Sunal güldürülerine ilgi büyük oranda artmıştır.

Toplumsal hayatı her gün yaşanan çarpıklıklara çaresiz kalan, bu olayların akışını değiştirmeye konusunda etkin role sahip olmayan kitleler, bu olayların neden olduğu bunalımları, ancak bu tür filmleri izleyerek geçici olarak unutabilmektedir. 70'li, 80'li ve 90'lı yıllarda Türk halkının yaşadığı sosyo-ekonomik sorunlar gerçekten çok büyük boyutlara ulaşmıştır.

Bu sorunlar Kemal Sunal filmlerine de yansımıştır. Özellikle sosyal içerikli filmlerin toplumun aksayan yönlerini, halkın da şikayetçi olduğu noktalara paralel olarak ele alıp işlemesi, konusu hiç eskimeyen filmlerde rol almاسının yanı sıra, gündemi yansitan filmlerde oynaması, Kemal Sunal filmlerinin en önemli izlenme nedenidir. Ecevit'in umut olduğu dönemde "Umudumuz Şaban," Özal döneminde çikan KDV'nin "Katma Değer Şaban," Türk halkına öğretilen köşe dönmeçiliğin "Köşeyi Dönen Adam" filmlerinde hızlı değişiminden doğan sancıları ve onlarla çakışan senaryoları görebiliriz.

Kemal Sunal'ın kimliğinde, Türk izleyici kendini buluyor. Feodal değerlerden koparak kente gelmiş, ama endüstriyel değerleri benimseyememiş, yani iki arada bir rede değerler sistemi arasında sıkışıp kalmış insanı anlatıyor. Bu sıkıntılar çerçevesinde yaşanan gülünçlükleri aktarıyor. Ama aynı zamanda doğru yolu, güzelliği, saflığı, dostluğu, aşkı, güvenirliği de aramaktan vazgeçemediği için sonunda başarıyı yakalayan tiplerlerdir Kemal Sunal'ın canlandırdıkları. Kemal Sunal, 1950'lerden beri Türkiye'de gerçekleşen değişimin ve bir değerler bunalımının simgesidir. Bu nedenle son 25 yıldır Kemal Sunal filmlerine olan talebin artarak devam etmesi yukarıda söylediğimizi teyit etmektedir.

Günümüzde Türk sineması, sektörde yatırım yapılmaması nedeniyle tam bir kriz içindedir. Bir çözüm olarak düşünülen Kültür Bakanlığı destekli filmler de arzu edilen çıkış noktasına varmaktan uzak görünmektedir.

Türkiye'de, 1980'li yılların sonlarında ortaya çıkmaya başlayan özel televizyon kanalları, maliyetlerinin ucuzluğu nedeniyle, genelde Türk filmlerine özellikle de Kemal Sunal filmlerine günlük yayınlarında yoğun şekilde yer vermeye başlamışlardır.

Sanatçının özellikle mali haklarını koruyan bir yasanın bulunması, sinema sanatçıları adına olumsuz bir durumdur. Bu eksikliğin bir an önce giderilmesinin, Türk sinemasına ve sanatçılara önemli bir katkısı olacaktır.

Sonuç olarak, Kemal Sunal filmlerini 3 yaşından 123 yaşına kadar herkes izliyor. Türkiye'de her gün 3 yaşına kaç çocuk giriyorsa (ki her gün kaç çocuk 3 yaşına giriyor, bunu hesaplamak lazım) hepsi Kemal Sunal'ın yeni seyircisi oluyor. Bu da gösteriyor ki Kemal Sunal uzun yıllar izlenme rekorları kırmaya devam edecek...

DİPNOTLAR

ÖNSÖZ'E KÜÇÜK BİR KATKI

1. Nazlı Kırmızı, Geleneksel Anlatılar ve Söylen: Türk Güldürü Filmleri Üzerine Yapısalçı Bir Çözümleme, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, 1990.
2. Yalçın Doğan, "Herkes Aynada Kemal Sunal", 4 Temmuz 2000, Milliyet Gazetesi, s.15.
3. Türker Alkan, "Korsan Aile Fertleri", 4 Temmuz 2000, Radikal Gazete-si, s.5.
4. Sabah Gazetesi, 4 Temmuz 2000, s.24.
5. Tunca Aslan, "Hey Gidi Düttürü Dünya", Radikal Gazetesi, 4 Temmuz 2000, s.23.

TV'DE ve SINEMADA KEMAL SUNAL GÜLDÜRÜSÜ

1. Özdemir Nutku, Dram Sanatı, D.E.Ü. Yay., İzmir, 1983, s. 15.
2. Henry Bergson, Gülme (Le Rire), M.E.B. Basımevi, İstanbul, 1945, s. 8
3. Oğuz Makal, 100 Filmde Başlangıcından Günümüze Güldürü / Komedi Filmleri. Bilgi Yayınevi, Birinci Basım, Mart 1995, s. 7-8.
4. Muzaffer İzgü, "Gülmecenin İşlevi," Hürriyet Gazetesi, Mart 1995, s. 74.
5. Aziz Nesin, "Mizah Kapalı Oturumu," Hürriyet Gazetesi, Mart 1985, s. 63.
6. Turgut Akter, V. Özbek, İstanbul'da Tiyatro, 1957, s. 33-35.
7. Özdemir Nutku, Dünya Tiyatrosu'nun Tarihi, Remzi Kitabevi, Cilt 2, 1993, İstanbul, s. 374-375.
8. Alim Şerif Onaran, "Sinemaya Giriş," Filiz Kitabevi, İstanbul, 1986, s. 97-101.
9. Can Dündar, Show TV, Aynalar Belgeseli, Aralık 1996.
10. Alim Şerif Onaran, Türk Sineması, Cilt I, Kitle Yayınları, s.183-184 Birinci Basım, Şubat 1994.
11. Can Dündar, Show TV, Aynalar Belgeseli, Aralık 1996.
12. Alim Şerif Onaran, Türk Sineması, Cilt I, Kitle Yayınları, Birinci Basım, Şubat 1994, s. 185.
13. Can Dündar, Show TV, Aynalar Belgeseli, Aralık 1996.
14. Güldiken Mizah Kültür Dergisi, Güz 1995, Cilt III, Sayı 8, s. 63-64.
15. Nejat Özün, "100 Soruda Sinema Sanatı," Gerçek Yayınları, s. 145.
16. Veysel Ağaman, "25 Kare," Battı ve Yeşilçam Geleneğinde Komedi Türünün Düzen Söylemi, Sayı 22, Ocak-Mart 1998, s. 56-57.
17. Hikmet Özdemir, "Siyasal Tarih (1960)," Türkiye Tarihi 4, Çağdaş Türkiye 1908-1980, Yayın Yönetmeni: Sina Akşin, Cem Yayınevi, 5. Basım, Temmuz 1997, s. 247-248.
18. Korkut Boratav, "İktisat Tarihi (1908-1980)", Türkiye Tarihi 4, Çağdaş

- Türkiye, Yayın Yönetmeni: Sina Akşin, Cem Yayınevi, 5. Basım, 1997, s. 332-333.
19. A.g.e., s. 341-342.
  20. Nazlı Kırmızı, Geleneksel Anlatılar ve Söylen: Türk Güldürü Filmleri Üzerine Yapısalçı Bir Çözümleme, A.Ö.F. Yayınları No: 148, Eskişehir, 1990, s. 57-60.
  21. Bülent Tanör, "Siyasal Tarih (1980-1995)," Türkiye Tarihi 5, Bugünkü Türkiye 1980-1995, Yayın Yönetmeni: Sina Akşin, Cem Yayınevi, 2. Basım, Mart 1997, s. 26.
  22. Sina Akşin, "Önsöz" Türkiye Tarihi 5, Bugünkü Türkiye 1980-1995, Cem Yayınevi, 2. Basım, Mart 1997, s. 9.
  23. Bülent Tanör, "Siyasal Tarihi (1980-1995)," Türkiye Tarihi 5, Bugünkü Türkiye 1980-1995, Cem Yayınevi, 2. Basım, Mart 1997, s. 57.
  24. Sina Akşin, "Önsöz" Türkiye Tarihi 5, Bugünkü Türkiye 1980-1995, Cem Yayınevi, 2. Basım, Mart 1997, s. 9.
  25. Bülent Tanör, "Siyasal Tarihi (1980-1995)," Türkiye Tarihi 5, Bugünkü Türkiye 1980-1995, Cem Yayınevi, 2. Basım, Mart 1997, s. 73.
  26. A.g.e., s. 77.
  27. A.g.e., s. 80-81.
  28. Sina Akşin, "Önsöz," Türkiye Tarihi 5, Bugünkü Türkiye 1980-1995, Cem Yayınevi, 2. Basım, Mart 1997, s. 19-20.
  29. Bülent Tanör, "Siyasal Tarihi (1980-1995)," Türkiye Tarihi 5, Bugünkü Türkiye 1980-1995, Cem Yayınevi, 2. Basım, Mart 1997, s. 25.
  30. Sina Akşin, "Önsöz" Türkiye Tarihi 5, Bugünkü Türkiye 1980-1995, Cem Yayınevi, 2. Basım, Mart 1997, s. 12-13.
  31. Bülent Tanör, "Siyasal Tarihi (1980-1995)," Türkiye Tarihi 5, Bugünkü Türkiye 1980-1995, Cem Yayınevi, 2. Basım, Mart 1997, s. 90.
  32. Sina Akşin, "Önsöz" Türkiye Tarihi 5, Bugünkü Türkiye 1980-1995, Cem Yayınevi, 2. Basım, Mart 1997, s. 14.
  33. Agah Özgür, Türkiye Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği, Türk Filmleri Sözlüğü, Cilt I, 1914-1973, s. 304.
  34. A.g.e., s. 311.
  35. A.g.e., s. 315.
  36. A.g.e., s. 321.
  37. A.g.e., s. 321.
  38. Agah Özgür, Türkiye Sineması Eseri Sahipleri Meslek Birliği, Türk Filmleri Sözlüğü, Cilt II, 1974-1990, s. 20.
  39. A.g.e., s. 22.
  40. A.g.e., s. 23.
  41. A.g.e., s. 26.
  42. A.g.e., s. 26.
  43. A.g.e., s. 40-41.

44. A.g.e., s. 23.
45. A.g.e., s. 60.
46. A.g.e., s. 75-76.
47. A.g.e., s. 80.
48. A.g.e., s. 89.
49. A.g.e., s. 102.
50. A.g.e., s. 107-108.
51. A.g.e., s. 112.
52. A.g.e., s. 126.
53. A.g.e., s. 127.
54. A.g.e., s. 135.
55. A.g.e., s. 185.
56. Nazlı Kırmızı, Geleneksel Anlatılar ve Söylen: Türk Güldürü Filmleri Üzerine Yapısalçı Bir Çözümleme, A.Ö.F. Yayınları No: 148, Eskişehir, 1990, s. 17-18.
57. Agah Özgürç, Türkiye Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği, Türk Filmleri Sözlüğü, Cilt II, 1974-1990, s. 195.
58. Nazlı Kırmızı, Geleneksel Anlatılar ve Söylen: Türk Güldürü Filmleri Üzerine Yapısalçı Bir Çözümleme, A.Ö.F. Yayınları No: 148, Eskişehir, 1990, s. 19-20.
59. Agah Özgürç, Türkiye Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği, Türk Filmleri Sözlüğü, Cilt II, 1974-1990, s. 214.
60. A.g.e., s. 219.
61. Nazlı Kırmızı, Geleneksel Anlatılar ve Söylen: Türk Güldürü Filmleri Üzerine Yapısalçı Bir Çözümleme, A.Ö.F. Yayınları No: 148, Eskişehir, 1990, s. 18-19.
62. Agah Özgürç, Türkiye Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği, Türk Filmleri Sözlüğü, Cilt II, 1974-1990, s. 231.
63. A.g.e., s. 234.
64. A.g.e., s. 243.
65. Nazlı Kırmızı, Geleneksel Anlatılar ve Söylen: Türk Güldürü Filmleri Üzerine Yapısalçı Bir Çözümleme, A.Ö.F. Yayınları No: 148, Eskişehir, 1990, s. 20.
66. Agah Özgürç, Türkiye Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği, Türk Filmleri Sözlüğü, Cilt II, 1974-1990, s. 244.
67. A.g.e., s. 244.
68. A.g.e., s. 258.
69. A.g.e., s. 259.
70. A.g.e., s. 262.
71. A.g.e., s. 282.
72. A.g.e., s. 314.
73. A.g.e., s. 339.

74. A.g.e., s. 345.
75. A.g.e., s. 357.
76. A.g.e., s. 368.
77. A.g.e., s. 371.
78. A.g.e., s. 41.
79. A.g.e., s. 50.
80. A.g.e., s. 62.
81. A.g.e., s. 64.
82. A.g.e., s. 66.
83. A.g.e., s. 69.
84. A.g.e., s. 67.
85. A.g.e., s. 75.
86. A.g.e., s. 73.
87. A.g.e., s. 78.
88. A.g.e., s. 83.
89. A.g.e., s. 90.
90. A.g.e., s. 92.
91. A.g.e., s. 93.
92. A.g.e., s. 121.
93. A.g.e., s. 140.
94. A.g.e., s. 134-135.
95. A.g.e., s. 136.
96. A.g.e., s. 145-146.
97. A.g.e., s. 150
98. A.g.e., s. 157.
99. A.g.e., s. 164-165.
100. A.g.e., s. 180.
101. A.g.e., s. 182-183.
102. Nazlı Kırmızı, Geleneksel Anlatılar ve Söylen: Türk Güldürü Filmleri Üzerine Yapısalçı Bir Çözümleme, A.Ö.F. Yayınları No: 148, Eskişehir, 1990, s. 16-17.
103. Agah Özgürç, Türkiye Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği, Türk Filmleri Sözlüğü, Cilt II, 1974-1990, s. 188.
104. A.g.e., s. 191.
105. A.g.e., s. 217.
106. A.g.e., s. 217.
107. A.g.e., s. 279.
108. A.g.e., s. 308.
109. A.g.e., s. 326.
110. A.g.e., s. 337.
111. A.g.e., s. 342-343.
112. A.g.e., s. 345-346.

113. A.g.e., s. 347.
114. A.g.e., s. 349.
115. A.g.e., s. 365.
116. A.g.e., s. 367.
117. A.g.e., s. 377.
118. Erol Mutlu, *Televizyonu Anlamak*, Gündoğan Yayıncıları, Ankara, 1991, s. 265-268.
119. Tan Gazetesi, 24 Haziran 1995.
120. Hürriyet Bayram, 3 Mart 1995, s. 3.
121. Tan Gazetesi, 24 Haziran 1995.
122. Hürriyet Bayram, 3 Mart 1995, s. 3.
123. Hürriyet Gazetesi, 20 Haziran 1995.
124. Nazlı Kırmızı, *Geleneksel Anlatılar ve Söylen: Türk Güldürü Filmleri Üzerine Yapısalçı Bir Çözümleme*, A.Ö.F., Eskişehir, 1990, s. 15.
125. Hürriyet Gazetesi, 20 Haziran 1995.
126. Nebil Özgentürk, *Unutulmayanlar*, I. Baskı, İstanbul, Kasım 1996, s. 83.
127. Milliyet Gazetesi, 15 Mayıs 1995.
128. Hürriyet Gazetesi, 20 Haziran 1995.
129. Refik Adanır-Tuncay Serdar, *Sol Aylık Siyaset, Bilim Kültür ve Sanat Dergisi*, Haziran 1998.
130. A. Özgürç, *Türk Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği, Türk Filmleri Sözlüğü*, Cilt II, 1974-90, s. 92.
131. Meydan Larousse, Cilt II, Meydan Yayınevi, İstanbul 1985, s. "Alıntı."
132. Meydan Larousse, Cilt II, Meydan Yayınevi, İstanbul 1985, s. "Alıntı."
133. Şükran Esen, "80'ler Türkiyesi'nde Sinema, ETAM A.Ş. Basım Tesisi", Eskişehir, 1996, s. 109.
134. Güner Yüreklik, "Gören'in Berlin Mektubu," Cumhuriyet Gazetesi, 25 Kasım 1988.
135. Burçak Evren. "Gören-Sunal ikilisinin Berlin serüveni Polizei" Güneş Gazetesi, 18 Kasım 1980.
136. A.g.v.
137. Burçak Evren, *Gösteri Dergisi*, 2 Ocak 1981, Sayı 2, s. 44.
138. Vecdi Sayar, *Milliyet Sanat Dergisi*, 1 Aralık 1980, s. 44-45.
139. Hürriyet Gazetesi, 20 Haziran 1995.
140. Gani Müjde, *Öküz Dergisi*, Eylül 1997, Sayı 40, s. 7.
141. Hürriyet Gazetesi, 20 Haziran 1995.
142. Uğur Dündar, *Hürriyet Gazetesi*, 22 Ekim 1995.
143. Uğur Dündar, *Hürriyet Gazetesi*, 24 Şubat 1994.
144. Erdoğan Sevgin, *Melodi Gazetesi*, *Telekritik*, 5 Şubat 1995.
145. Cengiz Semercioğlu, *Hürriyet Gazetesi*, 2 Temmuz 1994.
146. *Tempo Dergisi*, 1997, s. 33.
147. Giovanni Scognamiglio, *Sol Aylık Siyaset, Bilim Kültür ve Sanat Dergisi*,

Haziran 1998.

148. Ertuğrul Özkök, *Hürriyet Gazetesi*, 6 Kasım 1994.
149. Zülfü Livaneli, *Sabah Gazetesi*, 13 Eylül 1994.
150. Ali Eyüboğlu, *Hürriyet Gazetesi*, 28 Nisan 1994.
151. Turan Aksoy, *Meydan Gazetesi*, 22 Mart 1994.
152. Tempo, "Komedî Dünyası," Sayı 33, 1997, s. 70.
153. Nuri Dikeç, *Tempo Dergisi*, 15 Ağustos 1995.

EKLER

Box office

İSTANBUL'DA İLK 20 FILM

- LEYLA & F.MECNUN (Hüsnü Reftel)
- BASBELASI (Kartal Tibet)
- DAVARO (Kartal Tibet)
- KURBAN (Meht Gülen)
- REN İH. DÖT+DİM (Nazmi Özri)
- DOCTOR CIVANIM (Kartal Tibet)
- SENDE MI! LEYLA (Osman F.Sedan)
- YALAN (İbrahim Tatlıses)
- BİR YİDÜM MUTLULUK (Orhan Akoç)
- GÖRGÜS-ÜZLER (Osman F.Sedan)
- YEDI BELÂ HÜSNÜ (Nakut Baytan)
- ALISAN (Serif Gören)
- NİKAH MASASI (Tuncel Gürsu)
- AŞKLARIN EN GÜZELİ (Osman F.Sedan)
- NASIL İSYAN ETMEN (Tuncel Gürsu)
- MINE (Ali Yılmaz)
- EYLEM DOSTUM (Zeki Atasoy)
- GÜNAHA GİRME (Nakut Baytan)
- TOMRUK (Şerif Gören)
- O KADIN (Hüsnü Reftel)

- Eriş Film
- Özber Film
- Pınar Film
- Seser Film
- Fırat Film
- Üzür Film
- Kuzey Film
- Mine Film
- Gülşen Film
- Cumhur Film
- Mine Film
- Cültüs Film
- Ermen Film
- Kuzey Film
- Doktor Film
- Özer Film
- Cumhur Film
- Anadolu Film
- Eriş Film

- O.Gencelbay-G.Bubakoğlu
- Z.Alasya-M.Akpınar
- K.Sanal
- K.Inanır-Ahu Tuğba
- K.Sanal
- F.Tayfur-B.Alkan
- F.Tayfur-G.Bayrak
- M.Hüsneci-P.Sarac
- O.Gencelbay-N.Nazır
- G.Bubakoğlu-M.Ozcan
- K.Sanal
- I.Yalıltas-Y.Ozdamır
- O.Basım-D.Alkan
- K.Inanır-B.Alkan
- I.Talısses-M.Ohançsoy
- T.Soylu-C.Usta
- K.Inanır-Ahu Tuğba
- F.Tayfur-O.Aydöpün
- K.Inanır-S.Cekmekçi
- G.Bubakoğlu-C.Önal

- 17.236.519 (+) (S)
- 13.481.003 (+) (G)
- 13.266.773 (+)
- 12.854.822 (+)
- 12.343.615 (+)
- 12.154.842 (+)
- 11.953.237 (+)
- 10.352.354 (+)
- 9.872.171 (+)
- 8.686.008 (B)
- 8.586.174
- 8.170.028 (+)
- 7.743.206
- 7.347.839
- 7.143.824
- 7.090.548
- 6.928.949
- 5.886.284
- 5.855.557 (S)
- 6.796.776

İlk 20 filmde somavi bilançosu şartname.
18. İlgili filmler somavi bilanço şartname.
19. İlgili filmler somavi bilanço şartname.

İSTANBUL SINEMALARI

İSTANBUL SINEMASI

AG'LARAYAN KIZ (Fatoş Film)	3 Hafta	4.425.000
YENİMFİ SAVAŞÇI (Film Tan)	7 Hafta	2.400.000
SON BASHIN (Ustur Film)	1 Hafta	1.783.220

DUNYA SINEMASI

FEDAILER (Türk Film)	2 Hafta	1.944.181
SOK (Eker Film)	2 Hafta	1.645.000
BAL BEBEK (Turva Film)	1 Hafta	1.454.684

KENT SINEMASI

SHOGUN (Özen Film)	2 Hafta	3.442.394
KUTSAL HAZINE AVCILARI (Özen Film)	3 Hafta	3.609.500
IMPARATOR (Özen Film)	2 Hafta	2.137.690

GİTE SINEMASI

KUTSAL HAZINE AVCILARI (Özen Film)	3 Hafta	3.910.875
IMPARATOR (Özen Film)	3 Hafta	2.727.073
CELEIROLU (Özen Film)	3 Hafta	2.705.479

SAFAK SINEMASI

IMPARATOR (Özen Film)	3 Hafta	2.296.510
KUTSAL HAZINE AVCILARI (Özen Film)	4 Hafta	3.142.073
SHOGUN (Özen Film)	3 Hafta	2.739.872

SARAY SINEMASI

TEK KAH (Şerif Film)	8 Hafta	10.618.940
LADY GHATTELEYİN ASİĞİ (Şerif Film)	5 Hafta	2.813.850
SAVASCİ (Saray Film)	3 Hafta	3.083.110

ANKARA'DA İLK 10 FILM

- DOCTOR CIVANIM Üzer Film 5.270.857 (S) (+)
- BEN DE ÖZLEDİM Emek Film 4.278.208 (+)
- YALAN Mine Film 4.208.802 (+)
- YEDI BELÂ HÜSNÜ Cumhur Film 4.037.665 (S) (+)
- ALISAN Mine Film 3.796.790 (+)
- GÜNAHA GİRME Cumhur Film 3.624.420 (-)
- GÖRGÜSÜZLER Eriş Film 2.874.420 (+)
- SENDE MİLEYLA? Kuzey Film 2.763.403 (S)
- ÜLKÜNLÜLER DE SEVER Barış Film 2.547.361
- TOMRUK Anadolu Film 2.366.681 (S)

ESKİŞEHİR ARI SINEMASI-İLK 5 FILM

1. Star Wars .... Özen Film ..... 1.200.000(+)
2. Disney .... Özen Film ..... 850.000(+)
3. Shogun .... Özen Film 800.000
4. Küral Hazine ... Özen Film 740.000
5. Ada ..... Özen Film 600.000

İşte en iyi 5 filmin 55.956 lire'ya varan toplamı

Leyla Mecnun (Hüsnü Reftel)

Ülker (First Blond - Terk Ketchell)

ESKİŞEHİR'DE İLK 10 FILM

- DOCTOR CIVANIM Üzer Film 1.751.189 (+)
- BEN DE ÖZLEDİM Emek Film 1.295.494 (B)
- SENDE MİLEYLA Kuzey Film 1.163.145 (S)
- DAYAHO! Pera Film 1.025.500
- GÖRGÜSÜZLER Eriş Film 1.012.000
- HASRET SANÇISI Emek Film 1.000.400
- TOMRUK Anadolu Film 802.389 (S)
- BASDELAGİ Özer Film 800.500
- GÜNAHA GİRME Cumhur Film 800.578
- İFFİ-1 Uzman Film 800.550

BURSA'DA İLK 10 FILM

- SENDE MİLEYLA Kuzey Film 1.551.100 (+)
- GÜNAHA GİRME Cumhur Film 1.420.000 (+)
- LEYLA & MECNUN Eriş Film 1.292.760 (+)
- TOVBE Mine Film 1.218.370 (+)
- YEDI HÜSNÜ Cundur Film 1.215.350 (+)
- HASRET SANÇISI Emek Film 990.340
- BEN DE ÖZLEDİM Emek Film 975.425
- ELİFDAL İZİYUM Özer Film 973.420
- NIKAH MASASI Uzlaş Film 857.300
- TOMRUK Anadolu Film 757.910

BALIKESİR'DE FILM HASİLATLARI

Balikesir'de mevcut 50 sinema lokantasının üç yaharla film hizmeti başkanlığı yükseltikleri hasıl yapılmıştır. Bu sırada şunlar: "Geç Yansıma (Med)", "Altınlımeşe (Yıldız)", ve "Av Birekisi". Yeni filmlerin şartname ise şöyledir:

- 1. Star Wars (Özel Film)
- 2. Disney (Özel Film)
- 3. Küral Hazine (Özel Film)
- 4. Ada (Özel Film)
- 5. Gündüz (Günümüz Film)
- 6. Deniz Kâlibi (Güneşin İsim Film)
- 7. Dördüncü Bir (Dördüncü Film)
- 8. Ülkünlüler de Sever (Ülkünlüler Film)
- 9. Gümüşhane (Gümüşhane Film)
- 10. Tomruk (Tomruk Film)

box office

TOP 10

KANAKA

1. DOKTOR CİVANIM	Uşak Film	5.270.657 (S) (+)
2. BEN DE ÖZLEDİM	Enem Film	4.278.209 (+)
3. YEDI BELA HÜSNÜ	Cumhuriyet Film	4.037.665 (S) (+)
4. ALİSAM	Meslek Film	3.795.799 (+)
5. GÜNAH GIRME	Cumhuriyet Film	3.662.420 (+)
6. GÖRGÜSÜZLER	Efe Film	2.763.463 (S)
7. SEN DE MİLEYLA	Kuzey Film	2.763.463 (S)
8. CİNKİNLİLER DEŞ-VER	Bant Film	2.547.361
9. İSTİRAHK	Anadolu Film	2.366.681 (S)
10. ELVEDA DOSTUM	Özge Film	2.286.987

BURSA

1. GÜNAH GIRME	Cumhuriyet Film	1.420.050
2. LEYLÄ İLE MECUNUN	Enem Film	1.292.750
3. İÖVBE	Mint Film	1.210.370
4. HASRET SANCISI	Erman Film	980.340
5. BEN DE ÖZLEDİM	Enem Film	975.425
6. ELVEDA DOSTUM	Özer Film	973.420
7. NIKAH MASASI	Gülgaz Film	897.300
8. KÖRDÜCÜM	Efe Film	737.460
9. İFFET	Uzunlu Film	727.330
10. MİNE	Delle Film	716.320

ESKİSEHIR

1. BEN DE ÖZLEDİM	Enem Film	1.254.394 (D)
2. İYİDİR MİFFİYÄ	Kuzey Film	1.023.145 (S)
3. DAVAR	Pınar Film	1.025.500
4. GÖRGÜSÜZLER	Efe Film	1.013.007
5. HASRET SANCISI	Erman Film	1.010.868
6. TOMURK	Anadolu Film	902.389 (S)
7. GÜNAH GIRME	Cumhuriyet Film	868.578
8. İFFET	Ozmen Film	808.500
9. ALİSAM	Mine Film	808.715
10. ELVEDA DOSTUM	Özer Film	752.507

(S) İsraili filmler hizmete katıldıkları sene de dynamitler.

(D) İsraili filmler bayram tarihinde dynamitler.

İSTANBUL

1. LEYLÄ İLE MECUNUN	Efe Film	17.236.519 (G) (+)
2. HASİFLASI	Özer Film	10.481.063 (S) (+)
3. DAVAR	Pınar Film	12.296.773 (+)
4. BEN DE ÖZLEDİM	Enem Film	12.343.815 (+)
5. DOKTOR CİVANIM	Uşak Film	12.154.842 (S)
6. RİH YUDUM MUTLULUK	Gülşah Film	9.924.171 (+)
7. GÖRGÜSÜZLER	Efe Film	9.649.868 (R)
8. YEDI BELA HÜSNÜ	Cumhuriyet Film	8.990.474
9. ALİSAM	Mine Film	8.170.928 (+)
10. NIKAH MASASI	Cülgah Film	7.743.206

+ İsraili filmler ilk hafta dynamitler.

AMERİKA

1. Tootsie (Columbia)	106.522.875
2. 48 Hrs. (Paramount)	53.880.015
3. The Verdict (20th-Century)	41.431.925
4. Gandhi (Columbia)	14.124.875
5. Scipio's Choice (U-AFB)	10.017.525

SIDNEY

1. E.T. (The Extra-Terrestrial)	157.620
2. Nightshift	107.670
3. Rocky I-Rocky II	87.750
4. We'll Never Never Never	50.060
5. The World According The Carp	78.490

PARIS

1. Le Battant	573.400
2. Rocky 3	452.600
3. The Gods Must Be Crazy	362.500
4. The Prize of Peru	362.200
5. Le Ruffian	297.700

LONDRA

1. Gandhi	91.125
2. Officer And A Gentleman	78.650
3. E.T. (The Extra-Terrestrial)	47.854
4. Airplane...	31.719

Not: Film Markt'ın Amerika, Kanada, İngiltere, Avustralya ve Fransa'ya verdiği kişi başına hasılatları Amerikan Dolandırıcıları ile Kanda İstatistikleri, ilk çatışından itibaren içtämde hasılatları göstermektedir.

İSTANBUL

(Yabancı Filmleri)

	Hasılatlar	Nüfus
1. İLK KAN (Saray Film)	35.294.324	501.682
2. KUTSAL HAİZİN- AVCHI ARI (Özer Film)	16.500.000	724.137
3. SHOGUN (Özer Film)	13.437.860	123.950
4. IMPARATOR (Özer Film)	12.927.888	162.860
5. HAHN (Mel Film)	10.293.735	129.813
6. GELIBOLU (Özer Film)	9.945.597	114.315
7. 13.GÜN (Özer Film)	9.421.179	108.324
8. F-F-F DONUS (Veen Film)	7.769.691	105.000
9. LADY CHATTERLEY'İN ASIGI (Saray Film)	7.752.783	99.517
10. GARDHARI ARI (Özer Film)	7.665.724	98.354

Box office

TOP 10

İSTANBUL

1. DAVARO (Pınar Film)	12.290.773 (+)
2. BEN DE ÖZLEDİM (Emek Film)	12.343.615 (+)
3. DOKTOR ÇİVAP (Uşak Film)	12.154.847 (S)
4. BİR YUDUM MUTLULUK (Gülşah Film)	9.929.171 (+)
5. GÖRGÜSÜZLER (Eser Film)	9.020.808 (D)
6. YEDİ BELA HÜSNÜ (Cumhuriyet Film)	9.598.174
7. ALISAN (Mine Film)	9.170.978 (+)
8. NİKAH MASASI (Gülşah Film)	7.743.206
9. ASKİ ARIN EN GUZLU (Emek Film)	7.347.839
10. MİNE (Uşak Film)	7.050.546

(+) İcerdi filmlerdeki hatta dynamit
 (S) İcerdi filmler sünnete tatlindede dynamit
 (D) İcerdi filmler bayram tatlindede dynamit.

ANKARA

1. BEN DE ÖZLEDİM	Emlak Film	4.278.708 -
2. YEDİ BELA HÜSNÜ	Cumhuriyet Film	4.037.605 -
3. ALISAN	Mine Film	3.790.791 -
4. GÜNAHA GIRME	Cumhuriyet Film	3.602.420 -
5. GÖRGÜSÜZLER	Eser Film	2.874.420 -
6. SEN DE Mİ LEYLÄ	Kuzey Film	2.783.463 -
7. ÇIKIMLAR DE SEVERA	Bang Film	2.547.161 -
8. H VEDA DOSTUM	Özer Film	2.286.987 -
9. İSLAK MENDİL	Gülşah Film	2.165.115 -
10. İFFET	Uzman Film	2.073.192 -

BURSA

1. GÜNAHA GIRME	Cumhuriyet Film	1.420.060 -
2. TÖVBE	Mine Film	1.218.370 -
3. HASRET SANCISI	Ferman Film	990.340 -
4. BEN DE ÖZLEDİM	Emek Film	975.425 -
5. ELVEUDA DOSTUM	Özer Film	973.420 -
6. KORDÜĞÜM	Figer Film	737.460 -
7. İFFET	Uzman Film	777.330 -
8. MİNÉ	Delta Film	716.320 -
9. GÖRGÜSÜZLER	Eser Film	708.740 -
10. DAVARO	Pınar Film	677.630 -

ESKİŞEHİR

1. BEN DE ÖZLEDİM	Emlak Film	1.295.494 -
2. BAVAO	Pınar Film	1.025.500 -
3. GÖRGÜSÜZLER	Emek Film	1.012.007 -
4. HASRET SANCISI	Uzman Film	1.010.668 -
5. SEN DE Mİ LEYLÄ	Kuzey Film	1.000.200 -
6. GÜNAHA GIRME	Cumhuriyet Film	866.570 -
7. İFFET	Uzman Film	808.580 -
8. ALISAN	Mine Film	806.710 -
9. ELVEUDA DOSTUM	Özer Film	782.507 -
10. ASKİ ARIN EN GUZLU	Emek Film	681.025 -

AMERİKA

1. E.T. (The Extra-Terrestrial)	330.688.496 (27 gün)
2. TOOTSIE	81.161.848 (36 gün)
3. 48 HRS.	42.477.025 (47 gün)
4. THE FOX	41.631.858 (45 gün)
5. DARK CRYSTAL	35.499.513 (38 gün)

SİDNEY

1. NIGHTSHIFT	1.682.850
2. E.T. (The Extra-Terrestrial)	424.320
3. ROCKY	270.570
4. FIRST HOOD	259.450
5. CONAN THE BARBARIAN	233.330

PARIS

1. THE RUFFIAN	982.700
2. E.T. (The Extra-Terrestrial)	305.500
3. CABIR	258.000
4. COCA'S POSSESSION	172.600
5. LE BOUIN 2	119.700

LONDRA

1. E.T. (The Extra-Terrestrial)	99.034
2. CONAN	93.442
3. RETURN OF THE SOLDIER	55.245
4. STIFF OF THE NIGHT	43.352
5. FIRST BLOOD	33.400

Açıklamalar: Aşağıda verilen sayılarla hizmetlenen
 Afişlerde, Undercover, Undercover, Undercover, Undercover, Undercover
 Sinema hizmetleri bir hizmette, adı 10 gün
 gibi gösterilir. Afişlerdeki hizmetler hangi
 tarih pazar günü Amerikan'da olurdu.

İSTANBUL

(Yabancı filmler)

1. İLK KAN (Saray Film)	28.846.038
2. KUTSAL HAZMET AVCHARI (Özel Film)	19.560.000
3. ROCKY (Özel Film)	13.052.000
4. HAİK (Met Film)	10.293.735
5. GEÜBÜLU (Özel Film)	9.400.657
6. IMPARATOR (Özel Film)	8.800.000
7. 10. GÜN (Özel Film)	8.857.000
8. LADY CHAI İHLİ EYİN AŞÇISI (Saray Film)	7.752.783
9. FEDAI FR (Uzdar Film)	7.261.365
10. İDA (Özel Film)	6.570.203

1982-1983 SEZONUNUN EN COK IS YAPAN 10 EJLMİ

Bu sayımızda İstanbul, Ankara, Esksicili ve Florya'da hasılat toplamı fan en yüksek 10 ilbri yarışıyor. Bu listede Erzurum, Adana ve Samsun bölgelerinin görevlilerinizi bulabilirsiniz. Ayrıca yerel yetenek ve kışın alanında içten bantları yarıştırmadığınız belirtiniz.

FİLMLER	İSTANBUL	ANKARA	FSKİŞEHİR	BURSA
BASBEĞİ (Orta Film - Yönet: Karatay Tıbel)	13.481.063	3.714.743	606.568	887.900
NEH DE OZLEMCH (Çankırı Film - Yönet: Naemü Ozan)	12.343.616	4.278.206	1.795.494	676.424
CARIKUL MİLYONER (Cem Film - Yönet: Karataş Tıbel)	14.123.106	2.796.677	Oynamadı	Oynamadı
DAVARO (Pınar Film - Yönet: Kartal Tıbel)	13.296.773	4.172.000	1.025.010	677.000
DOKTOR ÇİVANIM (Uğur Film - Yönet: Kartal Tıbel)	12.154.842	5.270.857	1.751.189	Reklam Eşitlenmedi
KURBAN (Seçme Film - Yönet: Münih (ülgen))	12.616.822	3.095.095	747.232	700.000
LEYLA İLE MEKNUN (Eder Film - Yönet: Hâlit Reşit)	17.236.519	3.481.548	Oynamadı	1.292.760
SEN DE MİLEYKA (Kuzey Film - Yönet: Osman F. Seden)	11.953.237	2.723.463	1.103.145	1.561.100
YALAN (Mira Film - Yönet: İbrahim Tahtacı)	11.354.354	4.208.842	Oynamadı	Oynamadı
YEDI BELA HÜSNÜ (Cem Film - Yönet: Nihat Rayhan)	9.596.174	4.037.685	947.729	1.215.360

box office

MALATYA DA FİLM HASİLATLARI

1. YALAN	Mine Film	1.800 DM
2. FİVEDA DOĞUM	Ozer Film	1.550 DM
3. NHÜÜHÜN İHA KAYE!	Kıbrıslı Film	1.400 DM
4. İSLAM MİCHDI	Sakızlı Film	1.250 DM
5. HASİL İYASİ Fİ MEM	Kuzey Film	1.000 DM
6. GÜNAHMAKİ	Günlük Film	900 DM
7. ZEGED GÖNÜL UM	Çorlu Film	800 DM
8. ÇAYLA CITA	Ünül Film	690 DM
9. YAKILI AKAK KADIN	Cemal Film	500 DM
10. İFFET	Uzman Film	450 DM

SAMSUNG RA FINN HANSHAW ARI

NOV-2015

1. GEN ME MI LEYİ A...	Kuzey Film .. 1.145.000 (*)
2. NALİ İSTAN ETEM...	Kuzey Film .. 840.000 (*)
3. YEMENLİ JÜNCÜL...	Cumhur Film .. 810.000 (*)
4. KÖKLÜKLERİN GÜZELİ...	Fener Film .. 600.000
5. GÜHNAÇ GÜMÜŞ...	İşte Film .. 930.000
6. BEN DE ÖLEDMİ...	Mira Film .. 500.000
7. ALİSAN ..	Mira Film .. 1.400.000 (*)
8. ÇİĞÇİ ADDAŞ ..	Kılkıç Film .. 1.000.000
9. SOKAK ANIĞ ..	Cantag Film .. 300.000
10. DOSKONLUM SANA ..	Gülgür Film .. 342.500

YERANCI ET AL.

1. KRAMER KHAMERU KAHSİ	640.000 TL
2. AYNALAR	447.235
3. GERİLİM	406.405
4. Gökkuşağı SÜPERMARKET	

6. VARIOUS SEVERAL

REFERENCES

Film Market abone
KUPONU

Fig. 92. Results...-continued

Dolglarla bir yillik alisveris ettilerden sonra bedeli
plataplari (12 sayf) bir yillik 3.000 TL'lik alisveris tarifesi
Gecesiz hizmet No. 5555 istanbul adresine uygulamak
Makamda uygulanmamistir.

Art. 899-A **Art. 899-B** **Art. 899-C** **Art. 899-D**

STUDYOLAR		TAKİP TARİHLERİ	
İsim Adı	Soyadı	Takip Tarihi	İşlem
ASLAN ADAM 2	AŞLAN İBBİN	İyim	
ESTERLİK İRAZ GÜL	ESTERLİK İRAZ GÜL	İyim	
BEYAZ GÜL	BEYAZ GÜL	İyim	
NİHAYET OLMEP	NİHAYET OLMEP	İyim	
ÇİN ZEYANLI KAHREMANSU	ÇİN ZEYANLI KAHREMANSU	İyim	
COŞKULAN LİGİZLER	COŞKULAN LİGİZLER	İyim	
ON	ON	İyim	
MİSİTTAN TAŞĞELŞİN	MİSİTTAN TAŞĞELŞİN	Güzel İmam	Yeni Lake / Share
BÖNNÜ İLK İAF	BÖNNÜ İLK İAF	Güzel İmam	İfadesi
FİHIMMA GÜMÜŞLER	FİHIMMA GÜMÜŞLER	Güvenlik İmam	İşaret Et / Sil / Değiştir
ONU ADACI	ONU ADACI	İyim	İşaret Et / Sil / Değiştir
ESENAT	ESENAT	İyim	
CÜMHAŞAK	CÜMHAŞAK	Tüketici İmam	
HARAK	HARAK	İyim	
MİHMET FİRTINASI	MİHMET FİRTINASI	İyim	
MEVLAŞ İŞİ SİYAH	MEVLAŞ İŞİ SİYAH	İyim	
İNDEKİ	İNDEKİ	İyim	
ZİHNİYAH İŞİ	ZİHNİYAH İŞİ	İyim	
KİYİRLİLEN KİREKLİN	KİYİRLİLEN KİREKLİN	İyim	
KALİMLİYEH İŞİ	KALİMLİYEH İŞİ	İyim	
KİYİRLİLEN İŞİ	KİYİRLİLEN İŞİ	İyim	
TÜMİNLİK	TÜMİNLİK	İyim	
MEVLAŞ	MEVLAŞ	İyim	
OLUNU ŞAH ADIM	OLUNU ŞAH ADIM	İyim	
SALKAM UYUŞAŞ	SALKAM UYUŞAŞ	İyim	
VARŞİYAH	VARŞİYAH	İyim	
TÜFİK İŞİ GÜLÜŞ	TÜFİK İŞİ GÜLÜŞ	İyim	

Film
Market

Hollywood Reporter'in yanlışını protesto ediyor!

Foreign Box-Office Hits in Istanbul (1982-83)

de la que el presidente de los Estados Unidos, John F. Kennedy, se dirigió a la nación en su discurso de inauguración el 20 de enero de 1961. Kennedy declaró: "Lo que nos une es más fuerte que lo que nos divide".
También, el 11 de febrero de 1962, el presidente Kennedy se dirigió a la nación y declaró: "Hoy es un día de orgullo para todos nosotros".
En su discurso, el presidente Kennedy recordó la victoria de los Estados Unidos en la guerra de Corea y el triunfo de la democracia sobre el comunismo.
El presidente Kennedy también mencionó la importancia de la libertad y la justicia para todos los seres humanos.
En su discurso, el presidente Kennedy recordó la victoria de los Estados Unidos en la guerra de Corea y el triunfo de la democracia sobre el comunismo.
El presidente Kennedy también mencionó la importancia de la libertad y la justicia para todos los seres humanos.

1. SISTEMA SAIONI ARE FONNISUNDA

tilde Markt in ganz Österreich kann die Käufer in jedem Land kaufen, wenn sie das dort sechzehn Jahre alte Kind nicht zu Hause haben. Derzeit ist es in Österreich erlaubt, ein Kind unter sechzehn Jahren zu kaufen. Beim anderen Dokument stecken sehr schwere Strafen an. Ham Mokel wird nicht einfach aussteuern, da er nichts weiß. Aber er kommt nicht ohne Strafe davon. Wenn er einen kleinen Fehler macht, kann er schwer verstrafen werden. Ham Mokel kann nur über seine Eltern sprechen, wenn er sie nicht kennt. Oder er kann direkt mit dem Kind sprechen, wenn es nicht mehr als sechs Jahre alt ist. Wenn er das Kind kennt, kann er es direkt annehmen. Es kann auch eine Strafe geben, wenn er das Kind nicht kennt und es nicht kennt. Aber es kann auch eine Strafe geben, wenn er das Kind kennt und es kennt.

卷之三

box-office

İSTANBUL

1. KILIŞTAN (Halk Film) Kemal Sunal, Nevsra Seresiz	11.29.231.540
2. DERMAN (Gülgah Film) Hülya Koçyuşlu, Tuncer Aksan	9.775.110.00
3. YILMIŞ CURUR Ünlü Beslen, Semih Özakman (Gülgah Film)	7.517.361.00
4. SALVARıNAVASı (Halk Film) Müjide Ar, Şenar Şen	7.156.322.00
5. SARAH (Mizan Film) Hülya Arısoy, Tıbet Karay	6.992.746.00
6. RAKATLÜKÜTA BİN GÜL Banu Aksan, Feruk Peker (Ömür Film)	6.545.616
7. KALEMBİMDEKİ AÇI Kerdil Tayfun, Gya Aydoğan (Cem Film)	6.379.105.00
8. APTAL, KAHRAMAN Hıyer Salmaan, Bahar Ozsan (Ürc Film)	5.043.905
9. BENİ URUMUA Hünüt Aras, Semih Özakman (Tunc Film)	4.643.524
10. İKIMLİK DE SEVDİK Melihmi Tunçer, Bahar Ozsan (Güzel Film)	4.200.687

ESKISEHİR

1- YALAN (Mine Film) İbrahim Tatlıses, Perihan Savaş	1.481.536
2- ÇARIKLİ MİLYONEL (Cem Film) Kemal Sunal	1.212.911
3- KILIÇİR, (Ügür Film) Kemal Sunal, Nevra Şeneli	1.209.473

BURSA

1- ÇAHİKLİ MİLYONFİR (Cam Film) Kemal Sunal	763.000,-
2- HARAM (Mine Film) Efrat Hakan, Hülya Arşar	732.300,-
3- YALAN (Mine Film) İbrahim Tatlıses, Peşlivan Sevg	719.800,-

-IZMIR

1. ÇARIKLİ Mİ YONER (Cem Film) Kenan Sungur	3.235.000
2. GECELERİN KADINI Banu Akhan, Feruk Peker	1.520.000
3. YALAN (Mine Film) İbrahim Tatlıses, Parıhan Gavay	1.482.000

ALATYA DOYUK CINEMADA ALDIGINIZ TEKZIÜ TAYINLIYDUR

IR BOX OFFICE SORUNU!

1 YALAN	82,624 TL	17,223 Kisi	129 Telefon
2 EYLÜVA DOSTUM	323,404 TL	6,172 Kisi	24 Telefon
3 AYAK İNŞAAT	1,000,000 TL	1530 Kisi	312 Telefon
4 AKAR AFİYET	1,000,000 TL	1530 Kisi	312 Telefon
5 HASİL İŞYAH	76,582 TL	12,987 Kisi	480 Telefon
6 GUNAHNA CİRAZ	585,506 TL	11,366 Kisi	144 Telefon
7 VAKOOL GÖLÜNLÜ	310,984 TL	6,109 Kisi	35,977 Telefon
8 YAKUZA	1,000,000 TL	1530 Kisi	312 Telefon
9 YAKUZA KADIN	312,246 TL	47,772 Kisi	312 Telefon
10 İFFET	374,162 TL	7225 Kisi	125 Telefon

CEK (M)

PKI M. Hulmege: 18.11.1953 Lathi ve
1505 Sovet varisi

Melati Sarmawulan Adina Sahid
Hizayati YESIL

box office

İSTANBUL'DA İLK 20 FILM

1. LETYAL İLE MECNUN (İlahi Reisi)
  2. ÇARIKLIT MİLYONER (Karşı Tıbbi)
  3. BASBASİL (Kartal Tıbbi)
  4. DAYARO (Krali Tıbbi)
  5. KURBAN (Krali Güçen)
  6. BEN DE ÖZLEDİM (Nazım Özür)
  7. DÜŞMAN CİHAN (Karşı Tıbbi)
  8. SENİN İLE DAHA (Osmanlı, F. Sadreddin)
  9. ALAM (İslamî Tatiliş)
  10. BİRDÜZ ÜMUT MULUK (Osmanlı Aksak)
  11. GÜRGÜŞÜLÜ (Osmanlı, F. Sezen)
  12. YENİ BEŞA HÜSNÜ (Nâşit Heybet)
  13. ALIŞAN (Gazi Gören)
  14. NİKÂH MASASI (Temevi Güreş)
  15. ASKLARIŞIN EN GÜZELİ (Osmanlı, F. Sadreddin)
  16. HASİL İŞİN ETMEYM (Temevi Güreş)
  17. MİNİ (Altı Yüzme)
  18. ELVEDİA DOSTUM (Zekî Alayı)
  19. GÜNAHNA QIRME (Nâşit Raytan)
  20. TOMURK (Sorfi Gören)

- Efrət Film
CentrFilm
Özer Film
Polar Film
Sazər Film
Emek Film
Uğur Film
Kuzey Film
Mine Film
Gülşah Film
Erlər Film
Cümhuriyət Film
Mine Film
Gülşah Film
Emek Film
Kuzey Film
Delta Film
Özer Film
Cümhuriyət Film
Anadolu Film

O. Gencobay-G. Bublikoglu	17.226.519 (1)	(S)
Kamal Surai	14.133.100 (+)	(S)
Z. Alaysiz M. Akdemir	13.451.063 (+)	(S)
K. Surai	13.206.773 (+)	(S)
K. Inaner-Ahu Tuğba	12.854.822 (+)	(S)
F. Tayfur-B. Akan	12.243.515 (+)	(S)
K. Sunal	12.154.842 (+)	(S)
F. Tayfur-G. Bayrak	11.853.237 (+)	(S)
I. Talissee-P. Savas	10.354.354 (+)	(S)
O. Gencobay-N. Nazir	9.629.171 (+)	(S)
G. Bublikoglu-M. Gezen	9.688.808 (B)	(S)
K. Sunal	8.596.174	(S)
I. Talissee-Y. Özdemir	8.170.925 (+)	(S)
U. Bacon-B. Akan	7.743.206	(S)
K. Inaner-B. Akan	7.347.839	(S)
I. Talissee-M. Othensoy	7.143.924	(S)
T. Sorsy-C. Nural	7.090.548	(S)
K. Inaner-Ahu Tuğba	6.928.949	(S)
F. Tayfur-O. Aydogan	6.609.284	(S)
K. Inaner-S. Çakmakci	6.888.567 (S)	(S)

ADANA'DA FILM HASILATLARI

YABANCI FILMLER

1- ILK KAN	1. Mİ. 160 (100 binde 30.863 seyirci)
2- GÖKTAY HARİKATI	1.316.495 (11 günde 16.791 seyirci)
3-SÜPERMEN II.....	1.247.955 (10 günde 11.818 seyirci)
4- SHOGUN	1.128.216 (10 günde 12.939 seyirci)
5- ORMEK MİLLATİDE	1.071.200 (10 günde 14.071 seyirci)
6- BİLEKİKHÖY	1.071.471 (10 günde 12.734 seyirci)

Muistatila Esimittilätillyö

SÖKE'DE FILM HASILATLARI

XADANCI FU MIEDE

1. İLK KAN...	.300.000 (Eles Sınırması)
2. BENİ SEVEN CASUS...	.200.000 (Eles Sınırması)
3- CENNCT	.120.000 (Dicle Sınırması)
4- ROCKY I	.110.000 (Dicle Sınırması)
5- GECİ YARIŞININ ÖTESİ	.90.000 (E+eş Sınırması)
6- 007 AY HAREKATI	.90.000 (Dicle Sınırması)
7- 007 ALTIN TADANCALI ADAM	.90.000 (Dicle Sınırması)
8- TEHLİKELİ SİLÂM	.80.000 (Fes Sınırması)
9- ROCKY VIII	.70.000 (Eles Sınırması)

YERU FILMLEH

1- ISLAK MENDİL	250 000 (Eles Sineması)
2- GEN DE 02LFDM	210 000 (Eles Sineması)
3- İFFET	120 000 (Eles Sineması)
4- GÜNAHÀ GIRME	100 000 (Eles Sineması)
5- SENİ KAI HİMİ (SÖMİRİM)	110 000 (Eles Sineması)
6- DOKTOR ÇAVUHIM	50 000 (Eles Sineması)

(fikarular yatkınlık nötralik ve ortaklıktır.)

MUSTA FILM HASILATLARI

1. HAZEV.....	RU ORN (3 günde)
2. MI GÜRLÜKÜSTÜ.....	70.000 (3 günde)
3. KİBAR FÇYZO.....	60.000 (3 günde)
4. O DİPİKLACAK.....	50.000 (2 günde)
5. İSYANКАF.....	50.000 (3 günde)
6. GÜMÜŞ MİTRAK.....	45.000 (3 günde)
7. DAGIÇ YANIĞ.....	45.000 (3 günde)

Hazırlayan: Muzaffer Sıveraslıoğlu, Atılganlu

BIONIK BOY

GENİ KALBİMİ GÖNDÜM

AB75M

box office

İSTANBUL

SINEMA İSMİ	Film İsmi	Yönetmen	Oyuncular	Basitalar
1. 11. 2. 10. 1984	BIRKAÇ UZELLÜ GÜZ KÖMÜR (Telli Film)	İrfan Tüzün	Gencay Arşan, Nuriye Nazar	3.802.915. (11 sinemada)
1. 11. 10. 1984	KADINCA (Uzun film)	Tamer Gürcü	Ferdi Özbergen, İlhan Alsan	5.074.264. (11 sinemada)
1. 11. 21. 10. 1984	CİLGIN ARZUCAR (Gülcanlı film)	Umit Özkan	Ferdi Tayfur, İlbarış Özdamiroğlu	2.026.810. (11 sinemada)
21. 11. 26. 10. 1984	BİR YUDUM SEVGİ (Yerli film İlimci)	Altı Yılmaz	Kadir İnanır, Hale Sorgazlı	14.164.728. (12 sinemada)
21. 11. 4. 11. 1984	ATLAGELŞABAN (Cem Film)	Natuk Baytan	Kemal Sunal, Neva Sezerli	24.222.917. (12 sinemada)
5. 11. 11. 11. 1984	SEYMEK YENİDEN DUĞMAF. (Gülsah Film)	Umut Ertan	Umit Beşen, Y. Özdemiroğlu	7.883.166. (12 sinemada)
7. 11. 12. 11. 1984	TACSO KRANÇE (Ferit Film)	Orhan Etimes	Ahi Tuğra, Butçin Orsologlu	11.359.206. (12 sinemada)
7. 11. 12. 11. 1984	TARANCI (Özer Film)	Osman F. Sedan	Kemal İnanır, Hülya Arsyn	17.417.614. (13 sinemada)

SINEMA İSMİ	Film İsmi	Yönetmen	Film Tipi	Uygun Çeviri	Basitalar
15. 11. 2. 10. 1984	KADILIK (Uzun film)	Türel Uçarlıoğlu	Eski Türkçesi	Ayşen Çanakkale	1.852.875. (17 sinemada)
15. 11. 2. 10. 1984	ÖLÜM SAYASCIĞI (Metin Film)	Çağrı Arın	Çağrı Arın	Çağrı Arın	2.879.152. (17 sinemada)
15. 11. 2. 10. 1984	GÜNEŞ DOĞARKEN (Burak Film)	Sevil Gören	Kadir İnanır/Hülya Arsyn	Kadir İnanır/Hülya Arsyn	15.077.340. (17 sinemada)
15. 11. 2. 10. 1984	KADER ÇIKMAZI (Özal Film)	Tamer Güksel	Gökhan Guncay, Nese Aksoy	Gökhan Guncay, Nese Aksoy	4.370.072. (17 sinemada)
15. 11. 2. 10. 1984	NEFRİT (Mine Film)	Osman F. Sedan	Fatma Girikli, Ayşar/B. Aras	Fatma Girikli, Ayşar/B. Aras	6.548.194. (9 sinemada)
15. 11. 2. 10. 1984	ÜSÜÜ (Bar Film)	Osman Akşey	Aydemir Akbas, İlhan Çilegen	İlhan Çilegen	6.751.051. (9 sinemada)

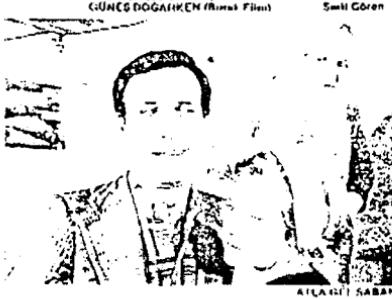
ESKİŞEHİR

ARI SINEMASI	SABANIYE (Telli Film)	Kemal İnanır, Cigdem Tunç	2.614.667	€ 2 hattedal
AKİ COŞKU SINEMASI	GÜNEŞ DOĞARKEN (Burak Film)	Kadir İnanır/Hülya Arsyn	851.694	
AKİ COŞKU SINEMASI	ÜZÜÜ ÜZÜÜ (Gülsah Film)	Ferdi Tayfur, Taşkın Özdemiroğlu	1.239.410	
AKİ COŞKU SINEMASI	ÜZÜÜ ÜZÜÜ (Gülsah Film)	Kadir İnanır/Hülya Arsyn	1.131.836	
Stad, Dünya, Motel, Dedeman Sineması	ÜZÜÜ ÜZÜÜ (Gülsah Film)			

ANKARA

GÜNEŞ DOĞARKEN (Burak Film)	Sevil Gören	Kadir İnanır/Hülya Arsyn	1.537.072
KADINCA (Uzun Film)	Tamer Güksel	Ferdi Tayfur, Taşkın Özdemiroğlu	1.239.410

ADAPAZARI

KADINCA (Uzun Film)	Tamer Güksel	Ferdi Tayfur, Barış Alsan	843.316.
GÜNEŞ DOĞARKEN (Burak Film)	Sevil Gören	Kadir İnanır/Hülya Arsyn	858.500.
			
ATLAŞMI ŞAHAN			ÜZÜÜ ÜZÜÜ

box-office

ISTANBUL

1984 YILI BASINDA (Ocak-Mayıs) İLK 10 FILM

- KAYIP KIZLAR (Eser Film)
- GIRGIRİYEDDE CÜMBÜŞ (Eser F.)
- EN BÜYÜK SAHAB (Cemil İm.)
- POSTAGA (Uluç Film)
- SENI SEVIYORUM (Delta Film)
- IMRAKATOR (Sezir Film)
- DAVETSİZ MISAFİR (Özer Film)
- GÖNÜL (Mine Film)
- CALISIN SAZLAR (Emre Film)
- TAKTI BENİ (Gülgah Film)

1984 YILINDA: YENİ SCİZONDA İLK 10 FILM

- SABANIYE (Tibet Film)
- ATLA GEL'SASAN (Cem Film)
- FAHRİYE ADLA (Kök Film)
- BİR YUDUM SEVGİ (Yedigün Film)
- AYSEM (Burak Film)
- GÜNES DOGARKEN (Burak Film)
- YAMUSLU (Uzman Film)
- YABANDI (Özer Film)
- TACSIK KRALİÇE (Eser Film)
- BALAYI (Emek Film)

BIRLIK KOMBİNİ

- 26.11.1984 NAMUSU U (Uzman Film)
- 3.12.1984 FIRAR (Gülşah Film)
- 10.12.1984 KADIN MIN DEFA SEVER (Sezir F.) 10.12.1984 ŞABANIYE (İlk Film)

DOĞUS KOMBİNİ

- 26.11.1984 ATSE-M (Burak Film)
- 3.12.1984 DALAYITEMER (Film)
- 10.12.1984 KIZLAR SINIRI (Uzun Film)
- 17.12.1984 ATTAHİYAH ARA (Kök Film)

Orhan Elmas	Tank Akan/Ahu Tuğba	30.830.139 (12 sinemada)
Tuncay Gürcü	Gülgan Dubakoğlu/Müjdat Gezen	19.206.024 (12 sinemada)
Kemal Tıbet	Kemal Sunal/Niltün Butakoğlu	18.776.580 (12 sinemada)
Mehmet Ün	Kemal Sunal/Fatma Çırk	18.412.358 (12 sinemada)
Atif Yılmaz	Türkan Şoray/Cihan Ünal	14.877.075 (12 sinemada)
Melih Gülgün	Kadir Inanır/Seda Sayan	14.084.119 (12 sinemada)
Zeki Alasya	Zeki Alasya/Metin Akpan	14.407.408 (12 sinemada)
İbrahim Talışes	İbrahim Talışes/Dursun Tunca	13.589.844 (12 sinemada)
Temel Gözüt	Müjdat Gezen/Perran Küstman	12.108.000 (12 sinemada)
Melih Gülgün	Ferdi Tayfur/Serpil Çakmaklı	12.831.371 (12 sinemada)

Karla Tibel	Kemal Sunal/Neva Senoz	24.222.012 (12 sinemada)
Natuk Daytan	Mojde Sarı/Tarık Tarcan	16.600.445 (12 sinemada)
Yavuz Turgut	Atif Yılmaz	14.162.724 (12 sinemada)
Ibrahim Talışes	İbrahim Talışes/Hülya Avşar	12.216.120 (12 sinemada)
Şenol Gören	Kadir Inanır/Hülya Avşar	12.027.340 (12 sinemada)
Ertan Eğlmez	Semra Ferdi/Adile Naşit	13.003.317 (12 sinemada)
Osman F. Seden	Orhan Elmas	12.417.614 (12 sinemada)
Nazmi Özer	Nazmi Özer	11.358.205 (12 sinemada)
		9.051.343 (10 sinemada)

NOT: *Tümleme Adlı: Her filmde Bireysel gösterimlerden aside, her filmde 12 haftalık gösterimlerden aside.

ESKİŞEHİR

ESKİŞEHİR ARI SINEMASI

- ATLA GEL'ŞABAN (Cem Film)
- DİRKANTANI AT AMERİKA
- CALISIN SAZLAR (Emek Film)
- YABANDI (Özer Film)

İbrahim Talışes	İbrahim Talışes/Hülya Avşar	13.816.056 (11 sinemada)
Nazmi Özer	Kadir Inanır/Hülya Avşar	9.931.282 (10 sinemada)
Ümit Ekeren	İlyas Salman/Ayşenur Çançev	8.784.428 (9 sinemada)
Yavuz Turgut	Müjde Arı/Tarık Tarcan	16.600.445 (12 sinemada)

ESKİŞEHİR KILIÇOĞLU SINEMASI

- CİLGİN ANZUL AH (Gülgah Film)
- BİR YUDUM SEVGİ (Yedigün F.)
- NAMUSU U (Uzman Film)
- TACSIK KRALİÇE (Eser Film)
- FIRAR (Gülşah Film)

Osman F. Seden	Kemal Sunal/Neva Senoz	1.373.617
Nazmi Özer	Robie de Miro/James Woods	1.097.486
Ümit Ekeren	Müjdat Gezen/Perran Küstman	899.346
Yavuz Turgut	Kadir Inanır/Hülya Avşar	461.181

ADAPAZARI

ADAPAZARI GARAV SINEMASI

- KADER (Burak Film)
- GÜZEL NO ÇARKEN (Burak Film)
- KADEM KARABAŞ (İdül Film)
- NEFRET (Mine Film)
- ÜSÜÜLÜ (Day Film)
- AYŞEM (Burak Film)

Yücel Ucaroğlu	İncan Jurgut/Ayşenur Çançev	1.200.410
Serif Gören	Kadir Inanır/Hülya Avşar	1.131.836
Çinkan Cunay	OGAHEN/Güney/Nese Aksoy	255.381
Osman F. Seden	Semra Ferdi/Adile Naşit	1.176.511
Orhan Elmas	Ahu Tuğba/Burçin Oraloğlu	836.289
Sevil Gören	Hülya Kocyigit/Talat Bulut	628.177

ADAPAZARI YILDIZ SINEMASI

- TACSIK KRALİÇE (Eser Film)
- YABANDI (Özer Film)
- NAMUSLU (Uzman Film)
- SEVMEK YEMDEN DOGMAK (Gülgah F.)

Orhan Elmas	Ahu Tuğba/Burçin Oraloğlu	577.006
Osman F. Seden	Kadir Inanır/Hülya Avşar	422.489
Fırat Eğlmez	Semra Ferdi/Adile Naşit	419.922
Ümit Ekeren	Ümit Dezenyi/Yıldız İyemiroğlu	327.775

box-office

İSTANBUL

İSTANBUL'DA İLK 10 FİLM

1. ALEV ALEV (Erter Film)	Halit Refiğ	C. Arkan / G. Bubikoglu / T. Akın Akıcı	26.473.722 (12 sinemada) *
2. SARANIYE (İzbet Film)	Kartal Tibel	Kemal Sunal / Cihangir Tunç	24.994.045 (12 sinemada) *
3. ALİ SEL SABAN (Cem Film)	Nakış Baytan	Kemal Sunal / İzzet Gözüçlü	24.274.012 (12 sinemada)
4. FAHRIYE AGLA (Kök Film)	Yavuz Turgul	Müjde Ar / İlhan Tarcan	16.000.445 (12 sinemada)
5. SAYŞEH (İzbet Film)	Ibrahim Çelikkol	İbrahim Tatlıses / Hülya Avşar	14.154.748 (12 sinemada)
6. HİYAH YURUM SEVGİ (Yedigöller Film)	Afşin Yıldız	Kadın İnanır / Hale Saygılı	14.154.748 (12 sinemada)
7. GÜMÜŞ DOĞARKEŞ (Burak Film)	Serif Gören	Kadın İnanır / Hülya Avşar	13.027.340 (12 sinemada)
8. NAMUSLU (Uzman Film)	Ertan Eğitmiş	Senav Sen / Adile Nazar	13.027.340 (12 sinemada)
9. YABANCı (Özer Film)	Osman F. Seden	Kadın İnanır / Hülya Avşar	11.357.205 (12 sinemada)
10. ACSIZ KRALİCE (Erter Film)	Orhan Eymas	Ahu Tuğba / Burçin Orakulu	9.051.363 (10 sinemada)

SON 4 HAFTADAKİ

FAHRIYE AGLA	SARANIYE (İzbet Film)	Kartal Tibel	Kemal Sunal / Cihangir Tunç	6.526.942 (9 sinemada)
X-12-1984	ALEV ALEV (Erter Film)	Hülya Avşar	C. Arkan / G. Bubikoglu / T. Akın Akıcı	19.552.642 (12 sinemada)
X-13-1984	ALFY ALEV (Erter Film)	İlhan Tarcan	C. Arkan / G. Bubikoglu / T. Akın Akıcı	6.671.080 (12 sinemada)
X-13-1985	YANITIM (Sezen Film)	Orhan Cınar	Ahmet Tuğra / Cem Güçzap	6.913.754 (12 sinemada)
X-13-1985	YOSMA (Özer Film)	Orhan Eymas	Taşkın Akarsu / Ahu Tuğba	9.376.077 (12 sinemada)

DOĞUSINEMA

21.12.1984 - 1.1.1985	TUTKU (Mine Film)	Feyzi Tuna	H. Avşar / K. Kalav	7.588.416 (10 sinemada)
21.12.1984 - 1.1.1985	MIN SEVGİSİ İYİ YOKUM (Burak Film)	Kartal Tibel	Türkan Soray / Cihan Ünal	2.104.350 (11 sinemada)
21.12.1984 - 1.1.1985	ÖMRÜMÜN TEK GEÇESİ (İlgur Film)	Osman F. Seden	Hülya Avşar / Kenan Kalav	5.712.450 (9 sinemada)
21.12.1984 - 1.1.1985	ORTADIREK SABAN (Üzür Film)	Kartal Tibel	Kemal Sunal / Behar Özten	14.079.550 (9 sinemada)

ESKİSEHIR

ARI SINEMASI

FAHRIYE AGLA (Kök Film)	Yavuz Turgul	Müjde Ar / İlhan Tarcan	1.444.135
AYŞE M (Burak Film)	Ibrahim Tatlıses	İbrahim Tatlıses / Hülya Avşar	1.023.401
KIZLAR SINIFI (Burak Film)	Unut Elehan	İlyas Salman / Aşen Cansev	968.197
İNSAN DEĞİL (Erter Film)	Mari Lester	Tunceli Vatan / Patten / Peter King	904.947
TAZIAN (Sway Film)	Hugh Hudson	Christopher Lambert	510.152
TUTKU (Mine Film)	Feyzi Tuna	Hülya Avşar / Kenan Kalav	947.709

ADAPAZARI

SARAY SINEMASI

TUTKU (Mine Film)	Yavuz Turgul	Müjde Ar / İlhan Tarcan	726.000
RİN SEVGİ İSTİYORUM (Burak Film)	Feyzi Tuna	Hülya Avşar / Kenan Kalav	334.000
KIZLAR SINIFI (Durç Film)	Kartal Tibel	Türkan Soray / Cihan Ünal	276.000
	İlimiz Ekin	İlyas Salman / Aşen Cansev	222.000

YILDIZ SINEMASI

KAPTAN (Özer Film)	Zeki Alasya	Orhan Gencebay / Hülya Avşar	465.384
ALFY ALEV (Erter Film)	Halit Refiğ	C. Arkan / G. Bubikoglu / T. Akın Akıcı	383.874
KADIN BIR DEFA SEVİ (Nezer Film)	Orhan Eymas	Ahu Tuğba / Burçin Orakulu	308.584
FİRAT (Gülhan Film)	Serif Gören	Hülya Avşar / Tatsu Buturi	247.430

box-office

ISTANBUL

İSTANBUL'DA İLK 15 FILM

1. AL FV AL FV (İzler Film)	Halit Yılmaz	C. Aran/G. Bulutkoğlu/J. Akan	76.473.727 (13 x 12 sinemada)
2. ŞÂDÂMIYE (Üzür Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal/Ciğdem Tunc	24.804.045 (13 x 12 sinemada)
3. ORTA DİREK ŞÂDÂN (Üzür Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal/Bahar Özcan	24.367.750 (3 x 9 sinemada)
4. ATLA GEL ŞÂBUN (Cem Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal/Hemra Sereci	24.232.017 (12 sinemada)
5. GÜRGÜRLÜDE BUYUKSEÇİM (Evet Film)	Temel Taşkes	Gülen Bulutkoğlu/Müjde Gezen	16.730.861 (12 sinemada)
6. FAHÎRİYE AYHA (KAH Film)	Yavuz Turhan	Müjde Ar/Tarık Tarcan	16.600.445 (12 sinemada)
7. DAĞIMAK YATAK (Mine Film)	Atıl Yılmaz	Müjde Ar/Umit Belen	15.868.010 (12 sinemada)
8. AYSEM (Burak Film)	İbrahim Taşkes	Ibrahim Taşkes/Hülya Arşar	14.599.056 (12 sinemada)
9. BİN YÜZÜM SEÇİL (Yesilçam Film)	Atıl Yılmaz	Kemal Inanır/Hülya Arşar	14.164.728 (12 sinemada)
10. KÂPTAN (Özer Film)	Zeki Alasya	Orhan Gencbay/Hülya Arşar	13.318.403 (12 sinemada)
11. GÜNLÜS DOĞAÇKAN (Rıza Film)	Serif Gören	Kadir İnanır/Hülya Arşar	13.027.340 (12 sinemada)
12. NAMUSLU (Uzman Film)	Etem Eğilmez	Semra Son/Adile Nazlı	13.003.317 (13 sinemada)
13. YAHANDI (Özer Film)	Osman F. Sozen	Kadir İnanır/Hülya Arşar	11.359.205 (12 sinemada)
14. GİZLİ DUTYGULAR (Uzman Hırsız)	Serif Gören	Müjde Ar/Selent Atılgı	10.351.956 (12 sinemada)
15. SPV'DALANIKM (Gazi Film)	Ibrahim Taşkes	Ibrahim Taşkes/Serhat Güverşirgil	9.981.110 (10 sinemada)

DOĞU FILM İŞLETMESİ

28.1. - 3.2.1985 ORTA DİREK SARAN (Üzür Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal	10.2/8.200 (9 sinemada)
4.2. - 10.2.1985 GİVDALAN ANİMLİM (Star Film)	Brahim Taşkes	Ibrahim Taşkes/Sezer Çuvaniçgil	9.951.110 (10 sinemada)
11.2. - 18.2.1985 KIZGIN GÜNES (Cem Film)	Sahin Gökk	Renu Aran/Sait Güney	8.810.457 (10 sinemada)
19.2. - 24.2.1985 DAĞIMAK YATAK (Mine Film)	Atıl Yılmaz	Müjde Ar/Umit Belen	13.868.010 (12 sinemada)

BİNLİK FILM İŞLETMESİ

28.1. - 3.2.1985 KÂPTAN (Özer Film)	Zeki Alasya	Orhan Gencbay/Hülya Arşar	13.318.403 (12 sinemada)
4.2. - 10.2.1985 OTOGRUVEDÈ BUYUK SEÇİM (Evet Film)	Serif Gören	Gönen Bulutkoğlu/Müjde Gezen	16.730.861 (12 sinemada)
11.2. - 18.2.1985 ODTÜ'LÜ PÜNCÜKLAR (Uzman Film)	Serif Gören	Müjde Ar/Külliye Bılıgic	10.351.956 (12 sinemada)
19.2. - 24.2.1985 UTAHFORUM (Gazi Film)	Mehdi Gülgan	Ferdi Tarhan/Nikün Akçaoglu	7.642.788 (10 sinemada)

ESKİŞEHİR

ARI SINEMASI

1.ÜKÜ (Mine Film)	Feyzi Tunç	Hülya Arşar/Kenan Katar	967.709
DAĞIMAK YATAK (Mine Film)	Atıl Yılmaz	Müjde Ar/Umit Belen	1.017.906
KÂPTAN (Özer Film)	Zeki Alasya	Orhan Gencbay/Hülya Arşar	876.852
ÜSÜÜK (Das Film)	Orhan Aksu	Aydemir Akbas / İsmi Çiroan	528.355

KILÇOĞLU SINEMASI

ORTADİREK ŞÂDÂN (Üzür Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal/Hesler Özcan	2.393.773 *
OMURIMIN TFK GEÇESİ (Üzür Film)	Osmancı F. Sozen	Hülya Arşar/Kenan Katar	932.716

ORTADİREK ŞÂDÂN (Üzür Film)

OMURIMIN TFK GEÇESİ (Üzür Film)

box-office

İSTANBUL

İSTANBUL'DA İLK 15 FILM

1. ALEV ALÇI (Eriş Film)	Halit Refiç	C. Arkin/C. Hılkıkoðlu/T. Akan	26.423.722 (13-12 sinemada) *
2. SABANIYE (Üzür Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal/Oğuzhan Tunç	24.994.451 (13-12 sinemada) *
3. ORTA DİREK ŞABAN (Üzür Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal/Bahar Ortaç	24.367.750 (9-8 sinemada) *
4. ATLA GEL ABABA (Cem Film)	Kemal Sunal	Kemal Sunal/Necla Sarıgil	24.232.012 (13 sinemada) *
5. SOSYETE ŞABAN (Üzür Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal/Perihan Savag	17.103.401 (13 sinemada)
6. GÜCİRLİYİDE BÜYÜK SEÇİM (Herr F.)	Temel Görsü	Gülen Burkoglu/Müjdal Gezen	16.730.861 (13 sinemada)
7. FAHRİYE ABLA (KGA Film)	Yavuz Turgut	Müjde Ar/Taner Tancan	16.600.445 (13 sinemada)
8. DA ÜNİK YATAK (Müre Film)	Atil Yılmaz	Müjde Ar/Dümit Beleci	15.888.010 (12+ 4 sinemada) *
9. AYSEM (Bursak Film)	Ibrahim Taftısev	İbrahim Taftısev/Hülya Arıçar	14.599.096 (11 sinemada)
10. BİR YUDUM SEVİL (Yediliçam Film)	Atil Yılmaz	Kadir Inanır/Hale Soygarlı	14.164.726 (12 sinemada)
11. KAPTAN (Özer Film)	Zafer Alaspy	Ufuk Gençelbay/Hülya Arıçar	13.318.403 (12 sinemada)
12. GUHES DOĞARKEŞ (Bursak Film)	Seff Göçen	Kadir Inanır/Hülya Arıçar	13.027.341 (12 sinemada)
13. NAMUSLU (Uzman Film)	Ertan Eğilmez	Semra Sen /Adile Naşit	13.003.317 (13 sinemada)
14. YABANCı (Özer Film)	Osman F. Seden	Kadir Inanır/Hülya Arıçar	12.417.614 (13 sinemada)
15. TAÇSIZKRALUCE (Eriş Film)	Orhan Elmas	Altuğlu/Burçin Oraloğlu	11.359.205 (13 sinemada)

BURSA KEMALİ

25.2.-03.3.1985 PEHLİVAN (Sever Film)	Zeki Ökten	Tank Akan/Meral Orhonçay	10.256.195 (12 sinemada)
04.3.-08.3.1985 SOSYETE ŞABAN (Cem Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal/Perihan Savag	17.103.461 (13 sinemada)
09.3.-15.3.1985 KÖRFEB (Dolca Film)	Ömer Karış	Türkmen Sayıri/Çahan Ünal	5.710.829 (13 sinemada)
16.2.-21.3.1985 KATİLLER DEAGLAR (Sezer Film) O.Filmas	C. Arkin/B.A. Akan/K. Kalay	C. Arkin/B.A. Akan/K. Kalay	6.951.053 (12 sinemada)

DİSKİT İTH

25.2.-03.3.1985 CAN KURBAH (Bursak Proj.)	R.A.Jön/Gök	Mahmut Tunçer/Neşe Akşey	2.723.125 (6 sinemada)
04.3.-09.3.1985 KARTAL BEY (Bursak Film)	Mehdi/Öğren	Cüneyt Arduç/Aliye Sayın	4.778.075 (9 sinemada)
09.3.-15.3.1985 ASKIM GÜNAHIMDİR (Bursak F.) Sebn Gök	Ibrahim Taftısev	İbrahim Gencebay/Oya Aydoðan	7.335.839 (9 sinemada)
16.2.-21.3.1985 KARANFİLİ İNACIYC (Topkapı F.) O.Seden	Kartal Tibet	Hülya Arıçar/Talal Bulut	4.894.725 (9 sinemada)

ESKİSEHIR

ARI SINEMASI

POLIS OKULU	Paul Maslansky	Steve Guttenberg/Kim Cattrall	1.632.258
YOSMA (Özer Film)	Orhan Elmas	Tank Akan/Aliu Tugba	650.770
SEVDALİNDİM (Star Film)	Ibrahim Taftısev	Ibrahim Taftısev/Sezer Gövenirgil	575.308
SOSYETE ŞABAN (Cem Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal/Perihan Savag	1.184.140

ADAPAZARI

SARAY SINEMASI

KARTAL DEY (Bursak Film)	Mehmet Gülgün	Cüneyt Arduç/Aliye Sayın	216.180
ORTADİREK ŞABAN (Üzür Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal/Bahar Ortaç	442.550
ÇARE SENDE ALLAHIM (Bursak Film)	Yılmaz Atadanız	M. Güçses/N. Aksoy/B. Nacer	630.350

*) 1985. 05. Nisan'ına "Tebliğ" ve "Tecrit" AVM'ce Ünlendirilen her iki filmde de "Tecrit" adlı kâğıtla, "Tebliğ" adlı kâğıtla.

DOX-office

İSTANBUL

BÜL'DA İLK 15 FİLM

W BÜRKÜKLER (Kerem Film)	Ümit Efekan	Küçük Emrah/Melike Zobu	19.007.475,-
EKİ KADIN (Mine Film)	Atıf Yılmaz	Müjde Ar/N.Sürer/Y.Zafer	16.776.593,-
GÖTCİ ŞABAN (Uğur Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal/Müge Akyar	11.700.500,-
AN PABUCU YARIM (Cem Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal/Adile Nasit	11.012.247,-
AK VATANDAŞ (Uzman Film)	Bağış Sabuncu	Senar Şen/Nigün Akçaoğlu	9.491.400,-
M YOLU (Erler Film)	Hüsnü Refiğ	Kadife İnamer/Hulya Avşar	9.156.376,-
ULAMA (Hakim Film)	Sinan Çetin	Hakan Balanır/Serpil Çakmaklı	8.909.058,-
TEVEDEN GENÇLİK (Erler Film)	Orhan Elmas	Cüneyt Arkin/Yılmaz Zafer	8.703.000,-
ÇÜLİYE DİKKAT (Emek Film)	Sahin Gök	Banu Alkan/Tolga Savacı	5.991.273,-
U (Uzman Film)	Sahin Gök	Taşkın Aksan/Halide Sorgazı	5.617.576,-
AVLUÇ ÇEHNİ (Mine-Belge-Devkino)	Muammer Özer	Gökhan Güney/Nigün Akçaoğlu	5.128.841,-
DAN SEVİMLİ (Uzman Film)	Zelal Par	Gökhan Güney/Bahar Özcan	3.753.830,-
EK YÖZLÜM (Burak Film)	Sahin Gök	Mahmut Tuncer/Zümrüt Canse	3.677.750,-
J YARA (Topkapı Film)	Serif Gören	Hulya Koçyiğit/Tolat Bulut	4.626.938,-
DAGALAR (Göç Film)	Serif Gören	Hulya Koçyiğit/Tolat Bulut	4.498.250,-

5 FILM İŞLETMESİ

2- 3.11.1985 ÇİPLAK VATANDAŞ (Uzman Film)	Bağış Sabuncu	Senar Şen/Nigün Akçaoğlu	10 sinemada 9.491.4
1- 10.11.1985 PARA BABASI (Saner Film)	Halkı-Saner	Ilyas Salman/Pembe Mutlu	6 sinemada 2.247,6
1- 17.11.1985 BIR AVUÇ ÇEHNET (Mine-Belge-Devkino)	Muammer Özer	Taşkın Aksan/Halide Sorgazı	9 sinemada 5.128,8
1- 24.11.1985 ARZU (Uzman Film)	Sahin Gök	Banu Alkan/Tolga Savacı	8 sinemada 5.637,5
1- 1.12.1985 DOYNU HÜKÜMİ (Karem Film)	(Ümit Efekan	Küçük Emrah/Melike Zobu	10 sinemada 14.140,6
1- 8.12.1985 DOYNU BÜRKÜKLER (Kerem Film)	Ümit Efekan	Küçük Emrah/Melike Zobu	9 sinemada 4.866,8
2- 22.12.1985 GİZLİ YARA (Topkapı Film)	Sahin Gök	Mahmut Tuncer/Zümrüt Canse	4.626,9

ÇİPLİ MİSYLETMAŞI

0- 3.11.1985 ŞADAN PADUCUYARIM (Cem Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal/Adile Nasit	10 sinemada 11.032,-
4- 10.11.1985 DUL BİR KADIN (Mine Film)	Atıf Yılmaz	Müjde Ar/Y.Zafer/N.Sürer	8 sinemada 9.362,-
1- 17.11.1985 DUL BİR KADIN (Mine Film)	Atıf Yılmaz	Müjde Ar/Y.Zafer/N.Sürer	9 sinemada 7.412,-
1- 24.11.1985 OLUM YOLU (Erler Film)	Hüsnü Refiğ	Kadife İnamer/Hulya Avşar	10 sinemada 9.156,-
1- 1.12.1985 14 NUMARA (Hakim Film)	Sinan Çetin	Hakan Balanır/Serpil Çakmaklı	8 sinemada 8.009,-
2- 8.12.1985 GÜRDÜCTİ ŞABAN (Uğur Film)	Kartal Tibet	Kemal Sunal/Müge Akyar	11 sinemada 11.700,-
1- 15.12.1985 KAHRİDİN GENÇİ (Kerem Film)	Orhan Elmas	Cüneyt Arkin/L.Ayas/Y.Zafer	10 sinemada 8.703,-
2- 22.12.1985 KURBAĞALAR (Göç Film)	Serif Gören	Hulya Koçyiğit/Tolat Bulut	10 sinemada 4.498,-

(*) İşaretli filmler bu hatta oynam

box-office

İSTANBUL

İSTANBUL'DA İLK 15 FILM

- 1 - MAVİ MAVİ (Burak Film)
- 2 - POYNUŞLUKLER (Kerem Film)
- 3 - YANLIŞ NUMAHİ (Özler Film)
- 4 - DÜL DİR KADIN (Mine Film)
- 5 - KERİZ (Ferhat Film)
- 6 - GÜRÜRTÇİ SARAN (Uğur Film)
- 7 - SAHAN PABUCU (Yılmaz Film)
- 8 - PARAMPARÇA (Efe Film)
- 9 - ZÜCÜLTİ AĞA (Mine Film)
- 10 - ÇİPLAK VATANDAŞ (Uzunca Film)
- 11 - ÖL ÜM YOLU (Efe Film)
- 12 - ONDORTNUMARA (Hakan Film)
- 13 - KAMİLESEN GENÇLİK (Kerem Film)
- 14 - SEVMEK (Topkapı Film)
- 15 - ATEŞ DAĞLI (Burak Film)

İbrahim Talişses

- Ümit Efehan
- Zeki Alasya
- Atri Yılmaz
- Kartal Tibet
- Kartal Tibet
- Halit Refig
- Neslihan Göçer
- Başar Sabuncu
- İslah Refig
- Sinen Celin
- Orhan Elmas
- İbrahim Talişses
- Temel Güçler

İbrahim Talişses/Hülya Avşar

- Küçük Enval/Melike Zuber
- Zeki Alasya/Melih Akpınar
- Müjde Ar/Yılmaz Zaler
- Kemal Sunal/Peyhan Savaoğlu
- Kemal Sunal/Müge Akyameç
- Kemal Sunal/Aydile Nazlı
- Cüneyit Arıkan/Gülgen Butikoglu/Tarık Akan
- Sener Şen/Melih Nazlı
- Kadir Inanır/Hülya Avşar
- Hakan Dalanlı/Serpil Çakmaklı
- Cüneyit Arıkan/Yılmaz Zaler
- İbrahim Talişses/Hesnihan Acar
- Kader Inanır/Hülya Avşar

20.233.290,- TL

19.007.475,- TL

16.920.580,- TL

16.776.593,- TL

14.528.322,- TL

11.780.500,- TL

11.032.247,- TL

10.622.407,- TL

9.718.150,- TL

9.156.306,- TL

8.909.058,- TL

8.783.832,- TL

8.546.000,- TL

7.946.570,- TL

DİRLİK FILM İSLİTMESİ

- 23 - 29.12.1905 PAHANIN EŞİSİ (Sezer Film)
- 20.12. - 5.1.1986 KEHİZ (Efe Film)
6. - 12.1.1987 BİTTİ (Özler Film)
13. - 19.1.1986 ZÜCÜLTİ AĞA (Mine Film)
20. - 26.1.1986 SUCLU GENÇLİK (Sezer Film)
- 27.1. - 7.2.1987 HAN YANI İŞHUMANIA (Özler Film)
3. - 6.2.1986 PARAMPARÇA (Özler Film)

- Orhan Elmas
- Kartal Tibet
- Zeki Alasya
- Neslihan Göçer
- Orhan Elmas
- Zeki Alasya
- Halit Refig

- Cüneyit Arıkan/Hülya Avşar
- Kemal Sunal/Peyhan Savaoğlu
- Kadir Inanır/Melike Zuber
- Sener Şen/Melih Nazlı
- Hülya Avşar/Kenan Kalay
- Zeki Alasya/Melih Akpınar
- C. Arıkan/Gülşahoglu/T. Akan

10 sinemada 5.884.625 TL

11 sinemada 14.528.322 TL

10 sinemada 5.725.820 TL

10 sinemada 10.033.471 TL

10 sinemada 7.732.675 TL

11 sinemada 16.891.858 TL

11 sinemada 10.622.407 TL

DOĞUS FILM İSLİTMESİ

- 23 - 29.12.1985 AMANSIZ YOL (Dilek Film)
- 20.12. - 5.1.1986 BİN DEFA OLUTUM (Mehmet Hami Film)
6. - 19.1.1986 MAVİ MAVİ (Burak Film)
20. - 26.1.1986 ATEŞ UŞU (Burak Film)
- 27.1. - 7.2.1986 AŞK OLUTUM (Hakan Film)
3. - 9.2.1986 GEYMIKK (Topkapı Film)

- Omer Karışır
- Cemilinancı
- İbrahim Talişses
- Temel Güçler
- Ertem Eğilmez
- İbrahim Talişses

- Kadir Inanır/Zülfü Olcay
- Cüneyit Arıkan/Bahar Oztan
- İbrahim Talişses/Hülya Avşar
- Kadir Inanır/Hülya Avşar
- Sener Şen/Selma Duman
- İbrahim Talişses/Hesnihan Acar

9 sinemada 4.794.565 TL

4 sinemada 2.858.080 TL

9 sinemada 20.233.290 TL

9 sinemada 7.946.570 TL

9 sinemada 7.120.920 TL

9 sinemada 8.546.000 TL

BURSA

- 1 - DUL DİR KALINN (Mine Film)
- 2 - MAVİ MAVİ (Burak Film)
- 3 - KERİZ (Efe Film)
- 4 - PARAMPARÇA (Efe Film)
- 5 - OLUM YOLU (Efe Film)
- 6 - DOYNU DÜKÜKKLER (Kerem Film)
- 7 - ZAVALLILAH (Kerem Film)
- 8 - SAHAN PABUCU YARM (Cem Film)

- Atri Yılmaz
- İbrahim Talişses
- Kartal Tibet
- Halit Refig
- Halit Refig
- Ümit Efehan
- Ümit Efehan
- Kartal Tibet

- Müjde Ar/Yılmaz Zaler/Nur Süver
- İbrahim Talişses/Hülya Avşar
- Kemal Sunal/Peyhan Savaoğlu
- Cüneyit Arıkan/Tarık Akan/Gülgen Butikoglu
- Kadir Inanır/Hülya Avşar
- Emrah/İsmail Cincir/Melika Zuber
- Enval/Eray Özbal/Oya Aydoğdu
- Kemal Sunal/Aydile Nazlı

3.544.770,- TL

3.128.848,- TL

7.439.364,- TL

2.260.291,- TL

2.245.320,- TL

2.211.686,- TL

1.668.545,- TL

1.611.790,- TL

EŞKİSEHIR

- 1 - KCRÜZ (Efe Film)
- 2 - MAVİ MAVİ (Burak Film)
- 3 - DÜL BİR KADIN (Mine Film)
- 4 - ZÜCÜLTİ AĞA (Mine Film)
- 5 - GÜRÜRTÇİ SABAN (Uğur Film)
- 6 - PARAMPARÇA (Efe Film)
- 7 - OLUM YOLU (Efe Film)
- 8 - ZAVALLILAH (Kerem Film)
- 9 - ÇİPLAK VATANDAŞ (Uzunca Film)
- 10 - KIZGIN GÜNS (Cem Film)
- 11 - AŞK OLUTUM (Burak Film)

- Kartal Tibet
- İbrahim Talişses
- Atri Yılmaz
- Neslihan Göçer
- Kartal Tibet
- Halit Refig
- Halit Refig
- Ümit Efehan
- Rasim Sarıoglu
- Selin Çök
- Fatih Egilmez

- Kemal Sunal/Peyhan Savaoğlu
- İbrahim Talişses/Hülya Avşar
- Müjde Ar/Yılmaz Zaler/Nur Süver
- Cüneyit Arıkan/Tarık Akan/Gülgen Butikoglu
- Kadir Inanır/Hülya Avşar
- Lemzaf/Eray Özbal/Oya Aydoğdu
- Sener Şen/Melih Nazlı
- Banu Altan/Mirzat Goydan
- Sener Şen/Selma Duman

7.745.060,- TL

2.214.930,- TL (A)

2.075.800,- TL

1.872.661,- TL

1.355.370,- TL

877.621,- TL

868.762,- TL

877.561,- TL (A)

649.043,- TL (A)

619.470,- TL

604.423,- TL (A)

box-office

ISTANBUL

1. ALFV AL+V (Fransız Film)	Halit Refiğ	C. Arshen Polatkoçlu/T. Akhan	26.420.722 +
2. ŞABANIYE (Fransız Film)	Karal Tibet	Kemal Sunal/Yıldız Tunç	24.994.045 +
3. ORTA DİRLİK/SABAN (Üzgür Film)	Karal Tibet	Kemal Sunal/Berber Öztan	24.357.765 +
4. KARMA DEĞER SABAN (Üzgür Film) --	Necip Baykalı	Kemal Sunal/Nevra Şençeli	24.222.512 C
5. KATMA İHRAZ/SABAN (Üzgür Film)	Karal Tibet	Kemal Sunal/Filiz Erşenler	22.976.776 +
6. FAIRYTEADLA (Kadın Film)	Kemal Yılmaz	Müdüd Ar/Şevki Taçan	21.100.000 +
7. SOZYETE SABAN (Kadın Film)	Kartal Süleyman	Kemal Sunal/Perdan Sevgi	17.103.461 +
8. GİRGİRBEDE BÜYÜKSOFM (Fransız Film)	Temel Görsü	Güllüen Durbakçıoğlu/Müjdal Etezen	16.730.861 S
9. DAGINIK YATAK (Mine Film)	Alef Yılmaz	Müdüd Ar/Umit Bozan	15.856.010 *
10. AYŞENİ (Birinci Film)	Ibrahim Talışses	Ibrahim Talışses/Hülya Ayşar	14.599.056
11. TELE KIZLAR (Fransız Film)	Osman F. Seden	Tank Alkan/Hülya Ayşar	14.363.691
12. BİN YUDUM SEVGİ (Yedigün Film)	Alef Yılmaz	Kadir Inanır/Hülya Ayşar	14.164.728
13. KAPTAN (Özer Film)	Zeki Alasya	Orhan Gencebay/Hülya Ayşar	13.310.403 S
14. GÜNEŞ DOĞARKEN (Buras Film)	Sedat Gönen	Kadir Inanır/Hülya Ayşar	13.027.340 C
15. NAMİS (Üzgür Film)	Erol Eğlmez	Sener Sen/Arif Özürlü	13.003.317
16. TABANCı (Özer Film)	Osman F. Seden	Kadir Inanır/Hülya Ayşar	12.417.614
17. PATRON DUYMASIN (Özer Film)	Zeki Alasya	Zeki Alasya/Metin Arşen	12.371.434
18. TÜRK KRALIYE (Fransız Film)	Ottoman Elmas	Ahu Tuğba/Şenay Ünal	11.398.205
19. GEMİ DÜŞÜKLÜ (Üzgür Film)	Selvi Çınar	Muzaffer/İlhan Bilgeci	10.745.265
20. PEHLİVAN (Şenç Film)	Zeki Alken	Tank Alkan/Merit Orhangazi	10.745.195
21. SEVİDALANDIM (Şenç Film)	Ibrahim Talışses	Ibrahim Talışses/Səzən Gürer	9.801.910 S
22. YOKŞA (Üzgür Film)	Ottoman Elmas	Tank Alkan/Uluç Usta	9.216.877
23. BALAYI (Fransız Film)	Nazmi Öner	Kadir Inanır/Nazan Saray	9.051.385
24. KADIN BİR DEFA SAVER (Şenç Film)	Ottoman Elmas	Ali Tuğba/Burhan Oraloğlu	8.929.663
25. KIZGIN GÖRDES (İnes Film)	Sahn Çek	Baru Alkan/Serpil Göçer	8.910.457
26. KİTİR SINIFI (Emek Film)	Ümit Etkan	İlyas Salman/Ayşen Gruda	8.784.865
27. FIRAH (Gülşah Film)	Serif Gören	Hülya Koçyuksel/İlal Bulut	8.456.353
28. ZAVALLILAR (Kemal Film)	Ümit Etkan	Küçük Ennur / Oya Ayduğan	7.960.775
29. SEMWEEK YENDEN UÇUŞMAK (Özgür F.)	Ümit Etkan	Ümit Bozan/Yapran Özdemir	7.883.166
30. UTANMIYORUM (Gül Film)	Mehit Gülen	Ferdi Tayfur/Nigün Alancaklı	7.842.706
31. TUTKU (Mine Film)	Feyzi İsmail	Hülya Ar/Şenç/Kenan Kalay	7.589.484
32. ASHRIM GUNAHIMDİR (Burak Film)	Sahn Çek	Orhan Gencebay/Hülya Ayduğan	7.135.835
33. İSTİHARE (Üzgür Film)	Karal Tibet	Tank Alkan/Güneş Ünal	7.104.024
34. YAYATAŞA (Şenç Film)	Ümit Etkan	İlyas Salman/Dervis Akbulut	7.034.100
35. CİLCİN ARZULAN (Gülüm Film)	Ümit Etkan	Ferdi Tayfur/Ozkan Özdemir	7.025.919
36. KAHRİLEN DE AĞLAH (Şenç Film)	Ottoman Elmas	Cemile Arkkılı/Banu Alkan/Kenan Kalay	6.951.053
37. YANGIN (Şenç Film)	Ottoman Elmas	Abu Isgahar/Cem Gözgeç	6.913.274
38. USUTUK (Özer Film)	Ottoman Alsay	Aydemin Akbaba/Irfan Çirgeç	6.751.051
39. YALNIZLIK (Emek Film)	Ibrahim Talışses	Ibrahim Talışses/Derya Tunc	6.616.300
40. NETCAT (Mine Film)	Osman F. Seden	Fatma Gürk/Hülya Ayşar/Kenan Kalay	6.587.344
41. DE YARASI (Ömer Film)	Ümit Etkan	Orhan Gencebay/Yaprak Özdemir	6.305.295
42. HERÇEMİYİ SPİNSİ (Gülşah Film)	Osman F. Seden	Ferdi Tayfur / Necla Nair	6.082.040
43. ÖZMÜRÜM TEK DEĞİŞÇİ (Üzgür Film)	Ömer Karan	Hülya Ayşar/Kenan Kalay	5.713.450
44. K-BİRLÜP (Özer Film)	Temel Görsü	Türkçe Soray/Çitine Ünal	5.710.829
45. KARİNCICA (Üzgür Film)	Osman F. Seden	Baru Alkan/Ferdi Ünlü	5.074.351
46. KAPITAN İLKILI NACİYE (Topkapı Film)	Melih İlhan	Hülya Ayşar/Talat Dökel	4.894.775
47. KARTAL BEŞİ (Üzgür Film)	Temel Görsü	Cemile Arkkılı/Alper	4.779.075
48. LAĞDETÇİ MADDE (Gül Film)	Ümit Etkan	Gökhan Gözde/Neşe Alıcı	4.370.072
49. DELİLYA HİRGÜDÜ BAYRAMA (Burak Film)	İsmail Çelik	İlyas Salman/Ayşen Gruda	4.243.000
50. YASAKLIK (Emek Film)	Taner Çelik	Cemile Arkkılı/Şenç Çakmak	3.987.583
51. CAN KURRAN (Kadir Film)	Remzi A. Jörük	Mahmut Tunçer/Nese Alıcı	3.733.126
52. RİD KADIN BİRLİ YAYAT (Mine Film)	Hülya Ayşar	Türkçe Soray / Çitine Ünal	3.302.722
53. YAVRULULAR (Gülşah Film)	Rüme Oğuz	Hülya Koçyuksel/Cetin İnkaya	3.056.558
54. BERDÜŞİ ARSOS YİTEDE (Kurşun Film)	Yücel Üçmenoğlu	Yusuf Bülbül / Oya Aydoğan	2.960.405

* İspanelli filmler Niha ile üretilmiştir. (S) İsraili filmler sadece İsrailde上映中耳. (C) İtalyeli filmler Cumhuriyet Yugoslavya'da上映中耳.

HIRSLIK FILMLERİ SELEKTİSİ

25.03 - 31.03.1985 YAVRULULARIM (Gül Film)	İlyas Oğuz	Hülya Koçyuksel/Cetin İnkaya	3.056.559 (10 sinemada)
01.04 - 07.04.1985 PATRON DUYMASIN (Üzgür Film)	Zeki Alasya	Zeki Alasya/Melin Alpınar	12.371.434 (9 sinemada)
08.04 - 13.04.1985 TELEV KIZLAR (Fransız Film)	Ottoman Elmas	Tank Alkan/Hülya Ayşar	14.363.691 (13 sinemada)
14.04 - 21.04.1985 YASAMKCA (Temel Film)	Temel Görsü	Cemile Arkkılı/Serpil Çakmak	3.987.583 (10 sinemada)
22.04 - 28.04.1985 HERŞ-YIM SONŞIN (Gül Film)	Ümit Etkan	Ferdi Tayfur/Necla Nair	6.082.040 (10 sinemada)
DOĞUS FILMLERİ İLETİMİ:			
25.03 - 31.03.1985 DEL YARASI (Ömer Film)	Yavşar Şenler	Orhan Gencebay/Oya Aydoğan	6.305.295 (9 sinemada)
01.04 - 07.04.1985 YALNI/IM (Emek Film)	Ibrahim Talışses	Ibrahim Talışses/Derya Tunc	6.605.800 (9 sinemada)
08.04 - 13.04.1985 YAYATAŞA (Kadir Film)	Ümit Etkan	İlyas Salman/Dervis Akbulut	7.014.100 (9 sinemada)
14.04 - 21.04.1985 KATMA DEĞER SABAN (Üzgür Film)	K. Tibet	Kemal Sunal/Filiz Erdemler	12.200.776 (11 sinemada)
22.04 - 28.04.1985 KATMA DEĞER SABAN (Üzgür Film)	K. Tibet	Kemal Sunal/Hilz Erisüner	7.335.839 (11 sinemada)

MAYIS 95-ARALIK 95 "KEMAL SUNAL" FILMLERI

Film Adı	Kanal	Yayın Tarihi	Baş.Saat	Total AMR %	Total SHR %
BUK SADUK BIR FILM	STAR	03/06/1995	20.13	3.40%	13.70%
ATLA GİL SABAÑ	SHOW	31/10/1995	20.41	10.20%	22.10%
EVANAK APTİ	SHOW	12/09/1995	20.35	8.40%	22.70%
BEKİCİLER KRALI	SHOW	23/05/1995	20.55	10.00%	27.80%
BEKİCİLER KRALI	SHOW	02/11/1995	20.41	12.00%	25.80%
BUICKIN	SHOW	30/05/1995	21.21	7.30%	19.30%
BOYNU BUKUK KUHEYLAN	SHOW	08/07/1995	20.40	5.30%	16.80%
BOYNU BUKUK KUHFYI AN	SHOW	24/12/1995	18.21	7.70%	15.80%
COPCULER KRALI	SHOW	03/08/1995	20.42	8.10%	30.20%
COPCULER KRALI	SHOW	30/09/1995	21.36	10.60%	29.50%
COPCULER KRALI	STAR	11/11/1995	20.08	5.80%	12.70%
DAVARO	KAND	10/05/1995	20.15	4.30%	25.80%
DAVARO	KAND	17/08/1995	19.58	5.10%	20.30%
DELI DELE KUPELİ	SHOW	30/06/1995	20.54	7.20%	23.80%
DELI DELE KUPELİ	SHOW	09/08/1995	21.25	6.80%	20.10%
DEVLET KİSU	SHOW	15/08/1995	20.45	7.30%	24.40%
DOKTOR CİVANIM	SHOW	09/11/1995	20.41	10.50%	21.80%
DOKUNMAYIN SABAÑIMA	SHOW	10/10/1995	20.50	14.30%	34.50%
DÜTTURU DUNYA	KAND	10/07/1995	20.09	4.10%	15.40%
EN BÜYÜK SABAÑ	SHOW	24/10/1995	20.47	10.90%	24.20%
GARİF	SHOW	26/10/1995	20.40	12.10%	26.90%
GLRZLK SABAÑ	SHOW	29/06/1995	20.48	5.00%	29.30%
GOL KRALI	SHOW	01/06/1995	21.03	7.60%	21.50%
GÖL KRALI	SHOW	19/10/1995	20.31	9.40%	21.30%
İ. EN ADAM	SHOW	22/06/1995	20.47	6.70%	24.10%
HABABAM SINIFI	SHOW	08/11/1995	20.39	18.20%	35.20%
HABABAM SINIFI SINIFTA KALDI	SHOW	06/12/1995	20.49	12.80%	25.90%
HABABAM SINIFI TATII DE	SHOW	13/12/1995	21.02	15.60%	31.10%
HABABAM SINIFI UYANIYOR	SHOW	20/12/1995	20.46	15.60%	30.00%
HANZO	SHOW	19/08/1995	20.50	8.70%	20.30%
HANZO	SHOW	23/11/1995	20.27	9.50%	19.10%
NAICI	SHOW	16/05/1995	20.43	8.80%	22.70%
NAICI	SHOW	27/10/1995	20.39	8.30%	17.70%
NLK SABAÑ	SHOW	03/10/1995	20.51	10.60%	25.10%
Y. AILE COCUGU	KAND	31/07/1995	20.09	5.00%	21.50%
Y. AILE COCUGU	KAND	08/10/1995	20.26	8.90%	21.20%
Y. AILE COCUGU	KAND	01/12/1995	21.30	9.10%	19.20%
KANLI NİCAR	SHOW	26/07/1995	20.32	6.50%	25.60%
KANLI NİCAR	SHOW	17/11/1995	20.44	10.60%	22.60%
KAPICILAR KRALI	KAND	08/07/1995	19.56	5.60%	23.60%
KAPICILAR KRALI	KAND	17/11/1995	20.39	8.40%	18.20%
KERİZ	ATV	07/09/1995	20.38	6.90%	16.30%
KERİZ	ATV	10/08/1995	22.50	5.30%	21.30%
KİBAR LEYZO	SHOW	11/12/1995	21.12	7.10%	13.70%
KİBAR LEYZO	STAR	13/09/1995	20.49	13.40%	34.40%
KİBAR LEYZO	STAR	11/10/1995	21.03	9.80%	14.60%
ZİYİRİK	SHOW	04/06/1995	20.43	11.80%	26.80%
ZİYİRİK	SHOW	07/10/1995	20.44	12.20%	29.20%
KİHACI	SHOW	26/06/1995	20.58	6.40%	22.80%
KORKUSUZ KORKAK	SHOW	05/10/1995	20.43	14.20%	34.10%
KOYDLN İNDİM ŞEHİRE	SHOW	02/05/1995	20.32	10.80%	24.60%

KOYDEN İNDİM SEHİRE	SHOW	14/12/1995	20.39	13.40%	28.00%
MAVİ BÖNCÜK	SHOW	02/09/1995	20.34	7.70%	26.60%
MAVİ BÖNCÜK	SHOW	02/12/1995	20.33	11.40%	24.70%
MEKNAKLI KOFTECİ	SHOW	17/08/1995	20.44	7.40%	25.90%
MİKHALIK KOFTECİ	STAR	19/10/1995	22.02	11.00%	32.30%
Mİ OLSUN	SHOW	17/06/1995	20.35	6.60%	26.00%
Mİ OLSUN	SHOW	21/10/1995	18.14	10.00%	27.80%
POLİ ZELİ	STAR	26/09/1995	21.34	3.40%	9.70%
SABAN PARÇULU YARIM	SHOW	17/12/1995	20.41	12.60%	24.40%
SABANIYE	SHOW	05/12/1995	20.49	8.40%	17.50%
SABANOĞLU SABAN	SHOW	08/06/1995	20.47	10.40%	28.50%
SABANOĞLU SABAN	SHOW	26/09/1995	20.46	10.30%	24.70%
SARTE KABADAYI	SHOW	24/05/1995	21.22	10.60%	25.30%
SARTE KABADAYI	SHOW	28/11/1995	20.40	12.30%	26.10%
SAKAN SANIR	SHOW	18/05/1995	20.40	9.40%	25.50%
SAKAN SANIR	SHOW	30/11/1995	20.43	16.30%	36.50%
SAKAR SAKIR	SHOW	07/12/1995	20.47	10.60%	22.10%
SAKIR MİLYONLAR	SHOW	07/09/1995	21.05	10.40%	28.20%
SALVO	STAR	16/11/1995	20.45	11.00%	24.30%
SARK BÜLBÜLU	STAR	12/06/1995	20.10	6.00%	23.50%
SARK BÜLBÜLU	STAR	06/10/1995	20.56	15.90%	37.90%
SARK BÜLBÜLU	STAR	28/12/1995	22.10	9.10%	23.90%
SASKIN DAMAT	STAR	04/10/1995	21.18	5.30%	12.30%
SÜNUU SABAN	SHOW	19/12/1995	20.47	7.50%	15.50%
SÜSYELE SABAN	SHOW	26/12/1995	20.51	11.60%	23.40%
SÜT KARDÜSLER	SHOW	12/10/1995	20.45	11.10%	27.00%
SÜT KARDÜSLER	SHOW	08/12/1995	20.38	14.90%	30.20%
ALİ KÜŞÜ	ATV	29/05/1995	21.36	6.40%	19.40%
ALİ KÜŞÜ	ATV	22/08/1995	21.08	3.10%	16.20%
TARZAN KİI Kİ	SHOW	06/07/1995	20.49	7.90%	26.90%
TARTAN RİKK	SHOW	21/10/1995	20.37	7.60%	18.20%
TOHATSİ	SHOW	09/05/1995	20.33	12.70%	32.00%
TOHATO	SHOW	14/10/1995	21.24	12.10%	31.90%
TOSUN PASA	SHOW	06/05/1995	20.54	10.80%	25.50%
TOSUN PASA	SHOW	21/09/1995	21.03	11.80%	29.60%
TOSUN PASA	STAR	25/10/1995	21.06	4.30%	9.90%
VARYEMET	ATV	28/07/1995	21.49	5.60%	18.60%
VARYEMET	ATV	04/12/1995	21.15	9.20%	29.10%
VARYEMET	SHOW	13/06/1995	20.47	7.40%	23.70%
VALİSİNİ	SHOW	21/07/1995	20.35	7.60%	29.40%
VALİNCİ YARIM	SHOW	11/10/1995	20.47	6.50%	13.90%
VALİNCİ YARIM	SHOW	04/11/1995	20.17	6.30%	14.40%
YOKSUL	KAND	24/08/1995	20.51	8.00%	26.50%
YILZ NUMARALI ADAM	SHOW	26/12/1995	20.56	15.80%	33.20%
YILZ NUMARALI ADAM	SHOW	03/07/1995	20.11	5.20%	19.90%
ZEHİR HAPİYE	STAR	14/12/1995	22.13	6.60%	18.70%
ZURUK	KAND	09/07/1995	19.56	4.40%	16.40%
ZURUK	KAND	10/11/1995	20.41	7.70%	16.50%

TOPLAM	ST FILM	ATV	KANAL D	SHOW	STAR
30 YAYIN	1	7	17	98	121

1996 "KEMAL SUNAL" FILMLERI İZLENME ORANLARI

İlm Adı	Kanal	Yayın Tarihi	Baş.Saat	Total AMR %	Total SHR %
ABUK SABUK BIR FILM	STAR	03/01/1996	23.02	6.30%	24.30%
ATTA GFI SARAN	SHOW	12/02/1996	20.44	10.20%	20.50%
ATTA GFI SARAN	SHOW	13/02/1996	20.38	5.70%	21.80%
ATTA GFI SARAN	SHOW	14/02/1996	20.18	10.40%	27.90%
EVANAK APTI	SHOW	15/02/1996	20.37	10.10%	21.90%
REKCİLER KR KRALI	SHOW	16/02/1996	20.30	11.60%	27.00%
REKCİLER KR KRALI	SHOW	17/02/1996	20.34	8.30%	23.90%
REKCİLER KR KRALI	SHOW	18/02/1996	20.06	8.40%	21.20%
ROYNU BUKUK KUİLYLAN	SHOW	19/02/1996	20.39	5.00%	11.10%
ROYNU BUKUK KUİHEYLAN	SHOW	20/02/1996	18.19	2.50%	13.20%
COPCULER KRALI	STAR	04/01/1996	20:15	7.20%	15.90%
COPCULER KRALI	STAR	05/01/1996	21.34	6.70%	15.10%
COPCULER KRALI	STAR	06/01/1996	21.43	6.80%	18.20%
COPCULER KRALI	STAR	07/01/1996	21.15	5.90%	14.90%
COPCULER KRALI	STAR	08/01/1996	21.48	5.40%	12.10%
DAVARO	KAND	17/05/1996	20.32	13.60%	27.30%
DAVARO	KAND	18/05/1996	20.26	10.80%	23.70%
DAVARO	KAND	19/05/1996	21.04	9.40%	23.20%
ELİ ULLI KÜPELİ	SHOW	21/02/1996	20.17	8.50%	19.30%
DOKTOR CIVANIM	SHOW	22/02/1996	20.46	9.10%	19.30%
DOKTOR CIVANIM	SHOW	23/02/1996	20.31	9.40%	25.30%
DOKTOR CIVANIM	SHOW	24/02/1996	20.18	11.00%	27.60%
DOKTOR CIVANIM	SHOW	25/02/1996	20.19	10.70%	21.70%
DOKTOR CIVANIM	ATV	11/06/1996	02:17	0.50%	47.30%
DÜKÜNMAYIN SABAÑIMA	SHOW	26/02/1996	20.46	8.50%	18.40%
DÜKÜNMAYIN SABAÑIMA	SHOW	27/02/1996	20.42	7.80%	21.70%
DÜKÜNMAYIN SABAÑIMA	SHOW	28/02/1996	20.11	8.20%	19.90%
DÜTTURU DUNYA	KAND	20/05/1996	17.42	2.30%	12.20%
DÜTTURU DUNYA	KAND	21/05/1996	17.41	2.40%	17.00%
DÜTTURU DUNYA	KAND	22/05/1996	13.41	3.10%	21.60%
EN BÜYÜK SARAN	SHOW	28/02/1996	20.28	8.00%	17.00%
EN BÜYÜK SABAN	SHOW	01/03/1996	20.34	5.20%	19.60%
EN BÜYÜK SABAN	SHOW	02/03/1996	20.18	9.60%	22.50%
EN BÜYÜK SABAN	SHOW	03/03/1996	20.26	6.80%	14.40%
GARİP	SHOW	04/03/1996	15.05	2.20%	14.30%
GARİP	SHOW	05/03/1996	20.36	9.80%	28.40%
GARİP	SHOW	06/03/1996	20.30	7.70%	21.20%
GARİP	TGRT	21/05/1996	12.35	0.80%	8.10%
GERZEFK SABAN	SHOW	08/03/1996	20.57	15.10%	29.30%
GLRZLK SABAN	SHOW	09/03/1996	20.38	7.50%	20.90%
GERZLK SABAN	SHOW	10/03/1996	20.11	7.50%	23.50%
GOL KRALI	SHOW	11/03/1996	20.40	8.20%	17.10%
GOL KRALI	SHOW	12/03/1996	20.37	5.40%	20.30%
GOL KRALI	SHOW	13/03/1996	19.58	6.40%	19.10%
GÜRLÜTCİ SABAN	SHOW	14/03/1996	20.43	10.30%	20.20%
GÜRBETÇİ SABAN	SHOW	15/03/1996	20.37	10.30%	24.40%
GÜRRFTÇİ SABAN	SHOW	16/03/1996	20.23	5.50%	20.00%
HARARAM SINIFI	STAR	06/01/1996	22.25	8.00%	21.20%
HABABAM SINIFI	SHOW	17/03/1996	18.74	12.20%	30.50%
HABABAM SINIFI	SHOW	18/03/1996	20.05	10.90%	33.10%
HABABAM SINIFI SINIFI KAŁDI	SHOW	20/03/1996	20.41	17.60%	36.70%

TARİHİ SINIFI YATILUL	STAR	11/01/1996	22.28	10.30%	30.70%
ANZO	SHOW	21/03/1996	20.38	9.30%	21.30%
ANZO	SHOW	22/03/1996	20.34	5.20%	19.20%
ANZO	SHOW	23/03/1996	20.13	7.40%	17.10%
INATCI	SHOW	24/03/1996	20.13	6.10%	19.70%
INLK SABAN	SHOW	25/03/1996	20.44	12.00%	25.90%
INLK SABAN	SHOW	26/03/1996	20.38	5.30%	12.80%
INLK SABAN	SHOW	27/03/1996	20.39	6.80%	21.80%
INLK SABAN	SHOW	28/03/1996	20.23	12.50%	27.70%
YALI E COCOGUL	KAND	24/05/1996	21.21	8.40%	16.50%
YALI E COCOGUL	KAND	25/05/1996	20.32	7.90%	17.30%
YALI E COCOGUL	KAND	26/05/1996	18.16	3.80%	19.20%
YALI E COCOGUL	KAND	27/05/1996	20.27	4.00%	13.30%
YALI E COCOGUL	KAND	28/05/1996	21.20	4.00%	9.00%
KANI NIGAR	SHOW	29/03/1996	22.08	-1.40%	16.40%
KANI NIGAR	SHOW	30/03/1996	20.35	9.60%	22.80%
KAFICILAR KRALI	KAND	29/05/1996	20.33	6.10%	12.90%
KAFICILAR KRALI	KAND	30/05/1996	18.24	3.10%	13.70%
KAFICILAR KRALI	KAND	31/05/1996	20.14	5.30%	22.20%
KATMA DOLER SARAN	SHOW	31/03/1996	20.54	13.00%	26.80%
KATMA DOLER SARAN	SHOW	01/04/1996	20.32	6.50%	17.40%
KATMA UGLER SARAN	SHOW	02/04/1996	20.26	10.70%	22.40%
KEZ	ATV	15/06/1996	22.17	6.10%	17.20%
KOKARTI FLYZO	STAR	12/01/1996	20.50	9.60%	20.90%
KOKARTI FLYZO	STAR	13/01/1996	22.18	10.40%	29.20%
KOKARTI FLYZO	STAR	14/01/1996	21.32	8.00%	21.00%
KIBAN FLYZO	STAR	15/01/1996	21.50	8.90%	24.10%
KIBAN FLYZO	STAR	16/01/1996	21.11	8.50%	21.00%
KIBARTI FLYZO	STAR	17/01/1996	21.31	9.10%	21.60%
KILIPIK	SHOW	03/04/1996	20.36	7.90%	17.40%
KILIPIK	SHOW	04/04/1996	20.36	4.80%	16.00%
KILIPIK	SHOW	05/04/1996	20.33	7.40%	26.40%
KORKUSUZ KORKAK	SHOW	06/04/1996	20.30	6.60%	17.80%
CR OPEN INDAY SCHIRE	SHOW	07/04/1996	20.10	8.00%	25.00%
DEVREN INDIM SEHİRL	SHOW	08/04/1996	20.10	8.10%	17.90%
MAVI BONCUK	STAR	19/01/1996	20.17	5.10%	13.20%
MAVI BONCUK	SHOW	09/04/1996	20.38	7.10%	25.20%
MAVI BONCUK	SHOW	10/04/1996	20.24	10.20%	21.70%
MERAKLI KOFTECİ	STAR	20/01/1996	21.07	4.90%	11.50%
MİKA KLİ KOFTECİ	STAR	21/01/1996	21.47	6.80%	16.40%
MERAKLI KOFTECİ	STAR	22/01/1996	22.36	6.00%	24.10%
OH OLSEN	SHOW	11/04/1996	20.44	9.00%	19.00%
OH OLSEN	SHOW	12/04/1996	20.48	7.10%	17.80%
SABAN PARUCU YARIM	SHOW	13/04/1996	20.47	8.70%	17.90%
SABAN PARUCU YARIM	SHOW	14/04/1996	20.35	7.10%	22.30%
SABAN PARUCU YARIM	SHOW	15/04/1996	20.12	7.50%	23.30%
ARANIYL	SHOW	16/04/1996	20.38	6.30%	19.80%
ARANIYL	SHOW	17/04/1996	20.22	5.50%	13.60%
ABANOGLU SABAN	SHOW	18/04/1996	21.00	17.30%	36.50%
SALTE KABADAYI	SHOW	19/04/1996	20.35	6.50%	16.70%
SALTE KABADAYI	SHOW	20/04/1996	20.37	6.80%	22.10%
SALTE KABADAYI	SHOW	21/04/1996	20.14	9.80%	21.50%
SAKAR SAKIR	SHOW	22/04/1996	20.37	11.00%	26.30%
SAKAR SAKIR	SHOW	23/04/1996	20.41	8.40%	26.70%
SAKAR SAKIR	SHOW	24/04/1996	20.07	12.30%	25.50%
ALAK MİLYONEN	SHOW	25/04/1996	20.20	7.70%	16.10%

OPERA	FILM	ATV	KANAL D	SHOW	STAR	TCRT
154 YAYIN	71	231	651	381	1	
AKAKO	ISTAR	23/01/1996	21:00	7.20%	15.90%	
AKAKO	ISTAR	24/01/1996	21:18	6.20%	14.00%	
AKAKO	IKAND	25/01/1996	21:31	8.30%	20.50%	
AKAKO	ISTAR	26/01/1996	21:07	8.80%	17.50%	
AKAKO	IKAND	27/01/1996	20:32	6.20%	13.20%	
AKAKO	ISTAR	28/01/1996	20:25	4.10%	9.00%	
DAHN BULBULU	ISTAR	29/01/1996	20:52	9.10%	20.10%	
DAHN BULBULU	IKAND	02/06/1996	21:30	9.60%	21.00%	
DAHN BULBULU	IKAND	03/06/1996	22:22	6.20%	20.20%	
DAHN BULBULU	IKAND	04/06/1996	21:32	8.50%	28.20%	
DAHN BULBULU	IKAND	05/06/1996	21:58	6.50%	16.70%	
DAŞKIN DAMAT	ISTAR	30/01/1996	20:59	9.60%	21.30%	
DAŞKIN DAMAT	ISTAR	31/01/1996	21:49	9.10%	22.30%	
DAŞKIN DAMAT	ISTAR	01/02/1996	20:351	6.20%	13.00%	
DAŞKIN DAMAT	IKAND	05/06/1996	20:201	5.40%	18.40%	
DAŞKIN DAMAT	IKAND	07/06/1996	22:481	5.40%	25.70%	
ENDÜL RABAN	ISHOW	26/04/1996	20:41	6.10%	14.90%	
ENDÜL SARAN	ISHOW	27/04/1996	20:34	4.90%	17.50%	
ENDÜL SARAN	ISHOW	28/04/1996	20:191	8.40%	19.00%	
EGOYETE SARAN	ISHOW	29/04/1996	20:431	9.00%	25.00%	
EGOYETE SARAN	ISHOW	30/04/1996	20:411	6.10%	19.80%	
EGOYETE SARAN	ISHOW	01/05/1996	20:241	9.30%	19.80%	
EGLİ KARDEŞLER	STAR	07/02/1996	21:381	11.00%	26.00%	
EGLİ KARDEŞLER	SHOW	02/03/1996	20:181	8.60%	20.30%	
EGLİ KUSU	STAR	03/07/1996	15:481	3.70%	17.10%	
EGLİ KUSU	ATV	16/06/1996	21:141	7.00%	15.50%	
EGLİ KUSU	ATV	17/06/1996	17:041	2.30%	15.70%	
EGLİ KUSU	ATV	18/06/1996	09:111	3.10%	22.30%	
OSUN PASA	STAR	04/02/1996	20:581	7.20%	15.70%	
OSUN PASA	STAR	05/02/1996	21:481	7.30%	17.90%	
OSUN PASA	STAR	06/02/1996	21:071	5.20%	16.10%	
OSUN PASA	STAR	07/02/1996	21:151	8.90%	22.60%	
OSUN PASA	STAR	08/02/1996	21:311	6.90%	16.80%	
A. ANIL YARIM	ISHOW	03/05/1996	21:081	6.30%	13.00%	
A. ANIL YARIM	ISHOW	04/05/1996	20:531	5.80%	12.10%	
ÖZ SÜL	IKAND	08/06/1996	17:531	5.50%	16.40%	
ÖZ SÜL	IKAND	09/06/1996	18:281	2.50%	11.00%	
ÖZ NUMARALI ADAM	ISHOW	05/05/1996	20:321	9.50%	22.40%	
ÖZ NUMARALI ADAM	ISHOW	06/05/1996	20:471	6.00%	17.80%	
ÖZ NUMARALI ADAM	ISHOW	07/05/1996	20:051	6.90%	20.30%	
ELHİR HAFİYE	STAR	09/02/1996	21:041	5.10%	11.00%	
ELHİR HAFİYE	STAR	10/02/1996	21:431	5.70%	15.40%	
ELHİR HAFİYE	STAR	11/02/1996	22:361	5.40%	23.20%	
ELHİR HAFİYE	SHOW	08/05/1996	13:451	2.50%	26.80%	
ZUBUK	ATV	19/06/1996	20:061	5.60%	12.10%	
ZUBUK	ATV	20/06/1996	17:261	2.50%	12.00%	

1997 "KEMAL SUNAL" FILMLERİ İZLENME ORANLARI

Film Adı	Kanal	Yayın Tarihi	Baş.Saati	Total AMR %	Total SHR %
AKLA GEL SAĞAN	SHOW	26/03/1997	21:05	10.56%	24.10%
AKLA GEL SAĞAN	SHOW	22/10/1997	20:51	8.10%	17.90%
AVANSAH APTI	SHOW	25/06/1997	21:20	7.70%	21.30%
BEKÇİLER KRALI	SHOW	08/01/1997	20:46	13.30%	21.50%
BEKÇİLER KRALI	SHOW	30/04/1997	20:29	6.20%	12.40%
BUŞKIN	SHOW	04/01/1997	20:31	5.60%	12.40%
ÇÖYNU BÜRKÜ KÜHLÝLAN	SHOW	23/02/1997	14:33	4.60%	18.50%
CÖPÇÜLER KRALI	STAR	07/01/1997	22:48	4.70%	13.80%
CÖPÇÜLER KRALI	STAR	07/03/1997	20:34	7.80%	16.00%
CÖPÇÜLER KRALI	STAR	18/07/1997	20:54	5.30%	17.80%
CÖPÇÜLER KRALI	STAR	25/09/1997	20:54	0.50%	20.80%
DİVARO	KAND	18/03/1997	21:04	11.60%	23.10%
DEFL DELL KÜPLÜ	SHOW	03/07/1997	20:59	7.50%	13.70%
DEVİL İLKUSU	SHOW	05/02/1997	20:24	9.50%	21.20%
DEVLET KÜSU	SHOW	02/08/1997	20:53	6.50%	24.60%
DEVLET İLKÜN	SHOW	19/07/1997	20:41	5.40%	20.10%
DOKUNMAYIN SABANIMA	SHOW	11/01/1997	20:56	7.20%	15.10%
DOKUNMAYIN SABANIMA	SHOW	26/11/1997	21:00	8.20%	17.50%
EN BÜYÜK SAĞAN	SHOW	11/11/1997	20:50	5.70%	14.00%
EN BÜYÜK SAĞAN	SHOW	05/11/1997	20:54	7.00%	15.80%
GARİP	SHOW	28/05/1997	20:47	8.90%	21.80%
GAKIR	TİGRT	05/06/1997	13:34	1.00%	7.90%
İRAHİP	TİGRT	10/06/1997	04:44	0.00%	23.90%
İRAHİP	SHOW	11/07/1997	13:38	1.80%	17.30%
İFİZLİK SARAN	SHOW	26/02/1997	20:35	13.00%	27.80%
İFİZLİK SARAN	SHOW	03/09/1997	20:48	10.40%	28.00%
İÖL KRALI	SHOW	13/08/1997	20:47	6.20%	15.80%
İÖL EN ADAM	SHOW	12/02/1997	20:23	7.40%	15.70%
İÜRBETÇİ SARAN	SHOW	07/05/1997	20:41	8.70%	20.20%
İÜZÜ	SHOW	21/04/1997	20:16	6.50%	19.40%
İNAKİ	SHOW	02/04/1997	20:40	8.50%	11.00%
İNALİ	SHOW	12/07/1997	20:57	5.40%	19.30%
İNLİK SARAN	SHOW	12/03/1997	20:31	8.00%	17.40%
İNİK SARAN	SHOW	01/10/1997	20:55	7.10%	17.00%
İYİ AİLL COCUĞU	KAND	01/02/1997	21:06	10.00%	22.00%
İYİ AİLL COCUĞU	KAND	20/05/1997	18:28	3.60%	16.30%
İYİ AİLL COCUĞU	KAND	19/07/1997	20:56	4.20%	15.30%
İYİ AİLL COCUĞU	KAND	29/10/1997	17:11	9.20%	25.20%
İYON İSL	SHOW	14/05/1997	20:38	6.50%	15.90%
KAPILALAR KRALI	STAR	01/01/1997	20:31	7.50%	16.30%
KAPİOLAN KRALI	KAND	22/02/1997	1/12	10.60%	33.10%
KAPUR AR KRALI	STAR	13/03/1997	21:57	5.70%	13.10%
KAPİOLALAR KRALI	STAR	10/05/1997	17:58	3.00%	16.50%
KAPİOLAN KRALI	STAR	01/06/1997	20:50	4.90%	17.30%
KATMA DEĞER SAĞAN	SHOW	17/09/1997	21:00	5.90%	14.70%
KERİZ	ATV	26/01/1997	19:48	9.40%	20.50%
KERİZ	KAND	17/11/1997	17:04	4.50%	20.40%
KİRAN FEYZİ	KAND	18/12/1997	17:11	8.20%	22.10%
KİRAN FEYZİ	STAR	11/04/1997	21:53	8.80%	19.50%
KİRAN FEYZİ	STAR	28/02/1997	21:32	8.30%	17.50%
KİRAN FEYZİ	STAR	26/04/1997	21:33	6.50%	19.30%
KİRAN FEYZİ	STAR	25/07/1997	21:09	6.20%	22.30%
KİRAN FEYZİ	STAR	19/08/1997	20:57	7.00%	17.30%
KİRAN FEYZİ	SHOW	05/03/1997	20:52	7.40%	15.40%

PROGRAM	SİFİLM	ATV	KANAL D	SHOW	STAR	YURT
TURK YAYIN		51	16	64	31	2
AKASYA	SHOW	23/07/1997	20.54	6.10%	19.70%	
KÜŞYİ DÖNLÜ ADAM	STAR	24/05/1997	18.03	3.80%	20.50%	
KÜŞYİ DÖNLÜ ADAM	STAR	23/08/1997	18.02	2.60%	17.90%	
KÜŞYİ DÖNLÜ ADAM	STAR	15/11/1997	15.05	4.00%	26.30%	
DÜNDÜN İNDİM SCHIRE	SHOW	10/10/1997	22.22	7.70%	23.30%	
MAYA BONCUK	SHOW	21/01/1997	20.42	12.60%	26.60%	
MAYA BONCUK	SHOW	29/07/1997	20.53	6.80%	21.90%	
FERDİN KÖFTECİ	STAR	21/03/1997	20.20	8.70%	17.30%	
FERDİN KÖFTECİ	STAR	02/10/1997	20.31	6.10%	14.30%	
FERDİN KÖFTECİ	SHOW	17/02/1997	20.23	12.20%	24.90%	
MİLYON SUN	SHOW	25/10/1997	17.39	6.40%	19.30%	
MİLYON SUN	SHOW	01/01/1997	20.27	8.80%	19.10%	
ARAN PARUÇU YARIM	SHOW	11/09/1997	21.12	8.80%	23.30%	
ARAN PARUÇU YARIM	SHOW	11/09/1997	21.12	8.80%	23.30%	
HİVANYE	KAND	25/03/1997	21.06	6.50%	14.20%	
ABANİYL	KAND	31/08/1997	18.25	2.80%	13.90%	
ABANİYL	KAND	18/11/1997	16.47	1.70%	24.00%	
ALANOĞLU SARAN	SHOW	10/12/1997	21.19	12.20%	26.40%	
ALİ ALİ KABA'DAYI	SHOW	02/07/1997	20.58	10.20%	31.70%	
ALİ ALİ SAKIR	SHOW	19/03/1997	21.02	11.20%	23.30%	
ALİ ALİ SAKIR	SHOW	30/07/1997	20.50	6.70%	21.60%	
ALİ ALİ MİLYONER	SHOW	03/11/1997	17.41	11.80%	23.20%	
ALİ ALİ MİLYONER	SHOW	31/12/1997	17.55	9.20%	20.60%	
ALİ ALİ	STAR	05/02/1997	22.33	7.90%	19.50%	
ALİ ALİ	STAR	12/04/1997	21.37	7.60%	17.20%	
ALİ ALİ	STAR	11/07/1997	21.02	7.50%	25.60%	
ALİ ALİ	STAR	23/09/1997	20.42	5.80%	13.40%	
ALİ ALİ BULBÜLTÜ	KAND	15/03/1997	17.02	8.10%	29.70%	
ALİ ALİ BULBÜLTÜ	KAND	03/05/1997	20.50	8.00%	17.70%	
ALİ ALİ BULBÜLTÜ	KAND	21/05/1997	18.20	4.80%	19.50%	
ALİ ALİ BULBÜLTÜ	KAND	30/07/1997	23.07	4.20%	25.20%	
ALİ ALİ BULBÜLTÜ	KAND	27/09/1997	20.18	8.80%	22.40%	
ALİ ALİ BULBÜLTÜ	STAR	06/04/1997	21.34	3.40%	26.40%	
ALİ ALİ DAMA	STAR	26/09/1997	20.53	6.40%	15.60%	
ALİ ALİ SAHAN	SHOW	17/08/1997	20.30	4.80%	15.60%	
ALİ ALİ SAHAN	SHOW	06/04/1997	20.34	12.10%	24.50%	
ALİ ALİ DESİLLİ	SHOW	27/05/1997	20.57	8.60%	20.10%	
ALİ ALİ KÜŞÜ	ATV	09/01/1997	13.26	3.20%	22.80%	
ALİ ALİ KÜŞÜ	ATV	19/01/1997	19.47	8.60%	18.90%	
ALİ ALİ KÜŞÜ	STAR	25/01/1997	11.16	4.10%	25.90%	
ALİ ALİ KRÜSE	STAR	14/04/1997	15.10	3.00%	24.90%	
ALİ ALİ KRÜSE	SHOW	22/01/1997	20.28	8.00%	17.60%	
ALİ ALİ KRÜSE	SHOW	15/01/1997	20.42	12.20%	24.0%	
ALİ ALİ PASA	SHOW	20/08/1997	20.47	5.10%	13.50%	
ALİ ALİ PASA	STAR	18/01/1997	21.40	7.10%	15.80%	
ALİ ALİ PASA	STAR	14/03/1997	20.27	7.70%	15.80%	
ALİ ALİ PASA	STAR	04/07/1997	20.57	4.80%	15.60%	
ALİ ALİ PASA	STAR	08/09/1997	20.47	9.10%	24.10%	
ALİ ALİ YEMEZ	ATV	28/12/1997	15.08	5.90%	23.80%	
ALİ ALİ YEMEZ	SHOW	19/02/1997	20.43	7.40%	16.20%	
ALİ ALİ YARIM	SHOW	01/04/1997	20.38	9.50%	19.70%	
ALİ ALİ YARIM	SHOW	27/12/1997	17.38	7.80%	21.10%	
ALİ ALİ YARIM	SHOW	21/05/1997	20.43	7.50%	14.20%	
ALİ ALİ YARIM	STAR	25/01/1997	22.07	5.10%	13.70%	
ALİ ALİ YARIM	ATV	31/08/1997	18.17	8.10%	15.50%	

ASPRESS

FOTOGRAFIE-KIJEV-AIANSLI

HABERBÜLTEN

III CONFERENCIA

Yayının Adı: Güneşdeba
Yayın Tarihi: 22 AUGUSTOS 1992

nim hazırladığı komedi programı da ikinci sırada yer almıştır.

Odedâletçi'ligi giderken düşen
yabancı yapımlaş sırasında ex-
üsturmayasalan "Yoldaşlar" adlı
yabancı film ise arazide 11. sim-
da yer aldı.

TRT'nin 20.00'de yayınından haber bölümünün liste de 23. sıraya çıktıktı görülsüken, Interstar'ın 19.30'daki haber bölüm 49. sıradır, Show TV'nin haberleri ise 51. sıradır yet alıyor.

Takip etme programları arasında da Cem Özür'in "Laf Laf Aşılıyor" o 37. seviye, Küstüm Bütün'ün programı da 56. seviye yer almıştır. 9-10 yaşındaki çocukların eğitimi sorularlarından bire de, aratık, eğitik programlarda eğitimin 55'te temposunun bire de birkaç saat gibi.

Bu Kürün'de İddialı program-
acı arasında geçenin "Tutti
Frutti", seyircisinin ancak 4,80'i
trafikteki izleyenin 60. sırada
yer alırken, Playboy desyatının
hazırladığı erotik ağızlıki pre-
rara da 67. sırada yer almış.

En çok izlenen programlar

Korkusuz Çırak (Yer: Bm)	Show	% 20.83
Zülfü Livaneli (Yeri: İnciraltı)	Show	% 19.83
Kanlı Para (Yarışım)	Show	% 14.43
Cüneyt İlhan (Yer: Bm)	Show	% 14.07
Yalıçif (Yarışma)	TRT 1	% 13.83
Selambaba (Yarışma)	Show	% 10.82
Çarkelitepe (Yarışma)	Show	% 10.33
Tatlı Şorbu (Yer: Bm)	İnterstar	% 10.33
Yıldız (Yarışma)	Show	% 9.83
Yıldız (Balkan: Gecen)	TRT 1	% 8.83
Yıldızlar (Yabancı: İspanya)	İnterstar	% 8.83
Sıra Bul (Yabancı: İspanya)	TRT 1	% 8.47
Selek Balıkçı (Yer: Bm)	Telecin	% 8.47
Tartılık (Yabancı: Bm)	Show	% 8.43
Şevval (Yer: Bm)	TRT 1	% 8.28
Yalıçif Mat (Parlak: dizi)	TRT 1	% 7.65
Sezi Pazar (Eşances)	İnterstar	% 7.57
Yıldız (Yer: Bm)	Show	% 7.27
Yaz Bebe (Yabancı: İspanya)	Show	% 7.27
İnce-Kız (Yabancı: İspanya)	İnterstar	% 7.27

Mesnes kargı, seyirci ilgisinin
adak noktasının yine bu tür
şikintiler olmasuydu.

Gestifte 'aylarda dahi be-
lirki bir grafik çizen yarışma
programları. 3-9 Ağustos dön-
eminde altı şenlikte àyastken en

3-9 Ağustos tarihleri arasında en çok izlenen programları belirlemek için yapılan ölçümelerde yerli filmlere gösterilerin liglinin gidererek yoğunluğu, talk showlar, haberler ve yabancı kaynaklı yapımların her hafif bir tarafla da tleyici kaybetmemişi görüldü.

AGB Anadolu Arşivinde Karşı-
tılı tarefinden heftek olarak
düzenlenen "TV İsteydi Arşiv
Tarihi"'nin 7-8 Ağustos tarih-
inde, taraflıca, dönenin kışkırt-
maşının açıldı. Sätzkesme
azizler arasında yayılmasa-
ya, programın izlenmeye sunulma-
sına ile 100'ü Show TV'ni 37
programla girdiği görüldükten,
bu kanal 24 programla Inter-
tv, 23 programla Televizyon ve 13
programla de TİT'in izlediği

Araştırmaların işlenip toplanması
arasından birinci ve ikinci dönenlerde
en büyük parte film yazılmış-

SON YILIN SONU DUNYANCI ADRES SOK. NO: 15
TAKSIM - İSTANBUL.

24 Saat Hizmetinde

P. K. 45

ZLEYICI ARASTIRMALARINDAN HEP AYNI SONUC CIKIYOR

Yerli yapımlar yine zirvede

A GB Anadolu'nus
dazenlik olarak yü-
rettigü izleyici
sayısını arazemizden
22-25 Mart tarihinden sa-
rasıyla beş katlandı, lütfen
göre, dört televizyonda
da yedi yüzünler ilk sear-
he rövidir.

TRT verdertice göre, ilk grade Nehmettin Al-Ebad sununda yaşaması "Yakut" var. Yapılan her davalıkta bu isim eş zamanlı olarak 235'te suçla- rafından ideredi. "Bir Bayku Gece" adlı mizah- eğlence programında yarın 21.00'de tv'lerde adını yerini aldı. Bu hafızanın ligesini bir versiyonu de, bir se- li -fazla konuşmamak için - de, bir gün içinde yer almıştı. Hatta işte her

- **Mehmet Al Erbil'in** sunduğu "Yakışıklı" adlı yarışma, kraliçe kürde TRT'de on plâna cikmamış basardı. Kemal Sunal'ın filmleri de otele kanallarda büyük atak yapmış ve Colleyle eğlenceli, TRT'ye özel bir leziz young kanalı hâlinde bir ST 6'lıken Yabancı program ve filmlerin sahâvisinin derceye yapınarak arastırılmıştı. "Büyük" olan programların çok daha fazla sayıda treciyen ekran batına aktarılmışlar olacakmış.

23-42 Dilek wurde gerufen.
Dilek durck da Fabel mag var.
Marta tilmas ge
Lüksenburg-Türkse
mih map, yüre 19
ile en çok üzlenenler
anda Star i seram
da habifatla de yahab
di et var. "Aman
vüde 18 39 ile 3. oğlunu

Teleon'da da ilk sırada bir yeri yapmış ve Enis Ustaoglu'nun hanılarından "İşte Karşı Karşıya" yüzde 10,92 ile zirveye, 2. sırada ise portakalı ekranın yaradıcısı "İlyas Salman Sov" adlı gülündür programı yüzde 11'dir. Yapımının izlenme durumı yüzde 10,22.

Show TV'nin zirvesinde yüzde 27,56 ile "Park" "Bülbül" adlı Türk Elmi var AGB'nin Show TV ile ilgili senelerin incelemesinde, "İslahî Anıte" adlı Türk Film 12,77 ile üçüncü, "Tümacula Kadın" ise yüzde 13,13 ile dördüncü sırada yer almıştır.

www.orientat.com

Program Adı	Ön
1. YAKIŞTIR	1
2. BİR BAŞKA GECE	1
3. TELE-VİZYON	1
4. KURDOĞLU	1

5. YALAN BOZGASI	
Program Adı	Di
1. GURBETÇİ İBAN	1
2. LÜKSEMBURG-TÜRKİYE	1
3. A TAKIMI	3
4. AHA	5
5. SALİPAZARI	3

WIRELESS TELECONFERENCING

Program Adı	Oraş (M)
1. İSTE KARŞI KARŞITA	10.82
2. KÜYAB SALMAN SHOW	10.72
3. DEŞAHİLK UÇURUŞA	8.16
4. PIRANHA 2	7.54

TV SHOW-TV	
Program Adı	Dran (%)
1. BARK BÖLÖLO	21.56
2. HABABAM SINIF	18.85
3. TALHIS ANELİ	17.17
4. FAPLAGAK KADIN	13.12
5. ATEŞ ÇEMBERİ	13.08

A S P R E S S

MİLLİYET
Yayının Adı: GAZETESİ
Yayın Tarihi: 8 NİSAN 1992

A S P R E S S
ABER-FOTOĞRAF - KÜPÜR - AJANSI
MAGAZİN SÜZGEMİ

MİLLİYET
GAZETESİ

Yayının Adı: GAZETE
Yayın Tarihi: 26 SUBAT 1922

AGB'NİN ARAŞTIRMASINA GÖRE, 10-16 SUBAT TARİHLERİNDE TRT'DE DE STAR'DA EN ÇOK İZLEYİCİYİ TOPLADI

Kemal Sunal'ın zaferi

• 19-76 yaşları cari hizmetlerde yaşlılık bireyleri seviyesinde anasayfalarının konularında görür. Karşılaştırmalı olarak yaşlıların yanında, Adaylar menzili hizmetlerde yaşlıların rol aldığı yerdeki adı "Yeni YẾNİ"dir. "Yeni YẾNİ"nin yaşlılarının adı "Yeni YẾNİ"dir. Bu yaşlıların yaşlılığından olumsuz bir etkisi yoktur.

Kennel Lurka, Silesia "Lugow" - 200. Telgobie 2217100. Wschodniopomorskie 20. Nowy Tomyśl. Dziedzicze Górowo 10.

PROGRAM ADI	LAMA	OBRA
1. KARAO	15.00.1991	34.30
2. MUSIKAN	15.00.1991	34.00
3. PIRIN AKADEMIE	15.00.1991	13.27
4. JPN SAMIA OSCA	15.00.1991	16.17
5. FESTEST	15.00.1991	16.17

TELEON

PROGRAM ARI	TARİH	GRAN %
1. DİARYUMUM TESİSİ İŞÇİSİ	1.06.2002	16,87
2. İŞÇİLER KABİNETİ İŞÇİSİ	1.06.2002	16,84
3. İŞÇİLER İŞÇİLERİ	1.06.2002	16,83
4. İŞÇİLER İŞÇİLERİN İŞÇİSİ	1.06.2002	16,76
5. İŞÇİLER İŞÇİLERİN İŞÇİLERİ	1.06.2002	16,75

STAR-1

PROGRAM AREA	TANIN	DEAR
1. BUDHAWARA PER SABARANGA	1.00.00.1993	10.00
2. SANI PUPUAN	10.00.5994	10.00
3. RAKYAT PIZAM	11.00.1992	10.00
4. GELACAH SRIHARAP	10.00.0000	10.00
5. LAMA	11.00.1993	10.00

H. K. 150 Revolver - 161

C: 158 42 67
24 Saat Hizmetinizde

AS PRESS

HABER-FOTOĞRAF-KÜPÜR-AJANSI
HABER BÜLTENİ

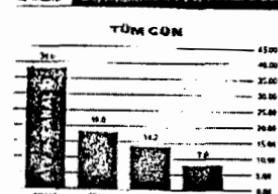
İYİ GÖRLER DİLEĞİYLE

Yayının Adı : POSTA

Yayın Tarihi : 16 MART 1996

POSTA 25 NİSAN 1996

TELEBAROMETRE

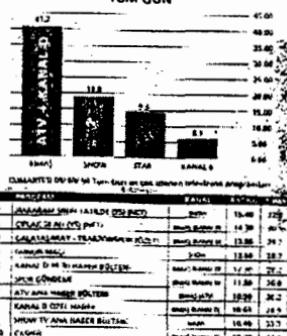

PROGRAM	DETAYLAR	PERC.
1. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	17.81
2. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	13.10
3. ATV FİLM İZLEME BÜLTENİ	İYİ GÖRLER	10.10
4. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	9.29
5. KANAL 6 İZLEME BÜLTENİ	İYİ GÖRLER	7.70
6. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.67
7. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.44
8. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.42
9. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
10. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
11. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
12. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
13. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
14. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36

HABER GAZETESİ 5 NİSAN 1996

TELEBAROMETRE

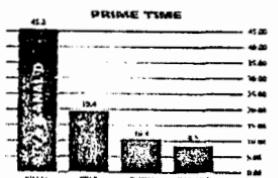
TÜM GÜN

MILLEVET GAZETESİ 5 NİSAN 1996

TELEBAROMETRE

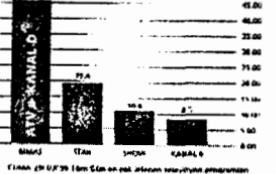
PRIME TIME

CUMA 29.03.96 19.00-21.00 Saat Arası İzlenme Değerlendirme Programları

PROGRAM	Kanal	RATE%
1. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	17.80
2. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	13.20
3. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	10.10
4. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	9.29
5. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.70
6. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.67
7. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.44
8. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.42
9. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
10. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
11. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
12. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
13. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
14. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36

PRIME TIME

CUMA 29.03.96 19.00-21.00 Saat Arası İzlenme Değerlendirme Programları

PROGRAM	Kanal	RATE%
1. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	17.80
2. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	11.40
3. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	10.10
4. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	9.29
5. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.70
6. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.67
7. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.44
8. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.42
9. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
10. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
11. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
12. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
13. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36
14. İYİ GÖRLER (NET)	İYİ GÖRLER	7.36

İst. Caddesi Ayhas
k. 450

P R E S S

OTOĞRAF-KÜPÜR-AJANSI BER BÜLTENİ

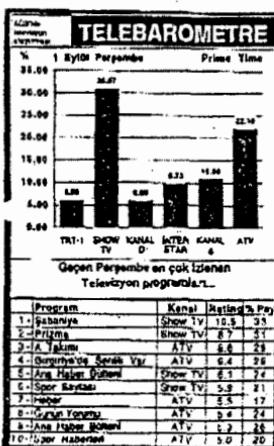
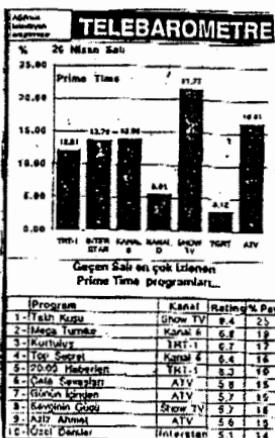
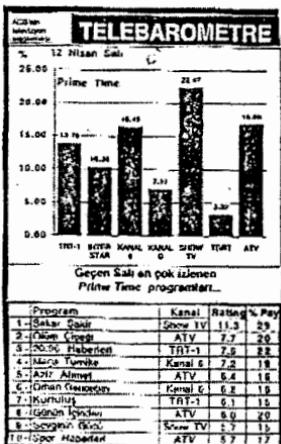
İYİ GÖRLER DİLEĞİYLE

HİZMET
GÜNCEL

16 NİSAN 1974

Yayın Tarihi:

1974

PRESS

TOĞRAF-KÜPÜR-AJANSI ER BÜLTENİ

İYİ GUNLER DİLEĞİYLE 22 KASIM 1996

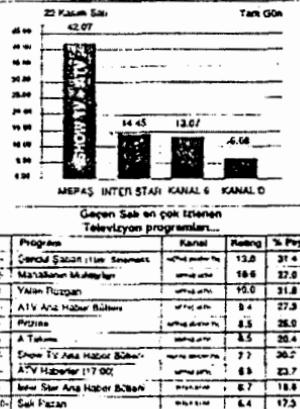
**HABERİSTAN
GAZETESİ**

Yayının Adı : **17 KASIM 1996**

Yayın Tarihi :

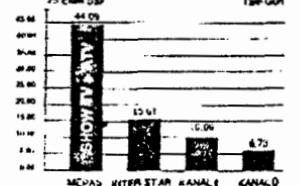
MEPAS INTER STAR KANAL 6 KANAL D

TELEBAROMETRE

Gecen Sabah en çok izlenen
Televizyon programları...

TELEBAROMETRE

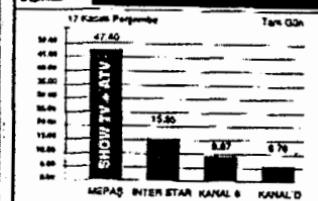

Gecen Sabah en çok izlenen
Televizyon programları...

TELEBAROMETRE

Program	Kanal	Rating	% Pay
Canal+ Sazan (1.1.1. Sırası)	MEPAS	12.0	31.2
Marmarabahçe Müzikleri	MEPAS	11.4	29.9
Show TV Ana Haber Buluşması	MEPAS	10.9	28.2
Yıldız Rüzgarı	MEPAS	10.9	26.9
ATV Ana Haber Buluşması	MEPAS	10.2	29.8
Show Saçılım	MEPAS	9.1	27.9
Sak Pazarı	MEPAS	9.1	22.4
İnter Star Ana Haber Buluşması	MEPAS	8.3	22.3
ATV Hukuk (17.00)	MEPAS	8.0	20.1
A+ 5000 Hesabacık	MEPAS	7.5	19.8

TELEBAROMETRE

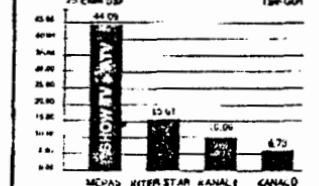

Gecen Perşembe en çok izlenen
Televizyon programları...

Program	Kanal	Rating	% Pay
Turk Telekom (1.1.1. Sırası)	MEPAS	14.5	31.8
Arına	MEPAS	12.5	34.1
Özdeş O Keşir	MEPAS	12.0	37.8
Yıldız Rüzgarı	MEPAS	11.4	36.5
Polyon İstiklal	MEPAS	10.5	24.9
ATV Ana Haber Buluşması	MEPAS	10.2	36.7
Alia Yumru (Görsel)	MEPAS	9.1	30.4
Show TV Ana Haber Buluşması	MEPAS	8.5	21.3
Cemal Tevfik	MEPAS	8.0	21.6
ATV Spor Haberleri	MEPAS	7.8	20.5

Gecen Perşembe en çok izlenen
Televizyon programları...

TELEBAROMETRE

Gecen Perşembe en çok izlenen
Televizyon programları...

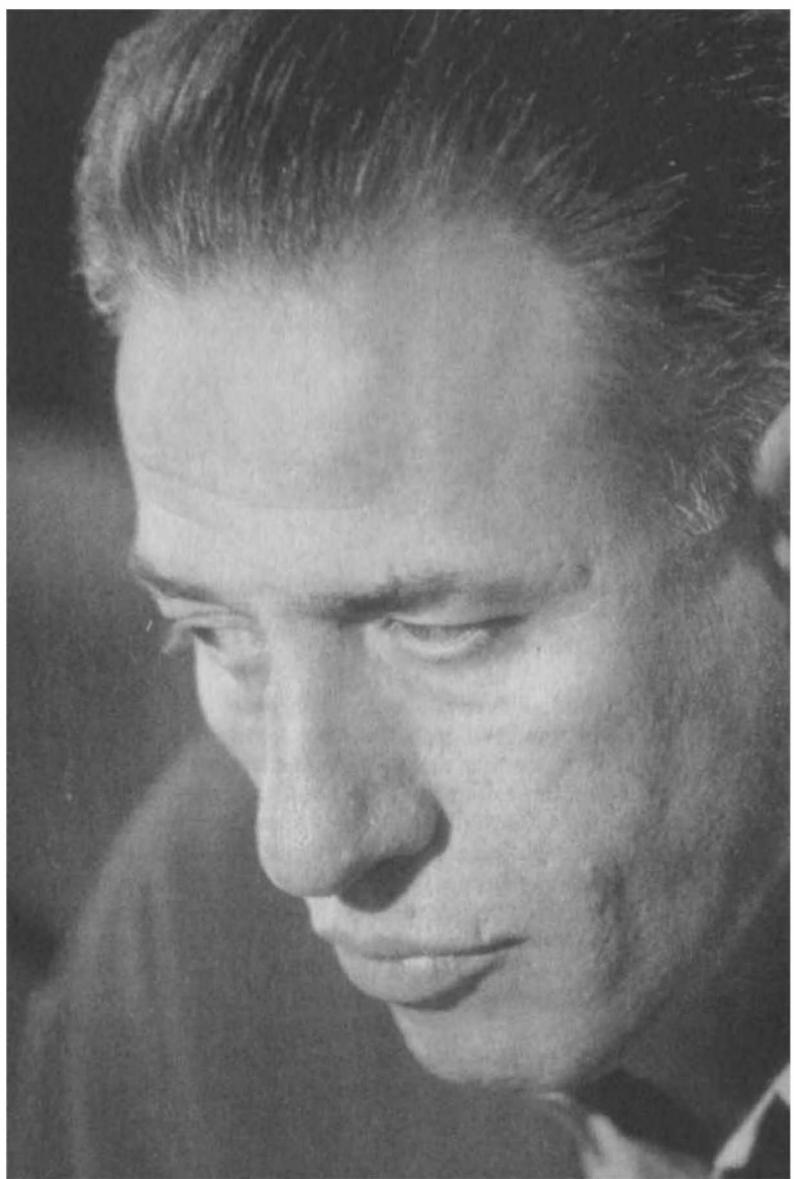
TELEBAROMETRE

Gecen Cumartesi en çok izlenen
Televizyon programları...

TELEBAROMETRE

Program	Kanal	Rating	% Pay
Kanal (1.1.1. Sırası)	MEPAS	12.6	31.0
Fox TV (Cemal Tevfik 2.1.1. Sırası)	MEPAS	12.0	34.0
Şener TV Ana Haber Buluşması	MEPAS	9.8	24.9
Bugün (Tuncay Şimşek)	MEPAS	8.7	21.6
Uluslararası (Tuncay Şimşek)	MEPAS	8.0	28.0
ATV Ana Haber Buluşması	MEPAS	8.2	24.0
Dileklerim	MEPAS	7.7	21.7
Vir Pekmez Çiç (Özdeş O Keşir)	MEPAS	7.6	20.3
Batman (Hüsnü)	MEPAS	7.1	17.9
İzmir (Tuncay Şimşek 2.1.1. Sırası)	MEPAS	7.1	22.3

KEMAL SUNAL

TV ve Sinema MAL SÜNLÜ GÜL

KEMAL SUNAL

~~Sınavda öğretmeni~~ Öğrencilere öğretmek istiyorum
~~Kameranın kamerasında durmaya, ke-~~
~~şmeye, yürümeye, koşmeye,~~ öğretmek istiyorum. Kameraları
kameraları dinlemeyi, görmeyi,
kabu almayı, el kol hawketlerini
vücutunu bellarması öğretmek
istiyorum.

Telbaşılı eğitimcilerin öğretmek
istiyorum. 25 yıllık birikimimi
abartmak istiyorum.

ISBN 975-6827-79-3

9 789756 827796